

2020

KAMU HUKUKU ABD

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA ŞULE KORKMAZ

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

TÜRK CEZA HUKUKUNDA YAĞMA SUÇU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA ŞULE KORKMAZ

GAZİANTEP
TEMMUZ 2020

T.C.
UNIVERSITY OF GAZİANTEP
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF PUBLIC LAW

THE CRIME OF PLUNDERING IN TURKISH PENAL CODE

MASTER'S THESIS

ESRA ŞULE KORKMAZ

GAZİANTEP
JULY 2020

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

TÜRK CEZA HUKUKUNDA YAĞMA SUÇU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA ŞULE KORKMAZ

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BOZDAĞ

GAZİANTEP
TEMMUZ 2020

T.C.
UNIVERSITY OF GAZİANTEP
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF PUBLIC LAW

**THE CRIME OF PLUNDERING
IN TURKISH PENAL CODE**

MASTER'S THESIS

ESRA ŞULE KORKMAZ

Supervisor: Ass. Prof. Dr. Ahmet BOZDAĞ

GAZİANTEP
JULY 2020

ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Esra Şule KORKMAZ
Temmuz 2020

ÖZ

TÜRK CEZA HUKUKUNDA YAĞMA SUÇU

KORKMAZ, Esra Şule
Yüksek Lisans Tezi, Kamu Hukuku ABD
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BOZDAĞ
Temmuz 2020, 147 sayfa

1926 tarihinden itibaren uygulanmakta olan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile ilga edilmiştir. Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda gasp olarak adlandırılan yağma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Özel Hükümler" başlıklı ikinci kitabının, "Kişilere Karşı Suçlar" isimli ikinci kısmının, "Malvarlığına Karşı Suçlar" şeklindeki onuncu bölümünün 148., 149. ve 150. maddelerinde düzenlenmiştir.

5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde, yağma suçunun basit hali, 148/2. maddesinde senedin yağması suçu, 149. maddesinde yağma suçunun ağırlaştırıcı nitelikli unsurları, 150. maddesinde daha az cezayı gerektiren haller ve 168. maddesinde ise, yağma suçlarına da uygulanacak olan etkin pişmanlık hükümleri düzenlenmiştir.

Yağma suçu, tehdit veya cebir kullanmak suretiyle, malın alınmasıdır. Tehdit, cebir ve hırsızlık suçlarından meydana gelen yağma suçu, bileşik bir suçtur. Bileşik suç olması itibarıyla suçla korunan birçok hukuki yarar bulunmaktadır. Zilyetlik, mülkiyet hakkı, yaşam hakkı, kişi özgürlüğü ve vücut dokunulmazlığı gibi hukuki yararlar bu suçla korunmaktadır. Bu nedenle yağma suçu, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında en tehlikeli ve ağır yaptırımlara tabi tutulan bir suçtur.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, kavramsal inceleme, eski ve yeni kanun kapsamında suçun gelişimi, suçla korunan hukuki değerler ve benzer suçlardan ayrımı üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde, suça ilişkin genel bilgiler verilmiş, ayrıca suçun unsurları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Son bölümde ise suçun nitelikli halleri, özel görünüş şekilleri, etkin pişmanlık, soruşturma ve kovuşturma usulü, görevli ve yetkili mahkeme, yaptırım ile zamanaşımı hususları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yağma, Malvarlığına Karşı Suçlar, Cebir, Tehdit, Hırsızlık, Gasp.

ABSTRACT

THE CRIME OF PLUNDERING IN TURKISH PENAL CODE

KORKMAZ, Esra Şule

M. A. Thesis, Department of Public Law

Supervisor: Ass. Prof. Dr. Ahmet BOZDAĞ

July 2020, 147 pages

Turkish Penal Code no 765 which is applied since 1926 has been abolished by the Turkish Penal Code no 5237 which is entered in force on June 1, 2005. The crime of plundering which is named as deforcement in abolished Turkish Penal Code no 765 is arranged in the 148th, 149th and 150th articles of tenth part as crimes against “Property Ownership” of the second part named “Offenses Against The Person” in the second entitled “Special Provisions” of Turkish Penal Code no 5237.

Turkish Penal Code no 5237 in which, the simple circumstance crime of plundering in article 148/1, crime of bill plundering in article 148/2, aggravating elements in article 149, circumstances requires less punishment in article 150 and adjudgements effective remorse to be applied crime of plundering in article 168 are regulated.

Crime of plundering, is obtaining property by using compulsion or threat. Crime of plundering which is consisted of threat, compulsion and theft is a compound crime. Since it is a compound crime it has plenty legal benefits which are protected by crime. Legal benefits like possessory, property right, personal liberty, right to life and physical integrity are protected by this crime. That is why crime of plundering is subjected severe sanctions and the most dangerous one between the crimes committed against properties.

The study consists of three main parts. In the first part, it is focused on cognitive research, the development of crime under scope of old and new law, legal values protected by crime and its difference from similar crimes. In the second part, it is given general informations related the crime, besides its elements are examined in detail. In the last part, qualified circumstances of the crime, specific appearance of crime, effective remorse, investigation and prosecution methods, competent court, sanction and prescription cases are studied.

Keywords: Plunder, Crimes Against Property, Compulsion, Threat, Theft, Deforcement.

ÖN SÖZ

Hukuk devleti ilkesinin temel gereği, toplumu oluşturan bireylere hukuki güvencenin sağlanmasıdır. Bu amaçla birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiş, bunların ihlalleri de yaptırımlara tabi tutulmuştur. Bu haklardan biri olan mülkiyet hakkı ise, geçmiş i itibarıyla insanlık tarihine dayanır. Toplumsal güvenliğin ve hukuki düzenin sağlanmasında, mülkiyet hakkının işlevi tartışılmazdır. Önemi itibarıyla, ceza hukuku sistemimizde de koruma altına alınan bu hak, en çok da yağma suçunda karşılık bulur. Nitekim malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında, yaşama hakkıyla birlikte malvarlığında büyük zararlara yol açan yağma suçu, en ağır suçlardan biri olarak nitelendirilmektedir.

Yağma suçunun, bu denli tehlikeli bir suç olması gerek suç gerekse de suçlular bakımından daha etkin bir mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla hazırlanan tez çalışmamızda, yasal düzenlemeyle birlikte Yargıtay kararları ve doktrindeki görüşler üzerinden suç irdelenmiş, saptanan eksikliklerin iyileştirilmesi için çıkarımlarda bulunulmuştur.

Gerek lisans eğitimim gerekse yüksek lisans eğitimim ve tez çalışması sürecinde, değerli bilgi ve tecrübeleri ile daima yol gösteren, yardımlarını ve katkılarını esirgemeyen sayın hocam, danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Ahmet BOZDAĞ' a, yaşamım boyunca desteklerini bir an olsun benden esirgemeyen ve bu süreçte de her zaman yanımda olan aileme teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Esra Şule KORKMAZ
Temmuz 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
ÖN SÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
SEMBOLLER VE KISALTMALAR.....	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KONUNUN KAVRAMSAL İNCELENMESİ, TÜRK CEZA KANUNUNDA YAĞMA SUÇU, KORUNAN HUKUKİ DEĞER, YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI

I. KONUNUN KAVRAMSAL İNCELENMESİ.....	5
II. TÜRK CEZA KANUNUNDA YAĞMA SUÇU	8
III. KORUNAN HUKUKİ DEĞER.....	11
IV. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI	13
A. Hırsızlık Suçundan Ayrımı.....	14
B. Dolandırıcılık Suçundan Ayrımı	17
C. Mala Zarar Verme Suçundan Ayrımı	18
D. Şantaj Suçundan Ayrımı.....	19
E. İrtikâp Suçundan Ayrımı	21
F. Tehdit Suçundan Ayrımı	22
G. Cebir Suçundan Ayrımı	24

İKİNCİ BÖLÜM

YAĞMA SUÇUNUN UNSURLARI

I. GENEL OLARAK YAĞMA SUÇU.....	27
II. YAĞMA SUÇUNUN UNSURLARI.....	29

A. Suçun Maddi Unsurları.....	29
1. <i>Konu</i>	29
2. <i>Fail</i>	38
3. <i>Mağdur</i>	40
4. <i>Fiil</i>	42
a. <i>Araç Fiiller</i>	44
i. <i>Cebir ve Cebir Karinesi</i>	47
ii. <i>Tehdit</i>	53
b. <i>Amaç Fiiller</i>	57
i. <i>Malın Yağması</i>	57
ii. <i>Senedin Yağması</i>	59
5. <i>Netice</i>	62
B. Suçun Manevi Unsuru	64
C. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru	68

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, ETKİN PİŞMANLIK, SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA USULÜ, GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME, YAPTIRIM İLE ZAMANAŞIMI

I. YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ.....	75
A. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller.....	76
1. <i>Suçun Silahla İşlenmesi</i>	77
2. <i>Suçun Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi</i>	79
3. <i>Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi</i>	81
4. <i>Suçun Yol Kesmek Suretiyle ya da Konutta, İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi</i>	83
a. <i>Yol Kesmek Suretiyle İşlenmesi</i>	83
b. <i>Konutta, İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi</i>	84
5. <i>Suçun Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak Kişiye Karşı İşlenmesi</i>	87

6. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları	
Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi	90
7. Suçun Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi	91
8. Suçun Gece Vaktinde İşlenmesi	92
B. Kasten Yaralama Suçunun Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Hallerinin Gerçekleşmesi.....	93
C. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller	94
1. Suçun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi.....	95
2. Malın Değerinin Azlığı	102
II. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ.....	106
A. Teşebbüs	106
B. İçtima.....	110
C. İştirak.....	117
III. ETKİN PİŞMANLIK	120
IV. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA USULÜ	125
V. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME.....	127
VI. YAPTIRIM.....	128
VII. ZAMANAŞIMI	130
SONUÇ	133
KAYNAKÇA	137
ÖZGEÇMİŞ (PERSONAL BACKGROUND).....	147

SEMBOLLER VE KISALTMALAR

Bakınız	: Bkz.
Baskı	: B
Ceza Dairesi	: CD
Ceza Genel Kurulu	: CGK
Ceza Muhakemesi Kanunu	: CMK
Cilt	: C
Editör	: Edt.
Esas	: E
Karar	: K
Madde	: m.
Resmî Gazete	: RG
Sayfa	: s.
Sayı	: S
Tarih	: T
Türk Ceza Kanunu	: TCK
Türk Ceza Yasası	: TCY
Türk Medeni Kanunu	: TMK
Ve benzeri	: vb.
Ve devamı	: vd.
Yayınları-Yayıncılık-Yayınevi	: Yay.

GİRİŞ

Geçmişten günümüze değin birçok devlet, toplumda olası bir kaosu önüne geçmeyi, aynı zamanda vatandaşlarının belli bir refah düzeyinde ve güven içinde yaşamasını ilke edinmiştir. Bu bağlamda, birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiştir. Ne var ki, sosyal hayatın beraberinde getirdiği birtakım sorunlar, bu hakların ihlaline yol açabilmektedir. İşte, hak ihlallerinin önüne geçebilmek, bu sağlamadığı takdirde ise asgari seviyede tutabilmek amacıyla normlar düzenlenmiş, böylece hukuki değerler koruma altına alınmıştır. Ceza hukuku sistemimizde de aynı amaçla hareket edilmiş, keza bu durum 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 1. maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Temel hak ve özgürlüklerden biri olan mülkiyet hakkı, korunmaya esas teşkil eden değerlerdendir. Mülkiyet hakkı, tıpkı yaşama hakkı ve diğer birçok temel hak kadar önemli yere sahip bir insan hakkıdır. Bu itibarla, anayasal ve uluslararası düzenlemelerle güvence altına alınmıştır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 17. maddesinde, *“Her şahıs tek başına veya başkalarıyla birlikte mal ve mülk sahibi olmak hakkını haizdir. Hiç kimse keyfi olarak mal ve mülkünden mahrum edilemez.”* hükmüne yer verilmiştir. Bu hükümle herkesin mülkiyet hakkının olduğu ve keyfi olarak bu haktan yoksun bırakılamayacağı ifade edilmiştir. İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye ek 1 numaralı protokolün 1. maddesinde, *“Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.”* düzenlemesi yer almaktadır. Ayrıca kamu yararı sebebiyle, kişilerin mal ve mülkten yoksun bırakılabileceği de hükümde belirtilmiştir.

Anayasa'nın 35. maddesinde ise, *“Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.”* hükmüne yer verilerek, herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu vurgulanmıştır. Anayasa'nın 17. maddesinde ise, *“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.”* denilmiştir.

Tüm bu düzenlenmelerle malvarlıkları üzerinde hukuki bir güvence sağlayan mülkiyet hakkının, temel haklar arasında yer aldığı kabul edilerek, mülkiyet hakkına yönelik her türlü tehdide karşı hukuki yaptırımlar ve cezai müeyyideler öngörülmüştür. Bir malvarlığı hakkı olan mülkiyet hakkı, ceza kanunumuzla da güvence altına alınmıştır. Türk Ceza Kanunu'nun, özel hükümler başlıklı ikinci kitabının, kişilere karşı suçlar başlıklı ikinci kısmın onuncu bölümünde, malvarlığına karşı suçlar (TCK m. 141-169) düzenlenmiştir.

Türk Ceza Kanunu'nun 148., 149. ve 150. maddelerinde düzenlenen yağma suçu da malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında sayılmaktadır. Yağma suçu, cebir veya tehdit kullanılarak, failin başkasının malvarlığı üzerinde haksız bir iktisap elde etmesidir. Bileşik bir suç olması, birçok hukuki değerin korunmasını da beraberinde getirmiştir. Yağma suçunu oluşturan araç hareketler ile suçla korunan hukuki değerler birlikte göz önüne alındığında, malvarlığına yönelik gerçekleştirilen diğer suçlara oranla, daha tehlikeli ve yaptırımı itibarıyla da ağır sonuçlara sebebiyet veren bir suç olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından, ülkemizde işlenen suçlara ilişkin yayımlanan soruşturma ve kovuşturma aşaması grafiklerine bakıldığında, diğer suçlara nazaran malvarlığına karşı suçların daha fazla işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Yine malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında da yağma suçunun önemli bir yer tuttuğu istatistiki verilerle saptanmıştır. Tüm bunlar da suçun önemini ortaya koymaktadır.

Yağma suçuna ilişkin çalışmamızda, suç tipi irdelenmiştir. Ayrıca öğretilerdeki görüş ayrılıkları tespit edilerek çözüm önerileri üretilmiştir ve güncel içtihatlarla da bu hususlar desteklenmeye çalışılmıştır.

Üç bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde, öncelikle kavramsal inceleme yapılmış, eski ve yeni kanun bakımından suçla ilgili düzenlemelerde yer alan farklılıklar değerlendirilmiştir. Akabinde ise, suçla korunan hukuki değerler ele alınmış, ayrıca suçun benzer suçlarla mukayesesi de yapılmıştır.

İkinci bölümde, genel olarak yağma suçu üzerinde durulmuştur. Daha sonra yağma suçu, tüm unsurlarıyla birlikte detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Üçüncü bölümde ise, yağma suçunun nitelikli halleri, suçun özel görünüş şekilleri, etkin pişmanlık, soruşturma ve kovuşturma usulü, görevli ve yetkili mahkeme, yaptırım ile zamanaşımına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Yağma suçuna ilişkin çalışmamız, sonuç kısmında yapılan genel değerlendirme ve önerilerle tamamlanmıştır.

Yağma suçunun ele alınmasındaki temel sorunsal ise, ciddi sonuçlar doğuran suçun topluma vermiş olduğu zararlara ilişkindir. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı, gerek toplumun gerekse de toplumu oluşturan bireylerin can ve mal güvenliğine karşı oluşan tehlikenin önlenmesi ve suçla etkin mücadelenin sağlanması bakımından, mevzuattan ve uygulamadan kaynaklanan uyuşmazlıkların tespit edilmesi olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu suça ilişkin mevcut yasal düzenlemelerin, suçun neden olduğu zararların önlenmesinde yeterli olup olmadığının incelenmesi de çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır. Yine yapılan araştırma ve incelemeler neticesinde, suçun ve suçluluğun önüne geçilebilmesi ve suçla etkin mücadelenin sağlanması için mevcut yasal düzenlemelerdeki eksikliklerin ve öğretideki tartışmalı hususların tespit edilerek, bunlara ilişkin gerekli iyileştirme, geliştirme ve değişikliklerin yapılmasına yönelik değerlendirmelerde bulunularak literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Tezin başlangıcındaki hipotez, yağma suçunun toplum ve kişi nezdinde meydana getirdiği zararların nasıl önlenebileceğine, kişilerin malları üzerinde dilediğince tasarrufta bulunabilmesi için suçla mücadelenin hangi hükümlere göre gerçekleştirileceğine ilişkin kanuni düzenlemeler üzerinde çalışılmıştır. Çalışmamızın daha etkili bir şekilde kavranabilmesi için gerek literatür gerekse de güncel içtihat ve düzenlemeler birlikte değerlendirilerek, yağma suçu ele alınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KONUNUN KAVRAMSAL İNCELENMESİ, TÜRK CEZA KANUNUNDA YAĞMA SUÇU, KORUNAN HUKUKİ DEĞER, YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI

I. KONUNUN KAVRAMSAL İNCELENMESİ

Türk hukukunda, toplumu oluşturan bireylerin her biri mülkiyet hakkına sahiptir. Mülkiyet hakkı, aynı hak sahibine, hakkı oluşturan eşyayı kullanma, tasarrufta bulunma ve yararlanma yetkisi tanıyan bir haktır.¹ Mutlak bir hak olan mülkiyet hakkı,² koruduğu menfaatten dolayı bir malvarlığı hakkıdır.³

Ulusal ve uluslararası boyutta, bireylerin hayatı, vücut bütünlüğü gibi bireysel değerleri ile birlikte malvarlığı değerleri de koruma altına alınmıştır.⁴ Özel hukukla birlikte ceza hukukunda da bu değerlere yönelik ihlallere karşı bazı yaptırımlar öngörülmüştür. Bu bağlamda, malvarlığına karşı suçlarla, mülkiyet hakkının ve zilyetliğin cezai müeyyidelerle korunduğunu söylemek mümkündür.⁵ Bu durumda kavramların kapsamının belirlenmesi, suçların nitelendirilmesinde önem arz etmektedir.

Malvarlığı kavramı, sözlük manası ile “*bir kişiye ait para ile ölçülebilen hakların bütünü, mamelek*”,⁶ “*bir kimsenin hukuki bütünlük içinde, tüm alacakları ile*

¹ AKINTÜRK, Turgut, ATEŞ KARAMAN, Derya, *Medeni Hukuk*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 21. Baskı, 2015, s. 34.

² AKINTÜRK/ATEŞ KARAMAN’a göre, mülkiyet hakkı herkese karşı ileri sürülebilmektedir. AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 369; AYAN, Mehmet, *Eşya Hukuku II Mülkiyet*, Konya, Mimoza Yayınları, 7. Baskı, 2014, s. 9; REİSOĞLU, Safa, *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 23. Baskı, 2012, s. 34.

³ AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 37.

⁴ KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, 2018, s. 551.

⁵ SOYASLAN, Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınları, 8. Baskı, 2010, s. 352; CENTEL, Nur, ZAFER, Hamide, ÇAKMUT, Özlem, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 4. Baskı, C I, 2017, s. 307.

⁶ Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 11. Baskı, 2019, s. 1617.

her çeşit hakları para ile ifade edilen her şey”⁷ şeklinde açıklanmaktadır. Kısaca mülkiyeti içine alan,⁸ bireylerin alacak ve borçları ile haklarını kapsayan ekonomik değerlerinin tümüne verilen addır.⁹ Böylece malvarlığının aktifini haklar ve alacaklar oluştururken, pasif kısmını ise borçlar oluşturmaktadır. Aktif ve pasif kısımlar üzerinde iktisadi değer taşıyan haklara ise, malvarlığı hakları denilmektedir.

Malvarlığı haklarının konusunu mallar oluşturmaktadır. Mal kavramı, *“mülkiyete konu olan her çeşit maddi eşya ile kişilerin malvarlığına dâhil hak”*¹⁰ anlamına gelmektedir. Mal¹¹ kavramı, taşınır veya taşınmaz mallar olarak sınıflandırılmaktadır.¹² Taşınır mallar, bulunduğu yerden başka yere hareket ettirilebilen mallardır. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 762’de, *“Taşınır mülkiyetinin konusu, nitelikleri itibarıyla taşınabilen maddi şeyler ile edinmeye elverişli olan ve taşınmaz mülkiyetinin kapsamına girmeyen doğal güçlerdir.”* denilerek kapsamı belirtilmiştir. Taşınmaz mallar ise, temel özellikleri bozulmadan bulunduğu yerden başka yere hareket ettirilemeyen mallardır. 4721 sayılı TMK’nın 704. maddesinde, *“Taşınmaz mülkiyetinin konusu şunlardır; arazi, tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar, kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler.”* denilerek taşınmaz malların kapsamı hüküm altına alınmıştır.

Malvarlığına karşı işlenen suçlar ile ilgili düzenlemelerin birçoğunda, zilyetlik kavramına yer verildiği görülmektedir. Zira mülkiyet hakkı, taşınırlarda zilyetlik ile sağlanmakta ya da kaybedilmektedir.¹³ Buna göre zilyetlik, *“bir eşyayı elde bulundurma”*¹⁴ olarak ifade edilmektedir. 4721 sayılı TMK’da doğrudan olarak tanımı yapılmamasına karşın, aynı kanunun 973/1. maddesinde, zilyetliğin mülkiyete karine olduğu ifade edilmiştir. Bu kapsamda, fiili anlamda mal üzerinde iktidarı sağlayan kişi,

⁷ ŞENER, Esat, *Hukuk Sözlüğü*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2001, s. 495.

⁸ 1930 tarihinde yürürlüğe giren İtalyan Ceza Kanunu’nda da mülkiyet kavramından daha kapsamlı olması itibarıyla malvarlığı kavramı kullanılarak, malvarlığına karşı suçlar şeklinde düzenlendiği görüşü için bkz. SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 352.

⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 551; SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 353; AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 37.

¹⁰ ŞENER, *Hukuk Sözlüğü*, s. 493; YARMALI, Eyüp Sabri, ALP, Selçuk, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2017, s. 451.

¹¹ TMK’da şey, eşya ve mal kavramlarının eş anlamda kullanıldığı görüşü için bkz. AKSOY DURSUN, Sanem, *Eşya Kavramı*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2012, s. 6.

¹² Ceza hukukundaki taşınır ve taşınmaz mal ayrımı ile özel hukuktaki ayrımın aynı olduğu görüşü için bkz. SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 354.

¹³ AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 373.

¹⁴ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 814.

malın zilyedi olmaktadır.¹⁵ Bununla birlikte zilyetliğin tanımı, TCK'da da yapılmamıştır. Ancak belirtmek gerekir ki, ceza hukuku açısından zilyetlik, eşya ile onu kullanan kişi arasında kurulan hukuki bir ilişki olup, hukuki ilişkinin tarafına otonom şekilde eşyayı kullanım hakkı sağlamaktadır.¹⁶ Yani herhangi bir kimsenin denetimine gerek olmaksızın, malı kullanabilme yetkisi sağlamaktadır.

Malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında,¹⁷ tehlike boyutu ve cezalandırılması açısından en ağır yaptırımlara sahip olan suç, şüphesiz yağma suçudur. Nitekim suçlularla ilgili yapılan araştırmalarda da bu suçu işleyen kişilerin sadece mağdurlara yönelik değil, kendi vücutlarına yönelik de şiddet eğiliminde oldukları saptanmıştır.¹⁸ Suç tipinin daha net anlaşılması için, kavramın izahı gerekmektedir. Buna göre, Farsça kökenli olan yağma kavramı, “*baskın veya zor kullanılarak elde edilmiş olan*”¹⁹ anlamına gelmektedir. Yağma kavramı hukuk terminolojisinde, “*Taşınır bir malın zilyedini veya suç yerinde bulunan bir başkasını, cebir veya şiddet kullanarak veya şahsen veya malen büyük tehlikeye düşüreceğini bildirip tehdit ederek, o malın teslimine yahut o malın kendi tarafından zaptına karşı susmaya zorlaması*” şeklinde tanımlanmıştır.²⁰ Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararında da, “*Yağma, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan zor yoluyla hırsızlık, bir kişiye karşı kullanılan icbar araçlarıyla haksız bir menfaat elde etmek şeklinde de tanımlanmıştır.*” denilmek suretiyle izahı yapılmıştır.²¹ Yağma suçu, eski kanunda

¹⁵ OĞUZMAN, M. Kemal, SELİÇİ, Özer, OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, *Eşya Hukuku*, İstanbul, Filiz Kitabevi, 21. Baskı, 2018, s. 478; AYAN, Mehmet, *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili*, Konya, Mimoza Yayınları, 10. Baskı, 2014, s. 45; AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 374.

¹⁶ SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 361; HAFIZOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, US-A Yayıncılık, 6. Baskı, 2017, s. 316,317; ANTOLISEI, Francesco, “Genel Olarak Mameleke Karşı İşlenen Suçlar”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Çev. Uğur Alacakaptan, Ankara, 1962, C XIX, S 1-2, s. 88; SAVCI, Eyüp, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2010, s.72.

¹⁷ Nitekim malvarlığına karşı işlenen suçların da diğer suç türlerine nazaran fazla olduğu araştırmalar neticesinde saptanmıştır, ÇALICI, Can, *Türkiye’de Suç Trendleri Tarihsel Kriminolojik Değerlendirme*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2019, s. 81; POLAT, Ahmet, *Suç Önleme*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2014, s. 134.

¹⁸ GÜL, İbrahim Şirin, *Cezaevinde Yağma Suçundan Hükümlü Erkeklerin Çocukluk Dönemi Travma Yaşantıları ve Psikolojik Semptomlar Kapsamında İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s. 72.

¹⁹ DOĞAN, Ahmet, *Büyük Türkçe Sözlük*, Ankara, Akçağ Yayınları, 2009, s. 1174.

²⁰ YILMAZ, Ejder, *(Öğrenciler İçin) Hukuk Sözlüğü*, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014, s. 814.

²¹ Yargıtay CGK E 2017/1147, K2018/519, T 13.11.2018, www.sinerjimevzuat.com (17.11.2019).

gasp olarak ifade edilmekte idi. Buna göre gasp sözlük anlamıyla, “*bir malı sahibinin izni ve haberi olmadan zorla alma*” dır.²²

II. TÜRK CEZA KANUNUNDA YAĞMA SUÇU

1926 tarihinden itibaren uygulanmakta olan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren²³ 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile ilga edilmiştir. Yağma suçu, yeni TCK’da, eski TCK’ya nazaran ayrı bir sistematikte düzenlenmiş ve madde sayısı azaltılmak suretiyle birtakım değişikliklere gidilmiştir.

Yağma suçu, 765 sayılı TCK’nın, onuncu babın ikinci faslında, 495 ile 501. maddeleri arasında düzenlenmişti. Bu kanunun 495/1. maddesinde basit hali, 495/2. maddesinde hırsızlıktan dönüşen yağma (dolaylı yağma), 496. maddesinde senedin yağması, 497. maddesinde nitelik hal, 498. maddesinde korkutarak faydalanma, 499. maddesinde adam kaldırma suretiyle yağma, 500. maddesinde adam kaldırmada muhabere nakli ve 501. maddesinde cebir karinesine ilişkin hükümler bulunmaktaydı. Ayrıca 502. maddede gece vaktini tarif eden düzenleme yer almaktaydı.

Mülga 765 sayılı TCK’nın 495. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen basit yağma ile 496. maddesinde düzenlenen senedin yağması hükümleri birleştirilerek, 5237 sayılı TCK’nın 148. maddesinde düzenlenmiştir. Eski TCK’nın 501. maddesinde yer alan cebir karinesi, yeni TCK’nın 148. maddesinin son fıkrasında; eski kanunun 502. maddesinde yer alan kanunun uygulanmasında gece vaktini tanımlayan hüküm ise yeni kanunun 6. maddesinde düzenlenmiştir. Eski kanunda düzenlenen 495. maddenin 2. fıkrasındaki yağmaya dönüşen hırsızlık,²⁴ 498. maddedeki korkutarak faydalanma,²⁵ 499. maddedeki adam kaldırma suretiyle yağma²⁶ ve 500. maddedeki

²² Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, s. 905.

²³ RG T 12.10.2004, S 25611.

²⁴ Yeni kanunda, yağmaya dönüşen hırsızlığın düzenlenmediği görüşleri için bkz. ERDEM, M. Ruhan, ŞENTÜRK, Candide, “Hırsızlığın Yağmaya Dönüşmesi (Dolaylı Yağma)”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2017, C XVI, S 2, s. 672; ÖZEN, Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2018, s. 728.

²⁵ Yeni kanunda, korkutarak faydalanmanın düzenlendiği görüşü için bkz. KUZUDİŞLİ, Müslüm, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2012, s. 76.

²⁶ “...sanık hakkında yağma suçundan kurulan mahkûmiyet hükmü ile ilgili olarak yapılan uyarılama yargılaması sırasında, hükümlünün eylemlerinin bir bütün halinde 765 sayılı TCK’nın 499/1-2.cümlesindeki suçu oluşturduğu ve...5237 sayılı TCK’nın aynı suça uyan 149/1-a, c, h, d ve 109/2-3, a, b, 53. maddelerinin hükümlü lehine olduğu kabul edilerek atılı suçlardan cezalandırılmasına...” Yargıtay 6. CD E 2015/6758, K 2018/1582, T 1.3.2018, www.sinerjimevzuat.com (17.11.2019); Yeni

adam kaldırmada muhabere nakli²⁷ suçlarına, yeni kanunda bağımsız suç tipleri olarak ayrıca yer verilmemiştir.²⁸ Bu durum, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Raporu'nda, eski kanunun yağma suçlarıyla ilgili birçok hükmünün kazuistik nitelik taşıması nedeniyle, yeni kanunda sadeleştirilme yapıldığı şeklinde ifade edilmiştir.²⁹ Sadeleştirmenin ise, eski kanunda yer alan bazı hükümlere yeni kanunda yer verilmeyerek veya eski kanundaki bazı hükümlerin üç maddede birleştirilmesi suretiyle yapıldığı belirtilmiştir.

Adalet Komisyonu Raporu'nun, eski TCK'nın kazuistik hükümlerinin sadeleştirilmesine yönelik açıklamaları önem arz etmektedir. Nitekim temel hak ve özgürlüklerin ceza kanununda kazuistik olarak düzenlenmesi yerinde olmakla birlikte, suçta ve cezada kanunilik ilkesini zedeleyecek şekilde soyut hükümlerin yer alması riskli olmaktadır.³⁰ Bu nedenle yeni kanunun yağma suçuna ilişkin hükümlerinde sadeleştirme yapılması olası her türlü tehlikeyi yok etmektedir.

Eski TCK'nın 495. maddesinin 1. fıkrasında, suçun araç unsurlarının malın zilyedi veya suç mahallinde bulunan herhangi bir kimseye yönelmesi gerekeceği belirtilmiş iken, yeni TCK m. 148/1'de, cebrin yöneleceği kişilere açıkça yer verilmemiştir. Ancak yeni kanunda da menkul malın zilyedi olan herkese karşı araç unsurların yönelmesinin yeterli olacağı söylenebilir.³¹ Ayrıca eski kanunda cebirle birlikte şiddet kullanımı da varken, yeni kanunda şiddet kullanımı ayrıca yer almamaktadır.

Eski TCK m. 495/1'de, malı elinde bulunduran veya suçun meydana geldiği yerde bulunan birinin büyük tehlikeye maruz bırakılacağı, bunun da kendisine veya malvarlığına dair olacağı tehdidi ile suçun işleneceği düzenlenmişti. Yeni TCK m. 148/1'de, *“bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel*

kanunda adam kaldırmının, yağma suçu hükümleriyle düzenlenmemesinin yerinde olduğuna ilişkin görüş için bkz. KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s. 78.

²⁷ Eski kanunda, adam kaldırmada muhabere nakletme suç tipinin ayrıca düzenlenmesine yönelik eleştiri için bkz. KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s. 86.

²⁸ Yeni TCK'nın 106, 108, 109, 149, 150. maddelerinde ilgili suçlara yer verilerek, bu suçların yeni kanuna alınmamasına yönelik eleştiri için bkz. TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Mustafa Ruhan, ÖNOK, R. Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, 2018, s. 732; Yargıtay'ın bir kararında, sanıkların yağma suçunu işlemekteki kasıtlarının değişmediği, zira mağdurun parasını istemek şeklinde gerçekleşen olayda, suçun bir kez işlendiği, ancak teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilerek hüküm kurulması gerektiği ifade edilmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2006/3654, K 2009/6070, T 30.03.2009, www.sinerjimevzuat.com (17.11.2019).

²⁹ Sadeleştirme yapılmadığı görüşü için bkz. HAFİZOĞULLARI, ÖZEN, ...*Suçlar*, s. 329.

³⁰ KOCA, Mahmut, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu”, *Legal Hukuk Dergisi*, İstanbul, 2005, S 32, s. 2800.

³¹ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 381.

dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle” işleneceği ifade edilmiştir. Böylece, tehdidin yöneldiği hukuki değer bakımından kanun hükmüne açıklık getirilmiştir. Yeni kanunda, suçun araç unsurlarından biri olan tehdidin yöneldiği kişiler açısından bir sınırlandırılmaya gidildiği görülmektedir. Ancak, kimlerin yakın olarak anlaşılabileceği tartışmalı olup, madde gerekçesinde de bu duruma açıklık getirilmemiştir. Doktrinde,³² mağdur açısından sınırlandırma yapılmasının, suçla etkin mücadele açısından yetersiz kaldığı görüşü ağırlıktadır.

Eski TCK’nın 522. maddesinde, suçun konusunu oluşturan malın değerinin çok olmasının cezada artırım sebebi sayılacağı düzenlenmişken, yeni TCK’da ise bu şekilde düzenleme bulunmamaktadır. Buna karşılık malın değerinin azlığı ise, yeni kanunda düzenlenerek cezada indirim sebebi sayılmıştır.

Eski TCK’nın 523. maddesinde, suçun nitelikli halleri arasında sayılmayan bazı eylemler, yeni TCK’da açıkça düzenlenmiştir. Bu nitelikli haller; konut veya işyerinde yağma, suçun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak kişilere karşı işlenmesi, suçun suç örgütünün korkutucu gücünden faydalanmak suretiyle işlenmesi ve suç örgütüne yarar sağlamak amacıyla işlenen yağmadır.

Eski kanunda, suça konu malın tazmini veya isteğe bağlı iadesi cezada indirim sebebi olarak düzenlenmemişken, yeni kanunun 168. maddesinde bu hallerde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağı şeklinde düzenleme mevcuttur. Bu hükümle suçtan zarar görenlerin³³ zararlarının giderilerek, mağduriyetlerin önüne geçilebildiği söylenebilir.³⁴

Eski TCK’nın 308. maddesinde müstakil bir suç şeklinde düzenlenen ihkak-ı hak³⁵ suçuna, yeni kanunda yer verilmemiştir. Ancak yeni kanunun 150. maddesinin 1. fıkrasında, alacağın tahsili amacıyla zor kullanımın gerçekleştirmesi durumunda, yağma suçunun oluşacağı hüküm altına alınmıştır. Bunun için alacağın hukuki ilişkiden dolayı oluşması gerekmektedir. Doktrinde, hüküm başlığı ile içerik kısmının

³² KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2805; EKER, Hüseyin, *Yağma Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2014, s. 56.

³³ Suç işlenmesi neticesinde, mağdurun hukuki değerlerinin ihlal edilmesinden dolayı kendi çıkarları da etkilenen kişidir, BOZDAĞ, Ahmet, SARIUSTA, Kader, “Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2017, C VIII, S 2, s. 585; BOZDAĞ, Ahmet, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdurun Hukuki Yardım Alma Hakkı”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2017, C XXX, S 132, s. 125.

³⁴ EKER, Yağma Suçları, s. 57.

³⁵ Ceza hukukunun amacı, ihkak-ı hakkın oluşmasına engel olmaktır, BOZDAĞ, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdurun Hukuki Yardım Alma Hakkı”, C XXX, s. 143.

uyuşmadığı ve verilecek cezada indirimin söz konusu olmadığına ilişkin görüşler bulunmaktadır.³⁶

Yeni kanunla birlikte, hürriyeti bağlayıcı cezanın alt sınırında indirim yoluna gidilmiştir. Eski TCK'da, suçun basit halinin cezası³⁷ on yıl ile yirmi yıl arasında ağır hapis cezası olarak düzenlenmiş iken; yeni TCK'da, altı yıl ile on yıl arasında hapis cezasına mahkûm olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Yeni kanunla birlikte, hırsızlık ve yaralama suçlarının cezasında artırımı gidilmiştir. Bu durum da yağma suçunun cezası ile bu suçların cezası arasında denge kurulduğunu ortaya koymaktadır.

Tüm bunlar göstermektedir ki yeni kanun, eski kanundan birtakım farklılıklar barındırmakla birlikte, lehe hükümler de taşımaktadır. Ancak suçun esasına ilişkin önemli bir farklılık barındırmadığını da söylemek mümkündür.³⁸

III. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Bir suç işlendiği takdirde, o suçun meydana gelmesi nedeniyle bazı değerler ihlal edilmiş olunur. İşte ceza normu ile koruma altına alınarak, suçun işlenmesi halinde doğrudan ihlal edilen değer, suçla korunan değeri oluşturmaktadır.³⁹ Suç teşkil eden fiillerin neticesinde, suçla korunan hukuki değerlerde hak ihlali meydana gelmektedir.⁴⁰ Dolayısıyla, yağma suçunun işlenmesi halinde verilecek ceza ile ihlal edilen birtakım haklar korunarak güvence altına alınmaktadır.

Yeni TCK'da yer alan yağma suçu, yapı itibarıyla bileşik bir suçtur.⁴¹ Yağma suçu, aynı kanunda ayrıca düzenlenmiş olan tehdit (m. 106), cebir (m. 108) ve hırsızlık (m. 141) suçlarından meydana gelmiştir.⁴² Yağma suçunun karma⁴³ niteliğinden

³⁶ EKER, Yağma Suçları, s. 58; Benzer görüş için bkz. TURABİ, Selami, *Mala Zarar Verme Suçları (5237 Sayılı TCK 151 vd.)*, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2008, s. 157.

³⁷ EKER'e göre, 765 sayılı TCK'da mağdurun gözünü çıkaran faile, gözlüğünü çalan failden daha az ceza öngörülmekteydi, ayrıca yağma suçunun cezasında indirim yapılamamaktaydı. Bkz. EKER, Hüseyin, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)", *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, C V, S 50, s. 129.

³⁸ KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s. 61.

³⁹ CENTEL vd., *...Suçlar*, s. 7.

⁴⁰ ERYILMAZ, Emrullah, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016, s. 20.

⁴¹ "(1) Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.", (TCK m. 42).

⁴² KOCA, ÜZÜLMEZ, *...Özel Hükümler*, s. 624; TANERİ, Gökhan, *Tehdit Hakaret (Tehdit Şantaj Cebir)*, Ankara, Bilge Yayınevi, 2. Baskı, 2017, s. 33.

⁴³ ÖZBEK, Veli Özer, DOĞAN, Koray, BACAŞIZ, Pınar, TEPE, İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2017, s. 641; ÖZBEK, Veli Özer, *Yeni Türk Ceza*

dolayı, bu suçla birden fazla hukuki yarar korunmaktadır.⁴⁴ Zira kendisini oluşturan suçların korumuş olduğu hukuki değerleri de tümüyle korumaktadır. Nitekim zilyetlik, kişi hürriyeti ve mülkiyet hakkı bu kapsamda suçla korunan hukuki değerlerdendir.⁴⁵ Suçun işlenmesiyle yalnızca mal üzerindeki haklar değil, malı elinde bulunduranın ya da malın sahibinin de özgürlüğü ve güvenliği ihlal edileceğinden bunların hepsi korunmaktadır.⁴⁶

Yağma suçunu oluşturan suçlardan biri olan cebir suçunda uygulanan fiil, kasten yaralama suçunu (m. 86) oluşturan hareketlerle işlendiğinden, doktrinde vücut dokunulmazlığının da bu suç ile korunduğu savunulmaktadır.⁴⁷ Nitekim Yargıtay bir kararında, suçla korunan hukuki değerler arasında vücut dokunulmazlığının olduğunu ifade etmiştir.⁴⁸

Kanunun Anlamı TCK İzmir Şerhi (Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı) Özel Hükümler (Madde 76-169), Ankara, Seçkin Yayıncılık, C II, 2008, s. 1050.

⁴⁴ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 8.

⁴⁵ BALCI, Fidan, ÖZTÜRK, Seyithan, *Hırsızlık Karşılıksız Yararlanma Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı ve Yağma Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2017, s.444; MARAŞLI DİNÇ, Yasemin, RUHİ, Muhammet Emin, “Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu”, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Erzincan, 2018, C XI, S 2, s. 88; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 733; SAKİN, Sinan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler-Özel Hükümler-Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara, Savaş Yayınevi, 4. Baskı, 2016, s. 474; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 641; “Yağma suçu, amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır, sonrasında bu cebir ve tehdidin etkisiyle malın alınması veya tesliminin sağlanması ile suç tamamlanır. Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç olduğundan birden çok hukuki değeri korumaktadır. Kendisini oluşturan suçların korudukları hukuki değerler olan kişi özgürlüğü, vücut dokunulmazlığı, zilyetlik ve mülkiyet yağma suçunun da koruduğu hukuksal değerlerdir.” Yargıtay 6. CD E 2014/4873, K 2016/3979, T 26.04.2016, www.sinerjimevzuat.com (13.12.2019); Alman Ceza Yasası’nın 249. maddesinde düzenlenen yağma suçunda, korunan yararların mülkiyet ve kişi özgürlüğü olduğu görüşü için bkz. WESSELS, Johannes, HILLENKAMP, Thomas, DEGN, Helle, SQUARCIALUPI, Vera, ASHTO, Peter Walter, *Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk*, Edt. Yener Ünver, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2009, s. 78; KÖPRÜLÜ, Timuçin, *Ceza Hukuku (Özel Hükümler) Pratik Çalışma Kitabı*, Ankara, Savaş Yayınevi, 3. Baskı, 2017, s. 248.

⁴⁶ CERRAHOĞLU, Hakan, *Türk Ceza Hukuku’nda Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2013, s. 23.

⁴⁷ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 385; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801; PARLAR, Ali, ÖZTÜRK, Mustafa, *Uygulamada Yağma Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, 2018, s. 13; ARSLANTÜRK, Mustafa, *İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu Uygulama Örnekli - Açıklamalı - İçtihatlı - Notlu Gerekçeli*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015, s. 16; ERCAN, İsmail, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, İstanbul, Kuram Kitap Yayınları, 14. Baskı, 2018, s. 189; KÖSE, Yasin, “Karar İncelemesi Yağma Suçu”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2011, C VI, S 62, s. 104; CANKURT, Ezgi, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2015, C I, S 2, s. 103; TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 33; KOÇ, Ziya, *Felsefi, Hukuki ve Cezai Yönleriyle Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma (TCK m. 150/1)*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019, s. 143; ÖZEN, Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2018, s. 261; ERCAN, İsmail, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler*, İstanbul, İkinci Sayfa Basım Yay., 5. Baskı, 2009, s. 599; DEPE, Kaya, *Hırsızlık-Yağma ve Karşılıksız Yararlanma Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, 2019, s. 457.

⁴⁸ “...Bu suçla korunan hukuki değer yalnızca malvarlığı değil, aynı zamanda kişi özgürlüğü ve vücut dokunulmazlığıdır...” Yargıtay 6. CD E 2012/11544, K 2013/2976, T 14.02.2013, (EKER, Yağma Suçları, s. 119).

CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT' a göre, suçla korunan hukuki değerler birden fazla olduğunda kanun koyucu, en çok korunan değer olduğu kısımda suçu düzenler.⁴⁹ Bu da hukuki konuyla ilgili tereddütlerin önlenmesini sağlar. Aynı şekilde, kişi özgürlüğüne yönelik saldırı teşkil eden tehdit ve cebir suçları, yağma suçunda birer araç olduğundan, bu suçla korunan ağırlıklı hukuki değerler zilyetlik⁵⁰ ve mülkiyet hakkıdır.⁵¹ Bu da yağma suçunun, kanunda malvarlığına karşı suçlar başlığı altında düzenlenmesini gerektirmiştir.⁵² Eski TCK'da mal aleyhine cürümler başlığı ile düzenlenen bu suç, birçok ceza kanununda da malvarlığına karşı suçlar başlığı altında düzenlenmiştir.⁵³

IV. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYRIMI

Kanun koyucu, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında yağma suçunu da düzenlemiştir. Yağma suçunun, düzenlenmiş olduğu yerde bulunan suçlar ile malvarlığını ilgilendiren diğer suçlarla arasında birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Uygulamada ortaya çıkabilecek karışıklıkların önlenmesi ve yağma suçunun daha iyi anlaşılabilmesi için ilgili suçlarla ayrımın ortaya konulması gerekmektedir.

“Yağma; başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın zilyedin rızası olmadan cebir ve tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan yağma suçu, amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır, sonrasında bu cebir veya tehdidin etkisiyle malın alınması veya teslimi sağlanması ile suç tamamlanır. Bu haliyle birçok hukuki değeri taşır. Yağma suçundan korunan hukuki değerler; kişi özgürlüğü, vücut dokunulmazlığı, zilyetlik ve mülkiyettir...” Yargıtay 6. CD E 2018/2459, K 2019/781, T 06.02.2019, www.sinerjimevzuat.com (13.12.2019).

⁴⁹ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 8.

⁵⁰ Zilyetliğin bir hak olmadığı görüşleri için bkz. OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 54; SİRMEN, Lale, *Eşya Hukuku*, Ankara, Yetkin Yayınları, 6. Baskı, 2018, s. 45.

⁵¹ “...Bu suçla korunan hukuki değer yalnızca malvarlığı değil, aynı zamanda kişi özgürlüğü ve vücut dokunulmazlığıdır...” Yargıtay 6. CD E 2016/5845, K 2019/3292, T 22.5.2019, www.sinerjimevzuat.com (13.12.2019); Yargıtay'ın bir kararında, zor kullanarak mağdura ait malın alınması durumunda yağma suçu oluşacağından, bu durumda mağdurun kişi özgürlüğüne yönelik bir ihlal ile zilyetliğine saldırı meydana geldiği vurgulanmıştır. Karar için bkz. Yargıtay CGK E 2002/1-94, K 2002/225, T 26.03.2002, www.sinerjimevzuat.com (13.12.2019).

⁵² KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801; HAFIZOĞULLARI, ÖZEN, ...Suçlar, s. 360; DEPE, ...Yağma..., s. 457; BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.444; KOCABAY, Bilgehan, *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2018, s. 32.

⁵³ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801.

A. Hırsızlık Suçundan Ayrımı

TCK'nın, kişilere karşı suçlar başlıklı ikinci kısmının, malvarlığına karşı suçlar başlıklı onuncu bölümünde yağma ve hırsızlık suçları yer almaktadır. Aynı kanunun 141. maddesinde hırsızlık suçu, 148. maddesinde ise yağma suçu düzenlenmiştir.

Kanun hükmünden açıkça anlaşılacağı üzere, zilyedin rızası olmaksızın taşınır malın alınması halinde hırsızlık suçu oluşacaktır.⁵⁴ Oysaki yağma suçunda, zilyedin rızası tehdit veya cebir kullanmak suretiyle ortadan kaldırılarak mal alınmaktadır.⁵⁵

Yağma suçu, aynı kanunda ayrıca düzenlenmiş olan tehdit (m. 106), cebir (m. 108) ve hırsızlık (m. 141) suçlarından meydana gelmiştir.⁵⁶ Yani hırsızlık suçunun, cebir veya tehdit kullanarak yapılmasına yağma suçu denilmektedir.⁵⁷ Bu nedenle doktrinde yağma suçu, cebri hırsızlık ya da zor yoluyla hırsızlık olarak adlandırılmaktadır.⁵⁸ Ancak yağma suçunda kullanılan araç unsurlarla, malın alınması eylemi arasında nedensellik bağının olması gerekir, aksi halde suç oluşmayacaktır.⁵⁹

⁵⁴ ALBAKIR, Mustafa, *Herkesin Girebileceği Bir Yerde Bırakılmakla Birlikte Kilitlenmek Suretiyle ya da Bina veya Eklentileri İçinde Muhafaza Altına Alınmış Olan Eşya Hakkında Hırsızlık Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan, 2019, s. 13.

⁵⁵ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 382; ERCAN, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 191.

⁵⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 624.

⁵⁷ KÖSE, "Karar İncelemesi Yağma Suçu", s. 104.

⁵⁸ EKER, Hüseyin, *Açıklamalı – İçtihatlı Hırsızlık Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2014, s. 665; KAYLAN, Keskin, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırmalı Bir Değerlendirilmesi)", *Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2013, C I, S 1, s. 40; Aksi görüş için bkz. ERTOSUN, Ali Suat, TAŞKIN, Ahmet, "Yağma Suçu", Edt. Köksal Bayraktar, *Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı*, Ankara, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Derneği, 2008, s. 781.

⁵⁹ ERTOSUN, TAŞKIN, "Yağma Suçu", s. 795; DEPE, ...Yağma..., s. 459; TANERİ, Gökhan, *Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut*, İstanbul, Legal Yay. , 1. Baskı, 2015, s. 33; YAZICIOĞLU, R. Yılmaz, "Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı: Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan*, İstanbul, 2013, C XIX, S 2, s. 767; Eski kanunda da nedensellik bağının bulunduğu dair görüşler için bkz. MALKOÇ, "Hırsızlık Suçunun Yağma Suçuna Dönüşmesi", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 1990, C II, S 2, s. 226; EKİNCİ, Emin Emre, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2004, s. 56; "...Öğretide ve yargısal kararlarda da benimsendiği üzere, a) Malın taşınabilir olması, b) Mal sahibinin rızasının olmaması, c) Malın alınması, d) Faydalanmak cürmü kastının varlığı, gibi hususlar yönünden hırsızlık suçuna benzeyen yağma suçu, failin malı almak veya fer'i zilyedinin malın alınmasına sükut etmesini sağlamak bakımından cebir ve şiddet veya tehdit kullanılarak işlenmesi itibarıyla hırsızlık suçundan ayrılmaktadır. Yerleşmiş yargısal kararlarda da belirtildiği üzere, hırsızlık suçunda olduğu gibi, sahibinin rızası olmadan cebir, şiddet ve tehdit ile bir şeyin kullanma amacı ile alınması halinde de yağma suçu oluşmaktadır..." Yargıtay CGK E 2004/6-59, K 2004/93, T 13.04.2004, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

Belirtmek gerekir ki, yağma suçunun bileşik⁶⁰ (mürekkep)⁶¹ yapısı, onun bağımsız bir suç olmasını etkilemez. Yağma suçunun bileşik yapısı nedeniyle, suçla korunan hukuki değerler birden fazladır.⁶² Böylece kişi özgürlüğü ve malvarlığı hakları korunmaktadır.⁶³ Ancak hırsızlık suçunda, sadece malvarlığı hakları korunmaktadır.⁶⁴ Zira hırsızlık suçunda, malın alınması eylemi zilyede yönelik değildir. Bu nedenle kişi özgürlüğüne yönelik haklar, hırsızlık suçunun ihlali halinde korunmamaktadır.

Hırsızlık suçundan bahsedilebilmesi için gereken şartların hemen hemen çoğu, yağma suçu için de geçerlidir. Nitekim zilyet tarafından verilen bir rızanın olmaması,⁶⁵ suça konu malın alınması, faydalanma kastı⁶⁶ ve malın taşınabilir⁶⁷ olması iki suçun ortak unsurlarındandır.⁶⁸ Her ne kadar iki suç arasında yakın ilişki olsa da bu durum aralarında zincirleme suç⁶⁹ ve nitelikli hal hükümlerinin uygulanmasına yol açmamaktadır.⁷⁰

⁶⁰ Buna karşılık hırsızlık suçu bileşik bir suç değildir. SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 403; TANERİ, ...İspat ve Sübut, s. 31.

⁶¹ Eski kanundaki adlandırılmasıdır. ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 851; ALBAYRAK, Mustafa, *Notlu Atıflı Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Öz Kitap*, Ankara, Adalet Yayınevi, 14. Baskı, 2015, s. 901; HAKERİ, Hakan, AKBULUT, Berrin, *Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları*, Konya, Mimoza Yayınları, 6. Baskı, 2011, s. 93.

⁶² CENTEL vd., ...Suçlar, s. 8; TANERİ, ...İspat ve Sübut, s. 32.

⁶³ EKER, ...Hırsızlık Suçları, s. 665; ARAS, Müslüm, “Hırsızlık Suçunun Benzer Suçlarla Mukayesesi”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018, C 2, S 10, s. 21.

⁶⁴ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 383; SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 403; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 104.

⁶⁵ SOYASLAN’a göre, hırsızlık suçunda rızanın olmadığı açıktır, yağmada ise sakat rıza vardır. SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 402; Benzer görüş için bkz. YAZICIOĞLU, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, C XIX, s. 767.

⁶⁶ Yağma suçunda, failin faydalanma kastının şart olmadığına ilişkin görüş için bkz. TAŞKIN, Ahmet, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, C III, S 20, s. 98.

⁶⁷ Kanunda açıkça düzenlenmemiş olsa da yağma suçunun konusunun taşınmaz mallar olamayacağı görüşü hakkında bkz. TANERİ, Gökhan, *Uygulamadan Örnek Hükümlerle Ağır Ceza Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 2015, s. 790; YAZICIOĞLU, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, C XIX, s. 762.

⁶⁸ EKER, Yağma Suçları, s. 62; YAZICIOĞLU, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, C XIX, s. 762; DEPE, ...Yağma..., s.457; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s. 447; YAŞAR, Osman, GÖKCAN, Hasan Tahsin, ARTUÇ, Mustafa, *Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Cilt IV (md 147-204)*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010, s. 4331; ALBAKIR, ...*Hırsızlık Suçu*, s. 13.

⁶⁹ “...iki farklı suç olmaları nedeniyle yağma ve hırsızlık suçları arasında zincirleme suç ilişkisinden de bahsedilemez.” Yargıtay CGK E 2010/6-63, K 2010/102, T 04.05.2010, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); “...Zincirleme suçta aynı suçun değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi, bu suçların mağdurunun aynı kişi olması, bu suçların aynı suç işleme kararı altında işlenmesi gerekir. O halde suçun ismi aynı olduğu sürece aynı suçtan bahsedilir...Hal böyle olunca, tamamlanan hırsızlık suçlarının hiçbir aşamada yağma suçuna dönüşmeyeceği dikkate alınmadan...” Yargıtay 6. CD E 2016/2143, K 2019/1309, T 21.02.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁷⁰ TANERİ, ...İspat ve Sübut, s. 31; YAZICIOĞLU, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, C XIX, s. 764.

Suçların tamamlanma anları iki suç arasında farklılık göstermektedir.⁷¹ Hırsızlık suçunda, malın alınmış olması suçun tamamlanması için yeterli değildir. Failin fiili hâkimiyet alanına, suç konusu malın girmesiyle birlikte hırsızlık suçu tamamlanmış olur. Yağma suçu ise, sırf hareket suçu⁷² (neticesi harekete bitişik suç)⁷³ olması itibarıyla, tehdit veya cebir kullanılarak malın alınmasıyla tamamlanır. Yargıtay da suçun tamamlanma anıyla ilgili iki suç arasında ayırım yapmaktadır.⁷⁴

Uygulamada yağma suçu ile kapkaç suretiyle hırsızlık sıkça karıştırılmaktadır. Kapkaç suretiyle hırsızlık failin, mağdurun üzerindeki bir malı çekerek alması şeklinde gerçekleşen ve cezada artımı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. Şayet fail, eylemi gerçekleştirirken tehdit veya cebir kullanarak malı alırsa, yağma suçundan söz edilecektir. Nitekim 142. maddenin gerekçesinde, mağdurda yaralamaya sebebiyet verecek bir durumun olması halinde yağma suçunun oluşacağı açıkça ifade edilmiştir. Yargıtay'ın⁷⁵ yerleşik içtihatlarında da “...Çantanın çekip alınması sırasında herhangi bir direnç ortaya çıkmamış ise kapkaç; direnç ortaya çıkmış, mağdur direnmiş ancak aşırı güç kullanma ile bu direnci kırılıp çanta alınmışsa eylem yağma olarak kabul edilmektedir.” denilerek direnci kırmak için tehdit ya da cebire başvurulması halinde yağma suçunun oluşacağı kabul edilmiştir.

⁷¹ KOÇ, Orçun, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hırsızlık Suçu, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019, s. 132.

⁷² Suçun tipikliğinde belirtilen hareketlerin gerçekleştirilmesiyle suçun tamamlanmadığı, neticenin aranmadığı suçlardır, ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 140; Yağma suçuyla ilgili görüşler için bkz. CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 106; KOÇ, ...Yağma..., s. 192.

⁷³ ÖZEN, Mustafa, Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2017, s. 164.

⁷⁴ “...Yağmada, mağdurun zilyetliğine son verilmesi ve mal üzerindeki zilyetlikten doğan hakların kullanılmaz hâle getirilmesiyle söz konusu suçun tamamlanmış sayılacağı cihetle; elindeki telefonu vermek istemeyen mağdurun direncini kıran ve yere düşen telefonu alan sanığın tipe uygun bu hareketi ile yağma suçundaki malın alınması unsurunun gerçekleştiği ve mağdurun mal üzerindeki tasarruf olanağının ortadan kalktığı, diğer bir anlatımla sanığın suça konu telefonu herhangi bir dış engel ile karşılaşmadan alması ile suçun tamamlanmış olduğu, bu aşamadan sonra aldığı cep telefonu ile kaçmaya başlayan sanığın mağdur ve çevrede bulunan vatandaşlarca kesintisiz bir şekilde takip edildiği sırada elindeki telefonu yere atması ile yağma suçunun teşebbüs aşamasında kaldığından söz edilemeyeceği, zira hırsızlık suçundan farklı olarak yağma suçunda, failin mal üzerinde serbestçe kullanım imkânı sağlayacak şekilde fiili hâkimiyet kurmasının aranmayacağından yağma suçunun tamamlandığı kabul edilmelidir.” Yargıtay CGK E 2017/161, K 2018/18, T 23.1.2018, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁷⁵ Yargıtay CGK E 2017/624, K 2017/298, T 30.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay CGK E 2014/517, K 2017/3, T 17.01.2017, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay 13. CD E 2016/8752, K 2017/13579, T 27.11.2017, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

B. Dolandırıcılık Suçundan Ayrımı

Dolandırıcılık suçu, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında yer almaktadır. TCK'nın 157. maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunda, hileli davranışlarla irade sakatlanmaktadır. Yani fesada uğratılmış bir irade mevcuttur.⁷⁶ Oysa yağma suçunda, zor kullanmak suretiyle irade özgürlüğü sakatlanmaktadır. İki suç arasındaki temel farklılık, hareket unsurunda toplanmaktadır. Haksız yarar elde etmek amacıyla, her iki suçta da araç unsurlara başvurulmakta, ancak kullanılan araçlar farklılık arz etmektedir.⁷⁷ Bu nedenle dolandırıcılık suçuna hile, yağma suçuna ise şiddet suçu denilmektedir.⁷⁸

ATALAN'a göre, dolandırıcılık suçunun oluşması için, hileli davranışların suçun tamamlanma anına kadar devam etmesi gerekir. Şayet malın alınması için zor kullanılmışsa, artık bu halde yağma suçu oluşacaktır.⁷⁹

ARSLANTÜRK'e göre, suçun hangi saik ile işlendiği ve akabinde uygulanan suç teşkil eden eylemler, iki suç arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Buna göre, cebir veya tehdit uygulandıktan sonra hileli davranışlarda bulunulması halinde, başlangıçtaki hareketlerin yağma suçunu oluşturduğu gözetilerek, dolandırıcılıktan dolayı hüküm kurulmamalıdır.⁸⁰

⁷⁶ CANKURT, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", C I, s. 105.

⁷⁷ "...Sanıkların tanık Ata aracılığıyla tanıştıkları katılan ...'dan bindirdikleri otomobilde araç satma bahanesiyle peşinat olarak 3000 TL istedikleri ve katılanın 1500 TL peşin verdiği kalan 1500 TL'yi araç geldiğinde vereceğini söylediği, katılanı aracı getireceklerini söyleyerek 10 dakika kadar oyaladıktan sonra katılana araçtan inmesini söyledikleri, katılan vermiş olduğu 1500 TL'yi geri istediğinde sanık ...'un bıçak çekerek, ne parası lan, git belanı benden bulma diyerek hakaret ve tehditte bulunduğu ve müştekiyi otodan zorla aşağı indirdiği...sanıkların eyleminin yağma suçunu değil, olayın oluş şekli itibari ile dolandırıcılık suçunu oluşturduğu..." Yargıtay 15. CD E 2018/3408, K 2019/452, T 6.2.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 403; YILMAZ, Çetin, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018, s. 54.

⁷⁸ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 383; EKER, Yağma Suçları, s. 64; TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 791; DEMİÇ, Murat, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014, s. 99; CERRAHOĞLU, ...*Yağma Suçu*, s 92.

⁷⁹ ATALAN, Mustafa, *Uygulamalı-Yorumlu-Örnekli Dolandırıcılık Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik Suçları Şerhi*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015, s. 33-34; Benzer görüş için bkz. TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 791; MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, "...Yağma Suçu", s. 97; "...Sanığın nitelikli yağma suçunu işlediğinin iddia edildiği olayda... 'ın yanına gidip; amcam sana güvenmiyor diyerek koyunları ...'tan aldığı, sanığın geçerli bir şekilde kurulmuş olan satım akdinde alıcı ve satıcı arasına girerek iki tarafa da farklı beyanlarda bulunarak koyunları uhdesine geçirdiği ve ... tarafından verilmiş olan senedi yırttığı, şikâyetçinin ifadesinde, sanığın senedi alırken cebir kullanmadığını beyan ettiği ve doktor raporunda da, darp izi olmadığının belirlendiği anlaşılmakla, sanığın dolandırıcılık ve özel belgeyi bozma suçlarını işlediğine yönelik mahkemenin kabulünde isabetsizlik görülmediği..." Yargıtay 15. CD E 2017/3895, K 2019/1989, T 12.03.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁸⁰ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 53; Yargıtay, sanığın terziye pantolonunu bırakmadığı halde bıraktığını iddia ederek iadesini istemesi, bunun mümkün olmaması karşısında pantolonuna ilişkin bedeli tehdit kullanmak suretiyle mağdurlardan zorla aldığı olayda, dolandırıcılık suçunun aksine,

Dolandırıcılık suçunun maddi konusunu, taşınır veyahut taşınmaz mallar oluşturmaya karşılık yağma suçunun konusunu, sadece taşınır mallar oluşturmaktadır.⁸¹

Yağma suçunda olduğu gibi dolandırıcılık suçunda da suçla korunan hukuki değerler birden fazladır. Dolandırıcılık suçunun işlenmesi halinde, malvarlığı ile kişinin karar verme özgürlüğü ihlal edilmiş olacaktır. Oysaki yağma suçunda zilyetlik, kişi özgürlüğü ve mülkiyet hakkı korunmaktadır.

Yağma suçunda kullanılan araç unsurlar ile malın alınması arasında nedensellik bağının olması gerektiğinden bahsetmiştik.⁸² Dolandırıcılık suçunda da başvuru hile ile mağdurun malvarlığında meydana gelen eksilme arasında nedensellik bağı aranır. Nitekim 157. maddenin gerekçesinde, suçun meydana gelmesi için nedensellik bağının olması gerektiği açıkça vurgulanmıştır.

C. Mala Zarar Verme Suçundan Ayrımı

TCK'nın 151/1. maddesinde düzenlenen mala zarar verme suçu, malvarlığına karşı işlenen suçlardan biridir. Aynı kanunun 151/2. maddesi ise, sahipli hayvanlara zarar verilmesi halini düzenlendiğinden özel hüküm niteliğindedir.

Yağma suçu ile mala zarar verme suçları, maddi unsur bakımından farklılık göstermektedir. Yağma suçunda, tehdit veya cebir kullanılmak suretiyle suç işlenirken, mala zarar verme suçunda kanun maddesinde “...yikan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten...” şeklinde belirtilen seçimlik hareketlerle suç işlenmektedir.

yağma suçundan hüküm kurulması şeklinde karar vermiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2012/28025, K 2015/39012, T 01.04.2015, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Aksi yönde görüş için bkz. “...Saniğin, seyyar altın satıcılığı yapan katılanın yanına gelerek altın alacağını söylediği, ancak kart limiti dolu olduğundan önce bankamatikçe para yatırması gerektiğini söyleyerek birlikte bankamatiklere gittikleri, yolda seyir halindeyken saniğin katılana silah çektiği, kartlara para yatırmasını istediği, yatırmaz ise Nevşehir’de bulunan oğlunu infaz ederiz diye tehdit ettiği, katılanın korktuğundan kendisine verilen kartlara toplamda 9.500 TL para yatırdığı ve bu suretle saniğin nitelikli yağma suçunu işlediğinin iddia edildiği olayda...saniğin eylemlerinin nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu...” Yargıtay 15. CD E 2017/3322, K 2019/694, T 13.02.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁸¹ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 383; EKER, Yağma Suçları, s. 65; PARLAR, Ali, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçları*, Ankara, Bilge Yay., 2. Baskı, 2015, s. 21; ERCAN, Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler, s. 602; YILMAZ, ...Dolandırıcılık Suçu, s. 54; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 105.

⁸² WESSELS, HILLENKAMP, DEGN, SQUARCIALUPI, ASHTO, Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, s. 81; ÖZEN, ...Özel Hükümler, s. 729.

İki suç arasında manevi unsur bakımından da fark bulunmaktadır. Buna göre mala zarar verme suçunda, suça konu olan malda zarar meydana getirilmesi amaçlanmaktadır.⁸³ Bu suçun işlenmesi halinde failin malvarlığında herhangi bir artış meydana gelmemekte, yalnızca mağdurun malvarlığı zarar görmektedir. Yağma suçundaki amaç ise, faydalanma kastıyla malın teslimine veya alınmasına yöneliktir. Failin, hangi kast ile hareket ettiği suçların ayrımında önem arz etmektedir. Bu bağlamda, salt mala zarar verme amacıyla malik ya da zilyede karşı şiddet kullanıldığı takdirde mala zarar verme suçu, faydalanma kastıyla birlikte tehdit veya cebir kullanılması halinde de yağma suçu oluşacaktır.⁸⁴

Suçun hukuki konusunu, mala zarar verme suçunda taşınır veyahut taşınmaz mallar oluşturmakta iken, yağma suçunda taşınır mallar oluşturmaktadır.⁸⁵

Korunan hukuki değerler bakımından iki suç arasında benzerlik mevcuttur. Mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, zilyetlik ve mülkiyet hakkının kullanımı kısmen veya tamamen engelleneceğinden, bu haklar korunmaktadır.⁸⁶ Yağma suçunda ise zilyetlik, kişi özgürlüğü ve mülkiyet hakkı korunmaktadır.

D. Şantaj Suçundan Ayrımı

Şantaj suçu, TCK'nın 107. maddesinde, hürriyete yönelik suçlar arasında düzenlenmiştir. Şantaj suçu, özel nitelikte bir tehdit suçudur.⁸⁷ Maddi zorlama olmaksızın, salt manevi zorlama ile yarar sağlama söz konusudur.⁸⁸

⁸³ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 425; ÇUBAN, İbrahim Halil, *Mala Zarar Verme Suçu* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014, s. 120.

⁸⁴ TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 792; TURABİ'ye göre, hukuki ilişkiye dayanan alacak kapsamında eşyaya karşı cebir kullanımında, mala zarar verme suçu ortaya çıkar. TURABİ, *Mala Zarar Verme Suçları* (5237 Sayılı TCK 151 vd.), s. 159; Yargıtay'ın bir kararında, sanıkların hırsızlık yapmak gayesiyle girdikleri konutun kapısını kırdıkları, akabinde bekçiye yakalandıkları için bir şey alamadıkları olayda, kanunda dolaylı yağma düzenlenmediğinden mala zarar verme ile oluşan diğer suçlardan ayrı ayrı ceza tayini yapılması açıkça ifade edilmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2016/7369, K 2019/2947, T 09.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay, sanıkların hırsızlık yapmak gayesiyle işyerine girmek için kepenk kilidini kırdıkları, akabinde polislerden kaçmaya çalıştıkları, yakalanmaları üzerine bıçak çektikleri, ancak etkisiz hale getirildikleri olayda, dolaylı yağma olmadığından mala zarar verme ile oluşan diğer suçlardan ayrı ayrı ceza tayini yapılması gerektiği şeklinde karar vermiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2016/3191, K 2019/1679, T 14.03.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁸⁵ TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 791; ÇUBAN, *Mala Zarar Verme Suçu*, s. 120; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 425.

⁸⁶ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 426.

⁸⁷ KARAKAŞ, Ezgi, *Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015, s. 16.

⁸⁸ TCK m. 107'nin gerekçesi için bkz. "Örneğin, kişinin suç işlemiş olan bir kimseyi ihbar edeceğinden bahisle, kendisine bir menfaat temin etmeye zorlaması halinde, şantaj suçu oluşur."

Korunan hukuki değerler, suçlar arasında benzerlik göstermektedir. Yağma suçunda olduğu gibi, şantaj suçunda da seçimlik hareketlerin uygulanmasıyla kişi özgürlüğü ve malvarlığı değerleri ihlal edildiğinden, bu haklar hukuken koruma altına alınmıştır.⁸⁹

Yağma suçunda tehdit veya cebir kullanılırken, şantaj suçunda sadece tehdit vasıta olarak kullanılmaktadır. Her iki suçta da tehdide başvurulmakta, ancak tehdidin yöneldiği değerler farklılık göstermektedir. Şayet kişinin şerefine ve saygınlığına yönelik zarar meydana geleceğinden bahisle tehdide başvurulmuşsa şantaj suçu, aksi halde yağma suçu oluşur.⁹⁰ Buna karşın failin yöneldiği tehdit, gerçeği yansıtmayan bir olaya dayanıyorsa isnat tehdidiyle şantaj meydana gelecektir.⁹¹ Aynı şekilde kişi, rüşvet almakla tehdit edildiğinde, rüşvet alıp almadığının önemi olmaksızın isnat tehdidiyle şantaj oluşacaktır.

Yağma suçu ile şantaj suçu arasında, konu bakımından farklılık mevcuttur. Şantaj suçunun konusunu taşınır veya taşınmaz mallar ile maddi olmayan şeyler oluştururken, yağma suçunun konusunu taşınır mallar oluşturmaktadır.⁹²

Suçlar arasında, oluşum anları da farklılık göstermektedir. Zira yağma suçunda, zor kullanım neticesinde malın alınması ile suç tamamlanmaktadır. Oysaki şantaj suçunda, kanun hükmünde belirtilen seçimlik hareketlerin uygulanmasıyla suç meydana gelmektedir. Bunun için failin, menfaat temin etmiş olması gerekmekte; mağdura yönelik zorlamanın, yani şantaj teşkil eden eylemin gerçekleşmiş olması yeterlidir.⁹³

Yargıtay'ın, failin yağma suçunu tamamlamasından sonra mağdura yönelik şantajda bulunması halinde, şantajın tehdidin özel görünümü olduğundan bahisle sadece yağma suçundan cezalandırılması gerektiği yönünde kararları vardır.⁹⁴

⁸⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 417; TANER, Fahri Gökçen, "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2011, C XXIII, S 92, s. 122.

⁹⁰ TANER, "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu", C XXIII, s. 149; Aynı şekilde kişinin özel hayatına dair sırrın ifşa edileceği tehdidiyle malın teslim zorlanması halinde de şantaj suçunun oluşacağı görüşü için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 7; Yargıtay bir kararında, mağdurun beraberliklerini sonlandırmak istemesi üzerine failin, mağdura ilişkin müstahcen fotoğrafları ailesine vereceğini söylediği, sonrasında bir araya geldikleri, bu esnada failin, mağdurun başına silah tutarak kendisine borçlu olduğunu iddia edip senedi zorla imzalattığı şeklinde gerçekleşen olayda şantaj suçunun aksine, yağma suçundan ceza tayini yapılması gerektiği açıkça vurgulanmıştır. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2016/4186, K 2019/1700, T 14.03.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁹¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 421.

⁹² TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 796.

KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 424; KARAKAŞ, ...*Şantaj Suçu*, s. 21; TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 796.

⁹⁴ Yargıtay 6. CD E 2016/3858, K 2018/4174, T 30.05.2018, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay bir kararında failin, mağdura yönelik şantaj içerikli beyanlarının tehdit suçu kapsamında

Kanaatimizce, failin yağma ve şantaj suçlarından ayrı ayrı cezalandırılması gerekmektedir. Zira yağma suçu, araç hareketlerin kullanılarak malın alınmasıyla tamamlanmaktadır. Bu nedenle tamamlanan yağma suçundan sonra şantaj yapılması halinde, ayrıca şantaj suçundan da failin cezalandırılması gerektiği görüşünderiz.⁹⁵ Bununla birlikte, bir kişinin kaçırıldıktan sonra fidye karşılığında serbest bırakılması olayında şantaj suçu değil, olayın özelliğine göre yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarından hüküm kurulacaktır.⁹⁶

E. İrtikâp Suçundan Ayrımı

İrtikâp suçu, TCK'nın 250. maddesinde düzenlenmiştir.⁹⁷ Buna göre irtikâp suçu, yalnızca kamu görevlisi tarafından ve görevin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılmasıyla işlenebilen bir suçtur. İrtikâp suçu, faili bakımından özgü bir suç⁹⁸ olmasına karşılık yağma suçu, herkes tarafından işlenebilen bir suç olduğundan, bu suçun faili bakımından bir özellik söz konusu değildir.

İrtikâp suçunun konusu, yağma suçuna nazaran daha geniştir. Nitekim yağma suçunun konusunu, yalnızca taşınır mallar oluşturmakta iken, irtikâp suçunda ise, her türlü maddi yarar suçun konusunu oluşturabilmektedir.⁹⁹

olması sebebiyle salt yağma suçundan ceza tayini yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay CGK E 2011/6-166, K 2011/213, T 18.10.2011, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

⁹⁵ Benzer şekilde EKER, Yağma Suçları, s. 68.

⁹⁶ Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdurun direncini etkisiz hale getirecek şekilde ağız, el ve ayaklarını bağlayarak rehin alması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın kastının yağma suçu işlemesi olması sebebiyle, bu suçla birlikte kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun da oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2006/12870, K 2009/6155, T 02.04.2009, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay bir kararında, sanıkların kaçırdığı mağduru günlerce rehin alıp, mağdurun babasından fidye istemeleri şeklinde gerçekleşen olayda, kişi hürriyetinden yoksun kılma ile birlikte yağma suçundan da hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2005/16912, K 2006/11269, T 14.11.2006, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Benzer yönde görüş için bkz. KESKİN KIZIROĞLU, Serap, “Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçu”, Edt. Ayşe Nuhoglu, Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan, İstanbul, Beta Basım. Yay., C I, 2014, s. 446; TANER, “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu”, C XXIII, s. 150.

⁹⁷ Uygulamada yağma suçuyla daha çok karıştırılması nedeniyle, bu kısımda yalnızca TCK'nın 250/1. maddesinde yer alan icbar suretiyle irtikâp suçu incelenmiştir.

⁹⁸ YURTCAN, Erdener, *Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet-Zimmet-İrtikâp-Görevi Kötüye Kullanma Öteki Kamu Yönetimine Karşı Suçlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2015, s. 30; YERDELEN, Erdal, “İrtikâp Suçu (TCK m. 250)”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı*, Kayseri, 2013, CVIII, S 2, s. 463.

⁹⁹ ARI, Ahmet, *İrtikâp Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, 2010, s. 10.

Yağma suçunda olduğu gibi, irtikâp suçunda da haksız yarar¹⁰⁰ sağlanması amacıyla, mağdurun iradesini etkisiz kılmaya yönelik zor kullanılmaktadır. Yargıtay, mağdurun iradesinde korku meydana geldiği takdirde irtikâp suçunun oluşacağı, ancak mağdura karşı maddi zor kullanılması halinde eylemin yağma suçunu doğuracağı şeklinde kararlar vermiştir.¹⁰¹ Belirtmek gerekir ki irtikâp suçundaki zor kullanma, cebir ya da tehdit boyutuna ulaşmayan, manevi bir zorlamadan ibarettir.¹⁰² Şayet suçun gerçekleştiği esnada tehdit veya cebir boyutuna ulaşan bir zor kullanma varsa, artık yağma suçundan bahsedilecektir.¹⁰³

Suçlarla korunan hukuki değerler birbirinden farklılık göstermektedir. Düzenlendiği yer itibarıyla yağma suçu, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında yer aldığından, suçla hem mülkiyet hakkı hem de kişi özgürlüğü korunmaktadır. İrtikap suçu ise, devlete ve millete karşı işlenen suçlardan olması nedeniyle, ağırlıklı olarak kamu idaresine güven ve saygınlık ile malvarlığı hakları korunmaktadır.¹⁰⁴

TANERİ'ye göre, kamu görevlisi sıfatının hukuki şekilde kazanılmış olması gerekir. Hukuka aykırı şekilde kamu görevini yürütmekte olan birisinin, kamu görevine dayanarak haksız yarar elde etmesi halinde, artık irtikâp suçundan bahsedilmeyecektir. Olayın özelliğine göre TCK m. 262 ile yağma veya dolandırıcılık suçundan hüküm kurulacaktır.¹⁰⁵

F. Tehdit Suçundan Ayrımı

Tehdit suçu, TCK m. 106'da bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Yağma suçu, cebir veya tehdit suçlarından meydana gelmesinden dolayı bileşik bir suçtur. Buna karşın kendisini oluşturan suçlardan bağımsızdır. Zira tehdit veya cebir, yağma suçunun araç unsurlarını oluşturur. Nitekim tehdit suçunun kanuni gerekçesinde, tehdidin çoğunlukla başka suçlarda araç unsur olduğu, ancak suç tanımında bağımsız

¹⁰⁰ İrtikap suçunda, yağma suçunda olduğu gibi haksız yararın meydana gelmesinin şart olmadığı görüşü hakkında bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 384; Aksi yönde görüş için bkz. YURTCAN, Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet-Zimmet-İrtikap-Görevi Kötüye Kullanma Öteki Kamu Yönetimine Karşı Suçlar, s. 28.

¹⁰¹ Yargıtay CGK E 2014/813, K 2018/285, T 12.06.2018, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay CGK E 2013/412, K 2015/347, T 27.10.2015, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

¹⁰² CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 384; EKER, Yağma Suçları, s. 69; TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 797; YERDELEN, "İrtikap Suçu (TCK m. 250)", C VIII, s. 471; ARI, *İrtikap Suçu*, s.8.

¹⁰³ Madde gerekçesi için bkz. YURTCAN, Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet-Zimmet-İrtikap-Görevi Kötüye Kullanma Öteki Kamu Yönetimine Karşı Suçlar, s. 34-35.

¹⁰⁴ TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 797; YERDELEN, "İrtikap Suçu (TCK m. 250)", C VIII, s. 448.

¹⁰⁵ TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 798.

ve genel bir suç olarak düzenlendiği ifade edilmiştir.¹⁰⁶ Bu nedenle araç unsur olarak düzenlendiği diğer hükümlerden farklı olarak, bu hükümde amaç suç olduğu söylenebilir.¹⁰⁷

Tehdit suçunun tamamlayıcı suç olduğu hallerde, ayrıca tehdit suçundan dolayı cezalandırma yapılmaz.¹⁰⁸ Yağma suçunun işlenmesi esnasında tehdide başvurulduysa, yalnızca yağma suçundan dolayı ceza verilir. Nitekim Yargıtay, yağma suçunun cebir veyahut tehdit kullanarak malın alınmasını gerektirdiğini ifade ederek, zor kullanma eyleminin olayın hangi noktasında kullanıldığının önem arz etmediğini vurgulamıştır.¹⁰⁹ Şayet tehdit, mağdur üzerinde ciddi şekilde korku yaratmadıysa,¹¹⁰ suç teşebbüs¹¹¹ aşamasında kalacaktır. Bu durumda yağma suçuna teşebbüsten dolayı hüküm kurulur.¹¹²

Kanun gerekçesinde, tehdit suçuyla korunan temel hukuki değerlerin karar verme ve hareket etme özgürlüğü olduğu vurgulanmıştır.¹¹³ Bununla birlikte kişinin iç huzuru ve güvenlik duygusu da korunmaktadır.¹¹⁴ Yağma suçunda ise, mülkiyet hakkı ve kişi özgürlüğü korunmaktadır. Ayrıca tehdit suçunun maddi konusunu, irade

¹⁰⁶ Bkz. TCK m. 106 gerekçesi.

¹⁰⁷ TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 38; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 390.

¹⁰⁸ TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 71; ERCAN, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 111; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 411.

¹⁰⁹ Yargıtay 6. CD E 2016/6927, K 2019/3306, T 22.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

¹¹⁰ "...Tehdit, muhatabın üzerinde zorlama etkisinin hali hazırda bedensel tesir eden zorlama ile değil gelecekte belirtilen manevi bir zorlama, korkutmayla oluşmasıdır. Ciddi tehdidin objektif olarak ciddi görünüm uyandırması ve tehdit edilen tarafından ciddiye alınması da gerekir. Yağma suçunda tehdit, şahıs veya malvarlığına ilişkin ve kişiyi büyük bir tehlikeye düşürecek ağırlıkta bulunması gerekir. İşte bu konumdaki tehdit yağmanın elverişli zorlama aracı olmaktadır. Dolayısıyla hafif bir tehlikeyle tehdit, yani şahsen ve malen büyük bir tehlike oluşturmeyen tehdit dahi yağma cürümünün oluşması bakımından yeterli değildir. Tehlikenin büyük olup olmadığı daha çok fiili bir mesele olup, bunun için failin olay sırası ve sonrasındaki davranışları kastın belirlenmesinde ölçü alınarak saptanmalıdır. Tehdidin yönlendirilmiş olduğu şahıs, yer ve zaman da göz önüne alınarak her somut olayda nitelik ve nicelik incelemesi gerektirmektedir. Tehdit edilen kötülük, malın teslimine yönelik olmalıdır. Bu durumda çevresel bazı faktörler insanı modellemekte, suç korkusu da bundan nasibini almaktadır. Toplumdaki şiddet eylemlerinde genel güvenlik duygusunun etkilendiği bir gerçektir. Buna göre mağdurda var olan korkular yağma suçuna konu edilen tehdidi oluşturmaz." Yargıtay 6. CD E 2016/7415, K 2019/3222, T 21.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Failin, tehdit eylemini istemesi ya da gerçekleştirilmesinin önemli olmadığı, mağdurun gerçekleştirilmek istenen kötülüğü algılamış olmasının yeterli olacağı görüşü hakkında bkz. KOCABAY, ...*Tehdit Suçu*, s. 32; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 392; TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 18.

¹¹¹ Yağma suçunda, suça teşebbüs mümkün olmasına rağmen, tehdit suçunun basit halinde suça teşebbüsün mümkün olmadığı görüşü için bkz. SÖZÜER, Adem, "Tehdit Suçu", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 1994, C LIV, S 1-4, s. 143; Benzer şekilde görüş için bkz. TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 70-71; ERCAN, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 116.

¹¹² TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 794.

¹¹³ Bkz. TCK m. 106 gerekçesi.

¹¹⁴ SÖZÜER, "Tehdit Suçu", C LIV, s. 134; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 390; KOÇ, ...*Yağma*..., s. 164.

özgürlüğü ihlal edilen kişi oluşturmaktadır.¹¹⁵ Buna karşılık, yağma suçunun konusunu taşınır mallar oluşturmaktadır.

Her iki suç arasında amaç bakımından da farklılıklar mevcuttur. Yağma suçunda amaç, tehdit ya da cebir unsurlarının kullanılarak malın zorla alınması iken; tehdit suçunda, malın alınması amacı söz konusu değildir.¹¹⁶ Tehdit suçu, mağdurdan istenilenlerin yapılmaması halinde kötülüğe maruz kalınacağına ilişkin bildirimden ibarettir.¹¹⁷

TCK m. 150/1’de, alacağın tahsili nedeniyle tehdide başvurulması halinde, yağma suçundan değil, tehdit suçundan hüküm kurulacağı yer almaktadır. Mağdurun, hukuki ilişkiye dayanan alacağı nedeniyle birden fazla kişi tarafından tehdit edilmesi halinde, hukuki ilişkinin doğrudan tarafı olmayan kişilerin de bu maddeye göre cezalandırılacağı yönünde kararlar mevcuttur.¹¹⁸

G. Cebir Suçundan Ayrımı

Cebir suçu,¹¹⁹ TCK’nın 108. maddesinde hürriyete yönelik suçlar arasında düzenlenmiştir.

Cebir kullanma suçu, genel ve bağımsız bir suçtur.¹²⁰ Ancak bazı suçların araç unsuru olarak kullanıldığı takdirde, amaç suç olmaktan çıkmaktadır. Nitekim yağma suçunda kullanılan cebir,¹²¹ amacın gerçekleşmesi için zor kullanmayı gerektirir. Cebirin tamamlayıcı unsur olarak kullanıldığı yağma suçunda, artık bu suça ilişkin hükümler uygulanarak, ayrıca cebir suçundan hüküm kurulmayacaktır.¹²²

¹¹⁵ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 392.

¹¹⁶ BIÇAKCI, Mahmut, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, 2018, s. 19.

¹¹⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 393.

¹¹⁸ Yargıtay 6. CD E 2017/688, K 2019/3416, T 27.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay 6. CD E 2015/5798, K 2018/2539, T 04.04.2018, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

¹¹⁹ Eski TCK m. 188’de, cebir ve şartlı tehdit suçu bir arada düzenlenmişken, yeni TCK’nın 108. maddesinde cebir suçunun ayrıca hüküm altına alınmasıyla ilgili görüşler için bkz. ÇAKMUT YENERER, Özlem, “Cebir Suçu (TCK m. 108)”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı*, Kayseri, 2013, C VIII, S 2, s. 221; TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 139; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 429.

¹²⁰ ÇAKMUT YENERER, “Cebir Suçu (TCK m. 108)”, C VIII, s. 226; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 429.

¹²¹ TCK m. 108 gerekçesinde cebir tanımı için bkz. “...*Cebir, kişiye karşı fiziki güç kullanmak suretiyle, onun veya bir üçüncü kişinin iradesi ve davranışları üzerinde zecrî bir etki meydana getirilmesidir.*”; Yargıtay bir kararında, kullanılan cebirin fiziki zorlama olduğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2016/7415, K 2019/3222, T 21.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

¹²² TANERİ, ...*Ağır Ceza Suçları*, s. 792; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 440.

Yağma suçunda, malın alınması için cebir veya tehdit kullanılmaktadır.¹²³ Buna karşılık TCK'nın 108. maddesinde, hükümde belirtilen hareketlerin gerçekleşmesi için cebir kullanılmaktadır.¹²⁴ Bu nedenle özgüllenen amaçlar doğrultusunda ve olayın özelliğine göre ayrıma gidilerek, suçlara ilişkin hükümler uygulanacaktır.¹²⁵

Yağma suçuyla, kişi özgürlüğü ve mülkiyet hakkı korunmakta iken; cebir suçunda, irade özgürlüğü ve vücut bütünlüğü korunmaktadır.¹²⁶

Yağma suçunun konusunu sadece taşınır mallar oluşturmaya karşılık, cebir suçunda iradesi ve vücut bütünlüğü ihlal edilen kişi suçun konusunu oluşturmaktadır.¹²⁷

¹²³ SOYASLAN, ...*Özel Hükümler*, s. 402.

¹²⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 436.

¹²⁵ Yargıtay bir kararında, cebir veya tehdidin, malın teslimi yahut alınmasına yönelik olarak kullanıldığı takdirde yağma suçunu oluşturacağı, başka amaçlarla kullanılmasının ise bu suçu meydana getirmeyeceğini açıkça ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 2. CD E 2016/10999, K 2019/2443, T 12.2.2019, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020); Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdurdan ilaç yazmasını istediği, isteği yerine getirilmeyince yaralamaya yönelik söylemlerle mağduru darp ettiği olayda, cebir suçundan ceza tayini yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 4. CD E 2015/7676, K 2015/30232, T 1.6.2015, www.sinerjimevzuat.com (08.01.2020).

¹²⁶ TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 139; ÇAKMUT YENERER, "Cebir Suçu (TCK m. 108)", C VIII, s. 222; ERCAN, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 118; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 429, 430.

¹²⁷ ÇAKMUT YENERER, "Cebir Suçu (TCK m. 108)", C VIII, s. 222; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 432.

İKİNCİ BÖLÜM

YAĞMA SUÇUNUN UNSURLARI

I. GENEL OLARAK YAĞMA SUÇU

Yağma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Özel Hükümler başlıklı ikinci kitabının, Kişilere Karşı Suçlar başlıklı ikinci kısmının, Malvarlığına Karşı Suçlar başlıklı onuncu bölümünün 148., 149. ve 150. maddelerinde düzenlenmiştir.

TCK'nın 148/1. maddesinde yağma suçunun basit hali, 148/2. maddesinde senedin yağması suçu, 149. maddesinde yağma suçunun ağırlaştırıcı nitelikli unsurları, 150. maddesinde ise suçun daha az cezayı gerektiren hafifletici nitelikli halleri düzenlenmiştir. Ayrıca 168. maddede, yağma suçlarına da uygulanacak olan etkin pişmanlık hükümleri yer almaktadır. Buna göre yağma suçunun temel hali, TCK'nın 148. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

(3) *Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de yağma suçunda cebir sayılır.*”

Yağma suçu, TCK’da ayrıca düzenlenmiş olan tehdit (m. 106), cebir (m. 108) ve hırsızlık (m. 141) suçlarından meydana gelen bileşik hareketli bir suçtur.¹²⁸ Literatürde yağma suçu, cebri hırsızlık olarak da adlandırılmaktadır.¹²⁹ Bununla birlikte hırsızlık suçunun nitelikli hali olarak değerlendirilmez. Zira yağma suçu, kendisini oluşturan suçlardan bağımsız bir suçtur.¹³⁰ Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun kararında, *“Yağma suçu bir kişinin malını cebir, şiddet veya tehdit kullanarak almak suretiyle oluştuğundan, unsurları itibarıyla hem zilyetliğe hem de kişinin hürriyetine yönelik bir suçtur. Ancak burada kişi hürriyetine yönelen saldırı, mal aleyhine işlenen suçun gerçekleştirilmesi bakımından bir araç niteliğinde bulunduğundan, bu suç sonuç itibarıyla mal aleyhine işlenen bir suçtur.”*¹³¹ denilerek, yağma suçunun amaç ve araç hareketlerden oluştuğu ifade edilmiştir. Buna göre, yağma suçundan bahsedilebilmesi için failin, suça konu malı cebir veyahut tehdit kullanımı neticesinde mağdurdan alması ya da malın teslimine mecbur kılması gerekmektedir.

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 298’inin suçun temel hali şeklinde işlendiği saptanmıştır. Bu da suçun irdelenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda TCK’da, suçun nitelendirilmesinde kullanılan ölçüte göre, suçlar unsurlarına ayrılarak incelenmektedir. Bu nedenle, tezin bu bölümünde yağma suçunun maddi unsuru, manevi unsuru ve hukuka aykırılık unsuru incelenecektir.

¹²⁸ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 624; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 20; KÖSE, “Karar İncelemesi Yağma Suçu”, s. 104.

¹²⁹ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 380; EKER, ...*Hırsızlık Suçları*, s. 665; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 624; EKER, Yağma Suçları, s. 3; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 104; HAKERİ, AKBULUT, *Ceza Hukuku...*, s. 26; KOÇ, ...*Hırsızlık Suçu*, s. 131; EGEMENOĞLU, Alaaddin, “Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu (TCK m. 106)”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2017, C IV, S1, s. 96.

¹³⁰ “...Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç...” Yargıtay 6. CD E 2014/4873, K 2016/3979, T 26.04.2016, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 21.

¹³¹ Yargıtay CGK E 2004/6-59, K 2004/93, T 13.4.2004, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

II. YAĞMA SUÇUNUN UNSURLARI

A. Suçun Maddi Unsurları

Maddi unsur, suçun meydana gelmesi için gerçekleşmesi gereken hareketlerin yer aldığı kanuni düzenlemedeki unsurlardır.¹³² Yağma suçunun maddi unsurları ise suçun konusu, fiili, faili, neticesi ve mağduru olmak üzere alt unsurlardan oluşmaktadır.

1. Konu

Suçun oluşması için gerçekleştirilmesi gereken hareketin yöneldiği şey veya kişi, suçun konusunu oluşturur.¹³³ Diğer bir deyişle, tipiklikte belirtilen hareket ne üzerinde gerçekleşiyorsa, suçun konusunu o teşkil eder. Suçun maddi konusu, suç vasfını belirlediği için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle yağma suçunun maddi konusunun belirlenmesi, meydana gelen olayın yağma suçu olarak değerlendirilmesinde önemlidir.

TCK'da, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında yağma suçuna da yer verilmiştir. Bu kapsamda malvarlığına karşı işlenen bir suç olması itibarıyla, suçun konusunu da mallar oluşturmaktadır. Nitekim TCK m. 148/1'de de suçun konusunu malların oluşturduğu belirtilmiştir.

TMK'da mallar, taşır mallar ve taşınmaz mallar olmak üzere iki kısımda incelenmektedir.¹³⁴

Taşınır mal, maddi varlığa sahip ve bulunduğu yerden başka bir yere, cevherine zarar gelmeksizin götürülmesi mümkün olan maldır.¹³⁵ Taşınır mal, menkul mal olarak da adlandırılmaktadır.¹³⁶ Taşınır malın yer değişikliği, malın yapısal özelliğinden kaynaklanabileceği gibi, dışarıdan uygulanan bir etki nedeniyle de olabilir.¹³⁷ Malın taşınır olarak nitelendirilmesinde, yer değişikliği nedeninin bir önemi

¹³² ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 272.

¹³³ KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2019, s. 116.

¹³⁴ Ceza hukukundaki malın taşınabilirliğinin, medeni hukuktakinden daha geniş yorumlanması gerektiği, bu nedenle de eklenti malların medeni hukukta taşınır kabul edilmemesine karşılık, ceza hukukunda taşınır kabul edildiği görüşü için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 327; Aksi yönde görüş için bkz. SOYASLAN, ...*Özel Hükümler*, s. 354.

¹³⁵ AYAN, Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili, s. 19; EKER, Yağma Suçları, s. 87; OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 740; AKSOY DURSUN, Eşya Kavramı, s. 37; SİRMEN, Eşya Hukuku, s. 11.

¹³⁶ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 697.

¹³⁷ OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 10.

bulunmamaktadır.¹³⁸ Ancak malın yer değiştirebilme özelliğine rağmen, hukuken taşınmaz olarak nitelendirilen mallar da mevcuttur. Buna karşın, tapu sicilinde kayıtlı olmayan taşınmaz mallara, taşınır mallara ilişkin hükümler uygulanmaktadır.

TMK m. 762’de, “*Taşınır mülkiyetinin konusu, nitelikleri itibarıyla taşınabilen maddi şeyler ile edinmeye elverişli olan ve taşınmaz mülkiyetinin kapsamına girmeyen doğal güçlerdir.*” denilerek taşınır malların konusuna ilişkin kapsam belirlenmiştir.

Taşınmaz mal ise, bir yerden başka bir yere nakli söz konusu olmayan, niteliği itibarıyla sabit olan, yerinde duran maldır.¹³⁹ Gayrimenkul mal şeklinde de isimlendirilmektedir.¹⁴⁰

TMK’ nın 704. maddesinde, “*Taşınmaz mülkiyetinin konusu şunlardır:*

1. *Arazi,*

2. *Tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar,*

3. *Kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler.*” denilerek taşınmaz malların konusuna ilişkin kapsam belirtilmiştir.

TCK’da, madde metninde taşınır veya taşınmaz ayrımı yapılmaksızın mal kavramı kullanılmıştır. Mal, üzerinde fiilî iktidarın sağlandığı ve iktidarın devredilebildiği, mülkiyete konu olan bir kavramdır.¹⁴¹ Lafzi yorumdan hareketle, suçun konusunu malların oluşturduğu söylenebilse de kanun gerekçesinde, yağma suçunun konusunu hırsızlık suçunda olduğu gibi taşınır malların oluşturduğu açıkça belirtilmiştir.¹⁴² Bu bakımdan kanun maddesi ile gerekçesi arasında uyumsuzluk olduğu aşikardır.¹⁴³

Doktrinde de bu durum tartışmalı olmakla birlikte yağma suçunun konusunu, taşınır malların oluşturacağı görüşü hâkimdir.¹⁴⁴ Nitekim Yargıtay’ın bir kararında da

¹³⁸ AKSOY DURSUN, Eşya Kavramı, s. 37.

¹³⁹ AYAN, Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili, s. 19; ERMAN, Hasan, *Eşya Hukuku Dersleri*, İstanbul, Der Yayınları, 6. Baskı, 2016, s. 4; AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 428; ÖZKAN, Hasan, *(Açıklamalı-İçtihatlı-Örnekli) Türk Medeni Yasası ve Uygulaması Eşya Hukuku (Md. 683-778)*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 1. Baskı, C VI, 2017, s. 3955.

¹⁴⁰ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 698.

¹⁴¹ AKSOY DURSUN, Eşya Kavramı, s. 6.

¹⁴² TCK m. 42 gereğince hırsızlık suçu, yağma suçunun unsuru olduğundan bu suçun konusunu taşınır malların oluşturması gerekmektedir. ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 642-643.

¹⁴³ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801.

¹⁴⁴ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2801; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 627; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 13; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 93; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s.734; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 643; TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 33; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 155; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 385; TOROSLU, Nevzat, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara, Savaş Yayınevi, 9. Baskı, 2018, s. 150; SAKİN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 474; KAYLAN, Keskin, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 40; HAFIZOĞULLARI, ÖZEN, ...*Suçlar*, s. 359; DEPE, ...*Yağma...*, s.460; MERAN, Necati, *Hırsızlık, Yağma, Karşılıksız*

“Öğreti ve yargısal kararlarda benimsendiği üzere; malın taşınabilir olması, sahibinin rızasının bulunmaması, malın alınması ve faydalanma kastının varlığı gibi hususlar yönünden hırsızlık suçuna benzeyen yağma suçu...”¹⁴⁵ denilerek suçun konusunu taşınır malların oluşturduğu vurgulanmıştır. Aynı şekilde, Yargıtay’ın diğer bir kararında da “Yağma, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malı, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle almaktır.”¹⁴⁶ denilerek, suçun konusunu taşınır malların oluşturduğu ifade edilmiştir. Yargıtay’ın bu yönde birçok kararı bulunmaktadır.¹⁴⁷ Buna göre araç ve gereçler, para,¹⁴⁸ cep telefonu, hayvanlar,¹⁴⁹ senet, banka kartları,¹⁵⁰ sürücü belgeleri ve kimlik kartları taşınabilir birer mal oldukları için yağma suçunun konusunu oluşturabilmektedir.

Doktrindeki diğer bir görüşe göre ise, taşınmaz mallar da suçun konusunu oluşturabilmektedir.¹⁵¹ Yargıtay’ın da suçun konusunu taşınmaz malların oluşturabileceği yönünde kararları mevcuttur.¹⁵² Bu görüşe göre, eski kanunda suçun konusu taşınır mal olarak belirtilmişken, yeni kanunda böyle bir ayırım yapılmamasının bir anlamı olmalıdır.¹⁵³ Bu nedenle daraltıcı yorumda bulunmayarak, taşınmaz malları da bu kapsamda değerlendirmek gerekmektedir. Bu görüşte, mağdura ait taşınmazın

Yararlanma ve Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2013, s.194; Taşınmaz malların da konu olabileceği görüşleri için bkz. MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, “...Yağma Suçu”, C XI, s. 89; SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 394; ERTOSUN, TAŞKIN, “Yağma Suçu”, s. 799.

¹⁴⁵ Yargıtay CGK E 2013/661, K 2014/535, T 02.12.2014, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

¹⁴⁶ Yargıtay CGK E 2010/6-63, K 2010/102, T 04.05.2010, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

¹⁴⁷ “...Öğretide ve yargısal kararlarda da benimsendiği üzere, a) Malın taşınabilir olması, b) Mal sahibinin rızasının olmaması, c) Malın alınması, d) Faydalanmak cürmi kastının varlığı gibi hususlar yönünden hırsızlık suçuna benzeyen yağma suçu, failin malı almak veya fer' i zilyedinin malın alınmasına sükut etmesini sağlamak bakımından cebir ve şiddet veya tehdit kullanılarak işlenmesi itibarıyla hırsızlık suçundan ayrılmaktadır...” Yargıtay CGK E 2002/1-94, K 2002/225, T 26.03.2002, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

¹⁴⁸ AYAN, Eşya Hukuku II Mülkiyet, s. 575.

¹⁴⁹ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 93; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 629; ARTUK, M. Emin, GÖKCEN, Ahmet, ALŞAHİN, M. Emin, ÇAKIR, Kerim, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 17. Baskı, 2018, s. 520; EKER, Yağma Suçları, s. 87; Yargıtay bir kararında, sanıkların alacaklarını tahsil amacıyla mağduru evlerine götürdükleri, borcunu ödemediği takdirde ölüm tehdidinde bulundukları, bunun üzerine mağdurun altmış tane küçükbaş hayvanını teslim etmek zorunda kaldıktan sonra serbest bıraktıkları olayda, yağma suçunda verilecek cezada indirim gerektiren nitelikli halin ve olaya ilişkin diğer suçun oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/2353, K 2017/1770, T 23.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); Aksi görüşler için bkz. CERRAHOĞLU, ...Yağma Suçu, s. 20; OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 10.

¹⁵⁰ EKER’e göre, kart sahibi tarafından iptal edilen bir banka kartının tehditle alınması halinde, yağma suçu oluşmaz. EKER, Yağma Suçları, s. 87.

¹⁵¹ TAŞKIN, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, C III, s. 96.

¹⁵² Yargıtay bir kararında, mal kavramının taşınır veyahut taşınmaz mal ayrımı yapılmasını gerektirmeksizin her ikisini de kapsadığını; aksi durumda, kanun metnini sınırlamanın ihlale yol açacağını ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 4. CD E 2015/27957, K 2016/956, T 21.01.2016, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

¹⁵³ TAŞKIN, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, C III, s. 96.

fail tarafından cebir veya tehditle kendi üzerine devretmeye mağdurun zorlanması halinde, suçun konusunun bir taşınmaz olduğu ve yağma suçunun oluşacağı ileri sürülmektedir. Bizce, bu olayda suç konusu bir taşınmaz değildir. Nitekim TMK m. 705/1’de, *“Taşınmaz mülkiyetinin kazanılması, tescille olur. Miras, mahkeme kararı, cebri icra, işgal, kamulaştırma hâlleri ile kanunda öngörülen diğer hâllerde, mülkiyet tescilden önce kazanılır. Ancak, bu hâllerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesi, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlıdır.”* denilerek taşınmazlarda, mülkiyetin devrinin tescille gerçekleştiği açıkça ifade edilmiştir. Buna göre mülkiyetin geçirilmesi, tapu senedi düzenlenip tapu kütüğüne tescil edilmesiyle gerçekleştiğinden bu olayda suç konusu, cebir veya tehditle düzenlenen tapu senedidir. Tapu senedi ise, bir senettir. Bu nedenle suç konusunu taşınmazın değil, senedin oluşturduğu kanaatindeyiz.¹⁵⁴ Doktrindeki görüş ayrılıklarının giderilmesi için, kanun maddesi ile madde gerekçesinin uyumlu hale getirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Ayrıca yağma suçunun araç hareketleri, malın alınmasına veya teslimine yöneliktir. Kaldı ki taşınmaz malların niteliği gereği, cebir veya tehditle teslim edilmesi veya alınması mümkün değildir.¹⁵⁵ Kanaatimizce de taşınmazlar niteliği gereği suça konu olamazlar. Zira alınma eylemi için taşınmazın bir yerden alınıp, başka yere götürülmesi gerekir. Bu durum ise taşınmaz mallar için söz konusu olamaz. Bununla birlikte taşınmaz mallar, cebir veya tehdit kullanmak suretiyle işgal edilerek, malikin bunları kullanımı engellenebilir. Bu durumda cebir, tehdit veya hakkı olmayan yere tecavüz¹⁵⁶ suçları oluşacağından, yağma suçunun meydana gelmesi söz konusu değildir.¹⁵⁷ Aynı şekilde mağdura ait bir taşınmazın, fail tarafından cebir veya tehdit kullanarak sattırılıp, parasının alınması halinde de suç konusu taşınmaz değil, satış üzerine alınan paradır. Öte yandan, taşınmaz olarak nitelendirilen bir arazi üzerinden alınan topraklar ya da binanın sökülen kapı ve pencereleri ise, yağma suçunun

¹⁵⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ... *Özel Hükümler*, s. 628.

¹⁵⁵ Yağmalanan taşınmaz maldan sökülen parçaların, yağma suçuna konu olabileceği görüşü için bkz. ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 93.

¹⁵⁶ *“Bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal eden veya sınırlarını değiştiren veya bozan veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olan kimseye, suçtan zarar görenin şikâyeti üzerine altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası verilir.”*, (TCK m. 154/1).

¹⁵⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 628.

konusunu oluşturabilmektedir.¹⁵⁸ Zira taşınmazdan sökülebilen parçalar, taşınır niteliğine dönüşür.¹⁵⁹

Yağma suçuna konu malın, taşınabilir bir mal olmasının yanı sıra maddi varlığa sahip olması, iktisadi değerinin olması, başkasına ait olması ve fayda sağlaması¹⁶⁰ da gerekmektedir.

Suç konusu taşınır mal, maddi varlığa sahip olmalıdır.¹⁶¹ Başka bir anlatımla, mal fiziken var olmalıdır.¹⁶² Aksi halde, var olmayan bir şey alınamaz. Maddi varlığa sahip olmadıkları için ışık, ısı, fikirler¹⁶³ ve insan enerjisi suçun konusu oluşturamaz.¹⁶⁴ Ticari sırların, tehdit veya cebirle açıklanmaya zorlanması halinde ise yağma suçu değil, TCK m. 239/4'ün uygulanması söz konusu olacaktır.¹⁶⁵

Alacak hakları ise, doktrinde tartışmalıdır. Bir görüşe göre, alacak haklarından bazıları da suçun hukuki konusunu oluşturabilmektedir.¹⁶⁶ Buna göre, uygulamada kullanım yağması olarak nitelendirilen suçta, fail hizmet bedelini ödememek için cebir veya tehdit kullanımına başvuruyorsa, tehdit ya da yaralama suçu oluşur.¹⁶⁷ Ancak failin, baştan itibaren cebir veya tehdit kullanarak hizmetlerden yararlanmasına karşılık, hizmet bedelini ödememesi halinde yağma suçu oluşur.

¹⁵⁸ EKER, Yağma Suçları, s. 88.

¹⁵⁹ KILIÇ ERKAN, Gizem, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s. 7; SİRMEN, Eşya Hukuku, s. 12; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.3; Şayet bütünleyici parça olan taşınır bağımsızlığını kaybetmişse, taşınmaz sayılacaktır, ERMAN, Eşya Hukuku Dersleri, s. 4; Aynı şekilde ÖZKAN, ...Eşya Hukuku..., C VI, s. 4283; ANTOLISEI, "Genel Olarak Mameleke Karşı İşlenen Suçlar", C XIX, s. 73.

¹⁶⁰ TAŞKIN'a göre, yağma suçunda, failin yararlanma kastı şart değildir. TAŞKIN, "Yağma Suçunda Mal Kavramı", C III, s. 101.

¹⁶¹ Maddenin katı, sıvı, gaz hallerinin suçun konusunu oluşturabileceği görüşü için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 629.

¹⁶² ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 642.

¹⁶³ ERMAN, Eşya Hukuku Dersleri, s. 4; AYAN, Eşya Hukuku II Mülkiyet, s. 11.

¹⁶⁴ KOÇ, ...*Yağma...*, s. 153.

¹⁶⁵ "Cebir veya tehdit kullanarak bir kimseyi bu madde kapsamına giren bilgi veya belgeleri açıklamaya mecbur kılan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.", (TCK m. 239/4).

¹⁶⁶ EKER, Yağma Suçları, s. 88.

¹⁶⁷ "Cebinde beş lira parası bulunan sanığın, müşterinin ticari taksisine bindiği, bir süre gittikten sonra bir büfenin önünde durmasını söylediği, taksimetresi çalışmakta olan taksiden inen sanığın elindeki bıçağı göstererek büfeden içki, sigara ve para istediği, istediklerini alamayınca burada on dakika kadar büfedeki Necla isimli mağdurla tartıştığı, sonra ticari taksideki müşterinin yanına gelerek bıçağı gösterip sekiz lira tutan taksi ücretini ödemeyeceğini söylediği, müşterinin sözü üzerine...şeklinde konuştuğu anlaşıldığına göre, olayda sanığın müşteriye silahla tehdit etmesine yönelik olmadığı, aksine müşterinin kendisinde bulunan alacağını vermemeye yönelik olduğundan yağma suçunun unsurlarının oluşmadığı ve sanığın eyleminin silahla tehdit suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir. Bu nedenle sanığın, aynı suç işleme kararı altında müşteriye sekiz liralık taksi ücretini ödememek için gerçekleştirdiği eylemi ile polis karakolundaki eyleminin zincirleme biçimde silahlı tehdit suçunu oluşturduğunu kabul eden yerel mahkeme direnme kararında bir isabetsizlik bulunmamaktadır." Yargıtay CGK E 2012/6-1290, K 2013/35, T 05.02.2013, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

Diğer bir görüşe göre, alacak hakları fiziki bir yapılarının olmaması nedeniyle maddi varlığa sahip değildir.¹⁶⁸ Kanaatimizce, dış dünyada var olmayan alacak hakları, yağma suçunun konusunu oluşturmaz. Ancak bu hakkı somutlaştıran, maddi varlık niteliği kazandıran vesikalar ise, suçun konusunu oluşturabilir. Bunlar, kambiyo senetleri olabileceği gibi, millî piyango bileti de olabilir.¹⁶⁹

Suç konusu taşınır malın, iktisadi değere sahip olması gerekir.¹⁷⁰ Yani suça konu malın, ekonomik bir değeri olmalıdır. Taşınır malın, iktisadi değerinin azlığının ya da fazlalığının suçun oluşmasında bir önemi bulunmamaktadır.

Suç konusu taşınır mal, başkasına ait olmalıdır. Malın başkasına ait olması ise, özel hukuk hükümleri ile tespit edilir. Doktrinde, başkasına aidiyetlik kavramı farklı görüşlerle açıklanmaktadır.

Bir görüşe göre, malın mülkiyetine sahip olan, o malın sahibidir. Yani suç konusu taşınır mal kimin mülkiyetindeyse, onun sahibi de o kişidir.¹⁷¹

Diğer görüşe göre ise malın zilyedi, mal üzerinde fiilî hâkimiyet kurduğundan dolayı malın sahibidir.¹⁷² Zira taşınır bir malın zilyetliği başkasına devredilebilir. Nitekim TMK'nın 763. maddesinde, *“Taşınır mülkiyetinin nakli için, zilyetliğin devri gerekir. Bir taşınırın zilyetliğini iyi niyetle ve malik olmak üzere devralan kimse, devreden mülkiyeti devir yetkisi olmasa bile, zilyetlik hükümlerine göre kazanmanın korunduğu hâllerde o şeyin maliki olur.”* denilerek taşınır mallarda mülkiyetin devrinin zilyetlikle geçirildiği hüküm altına alınmıştır. Bu görüşte, aidiyet kavramı geniş yorumlanmaktadır. Yani hukuka uygun bir şekilde fiilî iktidara sahip olan, fail dışındaki herkes aidiyet kapsamında tutulmalıdır. Bu nedenle de mal, zilyede aittir.

Kanaatimizce, malı elinden alınan kişinin malik olması şart değildir. Bu nedenle mal üzerinde hüküm ve tasarruf yetkisi bulunan zilyede karşı zor kullanma söz konusu ise yağma suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.

Başlangıçtan itibaren sahihsiz olan taşınır mallar ile sonradan sahihsiz olan taşınır mallar ise, yağma suçunun konusunu oluşturmaz. Zira bu mallar herhangi bir

¹⁶⁸ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 642; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 154; TMK'da bu haklarda zilyetliğin olmadığı görüşü için bkz. AYAN, *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili*, s. 67; SAKİN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 474; EKİNCİ, *Yağma Suçu*, s. 41.

¹⁶⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 629; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 520.

¹⁷⁰ Aksi yönde görüş için bkz. TAŞKIN, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, C III, s. 99; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2802.

¹⁷¹ Bu durumu mülkiyet karinesi ile açıklayan görüş için bkz. AYAN, *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili*, s. 116.

¹⁷² CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 328; SOYASLAN, ...*Özel Hükümler*, s. 356.; OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 55.

kimsenin tasarrufunda değildir. Ancak terk kastı olmaksızın kaybolan taşınır mallar üzerinde aidiyetlik devam ettiğinden, bunlar yağma suçunun konusunu oluştururlar.¹⁷³ Ayrıca failin, yağma suçunu işledikten sonra malın aidiyetini kazanmış olması, yağma suçunu ortadan kaldırmaz.

Mülkiyet sahibinin, malını başkasından zorla alması hali ise bu suç kapsamında değerlendirilmemektedir. Ancak medeni hukuk hükümleri doğrultusunda malın alıcısına geçmesinden sonra, mala ilişkin borcun ifa edilmemesi nedeniyle fail tarafından geri alınması durumunda yağma suçu oluşacaktır.¹⁷⁴ Zira TCK m. 150/1 gereğince, hukuki ilişkiden kaynaklanan alacağın tahsili için yağma suçunun işlenmesi, fail hakkında daha az cezayı gerektirmektedir.¹⁷⁵

TCK'nın 148/2. maddesinde, senedin yağması suçu düzenlenmiştir. Madde gerekçesinde, *“Cebir veya tehdit kullanılarak, bir kimsenin, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet hâline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi de yağma sayılmıştır.”*¹⁷⁶ şeklinde ifade edildiği üzere, yağma suçunun özel bir şekilde işlenmesiyle senedin yağması suçu oluşur.¹⁷⁷

¹⁷³ SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s. 355.

¹⁷⁴ KOÇ, ...Yağma..., s. 156.

¹⁷⁵ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 629; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 521; EKER, Yağma Suçları, s. 104; *“Sanık F...’ın, kardeşi Y...’in daha önce birlikte yaşadığı katılan Z...’ye almış olduğu gayrimenkulleri tekrar geri almak için, diğer sanıklarla birlikte katılanları konutlarından alarak olay yerine götürüp, silah tehdidi ile zorla senet almaları şeklinde gerçekleşen eylemde; sanık ile katılanlar arasında bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın bulunmadığı gözetilmeden...”* Yargıtay 6. CD E 2010/5158, K 2010/20925, T 21.12.2010, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

¹⁷⁶ Bkz. madde gerekçesi.

¹⁷⁷ *“...yakınan E. D.’ın sanık S. S.’ dan 2000 TL parayı faiz karşılığı borç alıp, karşılığında açık senet imzalayarak sanığa verdiği, yakınanın bir süre sonra borcunu ödemesine rağmen senedinin iade edilmediği, 5-6 ay kadar sonra sanığın borcunu geç ödediğini ileri sürerek yakınan E.’ye 1000 TL daha ödemesini söylediği, yakınanın açık senedini geri almak için sanığa 1000 TL ödemeyi kabul edip bu kez 1000 TL tutarlı senet imzaladığı, bir süre sonra 500 TL ödediği; yakınanın kalan borcunu geç ödemesi nedeniyle, sanığın yakınan E.’in kullandığı cep telefonuna, E. yine elime düşeceksin, yalvarmak neymiş göreceksin, sen nereye kadar kaçacaksın bugün senin evini sabaha kadar da olsa arayacağım bulacağım, seni de elbet yakalayacağım şeklinde açıkça tehdit içeren mesajlar çeken ve yakınan E. D.’ı zorla çalıştığı işyerinden alıp kendi işyerine götüren sanığın; yakınan E. D.’ye 3 adet 750 TL tutarlı senedi zorla imzalattıktan sonra, yakınan E.’i telefonla arayarak, E.’in elinde olduğunu söyleyip işyerine çağırıp E.’in imzaladığı senetleri yakınan E.’e de kefil sıfatıyla imzalattığının anlaşılması karşısında; sanığın yağma ve hürriyetinden yoksun bırakmayı işlediğinin...”* Yargıtay 6. CD E 2011/13385, K 2014/918, T 23.01.2014, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

Senedin yağması suçunun konusu ise, borç doğurucu bir senettir.¹⁷⁸ Kelime anlamı itibarıyla senet, *“bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıt”* anlamına gelmektedir.¹⁷⁹ Hukuk terminolojisinde ise, *“Bir hukuksal işlemi ya da olayı belgelemek amacıyla yazılmış ve resmî bir makam tarafından onaylanmış ya da aleyhine hukuksal sonuç doğuracak kimse tarafından imzalanmış yazı”* şeklinde tanımlanmaktadır.¹⁸⁰

Senedin yağması suçunun konusunu oluşturan senet, faili borçtan kurtaran, ona fayda sağlayan veya mağdura¹⁸¹ ya da başkasına borç yükleyen, yani malvarlıklarında azalma meydana getiren bir belgedir.¹⁸² Bu borcun, salt para borcu olması zorunluluğu da yoktur. PARLAR/ÖZTÜRK’e göre, ekonomik olarak kullanılacak bir hakkın kullanılmamasına sebebiyet veren her belge, borç doğurucu senet vasfı taşır.¹⁸³

Madde gerekçesinde ise, *“Bu borç para borcu olabileceği gibi, bir işi yapmaya veya yapmamaya, bir taşınmazını hibe etmeye, kira ile oturulan bir binayı boşaltmaya, var olan bir borca kefil olmaya da ilişkin olabilir. Bir alacağı tahsil etmemeye, herhangi bir davayı açmamaya, vasiyetnamesini değiştirmemeye yönelik bir vaadi içeren yazılı beyanlar da borç doğurucu senet sayılırlar. Şu halde mağduru iktisaden değerlendirmeye elverişli olan bir hakkını kullanmamasına yol açan her türlü belge, borç doğurucu senet tanımına girer.”*¹⁸⁴ denilerek, borç doğurucu senet ifadesine açıklık getirilmiştir. Buna göre suçun konusunu, kişiyi borç altına sokabilecek bir senet ya da ileride bu hale getirilebilmesi mümkün olan bir kâğıt oluşturur.

“Sanıklar U. H. E. ’in kendisinden satın aldığı aracın vergi borçlarını ödememesi nedeniyle yanında diğer sanıklar, İ. İ. ve A. U. ile birlikte öldürmekle tehdit ettikleri yakınan C. D. ’ye...sanık A. B. ’in araba galerisinde zorla senet imzalatmaları eylemine sanık A. B. ’in kendi işyerinde bu senedi adı geçen mağdur C.D. ’ye imzalanması için hazırlayarak diğer sanıklara vermek suretiyle suça katıldığı...” Yargıtay 6. CD E 2011/15870, K 2012/12762, T 25.06.2012, (EKER, Yağma Suçları, s. 107).

¹⁷⁸ KOCA’ya göre, failin borç doğurucu nitelikte olmayan senedi, bu niteliği haiz olduğundan dolayı alması halinde TCK’nın 30. maddesi kapsamında değerlendirme yapılmalıdır. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2802.

¹⁷⁹ Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, s. 2066.

¹⁸⁰ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.616.

¹⁸¹ EKER’e göre, mağdurun zarara uğramış olması şart değildir, maddedeki fiillerin gerçekleştirilmesi yeterlidir. EKER, Yağma Suçları, s. 102; CENTEL vd., ... *Suçlar*, s. 412.

¹⁸² ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 40.

¹⁸³ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 22; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 41.

¹⁸⁴ Bkz. m. 148/2 gerekçesi.

Açığa imza atmaya zorlama da bu suç kapsamında değerlendirilir.¹⁸⁵ Açığa imza attırılan kâğıdın senet niteliği kazanma zorunluluğu bulunmamaktadır.¹⁸⁶ Bu durum, atılan imzanın kötüye kullanılması suçu ile birbirine karıştırılmamalıdır. Unutulmamalıdır ki atılan imzanın kötüye kullanılması halinde, mağdur rızasıyla belgeyi vermekte iken senedin yağması suçunda, mağdura karşı cebir veya tehdit kullanılarak senet alınmaktadır.¹⁸⁷

Borç doğurucu nitelikte olmayan senetler ise, suçun konusunu oluşturmazlar. Zira bu tür senetler, hukuken başka olaylarda delil niteliği taşıyabilirler de yağma suçu kapsamında değerlendirilmezler.¹⁸⁸ Örneğin, bir işyerinde çalışan kişiye cebir veya tehdit kullanılarak istifa dilekçesi yazdırılması olayında, istifa dilekçesi borç doğurucu nitelik taşımadığından yağma suçu oluşmaz.¹⁸⁹ Bununla birlikte esasen olmasa dahi, şeklen borç doğurucu nitelikte olan bir senedin zorla alınması halinde suç meydana gelir. Ancak şeklen senette yer alması gereken unsurların olmaması, senet vasfı kazandırmayacağından bu belgenin verilmesi ya da alınması halinde suç oluşmaz. Bu bakımdan parmak izi ya da mühür kullanılan bir senet noterde düzenlenmemişse, bu senedin cebir veya tehdit kullanılarak alınması halinde suç oluşmaz. Zira Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 206/1. maddesinde, *"İmza atamayanların mühür veya bir alet ya da parmak izi kullanmak suretiyle yapacakları hukuki işlemleri içeren belgelerin senet niteliğini taşıyabilmesi, noterler tarafından düzenleme biçiminde oluşturulmasına bağlıdır."* hükmü düzenlenmiştir. Yani senet vasfı kazanılmadığı sürece, belgenin zor kullanılarak alınması yağma suçunu oluşturmayacaktır. Ayrıca hukuken borç doğurucu bir senedin, araç hareketlerle alınmasından sonra hükümsüzlüğüne karar verilmiş olması, senedin yağması suçu olarak değerlendirilmesini etkilemez.¹⁹⁰

Senet yağmasının düzenlendiği maddedeki borç doğurucu senet kavramına karşılık, eski kanunda suçların konusu olarak hukukça hükme haiz senet kavramı

¹⁸⁵ Yargıtay bir kararında, sanıklardan birinin mağdurla görüşmek istemesi üzerine gece vaktinde buluştukları, sanığın aynı zamanda eşi de olan diğer sanıkla birlikte mağduru dövdükleri, sonra araca bindirerek üzerindeki bir miktar para ve kartlarını aldıkları, akabinde işyerine götürüp tehditle boş senet imzalatmaları olayda, senedin yağması suçu ile belirtilen nitelikli hallerin oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2013/29483, K 2014/5762, T 31.03.2014, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); Benzer şekilde EKER, Yağma Suçları, s. 107; TOROSLU, Ceza Hukuku Özel Kısım, s. 153; BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s. 459; MERAN, ...Yağma..., s. 209.

¹⁸⁶ TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 763.

¹⁸⁷ ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 660; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 653.

¹⁸⁸ KOÇ, ...Yağma..., s. 157,158.

¹⁸⁹ EKER, Yağma Suçları, s. 100.

¹⁹⁰ TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 522.

kullanılmıştı. Belirtmek gerekir ki yeni kanunda, eski kanuna oranla suçun konusu daraltılmıştır. Nitekim hukukça hükme haiz olan, ancak borç doğurmayan senetler suçun konusunu oluşturamazlar. Dolayısıyla, suçun failine yarar sağlayacak nitelikte borç doğurucu bir senedin varlığı gerekmektedir.¹⁹¹

2. Fail

Fail, sözlük anlamı ile “*hukuksal sonuç doğuran eylemi yapan kimse*” dir.¹⁹² TCK m. 37/1 gereğince, suça ilişkin kanuni tanımında belirtilen eylemleri gerçekleştiren kişi, suçun failidir.¹⁹³ Buna göre, yağma suçunun kanuni tanımında, “...*tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi*” denilmek suretiyle, suçun failinin herkes olabileceği belirtilmiştir. Yağma suçunun faili, gerçek kişi¹⁹⁴ niteliğine sahip herhangi bir kişi olabilir.¹⁹⁵

Yağma suçu, istisnai nitelikte hükümler içeren, özel bir suçtur.¹⁹⁶ Suçun özel yapısına rağmen, faili bakımından herhangi bir özellik bulunmamaktadır.¹⁹⁷ Yani yağma suçu, faili bakımından mahsus bir suç¹⁹⁸ değildir. Zira suç, herkes tarafından işlenebilen genel nitelikte bir suçtur.¹⁹⁹ O halde, kanun hükmünde belirtilen tipiklik²⁰⁰ unsurlarını gerçekleştiren herkes suçun faili olacaktır.

Bir tüzel kişinin²⁰¹ faaliyeti kapsamında, tüzel kişinin temsilcisi veya yöneticileri tarafından, tüzel kişi yararına yağma suçu işlenebilir. Öte yandan, TCK’nın 169. maddesinde, tüzel kişi yararına hükümde belirtilen suçların işlenmesi

¹⁹¹ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2802.

¹⁹² YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s. 216.

¹⁹³ “*Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur.*”, (TCK. m. 37/1).

¹⁹⁴ Hukuk bütünündeki hak süjesi olduğu görüşü için bkz. AKİPEK, Jale G., AKINTÜRK, Turgut, ATEŞ KARAMAN, Derya, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku*, İstanbul, Beta Basım. Yay., 7. Baskı, C I, 2009, s. 237.

¹⁹⁵ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 91; EKER, Yağma Suçları, s. 83; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 14; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.112.

¹⁹⁶ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 91.

¹⁹⁷ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 518; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 641.

¹⁹⁸ Mahsus suç, herhangi biri tarafından işlenemeyen, suçun meydana gelmesi için belirli bir sığa haiz biri tarafından işlenilmesi gereken suçtur. HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 13. Baskı, 2012, s. 118.

¹⁹⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 626; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 385; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s. 113.

²⁰⁰ Suçun oluşması için gereken hareketlerin kanunda düzenlenmesidir. ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 265; BİRTEK, Fatih, *Pratik Ceza Hukuku (Genel Hükümler)*, İstanbul, Legal Kitapevi, 2. Baskı, 2013, s.53.

²⁰¹ Hukuken hak süjesi niteliğı verilen kişi ve mal topluluklarıdır. AKİPEK vd., ...*Kişiler Hukuku*, s. 499; Hükmi şahıslar olarak da adlandırılır. AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 179.

halinde, güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.²⁰² Ancak kanun hükmünde yağma suçuna yer verilmemiştir. TCK m. 60/4'te ise, “*Bu madde hükümleri kanunun ayrıca belirttiği hallerde uygulanır.*” denilerek tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerinin, kanunda açıkça belirtilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu nedenle tüzel kişi yararına işlenen yağma suçunda, her ne kadar doktrinde²⁰³ aksi görüş savunulsa da tüzel kişi hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz.²⁰⁴

Yağma suçunun failinin, kamu görevlisi olması ve kamu görevine ilişkin elinde bulundurduğu araç ve gereçlerle yağma suçunu işlemesi halinde, TCK m. 266 gereğince cezasında artırım yapılır.²⁰⁵

Yağma suçunun, irtikâp suçundan ayrımı bölümünde incelediğimiz üzere bir kamu görevlisinin, görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanması halinde irtikâp suçu oluşur. Bu suçta kullanılan zor kullanma, tehdit veya cebir boyutuna ulaşırsa yağma suçundan hüküm kurulacağından, failin kim olduğu önem taşımayacaktır.²⁰⁶

Burada değinmek gerekir ki yağma suçu birden çok kişi ile birlikte işleniyorsa, TCK m. 149/1-c gereğince suçun nitelikli hali oluşacaktır. Suçun birden fazla kişi tarafından iştirak halinde işlenilmesi durumunda, artık suçun temel halinden değil, nitelikli yağmadan dolayı cezada artırım yapılması yoluna gidilecektir.

Yağma suçunun faili ile mağduru arasında akrabalık, evlilik gibi yakınlık ilişkisi olması halinde, suçun cezalandırılmasında değişiklik olmaz.²⁰⁷ Zira kanun koyucu şahsi cezasızlık hallerini düzenlerken, yağma suçu ile nitelikli yağma hallerini açıkça kanun hükmü dışında bırakmıştır. Bu nedenle faille mağdur arasındaki yakınlık ilişkisinden dolayı, ceza verilmemesi ya da cezada indirim yapılması mümkün değildir.

²⁰² “Hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.”, (TCK m. 169).

²⁰³ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 642.

²⁰⁴ ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi...*, C II, s. 1050; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4330; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s. 617.

²⁰⁵ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 518.

²⁰⁶ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 34.

²⁰⁷ EKER, *Yağma Suçları*, s. 83; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 91.

3. Mağdur

Ceza hukukunda mağdur, suç konusunun sahibi olan, kendisine yönelik suç gerçekleştirilen kişidir.²⁰⁸ Başka bir deyişle, suç ile korunan hukuki yararlarının ihlal edilmesi neticesinde, zarar gören ya da zarar görme tehlikesi içinde olan kişidir.²⁰⁹

TCK'nın 148. maddesinde, *“Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle...”* denilmek suretiyle, suçun mağdurunun herkes olabileceği ifade edilmiştir.²¹⁰ Bu nedenle yağma suçu, mağduru bakımından herhangi bir özellik arz etmez.

Kanun metninde mağdurun, malikten ibaret olmayacağı da belirtilmiştir. Gerçekten de malın sahibi olan malik ile birlikte malı elinde bulunduran zilyet, suç esnasında malı koruyan²¹¹ ya da malike yardım eden üçüncü bir kişi de bu suçun mağduru olabilir.²¹² Bu durumda, kendisine cebir veya tehdit kullanılan kimse gerçekte zilyet değilse de suçun mağduru hem zilyet hem de kendisine icbar araçları yöneltilen kişi olacaktır.²¹³

Eski kanunda ise, suç mahallinde bulunan herhangi birinin mağdur olabileceği düzenlemişti. Bu bakımdan yeni TCK'da, eski TCK'ya nazaran cebir veya tehdidin yöneldiği değerlerle birlikte icbar araçlarının yöneldiği kişilerde de sınırlayıcı düzenleme yapılmıştır.²¹⁴

Kanun maddesindeki, *“yakın”* kavramından kimlerin anlaşılacağı ile ilgili netlik yoktur. Madde gerekçesinde de bununla ilgili açıklayıcı bir ifade bulunmamaktadır. Doktrinde ise, yakınlığın akrabalık bağına da içine alarak, daha geniş şekilde yorumlanması gerektiği belirtilmektedir.²¹⁵ Bu durumda, tehditle karşı

²⁰⁸ HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 118; ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 364; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Genel Hükümler, s. 114.

²⁰⁹ BOZDAĞ, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdurun Hukuki Yardım Alma Hakkı”, C XXX, s. 124; BOZDAĞ, SARIUSTA, “Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri”, C VIII, s. 584.

²¹⁰ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 385; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 14; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 94.

²¹¹ Örneğin, manavdan gizlice yiyecek almaya çalışan biri, diğer müşteriler tarafından kendisine engel olunduğu için onlara karşı cebir veya tehdit kullanarak yiyecekleri almışsa, yağma suçunu işlemiş olacaktır. Zira bu kimseler kendilerine ait olmasa dahi kanun metnindeki gibi malı korumaktadırlar.

²¹² PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 14; EKER, *Yağma Suçları*, s. 83.

²¹³ Örneğin, halk otobüsü şoförüne karşı suç teşkil eylemlerin gerçekleştirilerek, otobüsün alınması halinde suçun mağduru şoför, suçtan zarar gören ise idaredir.

²¹⁴ Tezin ilk bölümünde yer alan, eski ve yeni kanun karşılaştırması başlığında konuya değinilmiştir.

²¹⁵ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2805; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 640; EKER, *Yağma Suçları*, s. 84; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 16; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 388;

karşıya kalan mağdura zarar²¹⁶ verilmesinden korkan arkadaşı, akrabası, nişanlısı, öğretmeni ya da bir tanıdığı yakın olarak değerlendirilmelidir. Yani suç mahallinde bulunan ve mağdurun yakınlık hissettiği herkes bu kapsamdadır.²¹⁷ Böylece mağdur, birinin gördüğü zarar nedeniyle etkileniyorsa, kişi yakınlık kavramı kapsamında sayılmalıdır.²¹⁸ Söz gelimi failin, yoldan geçmekte olan birine cebindeki parayı ve cep telefonunu vermediği takdirde, yan taraftaki durakta beklemekte olan yaşlı insanı öldüreceğini söylemesi üzerine, mağdurun parayı vermesi olayında da yağma suçu oluşur.

Ayrıca failin, malı aldıktan sonra kaçması üzerine, kesintisiz takiple mağdurun yakını dışındaki kişilerce yakalanması ve failin bu kişilere icbar araçlarını yöneltmesi halinde yağma suçu oluşmayacaktır. Zira maddede, mağdurun yakını olma şartı arandığından, yağma suçu söz konusu olmayacaktır. Suç konusu eylemin niteliğine göre hırsızlık, tehdit veya cebir suçları oluşacaktır.

Burada değinmek gerekir ki, kanun maddesindeki yakın deyiminin yorumlanması bakımından yağma suçu ile etkin mücadele kapsamında yetersiz kalındığı ve eski kanundaki hükmün daha yerinde bir düzenleme olduğu kanaatindeyiz. Doktrinde de mağdur bakımından sınırlandırma yapılması eleştirilmekle birlikte, kısıtlayıcı düzenlemenin kaldırılması yönünde görüşler mevcuttur.²¹⁹ Bu kapsamda yakın kavramının geniş olarak yorumlanması gerektiği, malın alınmasına karşı koyamayan veya malı teslim edenin yakını olarak nitelendirilmeyen, suç mahallindeki herhangi bir kişiye yönelik cebir veya tehdit kullanımında da failin işlediği suçun yağma olarak nitelendirilmesinin daha isabetli olacağı kanaatindeyiz.

Mağdur, yalnızca gerçek kişi²²⁰ olabilir. Doktrinde, tüzel kişilere karşı suça konu eylemlerin işlenmesi halinde, tüzel kişilerin suçtan zarar gören konumunda olacağı ifade edilmektedir.²²¹ Nitekim Yargıtay da bir kararında, tüzel kişilerin pasif

ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 507; Aksi yönde görüş için bkz. ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 33.

²¹⁶ Malvarlığında aktifin azalması ve pasifin artması şeklinde meydana gelir.

²¹⁷ CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 114; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s. 452.

²¹⁸ MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, “...Yağma Suçu”, C XI, s. 90; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s. 720; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s. 4335; EGEMENOĞLU, “...Tehdit Suçu...”, C IV, s. 72,73.

²¹⁹ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2805; EKER, *Yağma Suçları*, s. 86; ERYILMAZ, ...*Yağma Suçu*, s.34.

²²⁰ Yani insandır, AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 109.

²²¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 627; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 519; KOÇ, ...*Yağma*..., s. 152; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.751; ARTUK, Mehmet Emin, GÖKCEN, Ahmet, YENİDÜNYA, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Turhan Kitabevi, 5. Baskı, 2011, s.

süje değil, suçtan zarar gören konumunda olduklarını ifade etmiştir.²²² Buna göre, şirketin güvenlik görevlisine karşı suç teşkil eden eylemlerin işlenerek, şirkete ait eşyaların alınması halinde mağdur güvenlik görevlisi iken, suçtan zarar gören tüzel kişidir.

Yağma suçunun mağduru, suç işlendiği esnada yaşıyor olmalıdır.²²³ Mağdur, failin tehdit veya cebir kullanımını hissetmelidir. Bu bağlamda, mağdurun öldükten sonra malının alınması hali yağma suçunu değil, hırsızlık suçunu oluşturacaktır.²²⁴

Yağma suçu, amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suç olması nedeniyle, bu suçla birçok hukuki değer korunmaktadır. Bunlardan biri de irade özgürlüğüdür. Nitekim mağdura yöneltilen cebir veya tehditle birlikte, irade özgürlüğü sakatlanmaktadır. Bu nedenle mağdurun, icbar hareketlerini algılama yeteneğinin olması gerekir.²²⁵

Yağma suçunun, kendisini bedenlen veya ruhen savunamayacak durumdaki kişiye karşı işlenmesi suçun nitelikli halini oluşturacağından, cezada artırım yapılması yoluna gidilir.²²⁶ Nitelikli halin uygulanabilmesi için, kendisine tehdit yöneltilen kişinin, tehdidi algılama yeteneğine sahip olması gerekir. Yani mağdurun tehdidi algılama yeteneğine sahip, ancak kendisini bu hareketlere karşı savunamayacak olması halinde, yağma suçunun nitelikli hali oluşur.²²⁷ Aksi durumda suçun temel hali oluşmazken, nitelikli halden bahsedilmesi de mümkün olmayacaktır.²²⁸

4. Fiil

Fiil, bir suçun kanuni tanımında belirtilen, icrai veya ihmali şekilde gerçekleştirildiği takdirde o suçu oluşturan davranışlardır.²²⁹ Buna göre, yağma

313; BÜYÜKKARAMUKLU, Faruk, *Türk Ceza Kanunu'na Göre Yağma Suçları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan, 2009, s. 36; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.115; Mağdur ve suçtan zarar gören olabileceği görüşü için bkz. ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 365; SAVCI, *Yağma Suçu*, s.95.

²²² Yargıtay 6. CD E 2018/3073, K 2018/7941, T 10.12.2018, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

²²³ SAKİN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 474; ÖZBEK, Veli Özer, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, MERAKLI, Serkan, TEPE, İlker, BAŞBÜYÜK, İsa, *Açıklamalı-Şematik Pratik Çalışma Kitabı III Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 15. Baskı, 2018, s. 196.

²²⁴ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 642.

²²⁵ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 626; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 519; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 737; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.714.

²²⁶ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 385.

²²⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 626.

²²⁸ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 519.

²²⁹ HAKERİ, ...*Genel Hükümler*, s. 127; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 238.

suçunun oluşması için kanuni tanımda belirtilen hareketlerin varlığı aranır. Bu da göstermektedir ki, yağma suçu tehdit veya cebir kullanımına bağlı olarak gerçekleştirilen bileşik hareketli, seçimlik ve icrai nitelikte bir suçtur.²³⁰

Yağma suçu, hareketin sayısına göre seçimlik hareketli bir suçtur.²³¹ Zira tipiklikte birden fazla hareket belirtilmiştir. Suçun oluşması için düzenlemeye yer alan bütün hareketlerin gerçekleşmesine gerek olmadığından, seçimlik hareketlidir. Başka bir ifadeyle, kanunda belirtilen bağımsız nitelikteki hareketlerden birinin yapılmasıyla suç oluşur.²³²

Hareketin şekline göre ise, yağma suçu icrai hareketli bir suçtur. Kanunda belirtilen hareketlerin yapılması ile suçun oluşacağı hüküm altına alınmıştır. Böylece yasak olan hareketler gerçekleştiğinde suç oluşacağından, icrai bir suçtur.²³³

Hareketin önemine göre yapılan sınıflandırmada, bağlı hareketli bir suçtur. Zira yağma suçu her hareketle işlenemez, ancak kanunda belirtilen hareketlerle işlenebilmektedir.²³⁴ Ayrıca suçun tamamlanması ile mağdurun aktif malvarlığında eksilme meydana geldiği için de bir zarar suçudur.²³⁵ O halde, yağma suçunun oluşması ile hareketin yöneldiği konu zarar görmektedir.

Yağma suçu, amaç ve araç hareketlerden oluşan bileşik hareketli bir suçtur.²³⁶ Buna göre cebir yahut tehdit kullanmak, suçun araç hareketlerini; malın teslimini veya alınmasını sağlamak ise, amaç hareketlerini oluşturur.²³⁷ Araç ve amaç hareketlerin, başlangıç ve bitiş zamanları paralellik göstermelidir. Ancak yeni kanunda, korkutarak

²³⁰ KOÇ, ...Yağma..., s. 160; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 734; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 630; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 501; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 385; EKER, Yağma Suçları, s. 108; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 106; Yargıtay bir kararında, her ne kadar hırsızlık suçuyla benzer yanları çok olsa da, mağdura ait malı almak veya mağdur tarafından verilmesine sebebiyet vermek bakımından cebir veyahut tehdit kullanarak suç işlenmesinin yağma suçunun kendisini oluşturan diğer suçlardan ayrılmasını gerektirdiğini, bunun da bileşik bir suç olduğunun göstergesi olduğunu belirtmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2013/6356, K 2016/3091, T 06.04.2016, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

²³¹ BİRTEK, Pratik Ceza Hukuku..., s.60; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.120.

²³² ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 257; ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 296; DEPE, ...*Yağma*..., s.460; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.122.

²³³ ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 300; ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 259.

²³⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.121; ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 314.

²³⁵ HAFIZOĞULLARI, ÖZEN, ...*Suçlar*, s. 362; BOYRACI, Ali, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenen Senedin Yağması Suçu, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin, 2019, s. 63; Aksi görüş için bkz. ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s. 712.

²³⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 630; KOCA, “... Yağma Suçu”, s. 2803; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 83.

²³⁷ BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.445; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.715; EGEMENOĞLU, “...Tehdit Suçu...”, C IV, s. 96.

faydalanma ve adam kaldırma suçları ayrıca düzenlenmediğinden, bu durumlarda kullanılan tehdit ile amaç hareket arasında zaman farkı bulunabilir.²³⁸

Amaç ve araç hareketler arasında objektif nedensellik bağının varlığı aranır.²³⁹ Amaç hareket, neden iken; araç hareket, amaç hareketin gerçekleştirilmesi için kullanılan harekettir.²⁴⁰ Nedensellik bağının yokluğu halinde yağma suçundan değil, olaya göre hırsızlık, tehdit veya cebir suçlarından hüküm kurulur.²⁴¹ Ancak başka bir suç işleme kastıyla hareket eden ve cebir kullanarak suçu işleyen failin, akabinde cebirle kişinin malını almaya çalışması halinde de nedensellik bağının varlığı kabul edilir ve yağma suçu oluşur.²⁴²

a. Araç Fiiller

Yağma suçunun araç fiilleri, cebir veya tehditten meydana gelir.²⁴³ Daha önce de belirttiğimiz üzere, tehdit ve cebir suçları kanunda ayrıca suç olarak düzenlenmiştir. Bağımsız bir suç olmalarının yanı sıra, bazı suçlarda tamamlayıcı nitelikteki unsurlar

²³⁸ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 736; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 645,646; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2808; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 513; Yargıtay bir kararında, sanığın suçun meydana gelmesinden yaklaşık altı ay kadar önce mağdurla rastlantısal karşılaşmalarında, onu doğrıyacağını yahut öldüreceğini beyan ederek mağdurda korku meydana getirmesi, suç tarihinde ise yanına çağırıldığı mağdurdan haraç istemesi, parasının olmadığını söyleyerek olay mahallinden ayrılmaya çalışan mağdura bir süre izin vermemesi, sonrasında ise akşama kadar mehil vererek parayı getirmesi gerektiğini, aksi halde öldüreceğini beyan etmesi karşısında aylar öncesinden başlayan ve suç tarihinde de devam eden eylemlerin mağdurda korkuya neden olduğu, bu nedenle de yağmaya teşebbüsten ceza tayini yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2008/2656, K 2010/6169, T 11.05.2010, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).; Aksi yönde görüş için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 388,389.

²³⁹ YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s. 4336; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 512; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 643; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 95; Nedensellik bağı yerine, sübjektif bağın olması gerektiği görüşleri için bkz. KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2807; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 644; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 735.

²⁴⁰ Benzer şekilde WESSELS, HILLENKAMP, DEGN, SQUARCIALUPI, ASHTO, Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, s. 78.

²⁴¹ "Sanığın, olay günü devlet hastanesinde temizlik görevlisi olarak görev yapmakta olan mağdur ...' in, park yerine kilitli vaziyette bıraktığı motosikleti yanında getirdiği spatula marifetiyle açmaya çalıştığı sırada, devlet hastanesinde güvenlik görevlisi olarak çalışmakta olan mağdur ... tarafından fark edildiği, mağdur ...' nın sanığın yanına giderek burada ne yaptığını sorması üzerine, sanığın hastanede bir hastasının olduğunu ve motosikletin kendisine ait olduğunu beyan ettiği, motosikletin mağdur ...'a ait olduğunu bilen mağdur ...' nın sanığa hastasının adını sorması üzerine sanığın, sana ne, sana hesap mı vereceğim diyerek elinde bulunan spatula ile mağdura vurmaya çalıştığı, mağdurun sanığın etkisiz hale getirmeye çalıştığı, aralarında boğuşma yaşandığı, boğuşma neticesinde mağdurun sanığı etkisiz hale getirerek polise teslim ettiği, alınan doktor raporuna göre mağdurun basit bir tıbbi müdahale giderilebilecek şekilde yaralandığının anlaşılması karşısında...hırsızlığa kalkışma ve kasten yaralama suçları..." Yargıtay 6. CD E 2013/32316, K 2016/3557, T 28.04.2016, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

²⁴² TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 737.

²⁴³ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 501; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2803; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 84; CANKURT, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", C I, s. 107.

olarak da aranmaktadır. Yağma suçu, bileşik bir suç²⁴⁴ olması itibarıyla, yapısında tehdit ve cebir unsurlarını barındırır.²⁴⁵

Senedin yağması, malın yağmasının özel bir işleniş şeklidir. Aynı suç olmaları sebebiyle araç fiilleri de aynıdır.²⁴⁶ Nitekim senedin yağmasının düzenlediği 148/2. maddede, “*cebir veya tehdit kullanılarak...*” denilmesi, araç hareketlerin aynı olduğunu göstermektedir.

Yağma suçunun araç fiilleri, mağdurun irade özgürlüğünü ihlal edecek niteliktedir. Buna göre suça konu mal, malikinin veya zilyedinin üzerindeyse, araç fiil malın teslimine ilişkindir. Malikinin veya zilyedinin üzerinde olmayan malın alınması için gerçekleştirilecek araç fiil ise, malın teslimine veyahut alınmasına karşı koymamaya ilişkindir.²⁴⁷

Mağdura²⁴⁸ yönelik gerçekleştirilen araç hareketlerin, mağdur üzerinde etkili olması gerekir. Bu durum madde metninin gerekçesinde, “*...Kullanılan cebir veya tehdidin, kişiyi malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir. Bu nitelikte olmayan bir cebir veya tehdit, sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle malı teslim etmeye veya alınmasına yöneltmişse, yağma suçundan söz edilemez ve fiilin hırsızlık olarak nitelendirilmesi gerekir.*” şeklinde ifade edilmiştir.²⁴⁹

Araç hareketler, amaç hareketlerden önce veya amaç hareketlerin meydana geldiği esnada kullanılmalıdır.²⁵⁰ Aksi halde kullanılan araç hareketler yağma suçunu değil, duruma göre hırsızlık ile cebir veya tehdit suçlarını oluşturur.²⁵¹ Bu noktada,

²⁴⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 630; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 83.

²⁴⁵ “*Sanık ...'nin tehdit suçundan beraat eden diğer sanıklarla birlikte 23.10.2007 günü gece 21.00 sıralarında müşteki ... işletmecisi olduğu tekel bayisine giderek, bu gece ya sen bizi sinkafedeceksin ya da biz seni sinkafedeceğiz şeklinde tehdit ederek kendisinden sigara, viski ve para istedikleri, yakınanın korkudan sanıklara 300 TL para ile viski ve sigara verdiği, sanık ... işyerinden çıktığı sırada yakınana, istediğin yere şikâyet et, altı ay yatar çıkarız, gerisini sen düşün diyerek tehdit ettiği olayda...tehdit eylemlerinin, yağma suçunun unsuru olduğu...*” Yargıtay 6. CD E 2014/12901, K 2017/67, T 24.01.2017, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

²⁴⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 652; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 762; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 22.

²⁴⁷ EKER, *Yağma Suçları*, s. 108.

²⁴⁸ Araç hareketlerin mağdurunun malik, zilyet veya zilyet yardımcısı olması gerektiği, bunların dışında araç hareketlerin kullanımının suçu oluşturmayacağı görüşleri için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 387; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 643.

²⁴⁹ Bkz. 148. madde gerekçesi.

²⁵⁰ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 386; KOCA, “...*Yağma Suçu*”, s. 2808; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 750.

²⁵¹ “*Sanığın, yanında kimliği belirlenemeyen arkadaşı ile yakınanın cüzdanını yankesicilik suretiyle çalıp kimliği belirlenemeyen arkadaşının olay yerinden kaçtığı, sanığın ise kaçmaya çalışırken kendisini yakalamak isteyenleri bıçakla tehdit ettiğinin anlaşılması karşısında...sanığın eyleminin yankesicilik suretiyle hırsızlık ve bıçakla tehdit suçlarını oluşturduğu...*” Yargıtay 6. CD E 2003/16696, K

kesintisiz takibe değinmek yerinde olacaktır. Mağdurun malını alıp kaçan failin, kesintisiz takip esnasında kendisini yakalamaya çalışanlara yönelik cebir yahut tehdit kullanması halinde, yağma suçunun oluşmayacağı görüşündeyiz.²⁵² Yağma suçunun, sırf hareketli bir suç olması itibarıyla, malın alınması anına dek araç fiillerin

2005/8025, T 15.09.2005, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); “Sanığın, mağdurun iş yerinden aldığı cep telefonu ile kesintisiz bir takip olmaksızın 250 metre kadar uzaklaşarak, suça konu telefonu hâkimiyet alanına geçirdiği sabit olup, hırsızlık suçu tamamlanmıştır. Dolayısıyla, cep telefonunu sanığın arka cebinde görerek geri almak isteyen mağduru bıçakla basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte yaralayan sanığın bu eylemi, 5237 sayılı kanunda dolaylı yağma düzenlemesine yer verilmemiş olması nedeniyle, tamamlanmış olan hırsızlık suçunu yağmaya dönüştürmüyüp, hırsızlık suçunun yanında ayrıca kasten yaralama suçunu oluşturmaktadır.” Yargıtay CGK E 2012/6-549, K 2012/1831, T 04.12.2012, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

“Sanığın eyleminin, önceki ceza kanunun kendisini cezadan kurtarmaya yönelik yağma suçuna karşılık, yeni kanunun dolaylı yağma suçuna yer vermemiş olması da gözetildiğinde, aynı kanunun hırsızlık ve yaralamaya kalkışma suçlarını oluşturduğu gözetilerek hüküm kurulması gerekir.” Yargıtay 6. CD T 05.07.2007, E 2007/95, K 2007/8476, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

²⁵² “Sanığın olay günü gündüz vakti çocukları E.ve E. A. ile birlikte, müşteri gibi girdikleri işyerinde etraftaki giysilere bakmaya başladıklarının, bir ara sanığın çocuklarının kasanın yanındaki çantayı alarak dışarıya doğru hareketlendikleri sırada durumu fark eden yakınanın çantasını geri alarak, hırsız var diye bağırması üzerine, sanığın biz hırsız değiliz, bize dokunmayın, sizi gebertiriz şeklinde tehdit edip, sinkaflı sözlerle bağırmasının anlaşılması karşısında; 5237 sayılı yasada, 765 sayılı yasanın 495/2. fıkrasındaki kendini cezadan kurtarmak için cebir veya tehdit kullanma biçimindeki dolaylı yağma suçuna yer verilmediğinde, eylemlerinin 5237 sayılı TCY’ nın 142/1-b, 35/2, 106/1, 125/1-4 maddelerine uyan hırsızlığa kalkışma, tehdit ve hakaret suçlarını oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde uygulamaya yapılması bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6. CD E 2006/17314, K 2010/3959, T 08.04.2010, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); “Sanığın, olay günü gündüz 06.00 sıralarında, hırsızlık yapmak amacıyla mağdurlara ait kilere girdiği...diğer sanık ...'ın ise dışarıda gözcülük yaptığı, çıkan sesleri duyan mağdur ...' nin kilere indiğinde sanığı kilerde görüp yakasından tutarak, hırsız var diye bağırması üzerine, sanığın mağdurun bağırmasına engel olmak amacıyla ağzını sıkıca kapatıp mağduru ittirmek suretiyle diğer sanıkla birlikte olay yerinden kaçtıkları, mağdurun alınan doktor raporuna göre göz kenarında ekimoz ve dudak kenarlarında kızarıklık oluşacak şekilde yaralandığı, mağdurun şikâyetinden vazgeçtiğinin anlaşılması karşısında...TCK'nın dolaylı yağmaya yer vermemesi nedeniyle, şikâyetin mevcut olmaması da göz önüne alınarak aynı yasanın 142/1-b, 35, 62, 53; 116/1, 119/1-c, 62, 53. maddelerinde öngörülen hırsızlığa kalkışma ve konut dokunulmazlığını bozma suçlarını oluşturduğu...” Yargıtay 6. CD E 2012/3129, K 2015/40440, T 07.05.2015, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020); “...bohçacılık yapan sanık ile arkadaşları ... ve ...'ün ... ilçesi ... kasabasına satış yapmak için gittikleri, sanık ...' nin yakınanın evinin bahçesinde beklerken, ...' nin evin ikinci katının giriş kapısının olduğu yere çıkarak elindeki demir parçası ile kapıyı açmaya çalıştığı, ...' nin de yolda beklediği, bu esnada yakınanın evine geldiği, ne yaptıklarını sorunca sanık ve yanındakilerin kaçmaya çalıştığı, ancak yakınanın sanık ...' nin saçlarından yakalayarak, yetişin komşular hırsız var diye bağırduğu, bunun üzerine ...' nin geri dönerek yakınanın ağzını kapatmaya çalıştığı, sanık ... ile birlikte kendilerini suçtan kurtarıp yakalanmamak için yakınana vurdukları,... 11.05.2000 günlü adli muayene raporuna göre; on gün iş ve güçten kalacak biçimde yaralandığı, bağırmaı duyan komşuların gelerek sanıkları yakaladıklarının anlaşılması karşısında; eyleminin 765 sayılı TCK'nın 495/2.maddesi maddesinde düzenlenen dolaylı yağma suçunu, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK da ise, anılan eylemin 5237 sayılı TCK'nın dolaylı yağmaya yer vermemesi nedeniyle, (şikâyet yokluğu da göz önünde tutulduktan sonra) aynı yasanın 142/1-b, 35, 116, 119/1-c, 53. maddelerinde öngörülen hırsızlığa kalkışma ve konut dokunulmazlığını ihlal suçlarını oluşturduğundan, lehe yasanın saptanması yerine, yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6. CD E 2012/15237, K 2015/40721, T 14.05.2015, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020). “Olay gecesi hırsızlık amacıyla girmiş olduğu yakınanların evinden henüz bir şey alamayan sanığın, çıkan seslere uyanan yakınanlar tarafından fark edilmesi üzerine olay yerinden kaçmak ve kendini kurtarmak için yakınanları doktor raporunda belirtildiği şekilde yaralaması ve kesintisiz izleme sonucu yakalanması...hırsızlığa kalkışma ve geceleyin konut dokunulmazlığını bozmak suçlarını oluşturduğu...” Yargıtay 6. CD E 2013/19050, K 2015/42194, T 01.07.2015, www.sinerjimevzuat.com (11.02.2020).

kullanılabileceği görüşündeyiz.²⁵³ Bununla birlikte malın alınmasına rağmen, kesintisiz takip esnasında zilyetliğini güvende tutmak isteyen failin kullandığı cebir veya tehdidin ise yağma suçunu oluşturabileceği kanaatindeyiz.²⁵⁴

i. Cebir ve Cebir Karinesi

Yağma suçunun araç fiillerinden biri cebirdir. Sözlük anlamı ile “zor, zorlayış” demek olan cebir,²⁵⁵ hukuk terminolojisinde “bir kimsenin isteğinin aksine bir hareketi yapmaya ya da yapmamaya zorlanması” şeklinde izah edilmektedir.²⁵⁶ TCK’nın 108. maddesinin gerekçesinde ise, “...Cebir, kişiye karşı fiziki güç kullanmak suretiyle, onun veya bir üçüncü kişinin iradesi ve davranışları üzerinde zecrî bir etki meydana getirilmesidir. Cebre maruz kalan kişi, bu fiziki gücün meydana getirdiği acının etkisiyle belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Cebir hâlinde kişi bir acı hissetmektedir ve bu acının etkisiyle belli bir davranışı gerçekleştirmeye zorlanmaktadır.” şeklinde ifade edilmiştir.²⁵⁷

²⁵³ “Oluş ve dosya kapsamına göre; olay günü sanık K. A. ve hakkındaki mahkûmiyet kararı temyiz edilmeksizin kesinleşen sanık F. T.' nin el ve işbirliği içinde plakalı otomobil ile açık arazide kesip satmak üzere büyükbaş hayvan bulmak için gezindikleri, olay yerine geldiklerinde yakınana ait inekleri gördükleri ve birini yakalayıp kestikten sonra otomobile yükleyecekleri sırada, yakınan M.' nin yanlarına geldiğini gören sanıklardan ...' nin olay yerine gelirken hazır bulundurduğu adli emanette kayıtlı kurusıkı tabancayı çıkarıp yakınana doğru iki el ateş ettiği ve silahla yoldan aşağı doğru gitmesini işaret edip, uzaklaşmasını istediği, sanık K.' in bu aşamada sanık F.' nin yanında olup eylemi kolaylaştırdığı, mağdurun korkup duraksadığı, eşi tanık S. K.' tan sanıkların önlerine geçerek kaçmalarını engellemek için yardım istediği, sanıkların kestikleri ineği olay yerinde bırakarak araca binip hareket ettikleri, yaklaşık 150 metre ileride aracın yolda bulunan kaya nedeniyle patinaj yapıp ilerleyememesi üzerine, sanıkların aracı terk edip yaya olarak dağ tarafına doğru kaçtıklarının anlaşılması karşısında...hırsızlığa kalkışma ve silahla tehdit suçlarını oluşturduğundan her iki yasanın somut olaya ayrı ayrı uygulanarak...” Yargıtay 6. CD E 2012/3077, K 2015/42287, T 11.06.2015, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Yargıtay bir kararında, eski kanunda yer alan dolaylı yağmaya yeni kanunda yer verilmemesine ilişkin gerekçeden çıkarılan sonucun, failin hırsızlık amacıyla suç işlediği sırada, malı zilyetliğine alana kadar mağdura yönelik zor kullanması halinde suçun niteliğinde değişme olarak yağma suçunun oluşacağı, ancak zilyetliği kazandıktan sonra bu hareketlerin varlığı halinde, hırsızlık suçuyla birlikte zor kullanmaya bağlı suçun oluşacağına hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay CGK E 2012/6-1301, K 2013/114, T 02.04.2013, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Benzer şekilde görüş için bkz. ŞEN, Ersan, MALBELEĞİ, Erkam, “Malvarlığına Karşı Suçlarda İrade ve Fiili Hakimiyet Kriterleri”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2018, C XIII, S 141, s. 117.

²⁵⁴ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 645; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 35; Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdura ait işyerine hırsızlık amacıyla girdiği, kolluk kuvvetinin etrafta inceleme yaparken sanığın işyerinin kırık camından kaçarak uzaklaşmaya çalıştığı, ancak gerek kolluk kuvveti gerekse de tanıkların kesintisiz bir şekilde takip etmesi üzerine yakalanacağını anlayarak onlara yönelik tehditte bulunması, yakalandığında hırsızlığa konu malın da üzerinden çıkmış olması göz önüne alınarak her ne kadar failin kastı hırsızlık olmuş olsa da devamında gelişen eylemlerle suçun niteliğinin yağmaya dönüştüğüne hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/5194, K 2017/3856, T 31.10.2017, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁵⁵ Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, s.448.

²⁵⁶ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.125.

²⁵⁷ Bkz. madde gerekçesi.

Yargıtay'ın bir kararında, “Cebir, bir kimseye karşı bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapması için zor kullanma anlamına gelmektedir. Burada mağdura karşı kullanılan zor, fiziki zorlamadır.” şeklinde cebir açıklanmıştır.²⁵⁸

Cebir, mağdurun direncini kırmaya yönelik fiziki nitelikte bir zorlamadır.²⁵⁹ Böylece cebirle karşı karşıya kalan mağdurun, karşı koyması engellenmektedir.²⁶⁰ Buna göre mağdurun mukavemetini kırarak nitelikte cebrin uygulanması, suçun oluşması için yeterlidir.²⁶¹ Failin, suçu gerçekleştirirken kullandığı cebrin şiddeti belli bir ağırlıkta olmalıdır.²⁶² Ancak failin kullandığı cebrin, vücuda temas etmesi şart değildir.²⁶³

Yağma suçunun kanuni tanımında belirtildiği üzere cebir; mal sahibi, zilyet, zilyet yardımcısı²⁶⁴ veyahut suç mahallinde bulunan mağdurun bir yakınına karşı uygulanabilir. Ancak bazı hallerde, mala uygulanan cebir de yağma suçunu oluşturan araç hareket olarak değerlendirilebilir. Şayet mala uygulanan cebir, malın sahibi veya zilyedini de etkiliyor ve onların mukavemetlerini kırıyorsa, suç meydana gelir.²⁶⁵ Bu suretle failin kapkaç suretiyle malı almaya çalışırken mağdurun direnmesi üzerine, onun direncini kırarak derecede cebir kullanması halinde, yağma suçundan hüküm kurulur.²⁶⁶ Örneğin, mağdurun omzundaki çantanın, fail tarafından alınmaya

²⁵⁸ Yargıtay 6. CD E 2016/7415, K 2019/3222, T 21.05.2019, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁵⁹ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 389; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 643; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 737; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 29; ÇAKMUT YENERER, “Cebir Suçu (TCK m. 108)”, C VIII, s. 223; KOÇ, ...Yağma..., s. 175.

²⁶⁰ DEPE, ...Yağma..., s.468.

²⁶¹ KOÇ, ...Yağma..., s. 184; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 636; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2806; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 14; “...sanıkların, olayın başından beri mağdura yönelik gerçekleştirdikleri eylem ve söylemlerinin yağma suçunun tipiklik unsuruna göre ne şekilde gerçekleştiği, sanıklar tarafından sarf edilen sözcük ve hareketlerin bir bütün olarak değerlendirildiğinde yağma suçunda aranan cebir, şiddet ve tehditteki nicelik ve nitelik boyutuna ne şekilde vardığı denetime olanak verecek şekilde karar yerinde açıklanıp tartışılmadan...” Yargıtay 6. CD E 2013/29118, K 2016/1018, T 15.02.2016, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁶² CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 111; KAYLAN, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 41.

²⁶³ Aynı şekilde KOÇ, ...Yağma..., s. 180; YAŞAR vd., ...Türk Ceza Kanunu..., s. 4331.

²⁶⁴ Zilyedin, elinde bulundurduğu malı kendisine hizmet amaçlı kullanılması için müsaade etmesidir, OĞUZMAN vd., Eşya Hukuku, s. 50.

²⁶⁵ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 511; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 390; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 14,15; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 737,738; EKER, Yağma Suçları, s. 112; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 30.

²⁶⁶ “Cebirin yani zorun kişi uhdesinde yani zilyetliğinde bulunan malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya elverişli olması gerekmektedir. Yağma suçunun...hırsızlık suçundan farkı; cebir veya tehdit olmasıdır. Somut olayımız da cebirdir...hırsızlığın oluşabilmesi için kişinin elinde veya üstünde taşınan eşyanın ani bir şekilde habersizce çekilip alınması ya da hissettirmeden özel beceri ile eski deyimle yankesicilik suretiyle alınması gerekir. Kişinin bunların alındığını fark etmesi durumunda karşı koyması halinde, eğer eylem devam ettirilir ise artık bu hırsızlık aşamasını geçmiş zor olgusu olduğundan yağmaya dönüşmüştür.” Yargıtay CGK E 2017/624, K 2017/298, T 30.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

çalışılması halinde failin, mağdurun mukavemetiyle karşılaşınca cebir kullanması ve çantayı alması olayında yağma suçu oluşur.²⁶⁷

Mağdura uygulanan cebir; basit yaralama, tekme, vurma, silah kullanımı veya etkisiz hale getirme şeklinde ortaya çıkabilir.²⁶⁸ Önemli olan cebrin, neticesi sebebiyle

“Suça sürüklenen çocuğun olay günü yolda yürümekte olan mağdurun yanına geldiği, onun omuzunda asılı duran çantasını almak için hamle yaptığı, almaya çalıştığı, bunu hisseden mağdurun çantayı vermemek için direnç göstermeye başladığı, bir süre çantaya asıldığı, suça sürüklenen çocuğun uzun süreli güç kullanımı sonucu, mağdurun doktor raporunda da belirtildiği üzere kolunun aşırı ağrması ve uyuşması üzerine çantayı bırakmak zorunda kaldığı, mağdurun hazırlıkta ve tüm aşamalarda bu konuya yönelik beyanlarda bulunduğu, iftira atması için hiçbir neden bulunmadığı, Yargıtay 6. CD yerleşik içtihatlarına göre çantanın çekip alınması sırasında herhangi bir direnç ortaya çıkmamış ise kapkaç direnç ortaya çıkmış, mağdur direnmiş ancak aşırı güç kullanma vs. ile bu direnci kırılıp çanta alınmışsa eylem yağma olarak kabul edilmektedir. Olayımızda da mağdur kapkaç karşı direnç göstermiş, bu direnç aşırı güç kullanılarak, yaralama boyutuna ulaşarak etkisiz hale getirilmiş, yani eylem yağmaya dönüşmüş olduğundan...” Yargıtay 13. CD E 2016/8752, K 2017/13579, T 27.11.2017, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); “Sanıkların parkta üç kızı ile birlikte yürüyen yakınana yaklaşıp sanıklardan M. Ç. ‘in yakınının sağ omzunda asılı bulunan çantayı çekerek almaya çalıştığı, yakınının direnmesi üzerine çantayı çekmeye devam ettiği ve yakınının yere düşmesinden faydalanarak, çantanın sanık M. Ç. Tarafından alındığı ve diğer sanık Y. E. ‘la birlikte koşarak kaçtıkları, çantanın daha sonra A. K. ve B. G. tarafından Y. E. ‘in elinde görüldüğü, sanıkların yakınının direnmesine rağmen, çantasını çekiştirmek suretiyle direncini kırarak çantasını aldıklarının anlaşılması karşısında oluşan ve tüm dosya içeriğine göre sanıkların eylemlerinin yağma suçunu oluşturduğu...” Yargıtay 6. CD E 2007/9488, K 2011/40475, T 05.10.2011, (EKER, Yağma Suçları, s. 112,113); “Yürümekte olan yakınının yanına yaklaşıp, omzunda asılı çantayı almak isteyen, yakınının vermek istememesi üzerine çeken ve çantanın saplarının kopması sonucu atarak kaçan sanığın eyleminde, yağma boyutuna ulaşan cebir, şiddet ve tehdit bulunmadığı gözetilmeden hırsızlığa teşebbüs yerine yazılı şekilde yağma suçundan hüküm kurulması yasaya aykırıdır.” Yargıtay 6. CD E 2004/7944, K 2004/13345, T 01.12.2004, (PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 15); “...yakınının pazara çıktığı, içinde cep telefonu, ... TL para ve kartlarının olduğu el çantasını poşete koyduğu, bir süre pazarda alışveriş yaptığı, dönerken bir ara yere çömelip elindeki poşetleri düzeltmek istediği, bu esnada sanığın aniden koşarak gelip, yakınının elindeki içinde el çantası bulunan poşeti aldığı, yakınının bu poşeti sanığın elinden geri almak için zorladığı, ancak sanığın poşeti çekmeye devam ettiği sırada yakınının yere düşerek basit tıbbi müdahale ile giderilecek şekilde yaralandığının anlaşılması karşısında; eylemin yağma suçunu oluşturacağı...” Yargıtay 6. CD E 2012/11903, K 2014/20394, T 24.11.2014, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁶⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 637; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 115.

²⁶⁸ “Sanık ile suç arkadaşının olay günü sabah saat 09.30 sıralarında banka ATM cihazından para çekip yürümekte olan yakınının yanına yanaştıktan sonra sanığın ittirmesi sonucu sendeleyip dengesini kaybeden yakınının cebinde bulunan 500 TL ile 200 avroyu suç arkadaşının çekip aldığı ve birlikte kaçmaya başladıkları, yakınının da peşlerinden koşup eliyle işaret etmesi üzerine, çevrede bulunan vatandaşların kovalamaca sonucu yakaladıkları sanığın eyleminin TCY’nın 149/1-c maddesinde düzenlenen yağma suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yağma suçunun oluşması için cebir kullanılması gerektiği, cebrin tanımlanmamış olmasına karşın, cebir suçundan söz edebilmek için öncelikle TCY’nın 108. maddesi uyarınca, etkili eylem niteliğinde bir davranış ve bunun da maddede belirtilen amaçlar için yapılması gerektiği, bu anlamda itmenin cebir suçunu oluşturmayacağı ve eylemin yağma suçu olmayacağına ilişkin yerinde olmayan gerekçe ile yazılı biçimde hırsızlık suçundan hüküm kurulması...” Yargıtay 6. CD T 16.11.2011, E 2007/5155, K 2011/45436, (EKER, Yağma Suçları, s. 114); “Yakınının cumhuriyet savcılığındaki anlatımlarında, yürürken yanına gelen sanığın, kolundan sıkı bir şekilde tutarak zorla götürdüğünü, kurtulamadığı için cep telefonunu çıkarıp babasını aramak istediğinde, telefonunu zorla ve birden çekip aldığını, kendisinin ısrarla istemesi üzerine göğsüne şiddetli biçimde vurup, iteleyerek kaçtığını açıklamaları karşısında, eylemin sübutu halinde yağma suçunu oluşturacağı gözetilmelidir.” Yargıtay 6. CD E T 01.03.2005, 2005/13124, K 2005/1397, (PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 14); Yargıtay bir kararında, mağdurun elinde bulunan cep telefonunu sanığın almaya çalıştığını, , ancak mağdur telefonu vermeyince sanık tarafından itilerek telefonunun alındığını ve kendisinin de bu suretle düştüğünü beyan etmiş olması, ayrıca tanığın

ağırlaştırılmış kasten yaralama boyutuna ulaşmayacak ölçüde yaralamaya neden olmasıdır.²⁶⁹ Şöyle ki, “*kişinin vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan her davranış*” yaralamayı meydana getirir. Bu nedenle gerek cebir suçunun gerekse de kasten yaralama suçunun ilgili hüküm ve gerekçeleri göz önüne alındığında, yağmada kullanılan cebrin mağdur üzerinde acı meydana getirecek ölçüde fiziki güç uygulanmasını gerektirdiği kanaatindeyiz.²⁷⁰ Bununla birlikte cebir neticesinde oluşan yaralama, TCK’nın 87. maddesinde belirtilen boyutta gerçekleşmişse aynı kanunun 149/2 hükmü gereğince, ayrıca nitelikli yaralamadan da hüküm kurulur.²⁷¹

Mağdura uygulanan cebrin şiddetiyle mağdurun ölmesi halinde, TCK’nın 82. maddesi gereğince sanık hakkında, nitelikli kasten öldürme ve yağma suçlarından ayrı ayrı hüküm kurulacaktır.²⁷² Bu noktada failin kastına göre hareket edilir. Şayet fail, salt adam öldürme kastıyla hareket etmiş, mağdurun ölmesi neticesinde malını da çalmışsa, kasten öldürme ve hırsızlık suçlarından hüküm kurulur. Fail, yağma suçu kastıyla hareket etmediğinden de yağma suçu oluşmaz.

Yağma suçunda, cebir karinesi uygulaması vardır. Cebirin kelime anlamını ifade etmiştik. Karine ise, “*bilinen bir olgudan, bilinmeyen bir olgunun çıkartılması*” dır.²⁷³ Cebir karinesi TCK’nın 148/3. maddesinde, “*Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de yağma suçunda cebir sayılır.*” şeklinde izah edilmiştir.²⁷⁴

Cebir karinesi kanun maddesinin gerekçesinde, “*Maddenin son fıkrasında, mağdurun herhangi bir vasıta ile kendini bilmeyecek ve savunamayacak hâle getirilmesinin, örneğin uyku ilacı ile uyutulmasının, yağmada cebir sayılacağı açıklanmıştır.*” şeklinde ifade edilmiştir. Kanun koyucu, cebir kavramı içerisinde

da mağdurun düşer gibi olduğunu beyan etmesi sonucunda yağma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 13. CD T 03.04.2017, E 2015/15353, K 2017/3493, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁶⁹ Bkz. TCK m. 148 gerekçesi.

²⁷⁰ Benzer görüşler için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2806; ERCAN, Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler, s. 601; Aksi yönde görüşler için bkz. YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4331,4332; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.448; DEPE, ...*Yağma...*, s.466; ÖZBEK, DOĞAN vd., ...*Pratik Çalışma Kitabı...*, s. 196; ALBAYRAK, ...*Öz Kitap*, s. 902; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi...*, C II, s. 1052; ERTOSUN, TAŞKIN, “Yağma Suçu”, s.784,785.

²⁷¹ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 644; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 389,390; EKER, Yağma Suçları, s. 112.

²⁷² CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 390; EKER, Yağma Suçları, s. 113; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 30.

²⁷³ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.396.

²⁷⁴ Hükme yönelik eleştiriye dair TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 741; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 187.

değerlendirilmeyen bazı halleri cebir olarak kabul etmektedir. Bu nedenle cebir karanesi, doktrinde varsayılan (mefruz) cebir olarak da adlandırılmaktadır.²⁷⁵

Cebir karanesi, eski TCK'nın 501. maddesinde, "*kendini bilmeyecek veya müdafaa edemeyecek*" şeklinde belirtilmişken, yeni TCK'da, "*kendisini bilmeyecek ve savunamayacak*" şeklinde ifade edilmiştir. Eski kanunda,²⁷⁶ kişinin kendisini bilmemesi veya müdafaa edememesi tek başına yeterli olmaktadır, yeni kanunla birlikte ikisinin de varlığı aranmaktadır.²⁷⁷ Bu unsurların varlığı halinde de cebir karanesinden söz edilir.

Mağdurun, fail tarafından kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilerek malının alınması durumunda, oluşan suç yağmadır. Mağdurun kendisini bilmeyecek hale getirilmesi ile kastedilen, failin kullandığı vasıta neticesinde, mağdurun algılama kabiliyetinin geçici ya da sürekli olarak ortadan kaldırılmasıdır. Yani mağdurun, faile fikren mukavemet gösterememesidir. Böylece mağdurun akıl ve muhakeme yeteneğinde yoksunluk meydana gelir, iradesi etkisiz kılınır. Örneğin, hipnotize edilen mağdurun bilinci ortadan kaldırılmakta, kendisini bilmeyecek vaziyete getirilmektedir. Mağdurun kendisini savunamayacak hale getirilmesi ile kastedilen ise, failin kullandığı vasıta neticesinde, mağdurun savunma kabiliyetinin geçici ya da sürekli olarak ortadan kaldırılmasıdır. Yani mağdurun, faile fiilen karşı koyamamasıdır. Böylece mağdur hareketsiz kılınarak, malını muhafaza etmesi zorlaşmaktadır.²⁷⁸ Örneğin, mağdurun üzerine kapısının kilitlenip malının alınması halinde, faile karşı koyma gücü bulunmamaktadır.²⁷⁹ Yine mağdurun bilincine etki etmemekle birlikte, beden gücünü etkisiz kılan ilacın verilmesi hali de bu duruma örnek teşkil eder.²⁸⁰

²⁷⁵ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 391; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 511; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 29; CANKURT, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", C I, s. 109; KOÇ, ...*Yağma*..., s. 187; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.451; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s.4333.

²⁷⁶ "Sanıkların eylemlerini gündüz ve eterli pamuk kullanarak gerçekleştirmeye kalkışmaları karşısında eylemlerinin, TCK'nın 501. maddesi yollamasıyla aynı yasanın 495/1, 61. maddelerinde yazılı suç oluşturduğu gözetilmelidir." Yargıtay 6. CD E 2002/2287, K 2002/3909, T 28.03.2002, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); "TCY' nın 501. maddesi uyarınca, bir şahsın herhangi bir vasıta ile kendini bilmeyecek veya savunamayacak hale getirilmesi dahi hırsızlık cürmünde cebir ve şiddet sayılmıştır. Buna göre, mağduru ilaçla uyutarak malını alan kimse cebir ve şiddet kullanmış sayılacağından, bu durumda yağma suçunun oluşacağı da tabiidir." Yargıtay CGK T 26.03.2002, E 2002/1-94, K 2002/225, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁷⁷ Eski kanunda yer alan düzenlemenin, yeni kanundaki düzenlemeye göre çok daha yerinde olduğu görüşleri için bkz. KOCA, "...*Yağma Suçu*", s. 2806; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 634.

²⁷⁸ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s.754.

²⁷⁹ Aksi görüş için bkz. KOCA, "...*Yağma Suçu*", s. 2806.

²⁸⁰ SAVCI, *Yağma Suçu*, s.67.

Cebir karinesine göre, kişinin zihnen ya da bedenen bir özünlün olması, sağır veya dilsizliği ile hamilelik gibi hallerde bulunması itibarıyla kendisine yönelik gerçekleştirilen eylemlere karşı gelmesi, kendisini savunabilmesi veya bunları idrak edebilmesi güçleşmiş olmaktadır. Mağdurun kendisini bu hale getirmesi üzerine, fail tarafından malının alınması halinde ise tehdit veya cebir kullanımı gerçekleşmediğinden yağma suçundan değil, hırsızlık suçundan hüküm kurulur.²⁸¹ Benzer şekilde, herhangi biri tarafından mağdur bu hale getirilmiş, ancak bu durumdan bihaber olan başkasının, mağdurun malını alması halinde de hırsızlık suçundan hüküm kurulur.

Mağdur; hipnoz edilerek, narkoz etkisi ile uyutularak, uyarıcı ve uyuşturucu maddeyle, sprey sıkılmak suretiyle ya da ilaç koklatılarak madde metninde belirtilen duruma getirilebilir.²⁸² Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında da bu araçların kullanımı halinde cebir kullanıldığı varsayılarak, yağma suçunun oluşacağı vurgulanmaktadır.²⁸³

Mağdura karşı kullanılan vasıtaların, mağduru savunmasız ve kendisini bilmeyecek hale getirip getirmediği olayın şartlarına göre değerlendirilmelidir. Söz gelimi failin, hırsızlık yapmak için bir eve girmesi ve odada bulunan ev sahibinin üzerine kapıyı kilitleyip onun mallarını alıp kaçması olayında, bu durum her ne kadar ev sahibinin kendisini savunamamasına sebebiyet vermişse de kendisini bilmeyecek

²⁸¹ Yargıtay bir kararında, yakınların sanık tarafından kahvelerine bir şey koyulduğu ve bunun neticesinde uyutularak mallarının alındığını beyan ettikleri olayda, kahve içine konulan şeyin net olarak belirlenememesi ve yakınların uyuması ile bu durum arasındaki bağın saptanamaması gerekçeleriyle sanık hakkında hırsızlık suçundan ceza tayini yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD T 25.01.2007, E 2006/15438, K 2007/420, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁸² KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 634; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 511; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2806; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 390; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 18; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 644; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 740; EKER, Yağma Suçları, s. 115,116; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 31; CANKURT, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", C I, s. 116.

²⁸³ "Yağma suçunda, içerisinde uyutucu-uyuşturucu madde bulunan çikolatanın katılana ikram edilip, kendisinden geçmesinin sağlanmasının cebir sayılacağına gözetilmesi gerekir." Yargıtay 6. CD E 2013/20690, K 2014/2637, T 20.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); "Sanık ve yakınların birlikte A'ya geldikleri mola verdikleri sırada sanığın, yakınların kahvesine uyuşturucu madde koyarak bayılmasını sağlayıp üzerinde bulunan para ile aracın anahtarını alması şeklinde gerçekleşen eylemin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 148/1-3 maddesindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden, yerinde olmayan gerekçeyle uygulama yapılması isabetsizdir." Yargıtay 6. CD E 2011/9428, K 2012/232, T 17.01.2012, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Yargıtay bir kararında, sanık tarafından mağdura uyuşturucu madde içeren iğne yapılması durumunda, mağdurun kendisini madden veya manen koruyamayacak halde olması, akabinde ise malının alınmasında cebir karinesinden dolayısıyla yağmadan hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2012/11132, K 2012/13202, T 03.07.2012, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Yargıtay bir kararında, fail tarafından mağdura uyuşturucu yahut uyutucu koyulmuş kolanın verilmesi, mağdurun bunu içmesi üzerine failin eylemlerine karşı koyamayacak duruma getirilerek suça konu malının alınması şeklinde gerçekleşen olayda, yağma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD T 27.10.2009, E 2008/26484, K 2009/13940, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

hali söz konusu olmadığı için yağma suçundan değil; hırsızlık, hürriyeti kısıtlama ve konut dokunulmazlığını ihlal suçlarından hüküm kurulması gerektiği kanaatindeyiz.²⁸⁴ Şayet mağdurun kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilecek şekilde fiziki bir zorlama uygulansa idi, cebir karinesi söz konusu olurdu.²⁸⁵ Kanaatimizce, mağdurun baştan itibaren etkisiz halde olması durumunda, cebir karinesinden bahsedilmez. Ancak mağdurun etkililiğini kırarak ölçüde cebir kullanımıyla, kendisini bilmeyecek ve savunamayacak bir hale getirip malının alınması halinde yağma suçu oluşur.

Mağdurun uyurken, failin sprej kullanıp mağdurun mallarını alması durumunu da ihtimaller üzerine değerlendirmek gerekir. Şayet mağdurun uyanmak üzere iken sprejden dolayı bayıldığı ispatlanırsa, bu durumda yağma suçu oluşur. Ancak bu durumun ispatlanamaması halinde cebir karinesinden söz edilemeyeceğinden, hırsızlık suçundan hüküm kurulacağı kanaatindeyiz.²⁸⁶

ii. Tehdit

Tehdit kavramı, sözlük manası ile “gözdağı vermek” anlamına gelmektedir.²⁸⁷ Ceza hukuku bağlamında ise, kişinin tehlike ile karşılaşacağını veya zarara uğrayacağını bildirilmesi olarak ifade edilmektedir.²⁸⁸ Böylece tehditle karşı karşıya kalan kişi, istenilen davranışta bulunmaya mecbur kılınmaktadır. Nitekim tehdit ile kişinin irade özgürlüğü ihlal edilmektedir.

Tehdit suçu, TCK’nın 106. maddesinde bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Suçun mağduru, gelecekte zarar verici bir durumla karşılaşacağı veya zarara uğrayacağı şeklinde korkutulmaktadır. Tehdit konusunun gerçekleşmesi zorunlu

²⁸⁴ KOÇ, ...Yağma..., s. 179; Aksi yönde görüş için bkz. KAYLAN, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 41.

²⁸⁵ “Saniğin, yakınının evine su içme bahanesi ile girip evinizde nazar var, altın ve paraları getirin okuyayım nazarın ağırlığı gitsin diyerek getirilen altın ve paraları bir beze sardıktan sonra evde bulunan kişilere arkanızı dönün, geri dönüp bakmayın, okuyacağım deyip altın ve paraları alarak evi terk ettiğinin anlaşılması ve yakının ile evde bulunan diğer kişilere uyuşukluk ve sarhoşluk verecek nitelikte ilaç koklattığına ilişkin soyut iddiadan başka kanıt bulunmaması karşısında, eylemine uyan TCK’ın 491/3.maddesi yerine yazılı madde ile uygulama yapılması bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6. CD E 2005/3, K 2005/3674, T 20.04.2005, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Benzer şekilde görüş için bkz. KÖPRÜLÜ, ...Pratik Çalışma Kitabı, s. 248,249.

²⁸⁶ EKER, Yağma Suçları, s. 117.

²⁸⁷ Türk Dil Kurumu, Türkçe Sözlük, s. 2300.

²⁸⁸ DEPE, ...Yağma..., s. 461; BAYRAKTUTAN, Serhat, *Hürriyet Aleyhine İşlenen Bir Suç Olarak Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2016, s.90.

değildir, önemli olan nesnel bir korkutucu etkinin varlığıdır.²⁸⁹ Ayrıca tehdide maruz kalan kişinin, bu durumu idrak etmesi gerekir.²⁹⁰ Tehdidin söz konusu olması için, birtakım unsurların varlığı aranır. Buna göre mağdurun hayat, vücut, cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı tehlikesi veyahut malvarlığı itibarıyla büyük bir zararla karşılaşacağı tehlikesi söz konusu olmalıdır. Zarar tehlikesi maddi olabileceği gibi manevi de olabilir.²⁹¹ Ayrıca mağdur, sair kötülük tehlikesi ile de tehdit edilmiş olabilir. Tehdit, mağdurun yakınına yönelik de gerçekleşebilir.

Her ne kadar tehdit suçu, genel nitelikte bir suç olarak düzenlenmiş olsa da bazı hallerde bir suçun meydana gelmesi için araç olarak kullanılmaktadır.²⁹² Nitekim yağma suçunun araç fiillerinden biri de tehdittir. Tehdit, kişi üzerinde meydana getirdiği manevi baskıdan dolayı, manevi cebir olarak da adlandırılmaktadır.²⁹³ Şayet mağdur, tehdit nedeniyle ciddi bir boyutta paniğe veya korkuya kapılarak malının alınmasına karşı koymamışsa, yağma suçundan söz edilir.²⁹⁴ Mağdurun bunu algılayamaması halinde ise suç oluşmaz.²⁹⁵

Yağma suçunun yer aldığı kanun metninde,²⁹⁶ *“Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek...”* denilmek suretiyle, tehdidin yöneldiği değerler ve kişiler

²⁸⁹ YILMAZ, Murat, “Tehdit Suçu”, *İstanbul Barosu Dergisi*, İstanbul, 2014, C LXXXVIII, S 6, s.220.

²⁹⁰ SERTTAŞ, Alp Tolgahan, “Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Antalya, 2018, C VIII, S 2, s.100.

²⁹¹ TANERİ, Tehdit Hakaret..., s.42.

²⁹² YILMAZ, “Tehdit Suçu”, s.216; BAYRAKTUTAN, ...*Tehdit Suçu*, s. 29; TANERİ, Tehdit Hakaret..., s. 28.

²⁹³ SERTTAŞ, “...Tehdit Suçu”, s.97; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 387; EKER, Yağma Suçları, s. 108; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 16.

²⁹⁴ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 28; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 108; “*Olay tarihinde geceden sayılan bir vakitte sanıkların, hep birlikte müşteki ...'ye ait ikametinin önüne sanık ...'nın kullandığı araçla birlikte geldikleri, sanık ...'ın müştekinin evine balkondan girdiği, diğer sanıkların araçta kaldıkları; sanık ...'ın, evde bulduğu oyuncak tabancayı kullanmak suretiyle eve gelen müştekiyi önce, eller yukarı diyerek korkutup ardından aç olduğunu söyleyerek kendisine yiyecek bir şeyler getirmek için mutfığa gitmesinden sonra kaçtığı, eylemin bu haliyle sanık ... dışında araçta kalan sanıklar yönünden suç tarihi itibarıyla 765 sayılı TCK kapsamında geceden sayılan bir vakitte hırsızlık; sanık ... hakkında ise, dolaylı yağma suçlarını oluşturduğu; ancak 5237 sayılı TCK'da dolaylı yağma suçuna yer verilmediğinden, TCK'da adı geçen eyleminin hırsızlık ve silahla tehdit suçlarına uyduğu...*” Yargıtay 6. CD E 2015/9218, K 2016/4198, T 09.05.2016, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); “*Tehdit, muhatabın üzerinde zorlama etkisinin hali hazırda bedensel tesir eden zorlama ile değil, gelecekte belirtilen manevi bir zorlama, korkutmayla oluşmasıdır. Ciddi tehdidin objektif olarak ciddi görünüm uyandırması ve tehdit edilen tarafından ciddiye alınması da gerekir. Yağma suçunda tehdidin, şahıs veya malvarlığına ilişkin ve kişiyi büyük bir tehlikeye düşürecek ağırlıkta bulunması gerekir. İşte bu konumdaki tehdit, yağmanın elverişli zorlama aracı olmaktadır...*” Yargıtay 6. CD E 2015/1001, K 2015/40834, T 25.05.2015, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

²⁹⁵ ERCAN, Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler, s. 601.

²⁹⁶ Bkz. TCK m. 148/1.

hüküm altına alınmıştır. Tehdit, kanun maddesinde belirtildiği üzere yaşama hakkına, vücut ve cinsel dokunulmazlığına ya da malvarlığına²⁹⁷ yönelik olabilir. Bu değerler arasında yer almayan, herhangi bir hukuki değerın zarara uğratılacağı şeklindeki tehdit ile suça konu malın alınması olayında, yağma suçu oluşmaz.²⁹⁸

- Tehdidin yöneldiği değerlerden biri yaşama hakkıdır. Buna göre, kişinin ya da yakınının yaşama hakkına yönelik tehditkâr söylemlerde veya davranışlarda bulunularak, malın alınması söz konusudur.
- Tehdit, vücut dokunulmazlığına yönelik gerçekleşebilir. Bu kapsamda kişinin psikolojik, ruhsal özelliklerinin de değerlendirilmesi gerektiği görüşü var ise de beden bütünlüğüne yönelik her türlü tehdidin yağma suçunun oluşması için yeterli olduğu görüşündeyiz.²⁹⁹
- Tehdidin yöneldiği diğer bir değer cinsel dokunulmazlıktır. Bu kapsamda cinsel istismar, cinsel saldırı veya taciz suçları dâhilinde bir fiilde bulunma tehdidine maruz bırakılan kişinin malı alındığında, yağma suçu oluşacaktır.³⁰⁰
- Malvarlığına yönelik bir tehditte ise, kişinin büyük bir zarara uğrayacağı bildirilmektedir. Meydana gelen zararın mağdur bakımından önemi ise, her olaya göre değerlendirilir.³⁰¹

Tehdit, bizzat malın sahibi veya zilyedine yönelik olabileceği gibi yakınlarına yönelik de olabilir. Yakınlık kavramının, akrabalık bağından daha geniş perspektifte düşünülmesi gerektiğini daha önce ifade etmiştik. Böylece mağdurun yakın bir sosyal ilişkide bulunduğu, yakınlık hissettiği kişilere yönelik yapılan bir tehditle suç işlenebilecektir.³⁰²

Tehdide konu olayın meydana gelmesi şart olmamakla birlikte, tehdidin yoğunluğu ve elverişliliği objektif kıstaslar çerçevesinde değerlendirilir.³⁰³ Önemli

²⁹⁷ Kanun koyucunun malvarlığı değerini dâhil etmesine yönelik eleştiriler için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 639; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2804.

²⁹⁸ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2803; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 388; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 644; Bu yöndeki eleştiriler için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 740; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 17; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 506; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.451; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 639.

²⁹⁹ ERTOSUN, TAŞKIN, "Yağma Suçu", s.789.

³⁰⁰ DEPE, ...*Yağma...*, s. 464.

³⁰¹ BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.453; SOYASLAN, ...*Özel Hükümler*, s.397.

³⁰² DEPE, ...*Yağma...*, s.465; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.452.

³⁰³ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 388; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 740; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 17; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 503; CANKURT, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", C I, s. 108; WESSELS, HILLENKAMP, DEGN, SQUARCIALUPI, ASHTO, *Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk*, s. 81; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 644.

olan, mağdurun irade özgürlüğü ihlal edilmek suretiyle, önemli derecede manen baskıya uğratarak malının alınmasının sağlanmasıdır.

Tehdit, korkutma şeklinde yapılabileceği gibi, baskı kurma veya yıldırma şeklinde de olabilir.³⁰⁴ Geçmişe yönelik tehdide dayanarak malın alınması halinde yağma suçu oluşmayacağından, geleceğe yönelik³⁰⁵ bir tehdit olmalıdır.³⁰⁶ Ayrıca suçta kullanılan tehdidin, mağdur ile yüz yüze yapılması şart değildir.³⁰⁷ Teknolojik araç ve gereçler, mektup, faks, e-posta kullanılarak da tehdit gerçekleştirilebilir.³⁰⁸ Önemli olan tehdide maruz kalan mağdurdan, onun malının alınmasıdır. Bu durum gerçekleştiğinde yağma suçu oluşur.

Değirmek gerekir ki failin,³⁰⁹ mağdura yönelik tehditkâr bir yaklaşımı olmasa dahi, daha öncesinden failin tehdidine maruz kalmasından ya da failin belalı biri olmasından mütevellit, zarar vereceği korkusuyla malının alınmasına karşı koyamaması halinde de suç oluşur.³¹⁰ Ancak mağdurda korku ve panik oluşmamış, suç

³⁰⁴KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 638; EKER, Yağma Suçları, s. 108; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 15.

³⁰⁵ Bu durumun tehdidi, cebirden ayırdığına ilişkin görüş için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 637.

³⁰⁶ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 644.

³⁰⁷ Aksi yönde görüş için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 739.

³⁰⁸ EKER, Yağma Suçları, s. 111; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 638.

³⁰⁹ Tehdide konu olayın, fail tarafından gerçekleştirilmesinin şart olmadığı görüşü için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 388.

³¹⁰ “Çevresinde psikopat olarak tanınıp sık sık yakınının okuduğu okulun çevresine takılan sanığın, olay günü saat 11.30 sıralarında, okulun önünde karşılaştığı ve yaşça kendisinden küçük olan yakından cep telefonunu isteyip, yakınının telefonunun olmadığını söylemesine karşın, üzerine arayıp, korkusundan karşı koymayan yakınının cebinin cebinde bulduğu telefonu alıp kaçması biçiminde gerçekleşen ve kabul edilen olayda; sanığın, psikopat olarak tanınmasının çevresinde korku meydana getirdiğini bilerek, yağma suçunun tehdit unsurunu oluşturan bu olgudan yararlanarak gerçekleştirdiği eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden...” Yargıtay 6. CD E 2007/22151, K 2009/14144, T 28.10.2009, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Aksi görüş için “İradenin zorlanması cebir kavramı içerisinde değil, tehdit içerisinde değerlendirilir. Tehdit, muhatabın üzerinde zorlama etkisinin hali hazırda bedensel tesir eden zorlama ile değil gelecekte belirtilen manevi bir zorlama, korkutmayla oluşmasıdır. Ciddi tehdidin objektif olarak ciddi görünüm uyandırması ve tehdit edilen tarafından ciddiye alınması da gerekir. Yağma suçunda tehdit, şahıs veya malvarlığına ilişkin ve kişiyi büyük bir tehlikeye düşürecek ağırlıkta bulunması gerekir...tehdit yağmanın elverişli zorlama aracı olmaktadır. Dolayısıyla hafif bir tehlikeyle...yağma cürümünün oluşması bakımından yeterli değildir. Tehlikenin büyük olup olmadığı daha çok fiili bir mesele olup, tehdidin yönlendirilmiş olduğu şahıs yer ve zamanda göz önüne alınarak somut olayda nicelik incelemesi gerekmektedir...parkta karşılaştığı mağdurdan para isteyen sanığın, mağdur vermek istemeyince tekrar istediği, bunun üzerine alkollü olan sanıktan korkan mağdurun kendisine zarar verebileceği düşüncesi ile telefonunu sanığa verdiği, sanığın bu defa bana bira alacaksın yoksa telefonunu vermem dediği, mağdurun alamam demesi üzerine telefonun içindeki kartı çıkartıp mağdura verdikten sonra telefonla birlikte olay yerinden uzaklaşması biçiminde gerçekleşen somut olayda; sanık tarafından sarf edilen sözlerin ve mevcut fiziki koşulların yukarıda belirtilen yağma suçunun unsuru olarak betimlenen tehdit kapsamında değerlendirilemeyeceği, mağdurun psikolojik durumu ve ürkek kişiliği ile yarattığı düşüncelerin de bu şekilde algılanamayacağı dikkate alındığında mal varlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ve yağma boyutunda bir cebir bulunmadığı gözetilmeden...” Yargıtay 6. CD E

konusu malının alınmasına herhangi bir şekilde direnç de göstermemişse, yağma suçundan değil, artık hırsızlık suçundan hüküm kurulur.³¹¹

Malın yağması ile senedin yağması arasında araç fiiller bakımından farklılık olmamasına rağmen, senedin yağmasında tehdidin yöneldiği değerlere ayrıca yer verilmemiştir. ARTUK/GÖKCEN/ALŞAHİN/ÇAKIR'a göre, kanun metninde tekrara düşmemek adına bu değerlere yer verilmemiştir. Keza senedin yağması ayrı bir suç değil, malın yağmasının özel bir işleniş şekli olmasından dolayı tehdidin yöneldiği değerler de aynıdır.³¹²

b. Amaç Fiiller

Amaç kavramı, sözlük manası ile “*gaye, ulaşılma istenen nokta*”³¹³ anlamına gelmektedir. Hukuk terminolojisinde ise failin, suçu işlemekteki gerekçesi, yani suçu meydana getiren fiilleri gerçekleştirirken hedeflemiş olduğu bir etkidir.³¹⁴

Yağma suçunun fiil unsurunun oluşması için araç fiillerle birlikte, amaç fiillerin de varlığı aranır. Amaç fiil, failin cebir veya tehdidi hangi amaca yönelik olarak gerçekleştirdiğini ifade eder. Buna göre, araç hareketlerin devamında malın alınmasına veya teslimine yönelik amaç hareketin gerçekleşmesi ile suç tamamlanır.

Amaç fiiller, malın yağması ve senedin yağması olarak iki ayrı kısımda incelenecektir.

i. Malın Yağması

TCK'nın 148/1. maddesinde, “*Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslime veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur*

2012/29507, K 2015/38211, T 09.03.2015, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); Yargıtay bir kararında sanıkların, mağdura yönelik söylemleri ile birlikte fiziki şartlar göz önüne alındığında, bunların tehdit kapsamında olamayacağına, sanıkların kimlikleri itibarıyla mağdurda önceden korku yaratması yahut mağdurun ürkek kişi olması bakımından belirtilen söylemlerin bu şekilde idrak edilemeyeceğine, bu kapsamda yağma suçundan hüküm kurulamayacağına hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD T 24.05.2017, E 2014/10957, K 2017/1671, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

³¹¹ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 737.

³¹² ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, s. 506,507.

³¹³ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.238.

³¹⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s. 249; ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 388,389.

kılan kişi...” şeklinde malın yağması düzenlenmiştir. Kanun hükmünde ifade edildiği üzere malın yağmasında amaç hareketleri, malın teslimine veya alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak oluşturur.³¹⁵ Buna göre failin, amacına ulaşmak için araç fiilleri uygulaması durumunda, yağma suçu söz konusu olur.³¹⁶

- “*Malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılma*” ile kastedilen, araç fiillere maruz kalan mağdurun, malının alınmasına ses çıkaramaması, bu yöndeki direncinin etkisiz kılınmasıdır.³¹⁷ Böylece direnci kırılan mağdur daha fazla karşı koyamadığından, fail tarafından malı alınır ve yağma suçu oluşur.³¹⁸
- “*Malın teslimine mecbur kılmak*” ile kastedilen ise, failin kendisine yönelik gerçekleştirdiği araç fiiller neticesinde, mağdurun ifsat edilmiş rızasıyla malını faile vererek, zilyetliğini devretmesidir.³¹⁹ Diğer bir deyişle mağdur, tehdit veya cebire artık direnemeyecek vaziyette kalarak, malı verir.³²⁰

Malın alınmasına yönelik olmayan zor kullanım halinde, yağma suçunun amaç fiillerinden biri gerçekleşmediğinden suç oluşmayacaktır.³²¹ Bununla birlikte, failin malın alınmasına yönelik olmayan zor kullanımı devam etmekte iken, ayrıca malın teslimine veya alınmasına yönelik amaç içinde hareket ederek, malı alması halinde suç oluşur.³²²

Malın alındıktan sonra kullanılıp, mağdura iadesi halinde suçun oluşup oluşmayacağı ise tartışmalıdır. Doktrinde, bununla ilgili farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre, amaç hareketlerden biri olan malın alınıp, kullanıldıktan bir süre sonra mağdura iadesi kanunda düzenlenmediğinden yağma suçu oluşmaz.³²³ Olayın durumuna göre, hırsızlık ve cebirden dolayı hüküm kurulur. Doktrindeki ağırlıklı görüş ise kullanım yağması halinde, yağma suçunun oluşacağı yönündedir.³²⁴

³¹⁵ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s.503; EKER, *Yağma Suçları*, s. 115; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 391; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 35.

³¹⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 640.

³¹⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 641; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 514; KOÇ, ...*Yağma*..., s. 188.

³¹⁸ DEPE, ...*Yağma*..., s.476.

³¹⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 640,641; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 514.

³²⁰ DEPE, ...*Yağma*..., s.475.

³²¹ EKER, *Yağma Suçları*, s. 115.

³²² ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 512,513.

³²³ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 751.

³²⁴ YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s.4339; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 646; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 537; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 394; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma*

Yargıtay'ın istikrar kazanmış kararları da bu yöndedir.³²⁵ Kanaatimizce de suçun varlığı açısından kast yeterlidir. Bu kast da araç fiillerle birlikte, amaç fiillerin gerçekleştirilmesine yöneliktir. Bu durumda failin kullanıp iade etmesi ya da sahiplenmesinin, suçun oluşmasında önemi bulunmadığı görüşündeyiz.

ii. Senedin Yağması

Senet, senedi oluşturanın kendi aleyhinde delil meydana getirdiği yazılı hale getirilmiş bir belgeden ibarettir.³²⁶ Ancak aleyhte delil oluşturma iradesiyle oluşmayan yazılı belgeler de senet olarak değerlendirilmektedir.³²⁷ Önemli olan irade beyanının açıklanmış olmasının gerektiğidir.³²⁸

Senedin yağması, daha önce de ifade ettiğimiz üzere ayrı bir suç değildir. Malın yağması ile aynı maddede, fakat farklı fıkra düzenlenmesi onun özel bir işleniş şekli olduğunu göstermektedir. Senedin yağmasındaki amaç fiiller, malın yağmasına

Suçları, s. 23; DEPE, ... Yağma..., s.480; BALCI, ÖZTÜRK, ... Yağma Suçları, s.455; ÖZEN, ... Özel Hükümler, s.728; ERTOSUN, TAŞKIN, "Yağma Suçu", s.797.

³²⁵ "Sanıkların olay gecesi, Kayaş'tan yakınana ait ticari taksiye bindikleri ancak üzerlerinde taksi ücretini karşılayacak paralarının bulunmadığı, önce Kızılay'a giderek yakınanı bekletip aradıkları, kişiyi bulamamaları üzerine bu kez Boğaziçi mahallesine gittiklerinde burada sanıklardan Hakan Kılıç'ın, taksimetreyi kapatarak o ana kadar işleyen taksi ücretini sildiği, yakınanın müdahale etmek istediğinde arkada oturan sanık Mesut Önder'in, sol eliyle yakınanı boynundan kavrayarak diğer elinde tuttuğu bıçağı arkadan yakınanın karın boşluğuna dayadığı, sanıkların yakından kendilerini Sincan'a götürmesini istedikleri, bıçağı görüp üzerinde hisseden yakınanın korkarak, isterlerse taksi parasını almayacağını inebileceklerini söylediği, ancak sanıkların para talep etmeyip, Sincan'a götürmesi konusundaki isteklerini yineledikleri ve silah tehdidi altında olan yakınanın sanıkların bu isteği doğrultusunda Sincan'a gitmek üzere hareket ettiği, ancak şehir içinde seyri halinde sanıkları yakalatma olasılığının yüksek olduğunu düşünerek şehir içi yolları tercih ettiği ve yolculuk sırasında sanık Mesut Önder'in sürekli olarak yakınıcı şoförün boğazını tutup diğer elle de bıçağı dayamayı sürdürdüğü, bu arada fırsatını bulan yakınanın, geçen taksicilere ya da polisler tehlkeyi bildirmek amacı ile taksinin üst lambasını yaktığı, bu durumu gören ticari taksi şoförü tanık Bekir'in önce yakınanı uyardığı, ancak tepe ışığının sönmeyeceğini görünce Gençlik Parkı'na kadar yakınanın aracını takip edip önüne geçerek taksiyi durdurmak istediği ve bu sırada arkada oturan sanık Mesut'un yakınanın boğazını tutup diğer elle de bıçağı dayayarak durmamasını, yola devam etmesini istemesi üzerine yakınanın yola devam etmek zorunda kaldığı, yakınanın sanıklar tarafından zorlandığını gören tanık Bekir'in telefonla durumu polise bildirmesi üzerine, Şaşmaz civarında polislerin yakınanın aracının önüne geçerek aracı durdurdukları, bu suretle sanıkların yakalandığı, yakının ve tanığın anlatımları, sanıkların kaçamaklı savunmaları ve tüm dosya kapsamından anlaşılmaktadır... Sanıkların yanlarında yeterli para bulunmadığı halde, yakınanın yönetimindeki ticari taksiye binip Ankara içerisinde çeşitli yerlere gittikleri, daha sonra zorlama ile taksimetreyi kapatıp, yakını, kendilerini Sincan'a götürmesi hususunda bıçakla tehdit ettikleri sabittir. Sanıklar bu eylemleri ile yakınanın iradesinin dışında, ticari taksiyi karşılıksız kullanmak için teslim zorladıkları, bıçakla cebir-şiddet ve tehdit kullandıkları anlaşılmakla, yağma suçunun unsurlarının oluştuğu açıktır." Yargıtay CGK T 13.04.2004 E 2004/6-59, K 2004/93, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

³²⁶ KURU, Baki, ARSLAN, Ramazan, YILMAZ, Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, Ankara, Yetkin Yayınları, 24. Baskı, 2013, s. 372.

³²⁷ DEPE, ... Yağma..., s.482.

³²⁸ KURU, ARSLAN, YILMAZ, *Medeni Usul Hukuku*, s. 372.

nazaran farklılık göstermektedir. Yeni TCK’da, eski TCK’ya nazaran seçimlik amaç fiil sayısında artış olmuştur. Böylece, senedin yağması suçunun kapsamı genişlemiştir.³²⁹

TCK’nın 148/2. maddesinde, “...kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi...” şeklinde düzenleme ile amaç fiiller³³⁰ seçimlik olarak belirtilmiştir. Buna göre araç fiiller; senedin alınmasına, imza ettirilmesine veya imha edilmesine yönelik olarak gerçekleştirilir.

- “Borç altına sokabilecek bir senedin verilmesine mecbur etmek” ile kastedilen, mağdur veya bir başkasını borç altına koyabilecek senedin, araç fiillerin etkisi ile faile verilmesine zorunlu kılınmaktır. Senet önceden düzenlenmiş olabileceği gibi, o anda da düzenleniyor olabilir.³³¹ Zararın gerçekleşmesi şart olmamakla birlikte, zararı meydana getirebilecek nitelikte senedin varlığı aranır.³³²
- “Var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan vesikayı vermeye mecbur etmek”, failin borçlusu olduğu bir senedin hükümsüz kaldığını gösteren vesikayı, araç fiillerin etkisi ile mağdura düzenleterek, kendisine verilmesini sağlamakla yükümlüdür. Daha önce senet düzenlenmişse imzalayıp, düzenlenmemişse de düzenleyip imzalayarak faile verilir. Böylece senet, hukuki boyutta değerini kaybeder.³³³
- “Borç doğurucu senedin alınmasına karşı koymamaya mecbur etme”, mağdurun veya bir başkasının borçlusu olduğu senedin, araç fiillerin etkisi ile mağdurdan alınmasıdır. Yani araç hareketlerin yöneltildiği mağdurun, senedin alınmasına direnememesidir. Söz konusu senet, önceden düzenlenmiş olabileceği gibi o anda da düzenleniyor olabilir.³³⁴
- “İleride senet haline getirilebilecek kâğıdın imzalanmasına mecbur etme”, henüz senet vasfını taşımayan bir kâğıdın, ileride bu vasfı

³²⁹ CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 121.

³³⁰ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 414.

³³¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 653; DEMİÇ, Yağma Suçu, s.81.

³³² CENTEL vd., ...Suçlar, s. 414.

³³³ BOYRACI, ...Senedin Yağması Suçu, s. 58.

³³⁴ BOYRACI, ...Senedin Yağması Suçu, s. 59.

taşıyabilir hale getirilmesine yönelik olarak araç fiillerin etkisi ile mağdura imzalatırılmasıdır.³³⁵ Bu bakımdan mağdurun iradi hareketi olmaksızın, senet imzalatırılmaktadır.³³⁶ İmzalanan kâğıdın senet haline getirilmesi, suçun oluşması bakımından önemsizdir. Bu da diğer hareketlerden farkını oluşturmaktadır. Zira diğerlerinde, senet suçun konusu iken söz konusu harekette, boş kâğıttan bahsedilmektedir.³³⁷ Mağdurun, açığa zorla imzasının attırılması halinin de bu suç kapsamında değerlendirileceğini daha önce ifade etmiştik. Yargıtay ise mağdurun, failler tarafından zorla alıkonulduğu esnada başına dayanan silahın etkisiyle yüksek meblağlı bir senedi imzalamaya mecbur bırakılması, akabinde senedi işleme koyma tehdidi ile mağdurun

³³⁵ Yargıtay bir kararında, sanığın aynı zamanda kardeşi olan mağdura, babalarından miras kalan ve annelerinden de miras kalacak malvarlıklarının hepsini kendisine bağışlaması için av tüfeğini göstererek kâğıt imzalatmaya çalıştığı, mağdurun imzalamaya yanaşmaması üzerine dövmeye başladığı, mağdurun kaçması üzerine peşinden gittiği bu kez bıçakla tehdit ettiği, mağduru koruma amaçlı yanlarına gelen kişiyi de tokat attığı, mağdurun imzalayacağını söylemesi üzerine eylemlerini sona erdirdiği olayda, mağduru kişiyi hürriyetinden yoksun bıraktığı için bu suçla birlikte yağma suçuna teşebbüsün oluştuğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2012/3382, K 2014/10253, T 08.05.2014, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020); “*Katılan A.'nin sanık V.1 milyar TL borç para aldığı, karşılığında 2,5 milyar TL senet düzenlediği, sanığın tefecilik yapması nedeni ile 1 milyara 7 ay vade yaparak 2,5 milyar TL borçlandığı, senedin vadesi geldiğinde katılanın sanık V.'ye 1 milyar TL ödeme yaptığı, katılan tarafından yapılan ödemenin senedin arkasına yazılmasını istendiğinde, yanlarında bulunan sanık S.'ün arkadaş olmaları nedeni ile buna gerek olmadığını söyleyip talebini reddettikleri, bir hafta sonra katılan A. kahvede otururken sanıkların konuşmak bahanesi ile yanlarına çağırdıkları, yolda yürümeye başladıkları aniden sanık V.'nin evine zorla soktukları sanık S.'in evde kafasına tabanca dayayarak bir adet 3,5 milyar TL ve bir adet de boş senedi zorla imzalatıp serbest bıraktıkları, katılan on gün sonra sanık S. ile yolda karşılaştıklarında, para biriktirdiğini senet bedelini ödeyeceğini söylediğinde, adı geçen sanığın, artık çok geç olabilir senet kimde çıkar diye söylediğini, senedin ciro edildiğini düşünen katılan A. 'in savcılığa giderek şikâyetçi olduğu, bir hafta sonra da katılana zorla imzalatılan senedin üçüncü bir kişi tarafından takibe konulduğunu öğrendiği, sanık V. aşamalarda savunmalarında, olay tarihinden önce eşinden ayrıldığını, evinin bir kısım eşyalarını satması nedeni ile parası olduğunu, katılan A.'e 17,5 milyar TL borç para verip 20 milyarlık TL'lik senet aldığını üzerine atılı suçu kabul etmediğini sanık S. ise aşamalarda atılı suçu kabul etmediği, tanık Cemal... sanık V.'nin senet karşılığı katılan A.'e 1 milyar lira verdiğini bildiğini, sanık S.'in kardeşi tanık S.....ise sanık V.'nin abisi S.'e 2,5 ve 5 milyarlık senetleri verip tahsil etmesini istediğini bildiğini, tanık Kadri sanık V.'ye kalıp verdiğini karşılığında suça konu 20 milyarlık senedi alıp icraya verdiğini ifade ettiği, sanık V.'nin evinde yapılan aramada, katılanın ifadelerinde belirttiği silahın bulunduğunu, silahın kuru sıkı tabanca olduğu, 17.03.2004 günlü kolluk üst yazısında sanık V.'in maddi durumunun iyi olmadığı katılana 20 milyar borç veremeyeceği ve katilandan zorla alınan senedin 20 milyar olarak doldurulmuş olabileceğinin tespit edildiğinin anlaşılması karşısında, sanık V.'in alacak miktarından fazla olarak katılan A.'dan hukuki bir alacağı bulunmayan sanık S.ile birlikte katılana zorla senet imzalatma eyleminin 765 sayılı TCK'nın 499/1. maddesinde düzenlenen yağma; 5237 sayılı TCK'ın 149/1-a-c-d maddelerinde düzenlenen yağma suçu ile, aynı yasanın 109/2-3-(a-b) maddesinde düzenlenen özgürlüğü kısıtlama suçunu oluşturduğu gözetilmeden...*” Yargıtay 6. CD E 2011/21386, K 2014/14108, T 08.07.2014, www.sinerjimevzuat.com (17.03.2020).

³³⁶ DEMİÇ, Yağma Suçu, s.82.

³³⁷ BOYRACI, ...Senedin Yağması Suçu, s.60.

kendisine ait aracı faillere devretmesi eylemlerini yağma suçu kapsamında değerlendirmiştir.³³⁸

- “*Var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur etmek*” ise senedin fiziki varlığının, mağdur ya da fail tarafından ortadan kaldırılmasıdır. Bu durum, fail tarafından gerçekleştirilebileceği gibi zor kullanmanın etkisiyle mağdur tarafından da yapılabilir.³³⁹ Böylece, mağdur alacağını alamaz veya fail borcunu ödemez. Senedin imha edilmesi boyanarak, yakılarak, silinerek, yırtılarak veya karalanarak gerçekleştirilebilir.³⁴⁰ Önemli olan ekonomik bakımdan senedin öneminin kalmamış olmasıdır.³⁴¹ KOCA/ÜZÜLMEZ’e göre, imha edilen belgenin konusu malvarlığına ilişkin ise, senedin yağması oluşur. Aksi halde, olayın niteliğine göre özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek suçları oluşur.³⁴²

5. Netice

Netice, “*hareketin dış dünyada meydana getirdiği değişiklik*” olarak tanımlanmaktadır.³⁴³ Yağma suçunun sırf hareket suçu³⁴⁴ olması itibarıyla, neticenin gerçekleşmesine gerek yoktur.³⁴⁵ Kanunda belirtilen hareketlerin yapılmasıyla suç tamamlanmış olur, netice aranmaz. Yani amaç fiillere yönelik olan araç hareketlerin gerçekleştirilip, malın alınması ile suç tamamlanır.³⁴⁶ Aksi halde, suça teşebbüs hali oluşur. Yargıtay da suçun araç ve amaç hareketlerden oluştuğunu belirterek, suçun malın alınması veyahut teslimi ile tamamlandığını vurgulamıştır.³⁴⁷

ARTUK/GÖKCEN/ALŞAHİN/ÇAKIR’a göre, tehdit veya cebir kullanarak malın alınması, suçun neticesini oluşturmaz. Bu durum suçun oluşması için aranan icra

³³⁸ Yargıtay 6. CD E 2014/7591, K 2017/1299, T 10.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

³³⁹ DEMİÇ, *Yağma Suçu*, s.82.

³⁴⁰ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 518; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 654; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2811.

³⁴¹ BOYRACI, ...*Senedin Yağması Suçu*, s.62.

³⁴² KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 654; Aksi görüş için bkz. DEPE, ...*Yağma...*, s.484.

³⁴³ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.127.

³⁴⁴ Hareketin meydana gelmesinin yeterli olduğu, ayrıca neticenin oluşmasının aranmadığı suçlardır. HAKERİ, ...*Genel Hükümler*, s. 146.

³⁴⁵ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 630; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 391.

³⁴⁶ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 502; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2809; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 19; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.128.

³⁴⁷ Yargıtay 6. CD E 2018/2459, K 2019/781, T 06.02.2019, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

hareketleri içinde değerlendirilir. Suç neticesinde, mağdurun malvarlığında zararın meydana gelmesi aranmaz.³⁴⁸

Dikkat edilmesi gereken nokta ise, suçun tamamlanma anının ne zaman gerçekleştiğidir. Suçun tamamlanması, malın alınması ile gerçekleştiğinden alma kavramı ile ne kastedildiğine değinmek gerekir. Doktrinde, malın alınmasıyla ilgili hırsızlık suçunda ileri sürülen görüşlerin, yağma suçunda da geçerli olacağı yönünde görüş mevcuttur.³⁴⁹ İleri sürülen dört tane teori vardır.³⁵⁰

Teorilerden ilki, el koyma teorisidir. Buna göre failin, mala temas etmesi ile alma tamamlanır. Yani mala elini koyan fail, malı almış olur.

İkinci teori, basit hareket teorisidir. Buna göre failin, mala temas edip onu hareket ettirmiş olmasıyla suç tamamlanır.

Üçüncü teori, taşıma teorisidir. Buna göre failin, malı hedeflediği yere kadar götürmesiyle suç tamamlanır.

Dördüncü teori, egemenlik alanı teorisidir. Buna göre malın, mağdurun zilyetliğinden çıkartılıp, failin tasarruf hâkimiyetine alınmasıyla suç tamamlanır.³⁵¹

Hırsızlık suçunda geçerli olan teorilerin, yağma suçunda da geçerli olup olmayacağı ile ilgili kanun maddesinde açıklık yoktur. Ancak TCK'nın 148. maddesinin gerekçesinde, "*Malın teslim edilmesi veya alınması, suçun konusunu oluşturan mal üzerinde mağdurun zilyetliğine son verilmesini, mağdurun bu eşya üzerinde zilyetlikten doğan tasarruf haklarını kullanmasının olanaksız hâle gelmesini ifade eder. Mal, zilyedin tasarruf olanağı ortadan kalktığı anda alınmış olacağından, bu ana kadar yapılan cebir veya tehdit, hırsızlığı yağmaya dönüştürür.*" denilerek, malın alınmasına açıklık getirilmiştir. KOCA'ya göre, kanun basit hareket teorisini kabul etmektedir.³⁵²

Gerek madde gerekçesi gerek doktrindeki hâkim görüş³⁵³ göz önüne alındığında, malın mağdurun zilyetliğinden çıkması yeterli olup, failin malı

³⁴⁸ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 518.

³⁴⁹ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 749.

³⁵⁰ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 515; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2809; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 330; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 188.

³⁵¹ Şayet eski zilyet, malı elinde bulunduranın hâkimiyet alanına müdahale ile mala ulaşabiliyorsa, elinde bulunduran artık zilyettir. ŞEN, MALBELEĞİ, "Malvarlığına Karşı Suçlarda İrade ve Fiili Hakimiyet Kriterleri", C XIII, s. 116.

³⁵² KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2809.

³⁵³ ERYILMAZ, ...*Yağma Suçu*, s. 40; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 391; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 516; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 20; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 189; DEPE, ...*Yağma...*, s.476; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.453; ERTOSUN, TAŞKIN, "Yağma Suçu", s.781; İŞÇENEROĞLU, Mehmet, *Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın*

götürmesinin şart olmadığı kanaatindeyiz.³⁵⁴ Zira zilyetliğin el değiştirmesi, suçun tamamlanması için yeterli olmaktadır. Nitekim Yargıtay da araç hareketlerle malı alan failin henüz olay yerindeyken malı iade etmesi halinde, yağma suçunun oluştuğunu kabul etmiştir. Bu da göstermektedir ki, suçun oluşabilmesi için failin malı götürmesinin bir önemi bulunmamaktadır.³⁵⁵

Netice itibarıyla malın yağması için yaptığımız açıklamalar, senedin yağması için de geçerlidir. Araç fiillerle birlikte kanunda belirtilen seçimlik hareketlerin de gerçekleştirilmesiyle, senedin yağması suçu tamamlanır.³⁵⁶

B. Suçun Manevi Unsuru

Manevi unsur, failin suçu işlemeden önce veya işleme esnasında, ruhsal olarak suçu işlemesine dair bir unsurdur.³⁵⁷ Yani failin, gerçekleştirdiği fiil ile arasında oluşan manevi bağıdır.³⁵⁸ Subjektif unsur olarak da adlandırılmaktadır.³⁵⁹ Manevi unsur, kasten ya da taksirle gerçekleştirilebilir.³⁶⁰

Kast, TCK'nın 21/1. maddesinde, *“Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.”* şeklinde tanımlanmıştır. Fail, objektif unsurları bilerek ve isteyerek gerçekleştirdiği takdirde, kasttan söz edilecektir.³⁶¹

Taksir, TCK'nın 22/2. maddesinde, *“Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi*

Tahsili Amacıyla İşlenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2019, s.22; KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s. 117; BAKLACI SAHİLLİOĞLU, Sevim, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2020, s.48; Aksi yönde görüşler için bkz. ŞEN, Ersan, “Yağma ve Hırsızlık Suçlarında Fiili Hakimiyet”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2013, C VIII, S 109-110, s. 123; ÖZEN, ...Özel Hükümler, s.735; SOYASLAN, ...Özel Hükümler, s.398; ARSLANBAŞ, Abdülhalim, *Yağma Suçları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009, s.87.

³⁵⁴ Medeni hukuk kapsamında zilyetliğin gasp haliyle de sona erdiği görüşü için bkz. OĞUZMAN vd., *Eşya Hukuku*, s. 51; Benzer şekilde bkz. AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 386.

³⁵⁵ Yargıtay 6. CD E 2016/1251, K 2018/7910, T 13.12.2018, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).; Benzer şekilde bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/9037, K 2017/617, T 14.03.2017, www.sinerjimevzuat.com(18.03.2020).

³⁵⁶ ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 660; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 22; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 415; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 120.

³⁵⁷ HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 181; ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 273.

³⁵⁸ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 318.

³⁵⁹ HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2012, s. 155.

³⁶⁰ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 319.

³⁶¹ HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 187.

öngörülmemeyerek gerçekleştirilmesidir.” şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre, failin işlediği fiili istemesi, ancak özen ve dikkat yükümlülüğüne aykırı hareketi neticesinde, tasarlamadığı sonuçların meydana gelmesi halinde taksirden söz edilecektir.³⁶² TCK’nın 22/1. maddesinde de “*Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.*” denilmek suretiyle, ancak kanundaki bazı hallerde taksirden bahsedilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yağma suçu, failin kasti hareketleri neticesinde oluşan bir suçtur.³⁶³ Suçun oluşması için, kastın gerçekleşmesi gerekir. Kanunda, suçun taksirle işlenmesine ilişkin bir hüküm yer almadığından, suç taksirle işlenemez.³⁶⁴ Bununla birlikte, yağma suçunun hem neticesiz bir suç olması hem de faydalanma kastının varlığı itibarıyla, olası kastla işlenemeyeceği kanaatindeyiz.³⁶⁵

Fail, isteyerek ve bilerek suçun kanuni tanımındaki maddi unsurların hepsini birlikte kapsayan kastıyla suçu gerçekleştirir. Failin kastı, cebir ya da tehdit kullanımı neticesinde, malın alınmasını ya da teslim edilmesini içerir.³⁶⁶ Bu nedenle, malın alınmasına ya da teslim edilmesine yönelik olmayan hareketlerin gerçekleştirilmesi halinde suç oluşmayacaktır. Örneğin, mağdurun malına zarar vermek amacıyla, cebir kullanan faile yağma suçundan dolayı ceza verilmeyecektir.³⁶⁷

Kanun koyucu, suç tanımında faydalanma kastından bahsetmemiştir.³⁶⁸ Buna göre, suçun oluşumu için özel kast aranmamaktadır. Zira genel kastın varlığı

³⁶² ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 347; HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 210.

³⁶³ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2811; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 759; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 85; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 655.

³⁶⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 647; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 536; EKER, *Yağma Suçları*, s. 128;

³⁶⁵ Benzer şekilde bkz. ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 537; Aksi yönde görüşler için bkz. YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4343; DEPE, ...*Yağma...*, s.479; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2811; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 647; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 86; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 759; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 655; KAYLAN, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 42; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi...*, C II, s. 1071.

³⁶⁶ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 394; EKER, *Yağma Suçları*, s. 124; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 85.

³⁶⁷ TOROSLU, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, s. 152.

³⁶⁸ Eski TCK’da da yağma suçunun oluşması için açıkça faydalanma kastı yer almamasına karşılık, Yargıtay özel kastı aramakta idi. Bu yönde karar için bkz. “...*Hırsızlık suçlarında olduğu gibi gasp suçunda da malın faydalanmak özel kastıyla alınması lazımdır. Faydalanmak özel kastı, gasp suçunu başka suçlardan ayırmaya yarayan temel unsurlardan birisidir. Failde, alınan maldan faydalanmak değil örneğin malı bozmak, tahrip etmek, vesaire düşünceler varsa fiil gasp suçunu oluşturmayacaktır...*” Yargıtay CGK T 26.11.2002, E 2002/6-271, K 2002/404, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

yeterlidir.³⁶⁹ Doktrindeki ağırlıklı görüşe³⁷⁰ göre, cebir ya da tehdit kullanılarak hırsızlık suçunun işlenmesi yağma suçunu oluşturduğundan, hırsızlık suçunda aranan faydalanma kastının yağma suçunda da aranması gerekmektedir.³⁷¹ Bu görüşe göre failin, malın alınmasına ya da teslim edilmesine yönelik bir faydalanma kastı olmalıdır. Yargıtay da “Yağma, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan...” kararıyla, yağma suçunda faydalanma kastının olduğunu açıkça ifade etmiştir.³⁷² Yargıtay’ın diğer bir kararında, “Failin, mal sahibinin malını dilediği şekilde kullanabilme olanağı ve fiilden yoksun bırakıp, mal edinme ve/veya maldan yararlanma kastı ile hareket etmesi, yağma suçunun oluşumu için yeterli olacaktır. Manevi unsur mal edinme, faydalanma kastıdır. Yani failin, haksız sahiplenme düşüncesi içinde başkasına ait olduğunu bildiği bir maldan yararlanmak niyetinin bulunması halinde ise, özel kast da gerçekleşmiş olacaktır. Cebir, tehdit maldan faydalanmak için değilse, yani başka maksat için kullanılmış ise, yağma suçu oluşmaz.” denilerek faydalanma kastının varlığı vurgulanmıştır.³⁷³ Gerek Yargıtay’ın yerleşik içtihatları³⁷⁴ gerekse de öğretideki ağırlıklı görüş doğrultusunda, her ne kadar

³⁶⁹ ÖZBEK, DOĞAN vd., ...Pratik Çalışma Kitabı..., s. 197; ÖZBEK, ...İzmir Şerhi..., C II, s.1071; ERTOSUN, TAŞKIN, “Yağma Suçu”, s.795,796.

³⁷⁰ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2811; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 647; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 537; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 759; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 394; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 23; YAŞAR vd., ...Türk Ceza Kanunu..., s. 4343; Aksi yönde görüşler için bkz. ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 655; TAŞKIN, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, C III, s. 98; KOÇ, ...Yağma..., s. 194; ERCAN, Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler, s. 603; TOROSLU, Ceza Hukuku Özel Kısım, s. 152; EKER, Yağma Suçları, s. 124; ALBAYRAK, ...Öz Kitap, s. 904; KAYLAN, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 42; MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, “...Yağma Suçu”, C XI, s. 91; HAFIZOĞULLARI, ÖZEN, ...Suçlar, s. 363; DEPE, ...Yağma..., s. 480; BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.454; MERAN, ...Yağma..., s.213; Aksi görüş için bkz. ÖZEN, ...Özel Hükümler, s.730.

³⁷¹ Yağma suçundaki faydalanma kastının, hırsızlık suçundaki kasttan farkı olduğu görüşü için bkz. TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 759.

³⁷² Yargıtay CGK T 13.11.2018, E 2017/1147, K 2018/519, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

³⁷³ Yargıtay 6. CD T 23.10.2013, E 2013/4170, K 2013/21296, (EKER, Yağma Suçları, s. 125,126).

³⁷⁴ Yargıtay bir kararında, faydalanma kastı gibi birçok ortak özelliği bulunan yağma ve hırsızlık suçlarının, yağma suçunda araç fiilin kullanılarak amaç fiillerin gerçekleştirilmesinden dolayı ayrıştıklarını açıkça vurgulamıştır. Karar için bkz. Yargıtay CGK E 2015/280, K 2016/147, T 29.03.2016, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020); “Sanığın olay tarihinde, iki yıldır birlikte olduğu mağdurenin başka bir kişiyle ilişkisi olduğunu düşünerek evine gidip yanında bulunan silahı mağdureye doğrultarak tehdit ettiği, silahın kabzasıyla mağdureye vurduğu, mağdurenin elinde bulunan telefonu arama kayıtlarına bakmak amacıyla zorla aldıktan yaklaşık 20 gün sonra iade ettiği olayda, olay yerine gelen sanığın mağdureye evde kim var ... demesi, telefonu arama kayıtlarına bakmak için alması, kullanmadan mağdureye iade etmesi gözetildiğinde, ekonomik durumu iyi olan ve yaklaşık bir yıldır mağdureyle birlikte olan sanığın, mağdurenin başka bir kişiyle ilişkisi olup olmadığını öğrenmek için telefonunu aldığı anlaşılmakta olup sanığın faydalanmak amacıyla telefonu aldığı sabit olmadığından, üzerine atılı yağma suçunun unsurları itibarıyla oluşmadığı, ancak sanığın mağdura karşı gerçekleştirdiği eylemlerin silahla tehdit ve kasten yaralama suçlarını oluşturabileceğinin kabulü gerekmektedir.” Yargıtay CGK E 2015/6-709, K 2016/33, T 26.01.2016, www.sinerjimevzuat.com

suç tanımında yer almasa da yağma suçunda genel kast ile birlikte özel kastın, yani faydalanma kastının da gerekli olduğu kanaatindeyiz.

Faydalanma kastı failin, mağdurdan aldığı maldan, tıpkı mağdur gibi yararlanmasıdır.³⁷⁵ Faydalanma kastı, sürekli olabileceği gibi geçici süreliğine³⁷⁶ de olabilir. Tıpkı hırsızlık suçunda gerçekleştiği şekilde, yağma suçunda da faydalanmadan sonra malın iadesi söz konusu olabilir. Doktrindeki hâkim görüş de sahiplenme kastının yanı sıra, kullanım kastı halinde de suçun oluşacağı yönündedir.³⁷⁷

Fail, yağma suçunu işleme kastında değilken, işlemekte olduğu başka bir suç nedeniyle cebir veya tehdit kullanmak zorunda kalmış ve malı almışsa, yağma suçu oluşur. Zira burada sonradan eklenmiş kast söz konusudur.³⁷⁸ Failin kastı, verilecek cezanın hafifletici ya da ağırlaştırıcı sebeplerinde de etkin rol oynar. Nitekim TCK m. 150/1 gereğince failin, hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil etmek kastıyla hareket

(18.03.2020). “Öğreti ve yargısal kararlarda benimsendiği üzere; malın taşınabilir olması, sahibinin rızasının bulunmaması, malın alınması ve faydalanma kastının varlığı gibi hususlar yönünden hırsızlık suçuna benzeyen yağma suçu...” Yargıtay CGK T 02.12.2014, E 2013/661, K 2014/535, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020); Yargıtay bir kararında, başkasına ait malın, o kişinin rızası olmaksızın faydalanılması kastı doğrultusunda araç fiillerin kullanılarak alınmasının yağma suçunu oluşturacağını açıkça ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay CGK E 2010/6-63, K 2010/102, T 04.05.2010, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

Aksi yönde karar için bkz. “Sanığın akrabası ile birlikte yanlarında...olduğu halde kullanmakta olduğu araç ile seyir halinde iken katılanın kullanmakta olduğu plakasız otomobili ile sanığı solladığı ve sollamadan sonra önlerine geçtiğinde, sanığın otosuyla çarpıştığı, çarpışmadan sonra katılan aracındaki hasara bakmak için durup indiği, bu sırada sanık da durup araçtan inerek üzerine yürüyüp ne oldu bir şey mi var, aracına el koyuyoruz dediği, diğer sanığın da araçtan inerek yumruk attığı, birlikte tekme tokat dövdükleri, çalışır vaziyette bulunan aracına binerek olay yerinden ayrıldıkları, katılanın polis imdat telefonunu aradığı ve bulduğu bir taksile karakola doğru gittiği sırada, sanıkların aracı geri getirmeleri şeklinde gelişen eylemde; yağma suçu oluştuğu...” Yargıtay 6. CD E 2013/26663, K 2016/2259, T 28.03.2016, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020); Yargıtay bir kararında, sanık ve sanığın eşi olan mağdur arasında daha öncesinde olduğu gibi anlaşmazlıkların olması, suç tarihinden öncesinde mağdurun çalışmak istediğini söylemesi üzerine fail tarafından darp edilerek boşanacaklarının kendisine söylemesi, olay tarihinde de sanık ve mağdurun tartıştıkları ve sanığın mağduru darp edip, yüzüklerini alması şeklinde gerçekleşen olayda, sanık ve mağdurun boşanmış olduğu ve sanığın yüzükler dışında bir şey almaması da göz önüne alındığında, sanığın yüzükleri almasında faydalanma kastıyla hareket ettiğinin ispatlanamaması nedeniyle yağma suçunun oluşmadığına hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay CGK T 11.10.2016, E 2016/331, K 2016/352, www.karararama.yargitay.gov.tr (18.03.2020).

³⁷⁵ Faydalanma kastının varlığının yeterli olacağı, netice olarak faydalanmanın şart olmadığı görüşleri için bkz. ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 537; EKER, Yağma Suçları, s. 128; Burada üzerinde durulması gereken durumun, failde sahiplenme gayesinin olmasına ilişkin görüş için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 759.

³⁷⁶ Yağma suçuyla korunan hukuki değerlerden biri zilyetlik olduğundan, geçici nitelikte de olsa zilyedi bu hakkından mahrum bırakan failin eyleminin yağma suçunu oluşturacağı görüşleri için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 648; EKER, Yağma Suçları, s. 127.

³⁷⁷ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 537; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 394; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 23; Aksi yönde görüş için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 751.

³⁷⁸ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 395.

etmesi, suçun niteliğini değiştirmez.³⁷⁹ Ancak ceza tayini yapılırken yağma suçundan değil, tehdit veya kasten yaralama suçlarından hüküm kurulur.

Failin, suçu gerçekleştirdikten sonra aldığı mal ile suçu işlemekteki kastı arasındaki değer azlığı halinde, TCK m. 30/2³⁸⁰ gereği kişi hatasından yararlanır.³⁸¹ Bu durumda TCK m. 150/2 uygulanarak, malın değerinin failin kastından daha fazla çıkması cezada hafifletici sebep olarak göz önüne alınacaktır.³⁸² Malın değerinin, failin kastından daha az çıkması halinde ise, mağdurda meydana gelen zarar göz önüne alınarak ceza tayin edilecektir.³⁸³

Failin kastı, suçun nitelendirilmesinde büyük önem taşımaktadır. Zira yağma suçunda, faydalanma kastının varlığı aranır. Bununla birlikte salt zarar verme kastıyla, mala yönelik cebir veya tehdit kullanımı ise yağma suçunu değil, mala zarar verme suçunu oluşturacaktır.³⁸⁴ Nitekim Yargıtay'ın bir kararında, mağdurla iş ortaklığı yapan sanığın ortaklıktan ayrıldığı gün işyerine gelmesi, akabinde işyerine ve içindeki mallara zarar vermesi şeklinde gelişen olayda, mala yönelik zor kullanması sabit olduğundan yağma suçundan değil, mala zarar verme suçundan ceza tayini yapılması gerektiği açıkça ifade edilmiştir.³⁸⁵

Senedin yağması suçunda ise, manevi unsurla ilgili yukarıda yapılan açıklamalar genellikle aynı olmakla birlikte bir fark bulunmaktadır. Şöyle ki, senedin yağması suçunun konusunu borç doğurucu nitelikte bir senedin oluşturduğunu ifade etmiştik. Bu nedenle manevi unsur bakımından, suçun konusunu oluşturan senedin borç doğurucu olmasına yönelik bir kast olmalıdır.³⁸⁶

C. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru

Ceza hukukunda, failin işlediği suçtan cezalandırılması için maddi ve manevi unsurla birlikte, hukuka aykırılık unsurunun da meydana gelmesi gerekir.³⁸⁷ Hukuka

³⁷⁹ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2812; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 648.

³⁸⁰ "Bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerinin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır.", (TCK m. 30/2).

³⁸¹ HAKERİ, AKBULUT, *Ceza Hukuku*..., s.62.

³⁸² SOYASLAN, ...*Özel Hükümler*, s. 399.

³⁸³ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 395.

³⁸⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 647.

³⁸⁵ Yargıtay 6. CD T 31.10.2006, E 2004/3633, K 2006/10444, (KILIÇ ERKAN, *Yağma Suçu*, s.25).

³⁸⁶ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 764; Aksi yönde görüş için bkz. ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 660.

³⁸⁷ HAKERİ, ...*Genel Hükümler*, s. 240; KEÇELİOĞLU, Elvan, "Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK'nın Uygulanması Bakımından Pratik

aykırılık, suçun unsurlarından biridir. Buna göre hukuka aykırılık, kanunda suç teşkil eden fiillerin gerçekleştirilmesinin hukuk düzenince korunmamasıdır. Bazı durumlarda, hukuk düzeni bu fiillere cevaz verir. Hukuk düzeninin koruduğu bu hallere, hukuka uygunluk sebepleri denir.³⁸⁸ Olayda, hukuka uygunluk sebebi var ise hukuka aykırılık, diğer bir deyişle saldırının haksızlığı ortadan kalkar.³⁸⁹ Kanun koyucunun, hukuka uygunluk sebepleri arasında düzenlendiği kanun hükmünü icra (görevin ifası), meşru savunma, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası halleri yağma suçu bakımından incelenecektir.

Yağma suçunda, malın cebir veya tehdit kullanarak alınmasıyla birlikte hukuka aykırılık unsuru meydana gelir. Ancak yağma suçunda, hırsızlık suçunda olduğu gibi zaruri bir ihtiyacın karşılanması için suçun işlenmesi halinde ceza verilmemesi veyahut cezada indirim yapılmasını öngören özel bir hüküm düzenlenmemiştir.

Kanun koyucu, her ne kadar yağma suçuna özgü hukuka uygunluk nedeni düzenlenmemiş olsa da hukuka uygunluk koşullarının mevcut olması halinde, fail hakkında genel nitelikteki hükümler uygulama alanı bulabilir.

TCK'nın 24/1. maddesinde, kanun hükmünü icra ya da diğer bir deyişle görevin ifası düzenlenmiştir. Buna göre görevin ifası kapsamında, cebir kullanımıyla malın alınması halinde, gerçekleştirilen eylem hukuka uygun hale gelir.³⁹⁰ Örneğin, haciz esnasında icra memurunun, borçlunun mallarını cebir kullanarak alması hali, görevin ifası kapsamında olacağından, hukuka aykırılık ortadan kalkacaktır.³⁹¹ Aynı şekilde, havaalanında x-ray cihazından geçerken üzerinde silah bulunan kişiden, zor kullanarak silahı almaya çalışan güvenlik görevlisinin işlediği fiil de hukuka uygun olacaktır.

TCK'nın 25/1. maddesinde, meşru savunma halinde faile ceza verilmeyeceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre, kişinin kendisine veya başkasına yönelen saldırıya

Sonuçları”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2010, S 87, s. 301; GEDİK, YÜCE, *Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi*, s. 55.

³⁸⁸ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 398.

³⁸⁹ KEÇELİOĞLU, “Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK'nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları”, s. 309; GEDİK, YÜCE, *Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi*, s. 55; HAKERİ, ...Genel Hükümler..., s. 194.

³⁹⁰ EKER, Yağma Suçları, s. 129; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s. 4344.

³⁹¹ “Haczi yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş veya diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı kuvvet istimal edilebilir.”, (İcra ve İflas Kanunu m. 80/4); KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 649; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24.

karşı, saldırı defedecek nitelikte kuvvet kullanması meşru savunmadır.³⁹² Kanun koyucu, meşru savunmanın uygulanabileceği hakları sınırlamamıştır.³⁹³ Böylece malvarlığı haklarına yönelik saldırı var ise, meşru savunma hükümleri uygulanır.³⁹⁴ Meşru savunma hükmünün uygulanabilmesi için saldırının varlığı, haksızlığı, hakka yönelmesi, saldırının devam ediyor olması, savunmada zorunluluk ve orantılılık şartları aranır.³⁹⁵ Bununla birlikte, meşru savunma ile yağma suçunun işlenmesi durumuna rastlamak ise oldukça güçtür.³⁹⁶ Fail, meşru savunma kapsamında yağma suçunu gerçekleştirmişse, bu şartların varlığı halinde faile ceza verilmeyecektir. Yani mağdur tarafından, faile yönelik bir araçla saldırı gerçekleştirildiğinde, failin tehdit veya cebir kullanarak mağdurun elindeki aracı alması halinde³⁹⁷ meşru savunma söz konusu olacaktır.³⁹⁸ Bu durumda da faile ceza verilmeyecektir. Ayrıca yağma suçunun mağdurunun, faile karşı zor kullanarak malını almaya çalışması hali de meşru savunma kapsamında değerlendirilir ve ceza verilmez.³⁹⁹

TCK'nın 25/2. maddesinde, faile zorunluluk halinde işlediği fiillerden dolayı ceza verilmeyeceği düzenlenmiştir. Ceza hukukunda zorunluluk hali, hukuka uygunluk sebeplerinden sayılmamıştır. Bunun yerine, failin kusurlu hareket etmesine engel teşkil ettiğinden, kusurluluğu ortadan kaldıran sebep olarak düzenlenmiştir.⁴⁰⁰

³⁹²KAYMAZ, Seydi, “Malvarlığına Yönelik Saldırlara Karşı Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, Edt. Ayşe Nuhoglu, *Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan*, İstanbul, Beta Basım Yay., 2014, s.229.

³⁹³ HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 254; KEÇELİOĞLU, “Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK'nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları”, s. 308,309.

³⁹⁴ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 418.

³⁹⁵ ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 497; KAYMAZ, “...Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, s. 249.

³⁹⁶ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 539; DEPE, ...Yağma..., s.478; Mülkiyet hakkını hedef alan saldırılara karşı meşru savunma yapılabilmesine yönelik eleştiri için bkz. KAYMAZ, “...Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, s.266.

³⁹⁷ Saldırı anındaki araç ile savunma anındaki aracın aynı olması zorunluluğu bulunmadığı, ölçülülük esasının gerektiği görüşü için bkz. ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 425.

³⁹⁸ YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4344; KÖPRÜLÜ, ...Pratik Çalışma Kitabı, s. 251; Faydalanma kastı olmadığı için yağma suçunun oluşmayacağı görüşü için bkz. PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24; KOCA/ÜZÜLMEZ'e göre, mağdurun elindeki saldırı aracına rağmen, saldırı meydana gelmediği halde, fail saldırı başlayacağı düşüncesi ile yağma suçunu gerçekleştirmişse, kast olmadığından suç oluşmayacaktır. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 649; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 89.

³⁹⁹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24; “...Sanıklar hakkında O. A. 'a yönelik yağma suçu ile ilgili...para almak amacıyla sanık Selim'e ait otomobille O. A. 'ın işyerine silahlı olarak geldiklerinin anlaşılması karşısında; sanıklar S. E., S. E. ve U. B. hakkında O. A. 'a yönelik yağma suçundan açılan kamu davası bulunduğu gözetilmeden...; sanıklar S. E., S. E. ve U. B. 'ın, O. A. 'a ait işyerine para almak amacıyla silahlı olarak geldikleri, yapılan uyarıya rağmen gitmediklerinin anlaşılması karşısında; sanıklar O. A. ve R. Ç. hakkında hüküm kurulurken meşru savunma koşullarının bulunup bulunmadığının karar yerinde tartışmasız bırakılması bozmayı ...” Yargıtay 6. CD E 2015/2184, K 2015/45629, T 03.12.2015, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020).

⁴⁰⁰ “765 sayılı yasadaki durumdan farklı olarak, 5237 sayılı yasa hukuka uygunluk nedeni olarak düzenlenmemiş olan zorunluluk hali...” Yargıtay CGK E 2007/1-281, K 2008/37, T 26.02.2008,

Yağma suçunun, zorunluluk hali içerisinde işlenmesinde de hukuka uygunluk sebebi oluşmaz.⁴⁰¹ Ancak zorunluluk hali failin kusurunu ortadan kaldırdığından, faile bu suçtan dolayı ceza verilmeyecektir.⁴⁰²

TCK'nın 26/1. maddesinde, hakkın icrası düzenlenmiştir. Buna göre, hakkın icrası söz konusu ise, hukuka uygunluk sebebi oluşur. Spor müsabakalarında oyuncuların yarış halinde oldukları gözetildiğinde, oyun esnasında birbirlerinden yarışa konu taşınır malı almaya çalışmaları sırasında zor kullanmaları hakkın icrası dâhilindedir.⁴⁰³ Nitekim burada hukuka uygunluk sebebiyle cezalandırma yapılmaz. Bununla birlikte alacağın tahsili amacıyla suçun işlenmesi durumunda, hukuka uygunluk sebebinin oluşmayacağını düşünüyoruz.⁴⁰⁴

TCK'nın 26/2. maddesinde, ilgilinin rızasının⁴⁰⁵ hukuka uygunluk nedeni sayılacağı açıklanmıştır. Yağma suçunda, korunan hukuki değerlerden biri de malvarlığına yönelik haklardır. Malvarlığına yönelik haklar ise, kişinin üzerinde serbestçe ve mutlak surette tasarruf edebileceği haklardır.⁴⁰⁶ Bu bakımdan hukuki rızanın, hukuka aykırılığı ortadan kaldıracağı söylenebilse de yağma suçuyla vücut bütünlüğü de korunduğundan, rıza hukuka uygunluğu sağlamayacaktır.⁴⁰⁷ Zira kişisel haklar ve vücut bütünlüğüne yönelik değerler, kişinin mutlak surette tasarruf edemeyeceği haklardır. Bu nedenle mağdurun rızası dâhilinde malının alınması olayı yağma suçunu oluşturmaz.⁴⁰⁸ Kaldı ki yağma suçu, rızanın varlığı halinde oluşmayacağı için, ilgilinin rızası hukuka uygunluk sebebi olmaz.⁴⁰⁹ Bu nedenle ilgilinin rızasının, yağma suçu bakımından bir ehemmiyeti bulunmadığı kanaatindeyiz.

www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020); HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 328; ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 521.

⁴⁰¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 649.

⁴⁰² KÖPRÜLÜ, ...Pratik Çalışma Kitabı, s. 251; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 393,394.

⁴⁰³ BAKLACI SAHİLLİOĞLU, *Yağma Suçu*, s.99.

⁴⁰⁴ DEPE, ...*Yağma...*, s.477; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.731.

⁴⁰⁵ HAKERİ'ye göre, mağdurun serbestçe tasarruf edebileceği haklar için rıza söz konusu olabilir. HAKERİ, ...Genel Hükümler, s. 287,288.

⁴⁰⁶ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 467; Tasarruf, hak ve malı kullanma olarak adlandırılır. ŞENER, *Hukuk Sözlüğü*, s.495.

⁴⁰⁷ KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s. 53.

⁴⁰⁸ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 91; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 539; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4344; Aksi yönde görüş için bkz. PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24.

⁴⁰⁹ “Yağma, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan...alınması olduğundan...” Yargıtay CGK E 2017/1147, K 2018/519, T 13.11.2018, www.sinerjimevzuat.com (18.03.2020); İŞÇENEROĞLU, ...*Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi*, s. 26.

Haksız tahrik ise, haksız bir eyleme maruz kalan kişinin bunun sonucunda hiddet veya şiddetli elem etkisinde kalarak suç işlemesidir.⁴¹⁰ Ceza hukukunda, hukuka aykırılığı ortadan kaldıran nedenler arasında haksız tahrik sayılmamıştır. Kanun koyucunun, cezada sorumluluğu azaltan bir neden olarak düzenlediği haksız tahrik, failin kusurunu ortadan kaldırmamakta, ancak kusuru azaltmaktadır.⁴¹¹ Bununla birlikte haksız tahrik hükümlerinin uygulanabilmesi için haksız nitelikte bir fiilin varlığı, bunun neticesinde kişide oluşan öfkenin ve şiddetin etkisiyle tahrikte bulunana karşı gerçekleşen bir suçun varlığı ve bunlar arasındaki nedensellik bağı aranır.⁴¹² Şayet bu şartların varlığı halinde yağma suçu işlenmişse, hukuka uygunluk nedeni oluşmadığından, suça konu fiilin hukuka aykırılığı devam eder. Ancak yağma suçunda haksız tahrik hükümlerinin uygulanabilirliği tartışmalıdır. Nitekim Yargıtay 5. Ceza Dairesi'nin bir kararında,⁴¹³ *“Hürriyeti tahdit ve zorla ırza geçmek suçları bakımından, 5252 sayılı yasanın 9/3. ve CMK'nın 34. ve 230. maddelerine uygun olarak lehe olan hükmün, önceki ve sonraki kanunların bütün hükümlerinin olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbiriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenmesi ve her iki kanunla ilgili uygulamanın denetime olanak verecek şekilde kararda gösterilmesi, tüm bunların gerekçeleri de gösterilerek hüküm kurulması gerektiğinin gözetilmemesi, zorla ırza geçme ve yağma suçlarından haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasının mümkün bulunmadığı halde, tahrik nedeniyle cezadan indirim yapılmak suretiyle noksan ceza tayini hukuka aykırıdır.”* denilerek yağma suçunda haksız tahrik hükümlerinin uygulanamayacağı ifade edilmiştir. Her ne kadar Yargıtay ve doktrindeki bazı görüşler aksi fikirde olsa da yağma suçunda haksız tahrik hükümlerinin uygulanabileceği kanaatindeyiz.⁴¹⁴ Söz gelimi ailesine zarar veren kişinin işyerine gidip tehdit veya cebirle mal alıp, bunu da ihtiyacı olan kişiye veren

⁴¹⁰ KANGAL, Zeynel T., “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Erzincan, 2010, C XIV, S 3-4, s. 19; ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 677.

⁴¹¹ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 486; DEMREN DÖNMEZ, Burcu, “Ceza Sorumluluğunu Azaltan Bir Neden Olarak Haksız Tahrik”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2013, C LXXI, S 1, s. 271,272; KANGAL, “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, C XIV, s. 31; DURAN, Gökhan Yaşar, *Ceza Hukukunda Haksız Tahrik*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2010, s. 85.

⁴¹² Aynı yönde görüş için bkz. Benzer şekilde DEMREN DÖNMEZ, “...Haksız Tahrik”, s. 275; KANGAL, “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, C XIV, s. 32-52; DURAN, Ceza Hukukunda Haksız Tahrik, s. 102.

⁴¹³ Yargıtay 5. CD T 29.03.2006, E 2006/402, K 2006/2577, (EKER, Yağma Suçları, s. 129); “Yağma suçları haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasına elverişli olmayan suç tipidir.” Yargıtay CGK E 2015/6-1219, K 2019/13, T 17.01.2019, www.kazanci.com (18.03.2020); Benzer şekilde Yargıtay 6. CD E 2017/952, K 2017/433, 23.02.2017, www.kazanci.com (18.03.2020).

⁴¹⁴ Aksi yöndeki görüşler için bkz. BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.457; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s.4344; ARSLANBAŞ, *Yağma Suçları*, s.129.

failin cezalandırılmasında, haksız tahrik hükümlerinin uygulanması gerektiğini düşünüyoruz.⁴¹⁵ Zira fail, ailesinin zarar görmesi neticesinde hiddet altında kalarak yağma suçunu işlemiştir. Ayrıca TCK m. 29’da düzenlenen haksız tahrik hükümleri genel niteliktedir.⁴¹⁶ Yağma suçunda, bu maddenin uygulanamayacağı ile ilgili herhangi bir kanuni düzenleme de bulunmamaktadır. Bu nedenlerle genel hükümde sınırlama yapılmaksızın, olayın özelliğine göre değerlendirme yapılması gerektiği kanaatindeyiz.⁴¹⁷

⁴¹⁵ Benzer şekilde DEMREN DÖNMEZ, “...Tahrik”, s. 292; KUZUDİŞLİ, *Yağma Suçu*, s.53.

⁴¹⁶ KANGAL, “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, C XIV, s. 21.

⁴¹⁷ Benzer şekilde DEMREN DÖNMEZ, “...Haksız Tahrik”, s. 293; DURAN, *Ceza Hukukunda Haksız Tahrik*, s. 10.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, ETKİN PİŞMANLIK, SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA USULÜ, GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME, YAPTIRIM İLE ZAMANAŞIMI

I. YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ

Nitelikli hal, bir suçun kanunda belirtilen temel haline eklenen ve suçun temel haline nazaran cezada artırılmayı ya da indirilmeyi gerektiren haldir.⁴¹⁸

Yağma suçunun nitelikli halleri, TCK'nın 149. ile 150. maddelerinde hüküm altına alınmıştır. Buna göre m. 149'da, suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halleri⁴¹⁹ ile kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış halleri, m. 150'de ise suçun daha az cezayı gerektiren nitelikli halleri düzenlenmiştir.

Terörle Mücadele Kanunu'nun 4. maddesinde sayılan suçlar arasında, yağma suçunun hem temel hem de nitelikli haline yer verilmiştir. Aynı kanunun 5. maddesi gereğince, suçun terör amacı ile işlenmesi halinde cezada artırım yapılır.⁴²⁰

Yağma suçunun nitelikli halleri, kanun metnindeki sırasıyla aşağıda incelenecektir.

⁴¹⁸ ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 316; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s. 140;

⁴¹⁹ Eski kanuna nazaran bu hallerin arttığı görüşü için bkz. YURTCAN, Erdener, *Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu*, İstanbul, Kazancı Kitap, 2. Baskı, 2006, s. 275.

⁴²⁰ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 655; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 523; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 402.

A. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller

Ağırlaştırıcı nitelikli hal, bir suçun nitelikli unsurları arasında suçun temel haline nazaran cezada artırım yapılmasını gerektiren haldir.⁴²¹

TCK'nın 149/1. maddesinde, yağma suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halleri düzenlenmiştir.⁴²² Buna göre, TCK'nın 149/1. maddesinde yağma suçunun nitelikli halleri şu şekilde düzenlenmiştir:

“Yağma suçunun;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) (Değişik: 18/6/2014-6545/64 m.) Yol kesmek suretiyle ya da konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde,

e) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

f) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,

g) Suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla,

h) Gece vaktinde işlenmesi halinde, fail hakkında on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Kanunda belirtilen bu hallerin gerçekleşmesi halinde, cezada artırım yapılır. Şayet yağma suçunun işlenmesi esnasında birden çok nitelikli hal birlikte gerçekleşmişse, cezada tekrardan artırım yapılmaz. Böyle bir durumda, TCK m. 61 göz önüne alınarak, temel cezanın belirlenmesinde alt cezanın üzerinde ceza verilmesine karar verilebilir.⁴²³ Nitekim Yargıtay CGK'nın bir kararında, temel ceza belirlenirken kanunun öngördüğü alt ve üst sınırlar arasında ceza tayininin takdirinin mahkemelere ait olduğu, yağma suçuna ilişkin nitelikli hallerden birden fazlasının ihlal edilmiş

⁴²¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Genel Hükümler, s. 141; ARTUK, GÖKCEN vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 316.

⁴²² Eski TCK'nın 497. maddesinde yer alan düzenleme ise şu şekilde idi: “Yukarıdaki maddelerde beyan olunan cürümler, geceleyin veya silah ile tehdit ederek işlenirse on beş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Bu fiiller, yol kesmek suretiyle veya içlerinden velev birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden ziyade kimseler yahut kıyafetini tebdil etmiş olan şahıslar tarafından işlenirse ağır hapis cezası 20 seneden aşağı olamaz.”

⁴²³ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 523; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 646; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 396; EKER, Yağma Suçları, s. 130.

olması halinde, temel cezanın belirlenmesinde alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle ceza tayini yoluna gidilmesi gerektiği vurgulanmıştır.⁴²⁴

1. Suçun Silahla İşlenmesi

Yağma suçunun silahla işlenmesi, cezanın artırılmasını gerektiren bir nitelikli haldir. Yağma suçunun araç unsurunun varlığı, suçun silahla işlenmesi ile gerçekleşir.⁴²⁵ Bu noktada silahın, tehdit etmek veya cebir kullanmak amacıyla kullanılmasının önemi yoktur.⁴²⁶ Nitelikli halin uygulanabilirliği için mağdura yöneltilen silahın, onda meydana getirdiği korkutucu etkiden faydalanılarak suçun işlenmesi yeterlidir.

TCK'nın 6. maddesinin, 1. fıkrasının, (f) bendinde silahın tanımı yapılmıştır. Bu maddeye göre, *“Silah deyiminden; ateşli silahlar, patlayıcı maddeler, saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada*

⁴²⁴ Yargıtay CGK T 27.01.2009, E 2008/6-203, K 2009/3, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); Benzer yönde kararlar için bkz. *“Sanığın geceleyin, konutunda içki içip bir süre sohbet ettikten sonra, yakınının bardağına uyku verici ilaç katıp bayıltarak, takdiri kıymeti 750 milyon liradan fazla bilgisayar, yazıcı, faks, cep telefonu ve parasının çalınması biçiminde gerçekleşen eyleminin, 5237 sayılı TCY' nın 149/1-c-d-h maddesine aykırılık oluşturduğu ve aynı maddenin birden fazla bendine aykırılık oluşturan yağma eylemi nedeniyle 5237 sayılı TCY' nın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken anılan bentlerin değerlendirilmesi gerektiğinin gözetilmemesi...”* Yargıtay 6. CD T 01.03.2007, E 2006/10450, K 2007/2630, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); *“Yağma suçunun, silahla, birden fazla kişi ile ve geceleyin işlendiği, aynı maddenin birden fazla bendine aykırılık oluşturan yağma eylemi nedeniyle 5237 sayılı TCY. nın 61.maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken anılan bent-lerin değerlendirilmesi gerektiği...”* Yargıtay 6. CD E 2006/18824, K 2007/5030, T 19.04.2007, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); *“Yağma suçunun 5237 sayılı TCY' nın 149. maddesinin 1. fıkrasının hem (a) ve hem de (h) bentlerine aykırı biçimde, geceleyin ve silahla işlendiği, bu nedenle aynı yasanın 61. maddesi uyarınca, temel ceza belirlenirken bunların değerlendirilmesi gerektiğinin düşünülmemesi...”* Yargıtay 6. CD E 2005/10849, K 2005/8074, T 22.09.2005, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); *“Hükümlünün eylemini silahla, gece vakti ve birden fazla kişi ile birlikte işlediğinin anlaşılıp, kabul edilmesi karşısında; olayda birden fazla nitelikli halin gerçekleşmiş olması nedeniyle, 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşarak ceza uygulaması yapılması gerektiğinin gözetilmemesi...”* Yargıtay 6. CD E 2013/26490, K 2014/7156, T 15.04.2014, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); *“Mağdura yönelik yağma suçunun, 5237 sayılı TCY' nın 149. maddesinin 1. fıkrasının (a), (c) ve (h) bentlerine aykırı biçimde, silahla, birden çok kişiyle ve geceleyin işlendiğinin anlaşılması karşısında; aynı yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin düşünülmemesi...”* Yargıtay 6. CD T 23.02.2009, E 2006/7774, K 2009/3993, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020). Yargıtay bir kararında, failin yağma suçunu işlerken birden fazla nitelikli hali de gerçekleştirdiğini, sanık hakkında verilecek cezada temel cezanın belirlenmesi ve ilgili hükümde belirtilenler doğrultusunda alt sınır üzerinden uzaklaşma yapılarak cezalandırılmanın yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/11208, K 2017/1699, T 31.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

⁴²⁵ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 396.

⁴²⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 656; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 108; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752.

kullanılmaya elverişli diğer şeyler, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler anlaşılar.” şeklinde silah kavramından nelerin anlaşılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Kanun metninde ifade edildiği üzere, kullanılan silahın yağma suçunun işlenmesine elverişli olması gerekir.⁴²⁷ Söz gelimi balta, makas, bıçak, orak, kimyasal maddeler,⁴²⁸ demir, elektrik kablosu, testere şeklindeki aletler de elverişliliği sağladığı takdirde silah olarak kabul edilir.⁴²⁹ Benzer şekilde, gaz tabancası veya oyuncak tabanca kullanımı neticesinde mağdurda korku meydana gelmişse, suçun silahla işlendiği kabul edilir.⁴³⁰ Elverişli olup olmadığı ise, objektif değerlendirmelere göre tespit edilir.⁴³¹ Yargıtay bir kararında, mağdurun yolda yürümekte iken kendisine seslenen faile doğru döndüğü esnada göz yaşartıcı sprej sıkıldığı, akabinde de cep telefonunun alındığı olayda, sprej kullanımını silah olarak değerlendirmiştir.⁴³²

Nitelikli halin meydana gelmesi için, silahın suçta kullanılmış olması gerekir.⁴³³ Şayet fail, üzerinde silahı taşımasına rağmen, suç esnasında silahın korkutucu veya yaralayıcı gücünden yararlanmamışsa nitelikli hal oluşmaz. Bu kapsamda, silahın mağdura yöneltilmesi şart olmayıp, mağdura kasten gösterildiği⁴³⁴ takdirde onda korkutucu etki yaratmış olması yeterlidir.⁴³⁵ Bu durum madde gerekçesinde de izah edilmiştir. Ayrıca silahın işlevinden yararlanıldığı takdirde, nitelikli hal oluşur.⁴³⁶ Aksi halde, işlevi dışında silah kullanımı durumunda, nitelikli hal gerçekleşmez.

Suçta kullanılan silahın, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun’da düzenlenmiş olması şart değildir.⁴³⁷ Ateşli bir silahın tehdit aracı

⁴²⁷ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524; “5237 sayılı TCK’ nın, tanımının kapsamını genişlettiğini söylemek mümkündür. Sözü edilen ifadesinden ne anlaşılması gerektiği irdelenmelidir. Bu bentte amaçlanan şeyler; kesici, delici veya bereleyici dışında kalanlardır. Burada silah sayılacak şeyin yeterli görülmemiş, ayrıca aranmıştır. Buna göre, bir nesnenin silah sayılabilmesi için; suçun neticesini meydana getirmiş olmalı, suç teşebbüs aşamasında kalmış ise, neticeyi meydana getirmeye elverişli bulunmalıdır. Bulundurulması, taşınması, saldırı ve savunmada kullanılması kolay olmalıdır.” Yargıtay CGK T 12.02.2008, E 2008/3-25, K 2008/22, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

⁴²⁸ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; ÖZBEK, ...İzmir Şerhi..., C II, s.1055.

⁴²⁹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 108,109.

⁴³⁰ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 57; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 109; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 657.

⁴³¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 657.

⁴³² Yargıtay 6. CD T 10.05.2011, E 2011/2222, K 2011/6731, (EKER, *Yağma Suçları*, s.137).

⁴³³ KOCA, “...*Yağma Suçu*”, s. 2814; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 396.

⁴³⁴ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752.

⁴³⁵ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 109; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 656; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524; EKER, *Yağma Suçları*, s. 135,136.

⁴³⁶ KOCA, “...*Yağma Suçu*”, s. 2814.

⁴³⁷ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524; EKER, *Yağma Suçları*, s. 136.

olarak kullanılması halinde ise, boş olması önem arz etmez. Zira mağdurun dolu olduğunu düşünerek korkması, akabinde malını teslim etmesi veyahut malının zorla alınması ile yağma suçunun nitelikli hali gerçekleşir.⁴³⁸

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçundan dolayı savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 352’sinin bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da nitelikli halin tehlikelilik boyutunu ortaya koymaktadır.

2. Suçun Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

Kişinin dış görünüşünde değişiklikler yapıp, tanınmayacak hale gelerek, kimliğini gizlemesi neticesinde yağma suçunu işlemesi, suçun nitelikli hali olarak düzenlenmiştir.⁴³⁹ Buna göre fail, suçu işlemeyen önce kendisini gizleyerek, teşhis edilmesini mümkün kılmamaktadır.⁴⁴⁰ Şayet fail, kendisini bu hale koymasına rağmen mağdur kendisini tanımışsa, yine de nitelikli hal oluşur.⁴⁴¹

Nitelikli halin oluşması için failin, mağdur ile karşı karşıya olması gerekmez.⁴⁴² Nitekim madde gerekçesinde, mektup gönderme şeklinde de tehdidin olabileceği açıkça vurgulanarak, mektup gönderenin imzasının olmaması ya da mektubu alan kişide korkuya yol açabilecek kişi adının kullanılması şeklinde tehdidin

⁴³⁸ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 109; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 396.

⁴³⁹ CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT’a göre, bu durum failin bulunmasını güçleştirdiği gibi, mağdurun savunmasını da olumsuz olarak etkilemektedir. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 397; Benzer şekilde görüşler için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2814; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 110; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 657; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 524.

⁴⁴⁰ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 397; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 657; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 525.

⁴⁴¹ EKER, *Yağma Suçları*, s. 146; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 110; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 525.

⁴⁴² “Failin, kendini tanınmayacak hale koyarak yağma suçunu işlemesinde ele geçirilmesi ve suçun aydınlatılması güçleştireceği gibi ayrıca bu hal mağdurun kendini savunmasını zorlaştıracak ve duyduğu korkuyu da artıracak olması nedeni ile bu durum suçun nitelikli hali olarak kabul edilip, 5237 sayılı TCK’nın 149/1-b maddesinde düzenlenmiştir. Failin teşhisini zorlaştıracak biçimde dış görünüşünde yaptığı her türlü değişiklik bu ağırlatıcı neden kapsamındadır. Söz konusu kanun normunun gerekçesinde de örneğin tehdidin imzasız veya korku salmış bir kişinin ismiyle veya rumuzuyla yahut sahte imzayla imzalanmış bir mektupla yapılmış olması halinde, faile bu nitelikli halin uygulanacağı açıklanmıştır. Somut olaya gelince yakınının kapısının önüne, kendi adını belirtmeden veya kim olduğuna dair bir ifade kullanmadan imzasız mektup bırakıp tehdit ederek para isteyen samığın eyleminin, 5237 sayılı TCK’nın 149/1-b maddesindeki suçu oluşturduğu düşünülmeyen, anılan yasanın 148.maddesi ile hüküm kurulması...” Yargıtay 6. CD E 2011/19880, K 2014/4836, T 20.03.2014, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

gerçekleşebileceği izah edilmiştir.⁴⁴³ Fail, yüzüne maske geçirerek, kıyafet değiştirerek, makyaj yaparak, takma peruk, bıyık veya sakal takarak ya da yüzünün görünmesine engel olacak şekilde bere, çorap giyerek ya da yüzünü şemsiyeyle gizleyerek suçu işlerse nitelikli hal kapsamında cezalandırılır.⁴⁴⁴ Ayrıca kişinin tanınmaması için aldığı önlemler de nitelikli hal kapsamında değerlendirilir.⁴⁴⁵ Yargıtay kararında da faillerin yağma suçunu işlemek amacıyla, önceden tanıştıkları ve hurda alım satımı yaptıkları mağdurların işyerine girdikleri esnada tanınmamak ve mağdurlar tarafından teşhis edilmemek adına, yüzlerine taktıkları kar maskeleri ile bir kısım faillerin yüzlerini gizleyecek şekilde kapüşon geçirmelerinin, nitelikli halin uygulanmasını gerektirdiğine kanaat getirilmiştir.⁴⁴⁶

Doktrinde, birden çok failin yağma suçunu işlemesi halinde, faillerden bir veya birkaçının dış görünüşlerinde değişiklik yaparak tanınmamalarını sağlamaları durumunda nitelikli halin ne şekilde uygulanacağı tartışmalıdır. Bir görüşe göre, nitelikli hal yalnızca kendisini bu hale koyanlara karşı uygulanır.⁴⁴⁷ Diğer bir görüş ise, bu durumu bilen faillerin hepsine nitelikli halin uygulanması gerektiği yönündedir.⁴⁴⁸ Kanaatimizce, suç iştirak halinde işlendiğinden, kendisini tanınmayacak hale getiren fail ya da failer bu durumu biliyorsa, tamamı için nitelikli hal uygulanmalıdır.

ARTUK/GÖKCEN/ALŞAHİN/ÇAKIR’a göre failin, yağma suçunu işleme amacı dışında dış görünüşünde birtakım esaslı değişiklikler yapması, akabinde ise suçu

⁴⁴³ Bu durumun, kanunilik ilkesiyle bağdaşmadığı yönündeki eleştiri için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 658.

⁴⁴⁴ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2815; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 397; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 122; EKER, Yağma Suçları, s. 147; Failin dış görünüşünde yaptığı değişikliğin, mağduru korkutmak zorunda olmadığı görüşü için bkz. PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 110; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 657; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 525; Yargıtay bir kararında, sanıkların suçu işlemek için yüzlerine kadın çorabı geçirmeleri, bu suretle sanıkların mağdur tarafından tanınabilme durumunu ortadan kaldırmaları şeklinde gerçekleşen olayda, suça ilişkin diğer nitelikli hallerle birlikte bu halden de hüküm kurulması gerektiğini ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2015/284, K 2015/43153, T 08.09.2015, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); “Geceleyin, silahla ve birden fazla kişi tarafından birlikte işlenen yağma suçunun, eylemi gerçekleştiren bir kısım faillerin tanınmamak için başlarına kar maskesi, bere ve kapüşon takmak suretiyle işlendiğinin anlaşılmasına göre; sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK’nın 149/1. madde ve fıkrasının (a), (c) ve (h) bentlerinin yanı sıra (b) bendinin de uygulanmasını gerektirdiğinin düşünülmemesi...” Yargıtay 6. CD E 2012/25694, K 2015/562, T 22.01.2015, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

⁴⁴⁵ Bkz. TCK m. 149 gerekçesi.

⁴⁴⁶ Yargıtay 6. CD T 26.01.2012, E 2011/4276, K 2012/945, (DEPE, ...Yağma..., s. 511).

⁴⁴⁷ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 658; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 60.

⁴⁴⁸ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 752; DEPE, ...Yağma..., s.508; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 397; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 647; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.470; EKER, Yağma Suçları, s. 146; YAŞAR vd., *Türk Ceza Kanunu*..., s.4365.

işlemesi halinde nitelikli hal uygulanmalıdır.⁴⁴⁹ Kanaatimizce de fail icra hareketlerine başlamadan önce bu halde olduğundan, suçu işlemesi hali de bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçundan dolayı savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 9'unun bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu veriler ışığında, yalnızca bu nitelikli hal kapsamında suçun işlenme oranının az olmasına rağmen, diğer nitelikli hallerle birlikte söz konusu nitelikli halin işlenme oranının yüksek olduğu saptanmıştır.

3. Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Yağma suçunu işleyen fail sayısının birden fazla olması, suçun ağırlaştırıcı nitelikli hallerinden biri olarak düzenlenmiştir. Buna göre, en az iki failin suçu birlikte işlemesi halinde cezada artırım yapılır.⁴⁵⁰

⁴⁴⁹ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 525.

⁴⁵⁰ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2815; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 658; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 648; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 734; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 526; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 752; EKER, Yağma Suçları, s. 150; "Hakkında verilen ceza kesinleşen polis memuru ... ile hükümlü ...' in ekonomik sorunları olduğu, bu sorunları aşmak için ...sigara fabrikasından bir kamyon mal kaldırmaya karar verdikleri, bu fikirlerini diğer arkadaşları hükümlü ...'e de açtıkları ve kabul gördüğü, hep birlikte bu konuda plan yapıp, olay yerinde keşif yaptıkları, ...' in kamyon şoförü olması sebebiyle, fabrikadan yola çıkan kamyonların geçiş güzergahındaki mola verdikleri ve benzin aldıkları yerleri bilip, diğer arkadaşlarına gösterdiği, olay günü ... ile cezası kesinleşen ...'un, ...'a ait araç ile gişelere geldikleri, ...'in araçtan inerek gişelerde kamyon beklediği, bu sırada kamyonu ile ...'ya mal götürmek için yola çıkan maktul ...'ı durdurduğu, kamyonu binip binemeyeceğini sorduğu, maktulün kabul etmesi üzerine yola birlikte devam etmeye başladıkları, bu yolculuk boyunca...in sürekli diğer arkadaşları... ve... ile haberleşip, olayın gidişatı ile ilgili bilgi verdiği, hatta bir ara yaptıkları işten vazgeçmek istediğini belirtmesine karşın ...'nin, artık bu işi bitir diyerek talimat verdiği, bir süre sonra ...'in maktule kamyonu kullanmayı teklif ettiği, maktulün de rıza göstermesi üzerine şoför mahalline geçtiği, maktulün üzerine battaniyeyi çekerek kamyonunda uyumaya başladığı, bu sırada ...'in üzerinde taşıdığı silah ile iki el ateş ederek maktulü öldürdüğü, maktule ait cep telefonu ve 35 TL parayı aldığı, arkadaşlarını arayıp işi bitirdiği yönünde haber verdiği, önce ... ile ...'un ... ilçesinde buluşup, cesedi Ilgın'da bir su kuyusuna attıkları, sigara dolu kamyonu ise ...'in kayınbiraderi olan hükümlü ...'in deposuna indirdikleri, ...' in ise bu sigaraları satmak için hükümlü ...ile irtibata geçip, sigaraları satmaları şeklinde gelişen olayda, hükümlüler ... ve ...'in olayın başlangıcından beri ortaklaşa bir karar alıp, birlikte olayı gerçekleştirmek için plan kurdukları, kendi aralarında işbölümü yapıp, belirli fikirlerin alınmasında olaya bizzat müşterek fail olarak katıldıklarının anlaşılması karşısında; hükümlüler ...ve ...' in eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 149/1-a, c ve 37. madde kapsamında kaldığı düşünülmeyen, 5252 sayılı yasanın 9/3. maddesi uyarınca yapılan değerlendirmede temel cezanın belirlenmesinde yanılgiya düşölerek noksan ceza tayini..." Yargıtay 6. CD E 2017/45, K 2017/99, T 30.01.2017, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020); "Sanğin eylemini birden fazla kişi ile birlikte işlediğinin anlaşılması karşısında, 5237 sayılı TCK'nın 149/1-c. maddesi uyarınca da uygulama yapılmaması, karşı temyiz bulunmadığından, bozma nedeni yapılmamıştır." Yargıtay 6. CD E 2011/20802, K 2014/7160, T 15.04.2014, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

KOCA/ÜZÜLMEZ'e göre, fail sayısının artması suçun işlenilmesini kolaylaştırmaktayken, öbür yandan mağdurun savunma mekanizmasını da güçleştirmektedir. Bu nedenle suçun birden fazla fail ile birlikte işlenilmesi nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.⁴⁵¹

ARTUK/GÖKCEN/ALŞAHİN/ÇAKIR'a göre mağdur, suçu birlikte işleyen faillerin en az birini görmüş olsa dahi nitelikli hal tatbik edilmelidir.⁴⁵² Kanaatimizce de faillerin hepsini mağdurun görmemesi, suçun bu nitelikli hal kapsamında işlenmiş olmasını ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle suçu birlikte işleyen faillerin hepsinin bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği görüşünderiz.

Suçun birlikte işlenmesi ile kastedilen, faillerin suçun kanuni tanımında belirtilen hareketleri beraber yapmalarıdır.⁴⁵³ Bu durum, TCK'nın 37. maddesinin⁴⁵⁴ bir gereğidir. Nitekim madde gerekçesinde,⁴⁵⁵ nitelikli halin uygulanabilmesi için müşterek failliğin olması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca iştirak ilişkisi olsa dahi müşterek failliğin olmadığı bir olayda, bu bendin uygulanamayacağı ifade edilmiştir. Bu nedenle yağma suçunun meydana gelmesi için azmettiren ya da suçun işlenmesine yardım eden kişi, bu bent kapsamında değerlendirilmeyecektir.⁴⁵⁶ Nitekim Yargıtay da bir kararında, suçun nitelikli halini oluşturması için fiilin gerçekleştirilmesi esnasında faillerin müşterek fail olarak, yani birlikte hâkimiyet kurmak suretiyle hareket ettikleri şeklinde gerçekleşen olayda, fail haricinde olaya yardım eden veya azmettirenin, yardım eden sıfatıyla sorumluluğunun doğacağına ve nitelikli halin uygulanamayacağına hükmetmiştir.⁴⁵⁷

"Yakınan Ş. Yalın ile olayın tek görgü tanığı olan S. Yalın'ın aşamalarda evde iki kişiyi gördüklerini belirtmiş olmaları da gözetilerek; adı geçen yakınan ve tanığın sanık E. Terim ile yüzleştirilmesi ve sonucuna göre, kanıtların yeniden değerlendirilmesi ve takdiri gerekir." Yargıtay 6. CD T 24.01.2005, E 2003/5399, K 2005/107, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

⁴⁵¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 658.

⁴⁵² ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, s. 527; Benzer şekilde bkz. DEPE, ...*Yağma...*, s.512; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s. 4367; Aksi görüş için bkz. EKER, *Yağma Suçları*, s. 151.

⁴⁵³ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 648; EKER, *Yağma Suçları*, s. 151.

⁴⁵⁴ *"Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur."*, (TCK m. 37/1).

⁴⁵⁵ Bkz. TCK m. 149 gerekçesi.

⁴⁵⁶ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2815; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 658; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 398; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 111; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 62; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 648; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 753; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 526; EKER'e göre, iki faili azmettirerek yağma suçunu işleyen kişi için nitelikli hal uygulanması gerekmekte iken, tek faili azmettiren kişi için nitelikli hal uygulanamaz. EKER, *Yağma Suçları*, s. 150,151.

⁴⁵⁷ Yargıtay 6. CD E 2013/6506, K 2013/13056, T 03.06.2013, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçundan dolayı savcılıkta bulunan toplam dosya sayısının 3.287 olduğu, bunun 392’sinin ise bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Yine yağma suçunun, bu nitelikli halle birlikte en çok silahla işlendiği (423) de tespit edilmiştir.

4. Suçun Yol Kesmek Suretiyle ya da Konutta, İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi

TCK’nın 149. maddesinin 1. fıkrasının d bendinde düzenlenen ağırlaştırıcı nitelikli halde, “yol kesmek suretiyle” veya “konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde işlenmesi” halleri yer almaktadır.

a. Yol Kesmek Suretiyle İşlenmesi

Yağma suçunun, “yol kesmek suretiyle” işlenmesi halinde cezada artırım yapılır. Böyle bir durumda kişilerin seyahat özgürlüğü ile genel güvenlikleri ihlal edileceğinden bu durum nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.⁴⁵⁸

Yol, yayaların ve araçların üzerinden geçebildiği her yerdir.⁴⁵⁹ Yol kesme deyimi ile kastedilen ise bireylerin geçebildiği bağ, anayol, tarla, tali yol, patika gibi bütün yollarda failin, mağduru durdurması neticesinde yola devam etmesinin engellenmesidir.⁴⁶⁰ Yani fail, mağdurun öncelikle onun yoluna devam edebilmesini engellemekte, akabinde de araç ve amaç fiillerle birlikte suçu işlemektedir.⁴⁶¹ Yolun işlekliliğinin, silahın varlığının, fail sayısının çokluğunun, zamanının veya yol kesme neticesinde mağdur üzerinde ciddi korku veya paniğin oluşmasının bir önemi bulunmaz.⁴⁶² Madde gerekçesinde, yol kesmenin bizzat mağdura yöneltilmesi gerektiği ile yol kesme müddetinin uzunluğunun bir önemi olmadığı vurgulanmıştır.⁴⁶³

⁴⁵⁸ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 65; ÖZBEK vd., ... Özel Hükümler, s. 648; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 753; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 659; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 527; DEPE, ...Yağma..., s.516.

⁴⁵⁹ EKER, Yağma Suçları, s. 156; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2815.

⁴⁶⁰ CENTEL vd., ...Suçlar, s. 398; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 112; ÖZBEK vd., ... Özel Hükümler, s. 648; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 753.

⁴⁶¹ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 527.

⁴⁶² CENTEL vd., ...Suçlar, s. 398,399; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 112; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 648; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 527,528.

⁴⁶³ Bkz. TCK m. 149 gerekçesi.

Nitelikli halin uygulanabilmesi için fail, mağdurun yolunu kesmeyi önceden planlamış olmalıdır.⁴⁶⁴ Bu nedenle failin, rastlantı sonucu yolda karşılaştığı kimseye yönelik suçu gerçekleştirmesi halinde nitelikli hal uygulanmaz. Ancak mağdurun rutin olarak kullandığı yol güzergahını bilip, buna göre önlem alarak suçu gerçekleştiren fail için de nitelikli halden hüküm kurulur.⁴⁶⁵ Belirtmek gerekir ki failin, tasarlamayı salt bir kimseye yönelik yapması şart değildir.⁴⁶⁶ Nitelikli hal kapsamında, herhangi bir kişiye karşı yağma suçunun gerçekleştirilmesi halinde de cezada artırım yapılır. Önemli olan, tasarlamının daha önceden planlanmış olmasıdır. Bu kapsamda mağdurun yaya, bisikletli veya motorlu araçla seyir halinde olması farklılık oluşturmaz.⁴⁶⁷ Yargıtay da yol kesme fiilin gerçekleşmiş olması için failin, mağdurun yolunun üzerinde onun geçişini veya ilerlemesini engelleyecek şekilde bir hazırlığının olmasını ve mağdurun kaçmasını zorlaştıracak, failin de mağdura yönelik eylemini kolaylaştıracak tertibatlı şekilde geçişin engellenmesini olayda aramış, failin tasarlama olmaksızın yolda yürüyen mağduru durdurarak eylemini gerçekleştirmesini ise nitelikli hal kapsamında değerlendirmemiştir.⁴⁶⁸

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 62'sinin bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Yağma suçunun, bu nitelikli halle birlikte en çok silahla işlendiği (26) tespit edilmiştir.

b. Konutta, İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi

Bu nitelikli halin uygulanması için, suçun “konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde” işlenmesi gerekmektedir.⁴⁶⁹ Konut, işyeri veya eklentiye maliklerinin veya zilyetlerinin rızası dışında girilmesi, konut dokunulmazlığının ihlaline yol

⁴⁶⁴ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2815; EKER, Yağma Suçları, s. 156; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 112; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 64; ÖZBEK vd., ... *Özel Hükümler*, s. 648; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 753; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 659; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 399; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 527; Aksi görüş için bkz. MERAN, ...Yağma..., s.269.

⁴⁶⁵ EKER, Yağma Suçları, s. 157.

⁴⁶⁶ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 112; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 528.

⁴⁶⁷ Benzer şekilde DEPE, ...Yağma..., s. 516.

⁴⁶⁸ Yargıtay 6. CD T 03.02.2014, E 2013/14745, K 2014/1089, www.sinerjimevzuat.com (22.03.2020).

⁴⁶⁹ Nitelikli hal düzenlenmesine yönelik eleştiri için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2815.

açar.⁴⁷⁰ Böylece bireylerde, güven içinde yaşamlarını idame ettiremeyeceklerine yönelik tedirginlik ve korku baş gösterir.⁴⁷¹ Bu nedenle söz konusu durum nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

Sözlük anlamı itibarıyla ikametgâh anlamına gelen konut,⁴⁷² kişilerin geçici veya daimi bir şekilde hayatsal faaliyetlerini idam ettirdikleri her yerdir.⁴⁷³ Ev, çadır, karavan, kulübe, otel odası,⁴⁷⁴ baraka konut vasfındadır. Konut ile bina kavramları birbirinden farklıdır. Apartman dairesi konut iken, apartman bir binadır.

İşyeri, “işin yapıldığı ve yürütüldüğü yerlerle ona bağlı bulunan eklenti ve araçlar” olarak tanımlanmaktadır.⁴⁷⁵ İşyeri olarak nitelendirilecek yerin, fiilen faaliyette bulunması gerekir.⁴⁷⁶ Avukat ofisi⁴⁷⁷ ile market bir işyeri iken, pansiyon odası konuttur.

Hukuk terminolojisine göre, “bir konutun veya bir binanın kullanım amaçlarından herhangi birini tamamlayan bina ve yapılar” eklentidir.⁴⁷⁸ Asıl mala, ekonomik olarak ve bağımsızlığını koruyarak bağlanan mala eklenti denir.⁴⁷⁹ Eklenti, asıl şeye bağlı olmak kaydıyla, daimi olarak ona tahsis edilen taşınır bir maldan ibarettir.⁴⁸⁰ Eklenti ibaresi, 28.06.2014 tarihli ve 29044 numaralı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 64. maddesiyle nitelikli hale eklenmiştir.⁴⁸¹ Bu tarihten önce eklentide işlenen yağma suçlarında ise nitelikli hal uygulanmaz.⁴⁸²

⁴⁷⁰ YURTCAN, Erdener, *Yargıtay Kararları Işığında Hürriyete Karşı Suçlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2012, s. 172.

⁴⁷¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 659; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 528; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 399; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 114.

⁴⁷² Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, s.1478; YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.426.

⁴⁷³ DEPE, ...*Yağma...*, s.518.

⁴⁷⁴ Yargıtay bir kararında, mağdur ile aynı odada kalan sanığın, mağdurdan silahını istemesi, silahı alınca da mağdurun başına dayaması, bununla birlikte kelepçe ile bandını mağduru hareketsiz kılacak şekilde kullandığı, sonrasında ise mağdurun mallarını alarak kaçması olayında, suçun nitelikli halleri kapsamında ceza tayininin yapılması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD T 31.01.2007, E 2006/10487, K 2007/754, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁴⁷⁵ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.372.

⁴⁷⁶ DEPE, ...*Yağma...*, s.519; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi...*, C II, s.1057.

⁴⁷⁷ YURTCAN, *Yargıtay Kararları Işığında Hürriyete Karşı Suçlar*, s. 172.

⁴⁷⁸ YILMAZ, ...*Hukuk Sözlüğü*, s. 208.

⁴⁷⁹ ERMAN, *Eşya Hukuku Dersleri*, s. 60.

⁴⁸⁰ AYAN, *Eşya Hukuku II Mülkiyet*, s. 24,25; AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 424; ÖZKAN, ...*Eşya Hukuku...*, C VI, s. 3840.

⁴⁸¹ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 399.

⁴⁸² “Yağma eyleminin etrafı duvarla çevrili evin avlusunda gerçekleştiği anlaşıldığından; suç tarihi itibarıyla olayın gerçekleştiği yerin konutun eklentisi niteliğine sahip olduğu, 6545 sayılı yasanın 64. maddesi ile yapılan değişiklik öncesi...mevcut düzenlemede, yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde ibaresine yer verilip ayrıca eklentiden bahsedilmemesi nedeniyle sanığın eylemine uyan 148. madde yerine, suçun nitelikli hali olan 149/1. maddesinin (d) bendi ile de uygulama yapılarak fazla ceza tayin edilmesi...bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6. CD E 2013/31069, K 2016/5644, T

Failin, belirtilen yerlerde yağma suçunu işlemesi halinde cezasında artırım yapılır. Doktrinde, söz konusu yerlerin mağdura aitliği veya kullanımı noktasında farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre konut, işyeri veyahut eklentinin mağdura ait olması⁴⁸³ ya da kullanılması⁴⁸⁴ gerekmektedir. Yani mağdurun, kendisine ait olmayan bir yerde malının zorla alınması durumunda, nitelikli hal uygulanmaz. Katıldığımız diğer görüşe göre ise başkasına ait konut, işyeri veya eklentide bulunan mağdura karşı yağma suçunun işlenmesi durumunda da nitelikli hal uygulanır.⁴⁸⁵

Yağma suçunun amaç ve araç fiiller kullanılarak, malın teslim edilmesinden veya malın alınmasından ibaret olduğunu ifade etmiştik. Bu noktada, nitelikli halin uygulanması için suçun hangi aşamasında araç fiillerin gerçekleştirilmesi gerektiğine değinmek gerekir. Suçun zor kullanma ya da malın alınması hareketlerinden herhangi birinin konut, işyeri veya eklentide yapılmış olması, nitelikli halin uygulanması açısından yeterlidir.⁴⁸⁶

EKER'e göre failin, hırsızlık suçunu işledikten sonra kesintisiz takip sonucu yakalanması karşısında, cebir ya da tehdit kullanması halinde yağma suçu oluşur. Eğer hırsızlık suçunun tamamlanması mal üzerinde hâkimiyet kurulmasını gerektiriyorsa, takip sonucu yakalanan failin cebir veya tehdit uygulaması suçun unsuru olur ve yağma suçuna dönüşür. Bu durumda suçun araç hareketleri konut, işyeri veya eklentide gerçekleşmişse, nitelikli hal de uygulanır.⁴⁸⁷

Belirtmek gerekir ki nitelikli halin uygulanacağı bir olayda, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilmez.⁴⁸⁸ Buna göre, işyerinde işlenen yağma suçunda nitelikli hal

09.06.2016, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); “Somut olayda yakınının konutunun eklentisi sayılan apartman boşluğunda gerçekleştirilen yağma suçunun, 5237 sayılı TCK’nın 149/1-d maddesi kapsamında değerlendirilmesinin olanaklı olmadığı, eylemin aynı yasanın 148. maddesi kapsamında olduğunun gözetilmemesi isabetsizdir.” Yargıtay 6. CD T 06.02.2014, E 2013/27205, K 2014/1476, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁴⁸³ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 659,660.

⁴⁸⁴ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 400; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 649.

⁴⁸⁵ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s.529; EKER, Yağma Suçları, s. 159; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.476.

⁴⁸⁶ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 65; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 400; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 114.

⁴⁸⁷ EKER, Yağma Suçları, s. 160.

⁴⁸⁸ “Yakınanlar Y. T. ve H. A. A. ’ in, yaklaşık altı ay veya bir yıldır aynı evde birlikte kaldıklarını beyan etmeleri karşısında, evin her iki yakınının da ikametgâhı olduğunun anlaşılmasına göre, yakının H. ’ a yönelik yağma eyleminin konutta işlenmiş olması anılan suçun nitelikli hali olduğundan, ayrıca aynı evde bulunması nedeniyle yakının Y. ’ e yönelik olarak konut dokunulmazlığını bozma suçunu işlediğinden bahisle mahkûmiyet hükmü kurulamayacağının...” Yargıtay 6. CD E 2006/602, K 2006/9179, T 03.10.2006, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Yargıtay bir kararında sanıkların, mağdura yönelik zor kullanma eylemlerini konutta gerçekleştirmesi, akabinde de malın alınması şeklinde gerçekleşen olayda, nitelikli halin olduğu göz ardı edilerek ayrıca bu suçtan da hüküm

uygulanacağından, işyeri dokunulmazlığını ihlal suçundan dolayı ceza verilmez. Aynı şekilde, konutta işlenen yağma suçunda da nitelikli hal uygulanacağından, konut dokunulmazlığını ihlal suçundan hüküm kurulmaz.

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan dosya sayısı 3.287 iken, bunun 282’sinin bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da nitelikli halin tehlikelilik boyutunu ortaya koymaktadır.

5. Suçun Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak Kişiye Karşı İşlenmesi

Yağma suçunun, “*beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye karşı işlenmesi*” de ağırlaştırıcı nitelikli hal olarak yasal düzenlemede yer almaktadır.⁴⁸⁹ TCK’da bu durum açıklanmamış olsa da mağdurun, failin eylemlerine karşı koyamaması ve malını koruyabilmek için direnç göstermekte yeterli olamaması şeklinde anlaşılmaktadır.⁴⁹⁰

Nitekim medeni hukuk bağlamında, ayırt etme gücünden yoksunluk olarak vuku bulan bu durum, her ne kadar bu kanunda tanımlanmamışsa da akla ve mantığa yaraşır şekilde hareket etme kabiliyeti olarak ifade edilmektedir.⁴⁹¹ Bu şartlar içinde bulunan kişi, kendisine karşı gerçekleştirilen eylemin neticesini idrak edememekte veya bu eyleme karşı koyma kabiliyetinden yoksundur.⁴⁹² TMK’nın 13. maddesi uyarınca bu haller sınırlı olarak sayılmamıştır. Bu haller, akla ve mantığa yaraşır vaziyette fiiliyatta bulunamama neticesinde oluşmaktadır. Yine yaş küçüklüğü halinde, akla ve mantığa uygun vaziyette bulunamama ve yöneltlen eylemlerin neticesini idrak edememe söz konusu olabilmektedir.⁴⁹³ Bu nedenle belirtilen kişilere karşı suç teşkil eden eylemler

kurulmasının bozmaya neden olduğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD 29.03.2017, E 2016/5491, K 2017/757, T www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁴⁸⁹ TBMM Genel Kurulu’nda verilen önerge üzerine eklendiği bilgisi için bkz. ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler)*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2005, s. 882. Düzenlemeye yönelik eleştiri için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2815,2816; Kişinin sakatlığı veya yaşı gibi hallerin varlığında suçun işlenmesinin etkili yaptırımı sağladığı görüşü için bkz. YALVAÇ, Gürsel, *Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 13. Baskı, 2013, s. 328.

⁴⁹⁰ ÖZTÜRK, Erkan, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Beden ve Ruh Bakımından Kendisini Savunabilme Kavramı”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, C III, S 21, s. 94; TANERİ, ...Ağır Ceza Suçları, s. 823.

⁴⁹¹ AKİPEK vd., ...*Kişiler Hukuku*, s. 286.

⁴⁹² AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 122.

⁴⁹³ AKİPEK vd., ...*Kişiler Hukuku*, C I, s. 320.

kolayca işlenebildiğinden ve kamu vicdanında derin bir yaralanmaya sebep olduğundan nitelikli hal olarak hükümde yer almıştır.⁴⁹⁴

Nitelikli halden söz edilmesi için failin, mağdura yönelik olarak suçu bizzat işlemesi gerekir. Daha önce de bahsettiğimiz üzere, kendisine yöneltilen cebir veya tehdidi algılayamayan kişiye karşı bu suç işlenemez. Bu nedenle nitelikli halin oluşabilmesi için, mağdurun araç fiilleri kavraması, ancak kendisini savunabilecek bir durumda olmaması gerekir.⁴⁹⁵

Mağdur, bedeni veya psişik durumundan dolayı, suçun araç veya amaç fiillerine karşılık kendisini müdafaa edemeyebilir. Söz gelimi bedeni veya zihinsel özürlülük, ağır hastalık, akıl zayıflığı veya hastalığı, sağır ve dilsizlik, felçli olma hali,⁴⁹⁶ yaşlılık, ağır hamilelik, yaş küçüklüğü halleri bu bent kapsamında sayılabilir.^{497 498} Ancak salt bu hallerin varlığı nitelikli halin gerçekleşmesini sağlamaz. Söz gelimi ileri yaşta olmasına rağmen, kendisini ve malını müdafaa edebilen kimse için nitelikli hal uygulanmaz. Bu nedenle olayın durumuna göre değerlendirme yapılmalıdır. Nitekim Yargıtay'ın, on üç yaşındaki çocuk için nitelikli halin uygulanamayacağı,⁴⁹⁹ ileri

⁴⁹⁴ ÖZTÜRK, "...Kendisini Savunabilme Kavramı", C III, s. 99; BAKLACI SAHİLLİOĞLU, *Yağma Suçu*, s. 67.

⁴⁹⁵ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2815; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 660; EKER, *Yağma Suçları*, s. 170; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 530; Sadece tehdidin algılanması gerektiği görüşü için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754.

⁴⁹⁶ Mağdurun felçli olması, failin mukavemetini yok edecek durumdaysa nitelikli hal uygulanır. ÖZTÜRK, "...Kendisini Savunabilme Kavramı", C III, s. 97,98; Aksi yönde görüş için bkz. KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2815.

⁴⁹⁷ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2815; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 400; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754; EKER, *Yağma Suçları*, s. 170; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 530; ÖZTÜRK, "...Kendisini Savunabilme Kavramı", C III, s. 96; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 70; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 661; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 650; KAYLAN, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...", C I, s. 44; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 114; Medeni hukuk bağlamında, bu kişilerin fiil ehliyeti ya tamamen mevcut değildir ya da sınırlandırılmış şekildedir. AKİPEK vd., ...*Kişiler Hukuku*, C I, s. 302; Benzer şekilde bkz. AKINTÜRK, ATEŞ KARAMAN, *Medeni Hukuk*, s. 135.

⁴⁹⁸ Yargıtay bir kararında, nitelikli hal kapsamında olan kişilerin, kendilerini koruma imkânları olmayan yatalak veyahut felçli kimseler olduklarını belirtmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 1. CD T 24.11.2015, E 2015/1386, K 2015/5698, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); "Yağma suçunun 5237 sayılı TCY'nın 149.maddesinin 1.fıkrasının (a)-(c)-(d)-(e) bentlerine aykırı biçimde, silahla, üç kişi olarak, konutta, felçli ve yaşlı kişilere karşı işlediği, bu nedenle aynı yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken, alt sınırdan uzaklaşmak gerektiği düşünülmeyen ve alt sınır aşılacak cezanın belirlenmesi için duruşma açılarak, cezanın bireyselleştirilmesi amacına yönelik takdir hakkının nedenleri de gösterilerek hüküm kurulması gerekirken, Yargıtay 6. CD T 11.07.2006, E 2005/18306, K 2006/7488, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁴⁹⁹ "Suç tarihinde 13 yaşında olan yakınının, beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olduğuna ilişkin kanıtlar karar yerinde gösterilip, mahkemenin gözlemleri de tutanağa yansıtılıp tartışılmadan, sanık hakkında 5237 sayılı yasanın 149. maddesinin (e) fıkrası ile uygulama..." Yargıtay 6. CD T 17.05.2007, E 2006/11103, K 2007/6126, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

yaştaki kimseler için ise nitelikli halin uygulanabileceği yönünde kararları mevcuttur.⁵⁰⁰

Nitelikli halin uygulanması için mağdurun kendisini müdafaa edemeyecek duruma gelmesinde, failin etkisinin olmaması gerekir.⁵⁰¹ Fail tarafından, mağdura uyuşturucu veya uyarıcı maddeler verilerek yağma suçunun gerçekleştirilmesi halinde, nitelikli halin uygulanıp uygulanamayacağı ile ilgili öğretide görüş birliği yoktur. Katıldığımız ağırlıklı görüş, bu halde nitelikli halin uygulanmayacağı yönündedir.⁵⁰² Daha önce ifade ettiğimiz üzere, bu durum TCK m. 148/3 gereğince cebir karinesi sayıldığından, nitelikli hal kapsamına girmez. Ancak mağdurun kendisini iradi olarak bu duruma getirmesi, akabinde ise fail tarafından yağma suçunun işlenmesi halinde nitelikli hal uygulanma imkânı bulur.⁵⁰³

EKER'e göre, uyuyan bir kimseye yönelik işlenen yağma suçunda, nitelikli hal oluşmaz. Zira bu durum hırsızlık suçunu oluşturmaktadır.⁵⁰⁴ Kanaatimizce, mağdurun uyuyor olması, genel anlamda bedenlen veya ruhen kendisini savunamayacak halde olmasını gerektirmez. Bu nedenle uyuyan bir kimsenin malının alınması hırsızlık suçunu oluştururken, mağdurun uyanması üzerine zor kullanılarak malı alınıldığı takdirde, yağma suçunun temel hali oluşur.

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 43'ünün bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna

⁵⁰⁰ "...sanığın ilaahlı bisküviyi ikram ederek yedirdiği katılan F. M'yi yağma suçunun yapıcı davranışlarına başladıktan sonra önceden bulunmayan biçimde kendisini bilmeyecek ve savunamayacak duruma getirmiş ise de 1932 doğumlu olan adı geçen katılanın yaşı gözetildiğinde suçun işlenmeye başlanmasından önce de kendisini savunacak durumda bulunduğu anlaşılmıştır..." Yargıtay 6. CD E 2007/3565, K 2007/11399, T 05.11.2007, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Yargıtay bir kararında, belirtilen nitelikli halin uygulanması için kişinin kendini koruma imkânının olmaması gerektiğini, söz konusu olayda ise kişinin yaşının ileri olmasına rağmen tek başına yaşadığı, ihtiyaçlarını da giderebildiği göz önüne alındığında bu kişinin nitelikli hal kapsamında belirtilen hal dâhilinde olmadığına hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 1. CD T 24.11.2015, E 2015/1386, K 2015/5698, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁰¹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 660; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 400; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 530; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 650; EKER, Yağma Suçları, s. 171; Yargıtay bir kararında, içinde uyuşturucu madde olan iğnenin fail tarafından mağdura yapılması, akabinde mağdurun kendini koruyamayacak ve failin eylemlerine direnç gösteremeyecek hale getirilmesi olayında, basit halden ceza tayini yapılmasına hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2012/11132, K 2012/13202, T 03.07.2012, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Aksi görüş için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754.

⁵⁰² ÖZTÜRK, "...Bakımından Kendisini Savunabilme Kavramı", C III, s. 99; DEPE... Yağma..., s.527.

⁵⁰³ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 530; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 401; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754; Aksi görüşler için bkz. ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 172.

⁵⁰⁴ EKER, Yağma Suçları, s. 172; Aynı yönde görüşler için bkz. ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 530,531.

ulaşılmıştır. Yağma suçunun, bu nitelikli halle birlikte en çok TCK m. 149/1-c’de yer alan nitelikli halle işlendiği (15) de saptanmıştır.

6. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

Yağma suçunun, “var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi” cezada artırım yapılmasını gerektirmektedir.⁵⁰⁵ Zira suç örgütü, mağdur üzerinde tehdit unsuru oluşturmakla onun dehşet duygusuna kapılmasına yol açmaktadır. Mağdurun dayanırlığını yok edecek şekilde, suç örgütünün gücünden faydalanılması nitelikli hali oluşturur.⁵⁰⁶

Suç örgütü, TCK’nın 220. ve 314. maddeleri ile 3713 sayılı TMK’nın 7. maddesinde düzenlenmiştir. CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT’a göre örgüt, suç işlemek amacıyla bir araya gelen, devamlılık gösteren, suç işlemeye yönelik gerek üye gerekse de araç ve gereçlere sahip olan, en az üç kişiden oluşur. Bu fiilî birliktelik içinde, hiyerarşik bir yapılanma vardır.⁵⁰⁷

Nitelikli halin uygulanması için suç örgütünün gerçekte olup olmadığının, şayet var olan bir örgüt ise de failin örgüte üyeliğinin olup olmadığının bir önemi yoktur.⁵⁰⁸ Fail, var olmayan bir suç örgütü ile mağduru korkutarak suçu gerçekleştirmişse, nitelikli hal uygulanır. Bununla birlikte, suç örgütüne dayanılarak hareket edildiğinin ima edilmesi de nitelikli halin oluşumu için yeterlidir.⁵⁰⁹ Önemli olan, mağdur üzerinde korkutucu tesirin oluşturulmasıdır.⁵¹⁰

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya

⁵⁰⁵ Yargıtay bir kararında, faillerin, mağdura terör örgütü üyesi olduklarını söyledikleri, bu şekilde tehdit ederek mallarını almaya çalıştıkları şeklinde gerçekleşen olayda, yağma suçuna ilişkin nitelikli hal doğrultusunda hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CDE 2016/4486, K 2017/382, T 20.02.2017, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁰⁶ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; Failin, gerçekte var olup olmadığına bakılmaksızın işlediği suçlarla mağduru korkutmaya çalışarak, yağma suçunu işlemesi halinde nitelikli halin oluşmayacağı görüşleri için bkz. KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 661; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 531.

⁵⁰⁷ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 401; Aynı şekilde ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 651.

⁵⁰⁸ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; EKER, Yağma Suçları, s. 175; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 13; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 651; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 661; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 531; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 401; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 125.

⁵⁰⁹ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 661; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 531.

⁵¹⁰ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 650.

sayısı 3.287 iken, bunun 1'inin bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Yine TCK'nın m. 149/1-c, m. 149/1-d ve m. 149/1-g'de yer alan nitelikli halleriyle birlikte bu nitelikli halin işlendiği (5) de görülmektedir.

7. Suçun Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi

Yağma suçunun nitelikli hallerinden biri de var olan bir suç örgütüne fayda sağlanması gayesiyle suçun işlenmesidir. Yani failin suçu işleme amacı, örgüte yarar sağlamaya yöneliktir.⁵¹¹

Suç örgütü, kanunda yer alan düzenlemelere uygun olmalıdır.⁵¹² Örgütün silahlı olup olmadığının ise, nitelikli hal bakımından önemi bulunmamaktadır.⁵¹³ Önemli olan, var olan bir “suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla” suçun işlenmesidir.⁵¹⁴

Fail hakkında nitelikli halden hüküm kurulabilmesi için, failin örgüte üye olması şartı aranmaz.⁵¹⁵ Bu nedenle örgütün de salt yağma suçunun işlenmesine yönelik kurulmuş olması gerekli değildir. Yani örgütün hangi suçu işlemek için kurulduğunun, nitelikli hal bakımından önemi yoktur.⁵¹⁶

Failin, nitelikli hal kapsamında suçu işledikten sonra mağdurdan aldığı malları örgüte teslim etme zorunluluğu yoktur.⁵¹⁷ Örgüte yarar sağlamak amacıyla, mağdura yönelik zor kullanım neticesinde malın alınması yeterlidir. Ayrıca madde gerekçesinde mağdurun bağış vermek, aidat ödemek, üye olmak gibi örgüte yarar sağlamaya zorlanması durumunda da nitelikli halin oluşacağı ifade edilmiştir.⁵¹⁸ Yargıtay'ın bir kararında, örgüt lideri olan failin tefecilik suçunu işlemek amacıyla paravan olarak kullanılan ve oto galericilik yapılan bir işyeri açtığı, mağdurun da faiz karşılığı para alıp geri ödemeyi yapmadığı için oto galeride çalışan olarak görünen diğer örgüt üyeleri tarafından kaçırıldığı, ayrıca parayı ödememesi halinde kardeşinin

⁵¹¹ EKER, Yağma Suçları, s. 177; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 662; Özel kastın varlığı hakkındaki görüş için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816.

⁵¹² EKER, Yağma Suçları, s. 178.

⁵¹³ CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT'a göre, suç örgütü olması şart olmamalı, herhangi bir örgüte fayda sağlandığı takdirde, nitelik hal uygulanmalıdır. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 402.

⁵¹⁴ EKER, Yağma Suçları, s. 178; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 116; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 531.

⁵¹⁵ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 662; EKER, Yağma Suçları, s. 178; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 651; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 755.

⁵¹⁶ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 116; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 75; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 651; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 754,755.

⁵¹⁷ Bkz. TCK m. 149 gerekçesi.

⁵¹⁸ Bkz. TCK m. 149 gerekçesi.

öldürüleceği yönünde tehdide maruz bırakıldığı ve bu sebeplerle faillere ödeme yaptığı olayda, örgüte yarar sağlamak için suçun işlendiğine kanaat getirilmiştir.⁵¹⁹

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan dosyalar incelendiğinde, yalnızca bu nitelikli hal kapsamında suçun işlenmediği sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra TCK'nın m. 149/1-a ve m. 149/1-c'de yer alan nitelikli halleriyle birlikte bu nitelikli halin işlendiği (9) tespit edilmiştir.

8. Suçun Gece Vaktinde İşlenmesi

Nitelikli halin uygulanabilmesi için, suçun işlendiği vaktin geceye tekabül etmesi gerekir. Öncelikle gece vaktinden ne anlaşılması gerektiğine değinilmelidir.

Gece vakti, TCK'nın 6/1-e maddesinde, *“Güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi”* şeklinde tanımlanmıştır.

Failin tanınma ve yakalanma ihtimalinin düşüklüğü ile mağdurun aşırı korku yaşaması nedeniyle kendisini ve malını savunması, gündüz vaktine nazaran gece vakti güçleşmektedir.⁵²⁰ Bu nedenle suçun gece vakti işlenmesi, cezanın ağırlaştırılmasını gerektiren hal olarak düzenlenmiştir.⁵²¹

EKER'e göre, yağma suçunun gece vakti işlenip işlenmediği noktasında detaylı bir araştırma yapılmalı, suçun gerçekleştiği saat tam olarak belirlenmelidir. Bu durumun net olarak tespit edilemediği hallerde veya kuşku durumlarda, suçun gündüz vakti işlendiği varsayılmalıdır.⁵²² Nitekim delillerin takdirinde kesinlik olmaması sebebiyle

⁵¹⁹ Yargıtay 6. CD T 03.03.2011, E 2010/10963, K 2011/2279, (EKER, Yağma Suçları, s.178).

⁵²⁰ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; EKER, Yağma Suçları, s. 179; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 116; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 402; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 77; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 651; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 662; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 532.

⁵²¹ “Suç tarihinde güneşin saat 19:54'te battığı, yakınların beyanına göre suçun 18:00-20:00 saatleri arası işlendiğinin anlaşılması karşısında; suçun gece vakti işlendiğine ilişkin delillerin nelerden ibaret olduğu karar yerinde tartışılmadan TCK'nın 149. maddesinin (h) bendi ile uygulama yapılması bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6. CD E 2014/7016, K 2017/633, T 13.03.2017, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵²² EKER, Yağma Suçları, s. 179.

şüpheden sanık yararlanmalıdır.⁵²³ Gerçekten de güneşin doğuş ve batış saatleri farklılık gösterdiğinden, bu sürelerin belirlenmesi gerekir.⁵²⁴

Yağma suçu, daha önce ifade ettiğimiz üzere araç ve amaç hareketlerle eşgüdümlü gerçekleştirilen, malın alınması veya teslimi ile son bulan bir suçtur. Dolayısıyla, yağma suçunun unsurlarından herhangi birinin vakti geceye denk gelmiş ise, nitelikli hal uygulanır.⁵²⁵ Söz gelimi suçun araç hareketi gündüz olmasına karşın, amaç hareket gece vaktine rastlamışsa ya da araç hareket gece vaktinde iken, amaç hareket gündüz vaktinde olmuşsa nitelikli hal vuku bulur.

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya sayısı 3.287 iken, bunun 103'ünün bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra birden fazla nitelikli halle birlikte suçun gece vakti işlenmesi halinin de çok olduğu sonucuna varılmıştır.

B. Kasten Yaralama Suçunun Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Hallerinin Gerçekleşmesi

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç, failin kastı doğrultusunda hareket etmesi üzerine suçun temel halinin yanı sıra, başka bir neticenin de oluşması durumunda meydana gelen suçtur. Bu nedenle aralarında nedensellik bağı bulunmayan hallerde cezada ağırlaştırma yapılmaz. Failin, başka neticeyi meydana getirmesi için kastı şart olmamakla birlikte, neticenin öngörülebilir olması gerektiğinden taksirin varlığı aranır.⁵²⁶

TCK'nın 149. maddesinin 2. fıkrasında, *“Yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi*

⁵²³ BOZDAĞ, SARIUSTA, “Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri”, C VIII, s. 592.

⁵²⁴ Bunların UYAP' tan saptanabileceğine ilişkin görüş için bkz. PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 116; Bu konuda Meteoroloji Kurumu'na başvurulabileceği görüşü için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 360.

⁵²⁵ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; EKER, *Yağma Suçları*, s. 180; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 116; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 402; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 77; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 755; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 662; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 532.

⁵²⁶ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 651,652; Benzer şekilde BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, BOZDAĞ, Ahmet, “Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi”, *Maliye Dergisi*, 2010, S 158, s. 24.

*durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.” hükmü düzenlenmiştir.*⁵²⁷

Kanun koyucu, yağma suçunun işlenmesi esnasında, aynı kanunun 86. maddesinde yer alan hallerin oluşması durumunda, failin sadece yağma suçundan cezalandırılacağını düzenlemiştir. Keza, yağma suçunun araç fiillerinden biri olan cebrin, kasten yaralama derecesine ulaşması halinde fail ayrıca bu fiilinden dolayı cezalandırılmaz. Ancak yağma suçuyla birlikte aynı kanunun 87. maddesinde yer alan neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamanın gerçekleştirilmesi halinde fail hem yağma hem de kasten yaralama suçlarına ilişkin hükümler doğrultusunda cezalandırılır.⁵²⁸ Nitekim Yargıtay’ın bir kararında failin cebir kullanımı neticesinde, mağdurda kemik kırığı meydana gelmesinden dolayı, failin yağma suçuyla birlikte ayrıca bu neticeden de sorumlu olması gerektiğine hükmedilmiştir.⁵²⁹

C. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller

Daha az cezayı gerektiren nitelikli hal, bir suçun nitelikli unsurları arasında suçun temel haline nazaran cezada indirim yapılmasını gerektiren haldir.⁵³⁰

TCK’nın 150. maddesinde, yağma suçunda daha az cezayı gerektiren nitelikli haller yer almaktadır.⁵³¹ Bu haller, “*suçun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi*” ve “*malın değerinin azlığı*” dır.

⁵²⁷ Bu düzenlemenin, neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç sistematığıne aykırı olduğu yönünde görüş için bkz. ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 652; Bileşik suç yapısıyla örtüşmediğine ilişkin görüş için bkz. HAFIZOĞULLARI, ÖZEN, ...*Suçlar*, s.361.

⁵²⁸ KARAKAŞ DOĞAN, “Suçların ve Cezaların İçtimarı”, C I, s. 816.

⁵²⁹ Yargıtay 6. CD E 2011/22116, K 2014/12841, T 23.06.2014, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Benzer şekilde “*Mağdurun eşyasını muhafaza için direnmesi ve bu nedenle cebre maruz kalması halinde eylemin yağma suçuna dönüşeceği, kullanılan cebrin yaralamanın basit hali derecesinde olması halinde, cebir yağma suçu içinde eriyeceğinden sanığın yalnızca yağma, cebrin yaralamanın netice sebebiyle ağırlaşmış derecesine ulaşması halinde ise failin, yaralama ve yağma suçlarından cezalandırılacağı unutulmamalıdır.*” Yargıtay CGK 12.05.2009, E 2009/6-80, K 2009/123, T www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵³⁰ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s. 141; ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 316.

⁵³¹ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 532.

1. Suçun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi

Yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hallerinden biri, “suçun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi” dir. TCK’nın 150/1. maddesinde, “Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.” şeklinde hüküm yer almaktadır. Böyle bir durumda, yağma suçundan hüküm kurulmaz. Zira kanun metninde, tehdit veya kasten yaralama suçundan⁵³² ceza tayini yapılacağı düzenlenmiştir.⁵³³ Ancak failin işlediği suç, yağma suçu olarak adli sicil kaydında yer alacaktır.⁵³⁴

Eski TCK’nın 308. maddesinde yer alan ihkak-ı hak suçu, müstakil bir suç olarak düzenlenmiş idi.⁵³⁵ TCK’da bu şekilde bir suça yer verilmemekle birlikte, aynı kanunun 150/1. maddesiyle hukuki ilişkiye dayanılarak alacağın tahsili durumu kanunda yer almıştır.⁵³⁶

⁵³² Cebir suçundan dolayı cezada artırım yapılması gerektiğine ilişkin görüş için bkz. ÖZBEY, Özcan, “Yağma Suçunda Daha Az Cezayı Gerektiren Hal ve Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, C V, S 44, s. 131.

⁵³³ Düzenlemenin, bileşik suç ilkesiyle bağdaşmadığına ilişkin eleştiriler için bkz. ÖZEN, Mustafa, “Kasten Yaralama Suçunun Maddi Unsur Bakımından Bazı Suçlarla İlişkisi”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, C III, S 22, s. 93; ÖZEN, ...Genel Hükümler, s.859.

⁵³⁴ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2812; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 533; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 663.

⁵³⁵ “Bir kimse hükümete müracaata muktedir olduğu ahvalde iddia eylediği bir hakkı istihsal maksadıyla eşya üzerinde kuvvet sarfiyle kendiliğinden hakkını ihkak ederse otuz liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkûm olur.” (765 sayılı TCK m. 308/1).

⁵³⁶ “Böylece, kanunda, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 308 inci maddesinde tanımlanan ve ihkakı hak veya kendiliğinden hak alma diye ifade edilen suç tanımına ayrıca yer verilmemiştir.”, (Bkz. m. 150/1 gerekçesi); KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 121; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 532,533; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 662; Hükümün, kanunda yer aldığı kısma ilişkin eleştiriler için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 404; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 755; EKER, Yağma Suçları, s. 185,186; “5237 sayılı TCK’da, 765 sayılı TCK’nın 308. maddesindeki kendiliğinden hak alma suçuna benzer bağımsız bir suç tipine yer verilmemiş, onun yerine kanunda belirtilen bazı suçların bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde failin daha az ceza ile cezalandırılması öngörülmüş, bu bağlamda hırsızlık suçunda 144, yağma suçunda 150/1, dolandırıcılık suçunda 159, belgede sahtecilik suçunda 211. maddeler düzenlenmiştir. Nitekim 5237 sayılı TCK’nın daha az cezayı gerektiren hal başlığı altındaki 150. maddesinin konumuzu ilgilendiren 1. fıkrası; kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır şeklindedir. Böylece 765 sayılı TCK’nın 308. maddesinde adliye aleyhine işlenen bir suç olarak koruma altına alınan eylemlerin bir kısmı, 5237 sayılı TCK’nın 150/1. maddesiyle malvarlığına ilişkin bir suç haline dönüştürülmüştür. Bu düzenlemeye göre, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla cebir veya tehdit kullanılması halinde eylem yağma suçunu oluşturmakla birlikte, bu özel düzenleme nedeniyle fail kasten yaralama ve/veya tehdit suçundan cezalandırılacaktır. Böylece, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla hareket edilmiş olması daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak kabul edilmiş, başka bir anlatımla failin saikine önem verilmiştir.” Yargıtay CGK T 17.12.2013, E 2013/452, K 2013/612, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

“Suçun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi” halinde, kanun maddesinin uygulanabilmesi için birtakım şartlar gerekmektedir. Bunlar; fail ile borçlu arasındaki alacağın hukuki bir ilişkiden kaynaklanması, alacaklı olan failin, borçlu olan mağdurdan bir alacağının olması,⁵³⁷ failin alacağını tahsil amacıyla, mağdura yönelik cebir ya da tehdit uygulaması ve mal ile alacak miktarı arasında uygunluk olmasıdır.⁵³⁸ Hükmün uygulanması için, sayılan şartların birlikte gerçekleşmiş olması aranır.

Nitelikli halin uygulanması için, öncelikle hukuki ilişkinin varlığı aranır. Hukuki ilişki, hukuki sonuç doğurmak için kurulan ve hukuk düzenince muhafaza edilen, hukuka uygun ilişkilerdir.⁵³⁹ Mağdur ile fail arasında, hukuki ilişkiye dayalı olarak alacak hakkı doğmuş olmalıdır.⁵⁴⁰ Hukuki ilişkinin tarafları, alacaklı ve borçlu olduğuna göre, fail ve mağdur dışındaki kimselerin, bir hukuki ilişkiye dayanarak yağma suçunu gerçekleştirmesi halinde nitelik hal uygulanmaz.⁵⁴¹ Keza, nitelikli halin uygulanması için hukuki ilişkinin tarafları, bizzat mağdur ve fail olmalıdır. Söz gelimi başkasına senet veya çek tahsilatçılığı yapanlar, bunları kendi adlarına ciro etmiş olsalar dahi hukuki ilişkinin doğrudan tarafı olmadıklarından, nitelikli halin uygulanması söz konusu olmaz.⁵⁴² Böyle bir durumda, yağma suçunun temel halinden ceza tayini yapılır. Ancak Yargıtay’ın yerleşik içtihatlarına göre, faille aralarında yakın ilişki bulunan akraba, arkadaş, iş ortağı gibi kimselerin de faille birlikte alacağın tahsili

⁵³⁷ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 366.

⁵³⁸ EKER, *Yağma Suçları*, s. 186; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2816,2817; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 404; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 136; ÖZBEY, “...Etkin Pişmanlık Hükmünün Uygulanması”, s. 130; İŞÇENEROĞLU, Mehmet, “Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi”, Edt. Mustafa Çakır, *Uluslararası Hukuk Kongresi: Güncel Temalar & Başlıklar*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2018, s. 245.

⁵³⁹ EKER, *Yağma Suçları*, s. 186; GÜNAY, Mehmet, “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Ankara, 2015, S 5, s. 465.

⁵⁴⁰ ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 653; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 755; “Olay tarihinden bir süre önce, mağdur İ. 'in, Y. isimli şahsa bir araç sattığı, aracın üzerinde haciz olması sebebiyle, Y.' in aracı kendi adına tescil ettiremediği, her ne kadar tanık sıfatıyla dinlenen Y., sanıklar ile bir ilgisi olmadığını ve onları tanımadığını beyan etse de, sanıkların, Y.' in aracındaki haczin kaldırılması amacıyla mağduru tehdit ederek 3.500,00-TL para istedikleri, ancak parayı alamadan yakalandıkları tüm dosya kapsamı ile sabit olduğu halde, sanıkların eyleminin işyerinde, birden çok kişiyle birlikte yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, başkasına ait olan alacağın tahsili amacıyla tehdit ve cebir kullanılması halinde TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanma imkânı olmadığı dikkate alınmadan, delillerin takdir ve değerlendirilmesinde yanlışlığa düşülerek yazılı şekilde karar verilmesi...” Yargıtay 6. CD E 2012/13894, K 2015/1055, T 04.02.2015, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁴¹ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 534; EKER, *Yağma Suçları*, s. 187; GÜNAY, “...Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, s. 466; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.507.

⁵⁴² KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2817; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 136; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 664; EKER, *Yağma Suçları*, s. 186; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 150; İŞÇENEROĞLU, “...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi”, s. 2448.

amacıyla zor kullanmaları halinde nitelikli hal uygulanır. Yine Yargıtay bir kararında, hukuki alacağını tahsil etmek amacıyla mağdura yönelik yağma eylemini gerçekleştiren fail ve suça iştirak eden akrabası ile iş ortağı olan yakın arkadaşının da nitelikli halden yararlanmalarına, zira bu kişilerin asli failden neredeyse beş kat daha fazla ceza almalarının hakkaniyet ile bağdaşmayacağına hükmetmiştir.⁵⁴³ Yargıtay'ın bu görüşteki kararlarına katılmıyoruz. Çünkü bu kişiler, borç ilişkisinin tarafı olmadıkları için nitelikli hal uygulanmamalıdır. Zira borç ilişkisinden kaynaklanan alacak hakkı nispidir, bu nedenle de alacaklı ve borçlu arasında hüküm ifade eder.⁵⁴⁴ Bu bakımdan faille birlikte suçu işleyen kişiler için, yağma suçunun temel halinden hüküm kurulması gerektiği kanaatindeyiz.⁵⁴⁵

Hukuki ilişkinin gerçekte var olup olmadığı tetkik edilmelidir. Soyut bir ilişkiye dayanarak, alacağın var olduğunun iddia edilmesi halinde nitelikli halden değil, yağma suçundan hüküm kurulur.⁵⁴⁶ Gerçekte hukuki bir ilişki olmamasına rağmen, failin hukuki ilişkiye dayandığını sanıp cebir veya tehdit uygulaması halinde, kişinin hatasından faydalanacağı ve nitelikli halin uygulanacağı görüşündeyiz.⁵⁴⁷ Bir hukuki ilişkinin varlığının ispatlanması için her türlü senet, belge veya tanık anlatımına

⁵⁴³ Yargıtay 6. CD E 2017/58, K 2017/521, T 06.03.2017, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Benzer şekilde bkz. "Mağdurun, tanık olarak dinlenen ... isimli kişiye borcu bulunduğu, adı geçen tanığın mağdurdan alacağını alamadığını köyde dile getirmesi üzerine tanıdığı olan sanığın, alacaklı konumdaki tanığa hitaben, sen borcu olan kişinin telefonunu ver, ben arayıp konuşayım dedikten sonra mağduru arayıp çocuklarını öldürmekle tehdit edip adı geçen tanığa olan borcunu ödemesini istediğinin anlaşılması ve mahkemece de kabul edilmesi karşısında; sanığın eyleminin TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla 106/1. maddesinde tanımlanan tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden..." Yargıtay 6. CD E 2010/18633, K 2013/12005, T 22.05.2013, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

"V. ve V.' ı ise basit tıbbi bir müdahale ile giderilebilecek şekilde yaradıktan sonra, cebir ve tehditle tüm mağdurları bir yere kapatmak suretiyle mağdur sayısınca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu işledikleri, daha sonra da sanıklar A.A. ve Ş.A.' in babası olan G.A.' in hayvan alım satımından dolayı mağdurlardan olan 4.000 liralık alacağını tahsil amacıyla, ahıra kapatarak direğe bağladıkları, mağdur O.' in cebinde bulunan bir adet cep telefonu ile 3.740 lirayı tehditle aldıkları anlaşılmakta olup, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının işlenmesinden sonra mağdur O.' a karşı yağma suçunun işlenmesi, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve yağma suçlarından birinin diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olmaması, 5237 sayılı TCK'nın hazırlanmasında esas alınan kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza vardır ilkesi birlikte değerlendirildiğinde, sanıkların kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu ile birlikte mağdur O.' a karşı gerçekleştirdikleri eylem nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla 106. maddesi uyarınca da cezalandırılmaları gerektiğinden..." Yargıtay CGK E 2012/6-1523, K 2013/66, T 19.02.2013, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁴⁴ KOÇ, ...Yağma..., s.111.

⁵⁴⁵ BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.507.

⁵⁴⁶ ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 653; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 366; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 534; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 664; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 756; EKER, Yağma Suçları, s. 190.

⁵⁴⁷ GÜNAY, "...Tahsil Amacıyla İşlenmesi", s. 469; DEPE, ...Yağma..., s. 541; BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.506; YAŞAR vd., ...Türk Ceza Kanunu..., s.4406; ÖZBEK, ...İzmir Şerhi..., C II, s.1064.

dayanılabilir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan senetle ispat zorunluluğu durumlarına ise⁵⁴⁸ nitelikli halin uygulanması noktasında başvurulmaz.⁵⁴⁹

ARTUK/GÖKCEN/ALŞAHİN/ÇAKIR'a göre, borçlar hukuku bağlamında noksan bir sözleşmeye dayalı olarak oluşan alacak hakkı için nitelikli halin uygulanmayacağını kesin olarak söylemek doğru olmaz.⁵⁵⁰ Bununla birlikte, borç ilişkisi, diğer bir deyişle alacaklı ve borçlu arasındaki hukuki ilişki⁵⁵¹ gerçekte var olmasına rağmen sona ermişse, failin biten ilişkiye dayanarak hak iddia etmesinin bir önemi olmaz.⁵⁵² Aynı şekilde şarta bağlanan bir borç ilişkisinde, şart henüz gerçekleşmeden tahsil amacıyla cebir veya tehdide başvurulmuşsa, yağma suçundan hüküm kurulur.⁵⁵³

Nitelikli halin uygulanması için gereken diğer şart, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın varlığıdır.⁵⁵⁴ Malvarlığı hakkı olan alacak hakkı ise borçlunun borcuna karşılık, alacak sahibinin alacağını istemesini sağlayan asli bir hakkıdır.⁵⁵⁵ Diğer bir ifade ile hukuki ilişkiden dolayı ortaya çıkan talep hakkıdır.⁵⁵⁶ Alacak hakkı, hukuki ilişkiden doğan bir hak olması sebebiyle alacaklıya karşı ileri sürülebildiğinden, nispi bir haktır.⁵⁵⁷ Söz konusu alacak, para veya ayni mal da olabilir, ama malın aynı cins olması şart değildir.⁵⁵⁸ Önemli olan, alacağın hukuka uygun bir şekilde kazanılmış olmasıdır.⁵⁵⁹ Fail, hukuka uygun bir şekilde elde ettiği alacak hakkı doğrultusunda

⁵⁴⁸ Bu kanunda belirtilen parasal sınırı aşan durumlarda ancak senetle ispatın olabileceği görüşü için bkz. KURU, ARSLAN, YILMAZ, *Medeni Usul Hukuku*, s. 388.

⁵⁴⁹ EKER, Yağma Suçları, s. 187.

⁵⁵⁰ ARTUK vd., *...Özel Hükümler*, s. 533; Aynı yönde görüş için bkz. TEZCAN vd., *...Ceza Özel Hukuku*, s. 756; Benzer yönde karar için bkz. "...fail ile mağdur arasında alacak hakkı doğuran herhangi bir hukuksal ilişkinin bulunması gereklidir. Bu hukuki ilişkinin, ilgili kanunda belirtilen şekil şartına uygun olarak kurulmuş olması zorunlu olmayıp, hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir ilişki olması yeterlidir." Yargıtay CGK E 2013/452, K 2013/612, T 17.12.2013, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁵¹ REİSOĞLU, *Türk Borçlar Hukuku...*, s. 33; EREN, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınları, 14. Baskı, 2012, s. 22.

⁵⁵² TEZCAN vd., *...Ceza Özel Hukuku*, s. 756; EKER, Yağma Suçları, s. 190.

⁵⁵³ ARTUK vd., *...Özel Hükümler*, s. 534; TEZCAN vd., *...Ceza Özel Hukuku*, s. 756.

⁵⁵⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, *...Özel Hükümler*, s. 664.

⁵⁵⁵ KOÇ, *...Yağma...*, s. 110,111; İŞÇENEROĞLU, "...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi", s. 246; EREN, *Borçlar Hukuku...*, s. 48.

⁵⁵⁶ REİSOĞLU, *Türk Borçlar Hukuku...*, s. 34; Benzer şekilde İNAL, H. Tamer, *Borca Aykırılık ve Sonuçları*, İstanbul, Papatya Yayıncılık, 2. Baskı, 2009, s. 43.

⁵⁵⁷ EREN, *Borçlar Hukuku...*, s. 52; İNAL, *Borca Aykırılık ve Sonuçları*, s. 44.

⁵⁵⁸ ÖZBEK vd., *...Özel Hükümler*, s. 653; ARTUK vd., *...Özel Hükümler*, s. 534; TEZCAN vd., *...Ceza Özel Hukuku*, s. 757.

⁵⁵⁹ "...sanıklar, 6.500 TL değerindeki para ve cep telefonlarını, yasal düzenleme ile belirli koşullara bağlanan ve belirlenen koşullara uyulmadığı takdirde de suç olarak tanımlanan define bulma eyleminin gerçekleştirilmesi amacıyla bilerek mağdura verdikleri, dolayısıyla sanıklar ile mağdur arasında hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir ilişki bulunmadığı...bıçak tehdidi ile zorla imzalatarak mağdurdan senet alan sanıkların eyleminin 5237 sayılı TCY'nın 150/1. maddesi uyarınca...kabulü olanaksızdır."

hareket etmiş ve zor kullanmışsa nitelikli hal uygulanır. Bunun için, mağdurdan alacağın alınması şart değildir.⁵⁶⁰

Alacak hakkı ile ilgili diğer bir husus ise, alacağın talep edilebilirliği noktasındadır. Buna göre, alacağın mevcut olması nitelikli halin uygulanması için yeterlidir. Bu kapsamda eksik borcun söz konusu olduğu durumda nitelikli halin uygulanmasına yönelik birtakım sorunlar oluşmaktadır. Eksik borç (tabii borç) ise borçlunun, alacaklıya karşı olan borcunu yerine getirmediği bir durumda sorumluluğuna gidilememesi nedeniyle borcun eksik kalması halidir.⁵⁶¹ Başka bir deyişle, borcun mevcut olmasına rağmen ifa edilmemesi halinde, borçlunun sorumluluğu yoktur; alacak, dava veya takip edilemez.⁵⁶² Ahlaka aykırı borçlar da bu kapsamda olduğundan, hukuken korunmamaları sebebiyle alacağa ilişkin istem hakkı bulunmaz. Kanaatimizce, ahlaka aykırı olan ya da konusu itibarıyla suç teşkil eden durumlardan doğan eksik borçlarda nitelikli hal uygulanmamalı, diğer eksik borç hallerinde ise uygulanabilmelidir.⁵⁶³

Alacaklının, hukuka uygun olarak alacağını devretmesi halinde, alacak hakkı ve tasarrufla bulunma yetkisi devralana geçer.⁵⁶⁴ Bu nedenle devralanın, alacağı tahsil etmek için mağdura yönelik gerçekleştirdiği cebir veya tehdit halinde nitelikli halin uygulanma imkânı bulacağını düşünüyoruz.⁵⁶⁵ Borcun üstlenilmesi halinde ise, bu duruma alacaklı onay verdiğinde, yeni borçlu mağdur sıfatı kazanacağından, nitelikli halin uygulanabileceği görüşündeyiz.⁵⁶⁶

Değinmek gerekir ki, kefilden alacağın tahsil edilmesi halinde uygulanan zor kullanma da nitelikli halin uygulanmasını gerektirir.⁵⁶⁷ Nitekim borca kefil olan kimse,

Yargıtay CGK E 2011/6-7, K 2011/63, T 26.04.2011, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); Benzer şekilde İNAL, Borca Aykırılık ve Sonuçları, s. 45; YURTCAN, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, s. 277.

⁵⁶⁰ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 367; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 533; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 664.

⁵⁶¹ EREN, Borçlar Hukuku..., s. 88.

⁵⁶² REİSOĞLU, Türk Borçlar Hukuku..., s. 38; EREN, Borçlar Hukuku..., s. 89.

⁵⁶³ Aynı şekilde bkz. KOÇ, ...*Yağma*..., s. 126,127; İŞÇENEROĞLU, "...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi", s. 251; GÜNAY, "...Tahsil Amacıyla İşlenmesi", s. 470; DEPE, ...*Yağma*..., s.539; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.507; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi*..., C II, s.1063.

⁵⁶⁴ EREN, Borçlar Hukuku..., s. 1224.

⁵⁶⁵ EKER, *Yağma Suçları*, s. 188; Aksi yönde görüş için bkz. ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 130; İŞÇENEROĞLU, "...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi", s. 249; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.751; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi*..., C II, s. 1061; Aksi görüşler için bkz. YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s.4406; BİÇAKCI, ...*Tehdit Suçu*, s.21.

⁵⁶⁶ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 757; GÜNAY, "...Tahsil Amacıyla İşlenmesi", s. 466; EREN, Borçlar Hukuku..., s. 1243; İŞÇENEROĞLU, ...*Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi*, s. 70.

⁵⁶⁷ KOÇ, ...*Yağma*..., s. 121; EKER, *Yağma Suçları*, s. 198; Hizmetçiye karşı gerçekleştirilen zor kullanmada da nitelikli halin uygulanacağı görüşü için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 757;

borcun ödenmesinden borçlu gibi sorumludur. Bu noktada kefaletin türü önem arz etmektedir. Adi kefalette, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 585. maddesinde belirtilen haller dışında, alacaklı öncelikle asıl borçluya başvurmalıdır.⁵⁶⁸ Böyle bir durumda fail, alacağının tahsili için kefile karşı cebir veya tehdit kullanmışsa, nitelikli halin uygulanamayacağı kanaatindeyiz. Zira sıralı kefil söz konusu olduğundan, öncelikle asıl borçluya gidilir, tahsil yapılamadığı takdirde kefilin sorumluluğu doğar. Müteselsil kefalette ise alacaklının, borcun ifası için ilk olarak asıl borçluya gitme zorunluluğu bulunmamaktadır.⁵⁶⁹ Müteselsil kefalette, borcun ifası için doğrudan kefile gidilebilir. Bu kapsamda, failin alacağının tahsili için kefile yönelik zor kullanımı neticesinde nitelikli halin uygulanacağı kanaatindeyiz.

Nitelikli halin uygulanması için, mağdura yönelik tehdit ya da cebir kullanımı olmalıdır. Yani fail, mağdurla aralarında olan hukuki ilişki kapsamında doğan alacağını almak için cebir veya tehdit kullanmalıdır ki, nitelikli hal uygulanabilsin.

Nitelikli halin uygulanması için gereken son şart ise, zor kullanma neticesinde alınan para ile alacak miktarı arasındaki uygunluktur.⁵⁷⁰ Şayet fail, alacak miktarının çok üzerinde bir meblağ almışsa, nitelikli hal uygulanmaz.⁵⁷¹ Böyle bir durumda, fail

“Sanıkların, M. A. isimli kişinin borcu için konuyla hiçbir ilgisi olmayan mağdur F. G.’ ü bulunduğu kahvehaneden alarak hürriyetini kısıtlamaları, kasten yaralayarak borçlusu M. A. olan senedin altına zorla kefil olarak imza attırmaları ve üzerindeki 240 lira parayı almaları yaşamın olağan akışına ve dosya içindeki kanıtlara uygun düşmediğinden, mağdurun M. A. isimli kişinin sanıklara ait beyaz eşya dükkânından aldığı beyaz eşyalar nedeniyle doğan ve senede bağlanan borca sözlü olarak kefil olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Cebir ve tehdit kullanarak etkisiz hale getirdikleri mağdura borçlu sıfatıyla yüksek meblağlı açık senet imzalatmaları olanaklı iken sadece bahse konu senedi kefil olarak imzalatmaları da sanıkların amacının hukuki ilişkiye dayanan alacaklarını tahsil etme olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bunun yanında, sanıkların senede zorla kefil olarak imza attırdıkları mağdurun üzerinde bulunan 240 lirayı almaları, borcun vadesinin üzerinden suç tarihi itibarıyla beş aya yakın bir zaman geçmesi ve alacak miktarının asıl alacağın yanında faizi de kapsamı hususları göz önüne alındığında, hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hareket edildiği...” Yargıtay CGK E 2009/6-158, K 2009/263, T 03.11.2009, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁶⁸ YAVUZ, Cevdet, *Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*, İstanbul, Beta Basım Yay., 12. Baskı, 2013, s.763.

⁵⁶⁹ YAVUZ, *Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*, s. 765.

⁵⁷⁰ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 534; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 757; EKER, Yağma Suçları, s. 189; İŞÇENEROĞLU, “...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi”, s. 246.

⁵⁷¹ Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdurdan alacağını almak için zor kullanma gerçekleştirmesi olayında, taraflar arasında hukuki ilişkinin söz konusu olmadığını, bu nedenle alacağın var olmadığını, aksi olsa dahi alacağın değeri ile istenilen miktar arasında fazlalığın olduğunu, bu nedenlerle yağmaya teşebbüsten hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2015/8520, K 2016/1908, T 17.03.2016, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); “*Katılanın, tanıktan alınan borç karşılığında kendisinin kefil, ağabeyi tanığın de borçlu olarak imzaladığı bir adet boş bononun tanığa verildiği, ancak borcun vaktinde ödenmediği, verilen bu boş bononun sanığın eline geçmesi üzerine, sanığın katılandan bono karşılığında katılanın borçlandığı miktarın çok üzerinde bir miktarı tehditle talep etmesi biçimindeki eylemin yağma suçunu oluşturduğunun gözetilmesi gerekir.*” Yargıtay 6. CD E 2011/15399, K 2014/6739, T 07.04.2014, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

yağma suçunun temel halinden cezalandırılır. Ancak, asıl alacağın ödenmemesi nedeniyle anaparaya faiz uygulanmışsa veyahut enflasyondan kaynaklı faiz hesaplanmışsa, alacak miktarına bunlar da dâhil edilebilmelidir.⁵⁷²

Birden çok kişinin birlikte suçu işlemesi halinde ise, iştirak ilişkisi söz konusu olur. Ancak iştirak durumunda nitelikli halin nasıl uygulanacağı, doktrinde tartışmalıdır.

Bir görüşe göre failin, alacaklı olmayan kimselerle birlikte suçu işlemesi halinde, yalnızca fail nitelikli halden yararlanırken, diğerleri için yağma suçundan hüküm kurulur, ayrıca alacak hakkı sahibi olan failin, azmettiren olması durumunda da nitelikli hal uygulanmaz.⁵⁷³ Diğer görüşe göre, alacaklı olan failin, suçu birlikte işlediği şerikler için verilecek cezada nitelikli halden hüküm kurulur. Keza alacaklı olan failin, azmettiren olması durumunda da nitelikli halden hüküm kurulur.⁵⁷⁴

Failin, alacağını tahsil etmek amacıyla mağduru kaçırp, akabinde zor kullanması halinde hem nitelikli halden hem de kişiyi hürriyetten yoksun kılma suçundan hüküm kurulur.⁵⁷⁵ Nitekim Yargıtay bir kararında, failin alacağını tahsil etmek için mağduru zorla konteynere kilitlemesi ve senedi imzalatması şeklinde gerçekleşen eyleminden dolayı, her iki suçtan ayrı ayrı cezalandırılmasına hükmetmiştir.⁵⁷⁶

Ayrıca yaptığımız araştırmalar neticesinde Gaziantep ilinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında yağma suçuna ilişkin savcılıkta bulunan toplam dosya

“Sanıklar ...ve ...hakkında mağdur ...'e, sanıklar hakkında mağdur ...' e yönelik eylemler yönünden; yüksek faizle dışarıya borç veren sanık ...'dan borç alan mağdurların borcunu ödeyememesi üzerine mağdur ...'in yanına sanık ...'la birlikte gelen sanık ...'nın, mağdurdan tehdit suretiyle alacak miktarının çok üzerinde olacak şekilde para isteyerek senet aldıkları ve mağdurun aracının devrini örgüt elemanı ...üzerine yaptıkları, mağdur ...'in de aldığı borcu ödeyememesi üzerine sanık ...'nın yanında sanıklar ...ve ...olduğu halde mağdurun yanına gelerek ölümle tehdit etmek suretiyle borca karşılık gayrimenkullerin tapusunu kendi üzerine aldıkları ve borcun çok üzerinde olacak şekilde para talep ettikleri olayda; sanık ...'nın yanındaki diğer sanıklarla birlikte mağdurlardan alacağı miktarın çok üzerinde olacak şekilde ölümle tehdit etmek suretiyle para talep etmesi nedeniyle sanıkların yağma suçundan cezalandırılmaları gerekirken yazılı şekilde tehdit suçundan hüküm kurulması...” Yargıtay 1. CD T 28.09.2011, E 2011/3829, K 2011/5567, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁷² TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 757; EKER, Yağma Suçları, s. 189; GÜNAY, “...Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, s. 4; DEPE, ...*Yağma...*, s.540.

⁵⁷³ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 756; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 665; ÖZBEK, ...*İzmir Şerhi...*, C II, s. 1061; Bununla birlikte, alacaklının aynı konutta yaşadığı bireylerin de bu kapsamda olması gerektiği görüşü için bkz. KOÇ, ...*Yağma...*, s. 219; MERAN, ...*Yağma...*, s.315; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.751.

⁵⁷⁴ EKER, Yağma Suçları, s. 198; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 121; GÜNAY, “...Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, s. 477; DEPE, ...*Yağma...*, s. 541.

⁵⁷⁵ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 367; EKER, Yağma Suçları, s. 198; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 224.

⁵⁷⁶ Yargıtay 6. CD E 2009/22941, K 2013/6295, T 25.03.2013, (EKER, Yağma Suçları, s.198,199).

sayısı 3.287 iken, bunun 26'sının bu nitelikli hal kapsamında işlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

2. Malın Değerinin Azlığı

TCK'nın 150/2. maddesinde, yağma suçuna konu olan malın değerinin azlığı düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, *“Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilebilir.”*⁵⁷⁷ denilerek, malın değerinin azlığı durumunda cezada indirim yapılabileceği ifade edilmiştir.⁵⁷⁸ Malın değerinin azlığı halinde, indirim yapılması şart değildir. Nitekim kanun koyucu, *“indirilebilir”* ibaresi ile hâkime takdir yetkisi tanımıştır.⁵⁷⁹

⁵⁷⁷ 25869 sayılı, 08.07.2005 tarihli RG' de yayımlanan 5377 sayılı yasayla *indirilir* ibaresi, *indirilebilir* olarak değiştirilmiştir, ÖZGENÇ, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), s. 884; YALVAÇ, Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar, s. 328.

⁵⁷⁸ “5237 sayılı TCY'nın 150/2. maddesinde; yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilir hükmü yer almakta iken, anılan hüküm, 29.06.2005 gün ve 5377 sayılı yasanın 17. maddesi ile yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilebilir şeklinde değiştirilmiştir. Maddenin ilk hali ile yağma suçlarında, konu değer azlığı nedeniyle yargıca, cezada indirim yapma mecburiyeti getirilmiş, daha sonra yapılan değişiklikle ise bu mecburiyet kaldırılmış ve indirim yapma yapmama konusunda takdir yetkisi tanınmıştır. Yargıtay 6. Ceza Dairesi'nin, değer azlığı ile ilgili olan ve içtihadı daha çoğunu alabilme olanağı varken yalnızca ihtiyacı kadar ve değer olarak az olan şeyi alma halleri ile sınırlı imişçesine yansıtılan görüşünün, 150/2. madde uygulamasında bütünüyle reddedilmesi mümkün görülmemekte ve maddenin uygulanabileceği hallerden bir tür olarak kabul edilmekte ise de maddenin, sadece ve yalnız bu tanımlamayla sınırlandırılması olanaklı değildir. 150/2. madde yağma suçunun konusunu oluşturan değer az olmasını temel almaktadır. Değer azlığı ile yasa koyucu tarafından neyin kastedildiği, duraksamaları önleyecek biçimde açıklığa kavuşturulmamış, rakamsal bir sınırlandırma getirilmemiş ve fakat yargıca, yargılama konusu maddi olayla ilgili olarak takdir ve değerlendirme yetkisi tanınmıştır. Yargıç, gasp edilen veya gasp edilmeye kalkışılan şeyin değerinin azlığını ceza indirimi yapmakla değerlendirebilecektir. Bu itibarla, 5237 sayılı yasanın 150/2. maddesinin uygulanmasında, 765 sayılı TCY. 'nın 522. maddesinde öngörülen hafif yada pek hafif kavramlarıyla irtibatlı bir yoruma girilmemeli, Yargıtay'dan, anılan maddenin uygulanması sürecindeki içtihatlarına paralel şekilde, yıllık değer ölçülerini belirlemesi beklenmemelidir. Yargıç, bu değerlendirmenin yanı sıra her somut olayda, olayın özelliklerini dikkate alacak, 5237 sayılı TCY' nın 3. maddesinde öngörüldüğü üzere, işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı olacak şekilde ceza adaletini sağlayacaktır. Görüldüğü gibi madde ile getirilen sistem, sadece malın değerinin objektif ölçütlere göre belirlenerek cezadan indirim yapılmasından ibaret değildir. Olayın özelliği her olayda değerlendirmeye konu edilecek, meydana gelen haksızlığa faili iten etkenler ve bu haksızlığın mağdur üzerindeki etkileri de gözetilerek indirim yapma yapmama konusunda takdir kullanılacak ve maddenin uygulanıp uygulanmamasına ilişkin gerekçe kararda gösterilecektir. Buna karşılık 150/2. maddenin uygulanmasındaki en önemli kriter kuşkusuz değer ölçüsüdür. Bu değer ise indirim yapılmasını haklı saydıracak düzeyde az olması gerekmektedir. Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde, yağma suçunun konusu olan cüzdanın ve cüzdanda bulunan kartların maddi değeri pek hafif olarak değerlendirilebilecek düzeyde ise de, olayın özelliği nazara alındığında, mağdur üzerinde ne bulursa alma kastı ile hareket eden sanık hakkında sırf cüzdandan umduğu miktarda para çıkmamış olması nedeniyle 5237 sayılı TCY' nın 150/2. maddesi uyarınca indirim yapılması kabul edilemez.” Yargıtay CGK E 2008/6-47, K 2008/43, T 04.03.2008, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁷⁹ EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 133; GÜRÜHAN, Caner, TOPAÇ, Tahir Hami, KANAT, Ahmet Serhat Ergin, “Yargıtay'ın Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”,

Eski TCK'da, değer azlığı olması halinde cezada indirim yapılmamasına karşın, malın değerinin fahiş derecede fazla olması nedeniyle cezada artırım yapılmasına yönelik düzenleme vardı.⁵⁸⁰ Ancak yeni TCK'da yalnızca malın değerinin azlığı halinde indirim yapılması benimsenmiştir. Düzenleme, yeni kanunun ruhuna uygun olarak özgünlük katmıştır. Lakin yağma suçunun salt malvarlığı hakkını değil, diğer birçok hukuki değeri de koruma altına almasından dolayı hükmün yerinde olmadığına yönelik eleştiriler yapılmıştır.⁵⁸¹ Hatta düzenlemenin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne iptali yönünde başvuru yapılmış, ancak düzenlemenin hukuk devleti ilkesine aykırı olmadığı, ayrıca yağma suçunun içerdiği haksızlık nedeniyle hırsızlık suçundaki malın değerinin azlığı halinde cezadan vazgeçilebilme durumunun yağma suçunda söz konusu olmadığı şeklindeki gerekçeyle iptal isteminin reddine karar verilmiştir.⁵⁸²

Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Ankara, 2016, S 8, s. 225; AKKAŞ, Ahmet Hulusi, "Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2018, C IX, S 1, s. 334.

⁵⁸⁰ ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 131; KÖPRÜLÜ, Timuçin, "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2007, S 71, s. 257; EKER, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)", C V, s. 131; DANIŞMAN, Mustafa, "Yağma Suçlarında Değer Azlığı", *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, C V, S 41, s. 128; YURTCAN, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu, s. 277.

⁵⁸¹ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2817; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 653; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 757,758; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 403.

⁵⁸² "...İtiraz konusu kural uyarınca, yağma suçunun konusunu oluşturan mal, para veya senedin değerinin az olması halinde, hâkim somut olayın niteliğine göre vermiş olduğu temel cezayı üçte birden yarıya kadar indirecektir. Kuralla, filin meydana getirdiği zarar ile ceza arasında uygun bir denge gözetilmesi öngörülmektedir. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz. Nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz. Malvarlığına karşı işlenen suçlarda suç konu malın değeri, verilecek cezanın saptanmasında modern ceza kanunlarının dikkate aldığı bir unsurdur. Malın değerinin azlığı nedeniyle bazı suçlarda indirim yapılması, meydana gelen zarar ile verilecek ceza arasındaki makul oranın korunması gereksiniminden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle...yağma ve hırsızlık suçlarında malın değerinin azlığı kanuni hafifletici neden sayılmıştır. Ancak, 5237 sayılı yasada yağma suçunda hırsızlık suçundan farklı olarak, suç konu malın değerinin azlığı nedeniyle hâkimin ceza vermekten vazgeçebilmesi öngörülmemiş ve yapılması gereken indirim oranı açıkça belirlenmiştir. Bu durum, yağma suçunda hukuka aykırılığın derecelendirilebilir olmasıyla değil, işlenen haksızlığın ağırlığıyla ilgilidir. Hukuk devletinde, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, cezalarda yapılacak artırım ve indirim nedenleri ve oranları, ceza hukukunun ana ilkeleri ile Anayasa'nın konuya ilişkin kuralları başta olmak üzere, ülkenin sosyal, kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimleri göz önüne alınarak saptanacak suç ve ceza siyasetine göre belirlenir. Yasa koyucu, cezalandırma yetkisini

Yağma suçuyla alınan malın değerinin azlığının değerlendirilmesi hâkimin takdirindedir. Bir malın değeri, o şeyin parasal ederidir.⁵⁸³ Buna göre, objektif ve subjektif değerlendirmeler neticesinde, malın değerinin az olup olmadığı sonucuna varılarak hüküm uygulanabilir.⁵⁸⁴ Nitekim Yargıtay da “...suçun işleniş biçimi, olayın özelliği ve sanığın özgülenen kastı da gözetilmek suretiyle, daha çoğunu alma olanağı varken yalnızca gereksinimi kadar ve değer olarak da gerçekten az olan şeylerin alınması durumunda uygulanabileceği...” şeklindeki kararıyla bunu vurgulamıştır.⁵⁸⁵ Yani hükmün uygulanması için, failin daha fazla mal alabilecek durumu var iken az olanı tercih etmesi yani mala yönelik kastı,⁵⁸⁶ malın değerinin gerçekten az olması, suçun işlenme şekli, olayın özelliği ve gerekçelendirilmesi birlikte değerlendirilir.⁵⁸⁷

kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımı ile karşılanacağı, nelerin indirim veya artırım sebebi olarak kabul edilebileceği konularında takdir yetkisine sahip olmakla birlikte, bu yetkisini kullanırken suç ve ceza arasındaki adil dengenin korunması, öngörülen cezanın cezalandırmada güdülen amacı gerçekleştirmeye elverişli olması, insanlık haysiyetine aykırı ve zalimane olmaması gibi hususları da dikkate almak zorundadır. Sadece failin hareketini esas alarak ve hareket için öngörülen ceza miktarlarını kıyaslayarak suç ve ceza arasında adil denge bulunup bulunmadığı konusunda bir karar vermek sorunu tek yönlü ya da eksik olarak ele almak anlamına gelir. Suç ve ceza arasında adalete uygun bir oranın bulunup bulunmadığının saptanmasında, herhangi bir suç için konulmuş ceza ile yapılacak bir kıyaslama değil, o suçun toplum yaşamında yarattığı sonuç, failin ve suçtan zarar görenin kişiliği, maddi ve manevi zararın azlığı veya çokluğu da etkilidir. Yasa koyucu, değişik eylemler için aynı cezayı öngörebileceği gibi, daha hafif kabul edilen bir eylem için daha ağır bir cezayı da uygun görebilir. Devletin takip ettiği suç ve ceza politikası, suça verilen önem ve cezalandırmada güdülen amaç gözetilerek, suça konu eşyanın değerine bağlı olarak yağma suçu için verilecek cezada indirim yapılmasını öngören kuralda hukuk devleti ve eşitlik ilkelerine aykırı bir yön bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle, kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.” Anayasa Genel Kurul E 2005/120, K 2009/40, T 05.03.2009, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁸³ EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 133.

⁵⁸⁴ ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 655; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 665,666; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 535; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 138,139; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 368; EKER, Yağma Suçları, s. 226; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 403.

⁵⁸⁵ Yargıtay 6. CD E 2013/32034, K 2016/5337, T 22.06.2016, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁸⁶ ÖZBEY, “...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması”, s. 131; Bu durumun kanunilik ilkesini zedeleyeceğine ilişkin görüş için bkz. GÜRÜHAN, TOPAÇ, KANAT, “Yargıtay'ın Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”, s. 233.

⁵⁸⁷ “5237 sayılı TCK'nın 150. maddesinin 2. fıkrasındaki malın değerinin azlığı kavramının, 765 sayılı TCK'nın 522. maddesindeki hafif ve pek hafif ölçütleriyle, her iki maddenin de cezadan indirim olanağı sağlaması dışında benzerliği bulunmadığı, değer azlığının 5237 sayılı yasaya özgü ayrı ve yeni bir kavram olduğu, bunun daha çoğunu alabilme olanağı varken, yalnızca gereksinimi kadar değer olarak da az olan şeyi alma durumunda, olayın özelliği ve sanığın özgülenen kastı da değerlendirilip, yasal ve yeterli gerekçeleri de açıklanarak uygulanabileceği gözetilmeden, somut olayda koşulları bulunmadığı halde, TCK'nın 150/2.maddesinin düzenleniş amacının dışında yorumlar getirilerek cezadan indirim yapılması...” Yargıtay 6. CD E 2013/33266, K 2016/2280, T 24.03.2016, (GÜRÜHAN, TOPAÇ, KANAT, “Yargıtay'ın Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”, s. 225); Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdurun cep telefonunu almak için tehdit kullanması şeklinde gerçekleşen olayda, malın ederinin belirlenmesi noktasında somut olayla birlikte sanığın kastı ve çoğunu alma imkânı söz konusu iken azını alması durumunda nitelikli halin uygulanması gerekirken, bu kıstaslar dışında yorum getirilerek nitelikli halin uygulanmasının bozmaya neden olduğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2011/22108, K 2014/5768, T 31.03.2014, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

Failin, değerinin az olduğunu düşündüğü malı zor kullanarak alması durumunda, TCK'nın 30/2. maddesi uyarınca hata hali oluşur ve fail hatasından yararlanır.⁵⁸⁸ Failin, aldığı malın değerinin fazla olduğunu düşündüğü halde ise, failin iradesine göre değil de objektif çerçeveye göre değerlendirme yapılarak nitelikli halden hüküm kurulabilir.⁵⁸⁹

Nitelikli halin uygulanmasında, suç tarihi baz alınmalıdır.⁵⁹⁰ Bu nedenle bu tarihten önce veya sonra değerde meydana gelecek değişimler, ceza tayininde rol oynamaz. Ayrıca yağma suçunun iştirak halinde işlenmesi halinde, işbu düzenleme her

“...suç tarihi itibarıyla lehe yasanın belirlenmesinde ve özellikle olay tarihinde elinde bir bıçak olduğu halde yakınının evine giren ve onunla yüz yüze gelen sanığın bıçağı doğrultup yakına hitaben bana 10 milyon lira para vereceksin diyerek tehdit etmesi ve yakınının da çantasından 20 milyon lira çıkarıp vermesi ve bu parayı alan sanığın başkaca bir istekte bulunmadan ve başka bir eşyaya da dokunmadan evden ayrılıp gitmesi ve kastını sadece 10 milyon lira paraya özgülemiş olması karşısında 5237 sayılı TCK'nın 149/1-a-d-son madde ve fıkralarıyla belirlenen cezasından aynı yasanın 150/2. maddesiyle indirim yapılmasında bir isabetsizlik görülmemiş olmakla...” Yargıtay 6. CD T 06.04.2006, E 2005/14968, K 2006/3431, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); *“5237 sayılı TCY' nin 150. maddesinin 2. fıkrasındaki malın değerinin azlığı kavramının, 765 sayılı TCY' nin 522. maddesindeki hafif ve pek hafif ölçütleriyle, her iki maddenin de cezadan indirim olanağı sağlanmak dışında benzerliği bulunmadığı, değer azlığının 5237 sayılı yasaya özgü ayrı ve yeni bir kavram olduğu, bunun; daha çoğunu alabilme olanağı varken, yalnızca gereksinimi kadar (örneğin; birkaç meyve veya ekmek, yiyecek; bir-iki defter, kalem; sigara, bira ve benzeri) değer olarak da az olan şeyi alma durumunda, olayın özelliği ve sanığın kişiliği de değerlendirilerek, yasal ve yeterli gerekçeleri de açıklanarak uygulanabileceği gözetilmeden, yakınlardan yağmalanan cep telefonlarının değeri olan 400 ve 525 YTL'nin, 5237 sayılı yasanın 150/2. maddesi uygulamasında az olarak nitelendirilemeyeceği düşünülmeden cezasından indirim yapılması...”* Yargıtay 6. CD E 2005/11614, K 2005/12107, T 19.12.2005, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); *“Temel cezanın alt sınır aşılarak belirlenmesinin ve 5237 sayılı TCY' nin 150. maddesinin 2. fıkrasındaki malın değerinin azlığı kavramının, 765 sayılı TCY' nin 522. maddesindeki hafif ve pek hafif ölçütleriyle, her iki maddenin de cezadan indirim sağlaması dışında benzerliğinin bulunmadığı, değer azlığının 5237 sayılı yasaya özgü ayrı ve yeni bir kavram olduğu, bunun daha çoğunu alabilme olanağı varken yalnızca gereksinimi kadar (örneğin; bir kaç meyve veya ekmek, yiyecek; bir iki defter, kalem; sigara, bira ve benzeri), değer olarak az olan şeyi alma durumunda, olayın özelliği ve sanığın kişiliği de değerlendirilerek, yasal ve yeterli gerekçeleri de açıklanarak uygulanabileceği ve uygulanması durumunda 1/3'ten 1/2'-ye kadar indirim olanağı sağladığı, böylece maddenin uygulanıp uygulanmayacağı ve uygulanması söz konusu olduğunda da oranın belirlenmesinde bireyselleştirme amacına yönelik takdir hakkının kullanılması için duruşma açılarak hüküm kurulması gerekirken...”* Yargıtay 6. CD E 2006/8324, K 2006/5996, T 13.06.2006, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); *“Yağma suçuna konu olan toplam (25.000.000) lira değer, suç tarihindeki ekonomik koşullar ile paranın satın alma gücü gözetildiğinde, 5237 sayılı TCK' nın 150/2. maddesinde öngörülen değer azlığı kavramının üzerinde bulunduğu düşünülmeden cezadan indirim yapılması...”* Yargıtay 6. CD E 2005/10185, K 2005/7672, T 19.09.2005, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁸⁸ Aynı yönde görüş için bkz. AKKAŞ, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, C IX, s. 325; Aksi yönde görüş için bkz. EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 134; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 128; KOÇ, ...Yağma..., s. 196.

⁵⁸⁹ BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.523; YAŞAR vd., ...Türk Ceza Kanunu..., s.4408.

⁵⁹⁰ KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2817; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 666; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 368; EKER, Yağma Suçları, s. 223; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 403; ÖZBEY, “...Pişmanlık Hükümünün Uygulanması”, s. 131; EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK'nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 133; AKKAŞ, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, C IX, s. 328; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 127.

fail açısından belirlenmemekte, malın genel değeri üzerinden hesaplamaya gidilmektedir.⁵⁹¹

Yağma suçunun teşebbüs aşamasında kalması halinde, nitelikli halin uygulanabilirliğine değinmek gerekir.⁵⁹² Şayet failin, mala yönelik kastı belirlenebiliyorsa, işbu hüküm uygulanır.⁵⁹³ Aksi halde, failin hangi malı almaya yöneldiği belirli olmadığından, hükmün uygulanması kanunun özüne uygun düşmez.⁵⁹⁴

II. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

A. Teşebbüs

Kanunda tanımlanan hareketlerin tamamlanamaması veya hareketler tamamlanmasına rağmen, suç ile hedeflenen sonuca ulaşılamaması nedeniyle suç oluşmaz ise, suça teşebbüs hali söz konusu olur.⁵⁹⁵ Bu durumda fail, suçun işlenmesi halinde verilecek ceza yerine, daha az ceza ile cezalandırılır.⁵⁹⁶

⁵⁹¹ ÖZBEY, “...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması”, s. 131; EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK’nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 134; GÜRÜHAN, TOPAÇ, KANAT, “Yargıtay’ın Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”, s. 230.

⁵⁹² ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 535,536; Aksi yönde görüşler için bkz. ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 655; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 138; EKER, Yağma Suçları, s. 227; EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK’nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 137; AKKAŞ, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, C IX, s. 339; Aksi görüş için bkz. ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.752.

⁵⁹³ “*Olay gecesi, sanığın, evine gitmek üzere yalnız başına yürümekte olan yakınan ...'ye bana 50.-TL para ver demek suretiyle suç kastını ve iradesini değer olarak da az olan miktara özgüleyerek yağmaya kalkıştığının anlaşılması karşısında, hakkında 5237 sayılı TCK’nın 150/2. maddesinin uygulanma koşullarının oluşup oluşmadığının karar yerinde tartışmasız bırakılması...*” Yargıtay 6. CD E 2015/9334, K 2016/4659, T 01.06.2016, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁵⁹⁴ GÜRÜHAN, TOPAÇ, KANAT, “Yargıtay’ın Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”, s. 229; EKER, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK’nın 150/2 Maddesi)”, C V, s. 138; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.522,523; MERAN, ...*Yağma...*, s.317,318; Eski kanunda ise, lehe yorum ilkesi doğrultusunda malın değerinin az olduğu kabul edilmekte idi. EKER, Yağma Suçları, s. 221.

⁵⁹⁵ Yargıtay bir kararında, sanıkların, mağdurun işinden döndüğü esnada silahla tehdit etmek suretiyle onu arabaya bindirip ormana götürdükleri, burada mağdura senet imzalatmaya çalıştıkları, mağdurun direnmesinden sonra bir süre daha rehin tutup, akabinde mağduru arabayla tekrar serbest bıraktıkları şeklinde gerçekleşen olayda, yağma suçuna teşebbüsün olduğunu açıkça ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/726, K 2017/1322, T 11.05.2017, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); BAYRAKLI, BOZDAĞ, “Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi”, s. 16.

⁵⁹⁶ “*Suça teşebbüs halinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on üç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan on*

Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, araç fiillerle birlikte amaç fillerin meydana getirilmesi halinde yağma suçu oluşur. Başka bir anlatımla, cebir veya tehdit kullanarak malın alınması ile birlikte yağma suçu tamamlanmış olur.⁵⁹⁷ Yağma suçunun meydana gelmesi için malın alınmasının yeterli olduğunu, ayrıca bir neticenin oluşmasına gerek olmadığını belirtmiştik.⁵⁹⁸ Nitekim yağma suçunun, sırf hareket suçu olması itibarıyla bu suçta netice aranmamaktadır.⁵⁹⁹

Fail, mağdurun malını zor kullanarak almaya çalışmasına rağmen, malı alamamış olabilir. Böyle bir durumda faile yağma suçundan hüküm kurulmaz. Zira yağma suçuna teşebbüs söz konusu olduğundan, fail hakkında teşebbüs hükümlerinden ceza tayini yapılır.⁶⁰⁰

Yağma suçuna teşebbüs hükümlerinin uygulanması için, suçun tamamlanma anının tespiti büyük önem arz etmektedir. Nihayet, suçun tamamlanıp tamamlanmadığının tespit edilememesi halinde, teşebbüsten bahsetmek güç olacaktır. Bu noktada, önemli olan malın alınması anıdır. Doktrinde, failin malı alması anı ile ilgili farklı görüşler olduğunu ifade etmiştik. Bir görüşe göre fail, mağdurdan zorla aldığı mal üzerinde tasarruf sağlaması halinde, suç tamamlanmış olur.⁶⁰¹ Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre ise, yağma suçunun tamamlanma anı için suça konu malın mağdurun zilyetliğinden çıkmış olması yeterlidir.⁶⁰² Yani suça konu malın zilyedinin, fiilen el değiştirmiş olması aranır. Böylece fail, malı aldığı takdirde suç

beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir.”, (5237 sayılı TCK m. 35/2).

⁵⁹⁷ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 759; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 666; EKER, Yağma Suçları, s. 255; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2812; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 540.

⁵⁹⁸ Benzer görüş için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 255.

⁵⁹⁹ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 98; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 760; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 666; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2812; EKER, Yağma Suçları, s. 255; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 539.

⁶⁰⁰ Aynı yönde görüşler için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 405; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 540; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 98; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 760; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 666; EKER, Yağma Suçları, s. 255; ŞEN, “Yağma ve Hırsızlık Suçlarında Fiili Hakimiyet”, C VIII, s. 127; Benzer şekilde BAYRAKLI, BOZDAĞ, “Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi”, s. 21.

⁶⁰¹ HAFİZOĞULLARI, ÖZEN, ...*Suçlar*, s. 362; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 24; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 666; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 657; ÖZBEK, DOĞAN vd., ...*Pratik Çalışma Kitabı*..., s. 196; ÖZEN, ...*Özel Hükümler*, s.735; ÖZBEK, ...İzmir Şerhi..., C II, s.1074; DEMİÇ, *Yağma Suçu*, s. 25; KILIÇ ERKAN, *Yağma Suçu*, s.56; SAVCI, *Yağma Suçu*, s.75; BÜYÜKKARAMUKLU, ...*Yağma Suçları*, s.74.

⁶⁰² Benzer görüşler için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 406; EKER, Yağma Suçları, s. 257; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 98; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 115; SAKİN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 475; ALBAYRAK, ...*Öz Kitap*, s. 902; KAYLAN, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları...”, C I, s. 41; MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, “...Yağma Suçu”, C XI, s. 90; DEPE, ...*Yağma*..., s.578, BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.556; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu*..., s.4338; ERTOSUN, TAŞKIN, “Yağma Suçu”, s.795.

tamamlanmış olacağından, yağma suçundan hüküm kurulur.⁶⁰³ Fail, malı almak için araç fiilleri kullanmasına rağmen malı alamazsa, zilyetlik faile geçmediğinden suç tamamlanmış olmaz. Bu durumda, suça teşebbüsten hüküm kurulur. Nitekim Yargıtay'ın bir kararında faillerin, mağdurları bıçakla tehdit ederek cep telefonlarını ve dükkân içerisinde bulunan bir kısım eşyaları tekerlekli arabaya yüklemeleri, olay yerinden uzaklaşmaya başladıkları esnada polis ekiplerini fark etmeleri üzerine de suç konusu eşyaların bulunduğu arabayı bulundukları noktada bırakıp koşarak kaçtıkları olayda, suçun teşebbüs aşamasında kaldığına hükmedilmiştir.⁶⁰⁴

Fail, mağdura ait malı cebir veya tehditle değil de rıza ile almış, akabinde ise geri vermemek için cebir veya tehdit kullanmışsa, bu halde de suç tamamlanmış olur.⁶⁰⁵ Netice itibarıyla, suçun oluşması için hem araç fiiller kullanılmış hem de mal alınmıştır. Bunlardan birinin herhangi bir nedenle yerine getirilememesi halinde, suça teşebbüs söz konusu olur.⁶⁰⁶ Aynı şekilde, hırsızlık amacıyla girilen evde suçüstü yakalanan failin, mağdura yönelik cebir ya da tehdit gerçekleştirmesi halinde de suç tamamlanmış olur.⁶⁰⁷

⁶⁰³ Failin yakalanması için önlem alınması ve suça konu malın seri numarasının tespiti neticesinde, suçun teşebbüs aşamasında kalacağına ilişkin görüş için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 258; Bu yöndeki kararlar için bkz. *"Katılan İ. 'in yapılan tehdit sonucu kolluk görevlilerine yaptığı başvuru üzerine, numaraları önceden tespit edilen paraların hazırlandığı, olay günü iki sanığın parayı almak için kararlaştırılan yere geldikleri ve sanık S.' in tuzak parayı katılandan aldığı, bu sırada çevrede tertibat alan polisler tarafından iki sanığın yakalandığı anlaşıp kabul edildiğine göre; bu haliyle eylemin sanıklar tarafından tamamlanma olanağı bulunmadığı ve kalkışma aşamasında kaldığı düşünülmeyen..."* Yargıtay 6. CD T 04.02.2013, E 2012/9022, K 2013/1320, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020). Yargıtay bir kararında, sanığın öncesinde birlikte yaşadığı mağduru arayarak, işyerinde kazandığı parayı ve bunun dışında bir miktar da parayı vermesini istemesi, bunları vermediği takdirde ölüm tehdidinde bulunması, bunun üzerine mağdurun kolluk kuvvetine başvurup ve seri numaraları öncesinde tespit edilmiş paralar hazırlanarak mağdurun sanıkla görüşmeye gitmesi, bu esnada kolluk kuvvetinin sanığı yakalaması şeklinde gerçekleşen olayda suça teşebbüsün olduğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2013/29576, K 2014/2777, T 24.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020); *"Sanık A.' in, diğer sanık F.' in talimatı üzerine mağdurdan parayı almak için geldiğinde, önceden numaraları tespit edilmiş tuzak parayı aldığı ve çevrede tertibat alan polislerce yakalandığı, bu haliyle suçun tamamlanma olanağının bulunmadığı ve kalkışma aşamasında kaldığı dikkate alınarak, sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nın 35/2. maddesi ile cezalarında indirme yapılması gerektiğinin gözetilmemesi..."* Yargıtay 6. CD E 2012/19982, K 2013/7134, T 04.04.2013, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁶⁰⁴ Yargıtay 6. CD T 26.01.2012, E 2011/4276, K 2012/945, (DEPE, ...Yağma..., s. 511).

⁶⁰⁵ EKER, Yağma Suçları, s. 260.

⁶⁰⁶ Aksi yönde karar için bkz. *"Sanığın, gece sayılan saat 23.00 gibi tek başına yaşadığı evinin balkonuna bir ihtiyaç nedeniyle çıkan katılan U.' a açık ağızını eliyle arkadan kapattığı, mağdurun direndiği ve yere düşmesi sonucu 18.11.2007 tarihli doktor raporuna göre basit tıbbi müdahale ile iyileşir biçimde yaralandığı ve evden herhangi bir eşyanın alınmadığının anlaşılması karşısında; eylemin TCY.' nin 142/1b, 143/1, 35/2; 116/1-4; 86/2. maddelerinde tanımlanan suçları oluşturduğu gözetilmeden, kanıtların takdirinde yanılığa düşülerek yazılı biçimde yağma suçundan uygulama yapılması..."* Yargıtay 6. CD E 2008/17892, K 2009/15491, T 23.11.2009, www.sinerjimevzuat.com (06.04.2020).

⁶⁰⁷ EKER, Yağma Suçları, s. 261.

Burada değinmek gerekir ki failin, yağma suçunu işledikten sonra suça konu malı mağdura geri vermesi halinde, suça teşebbüsten bahsedilmez. Zira suç tamamlanmış olduğundan, etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.⁶⁰⁸ Şayet fail, suç tamamlanmadan önce malı iade ederse, gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır.⁶⁰⁹ Yani failin o ana dek gerçekleştirdiği fiillere göre, tehdit veya kasten yaralama suçlarından ceza tayini yapılır.

Failin, önceden belirlediği kastı doğrultusunda, aynı mağdura yönelik kısa aralıklarla gerçekleştirdiği araç fiillere rağmen malı alamaması konusunda görüş birliği yoktur. Yargıtay uygulamasına göre, eylemler aynı kasta yönelik olarak gerçekleştirildiğinden, tek yağma suçuna teşebbüsten hüküm kurulur. Kanaatimizce, yağma suçuna zincirleme suç hükümleri uygulanamayacağından, her eylemin ayrı yağma suçuna teşebbüsü oluşturduğu göz önüne alınarak hüküm kurulmalıdır.⁶¹⁰ Aksi halde, kanunilik ilkesinin zedeleneyeceği kanaatindeyiz.

Senedin yağması suçunda da teşebbüs söz konusu olabilir. Senedin yağması suçu, suça konu belgenin alınmasına veya yok edilmesine yönelik olduğundan,

⁶⁰⁸ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2812; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 406; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 657; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 760; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 666; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 540; EKER, Yağma Suçları, s. 262; Yargıtay bir kararında, sanığın, mağdur ve arkadaşlarının olduğu yere giderek kontörlerini sorduğu, olumsuz cevap alması üzerine telefonlarını talep ettiği, yine olumsuz cevap alınca, cebinde silah taşıyormuşçasına hareketle bulunarak tehditle telefonunu aldığı, ancak modeli hoşuna gitmediğinden geri vermesi şeklinde gerçekleşen olayda, yağma suçunun tamamlanmış olması sebebiyle bu suçtan hüküm kurulması ve sanığın etkin pişmanlıktan yararlanması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2011/16676, K 2014/2289, T 03.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

"Suç tamamlandıktan sonra failin pişman olması durumunda suç sonunda elde edilen eşyanın iade edilerek veya tazmin suretiyle mağdurun zararının giderilmesi halinde şahsi bir hal olan etkin pişmanlıktan söz edilecektir. Anılan koşul yerine getirilirken duyulan pişmanlığın mutlaka sözle ifadesi zorunluluğu bulunmayıp söz veya davranışlar yoluyla ifade edilmesi olayın özelliğine göre olanaklı olabilecektir." Yargıtay 6. CD T 25.05.2011, E 2009/6942, K 2011/7195, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁰⁹ "Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 11.07.2014 tarih, 2013/1-126 esas, 2014/364 karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere, suç yolunda ilerleyen sanık daha fazla ilerleme imkânına ve kanaatine sahip olduğu halde, suç yolunda ilerlemeyerek icrayı yarıda bırakmışsa ya da icra hareketleri tamamlandıktan sonra kendi çabası ile sonucun meydana gelmesini önlemişse vazgeçmenin gönüllü olduğu, buna karşılık fail icraya başlarken göz önünde tuttuğu ve hesaba kattığı risklerden başka bir faktör nedeniyle icra hareketlerine devam etmemişse ya da sonuca ulaşamamışsa vazgeçmenin gönüllü olmadığı, bu halde icra hareketleri failin elinde olmayan engelleyici nedenlerle bitirilemediğinden ya da sonuç failin elinde olmayan nedenlerle meydana gelmediğinden teşebbüsün söz konusu olduğu vurgulanmıştır." Yargıtay 6. CD T 06.06.2016, E 2013/31692, K 2016/4738, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Aynı yönde görüşler için bkz. ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 540; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 406; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 26; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 666; KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2812; Suçun sona erme anına kadar gönüllü vazgeçilebileceğine ilişkin görüşler için bkz. TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 760; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 657.

⁶¹⁰ Benzer şekilde EKER, Yağma Suçları, s. 263.

tipiklikte belirtilen hareketlerin gerçekleşmesi ile suç tamamlanır. Suçun tamamlanamaması durumunda, teşebbüs hükümleri uygulanabilir.

B. İçtima

İçtima, hukuk terminolojisinde “birleştirim, birbirinden tamamen bağımsız olanı bir araya getirme” anlamına gelmektedir.⁶¹¹

Ceza hukukunda, “Kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır.” prensibi hâkimdir.⁶¹² Bu doğrultuda, cezaların içtimaı kural, suçların içtimaı ise istisnai niteliktedir. Cezalar toplandıktan sonra infaza başlanması, cezaların içtimaı; birden fazla suç oluşmasına rağmen, tek bir suçtan ceza verilmesi ise suçların içtimaıdır.⁶¹³ Kanunda bileşik suç, zincirleme suç ve fikrî içtima şeklinde içtima hükümleri düzenlenmiştir.

TCK’nın 42. maddesinde, “Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.” şeklinde bileşik suç tanımlanmıştır. Buna göre yağma suçu, yapı itibarıyla bileşik bir suçtur.⁶¹⁴ Zira yağma suçu, araç fiillerle yani cebir veya tehditle birlikte hırsızlık suçundan oluşur.⁶¹⁵ Diğer bir deyişle, hırsızlık suçunun cebir veya tehditle işlenmesi neticesinde, yağma suçu meydana gelir.⁶¹⁶ Yağma suçu, her ne kadar bu suçların bir araya gelmesinden oluşsa da kendisini oluşturan suçlardan bağımsız nitelik gösterir. Madde uyarınca, yağma suçunun işlenmesi durumunda fail,

⁶¹¹ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.322.

⁶¹² KOCA, Mahmut, “Fikrî İçtima”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, 2007, C II, S 4, s. 197; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.504; ÖZEN, Mustafa, “Ceza Hukukunda Fikrî İçtima”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2007, S 73, s.139; GÖKTÜRK, Neslihan, “Türk Hukuku’nda Suçların İçtimaı”, *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 2014, C II, S 1-2, s. 31.

⁶¹³ ÖZEN, “...Fikrî İçtima”, s. 132; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.506.

⁶¹⁴ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 407; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 658; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 107; AKSOY İPEKÇİOĞLU, Pervin, “Türk Ceza Kanunu’nda Bileşik Suç”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2012, C LXI, S 1, s. 52.

⁶¹⁵ “Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suçtur.” Yargıtay CGK E 2010/6-63, K 2010/102, T 04.05.2010, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 667; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 542.

⁶¹⁶ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 407; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 28; EKER, *Yağma Suçları*, s. 281.

araç fiillerden dolayı ayrıca cezalandırılmaz.⁶¹⁷ Nihayet cebir ve tehdit, suçun unsurları olduğundan ceza tayininde rol oynamazlar.⁶¹⁸

Kanun koyucu, cezanın ağırlaştırılmasını gerektiren nitelikli hallerin ayrı bir suçu oluşturmalarına rağmen, bileşik suç kapsamında temel suçtan ceza tayini yapılacağını hüküm altına almıştır. Dolayısıyla, TCK'nın 149/1-d maddesi uyarınca yağma suçunun, konutta veya işyerinde ya da bunların eklentilerinde işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan cezalandırma yapılmayacaktır.⁶¹⁹ Şayet yağma suçunun işlenmesi esnasında, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu da işlenmişse, her iki suçtan da cezalandırma yapılır.⁶²⁰ Nitekim bu suç, yağma suçunun ne unsuru ne de

⁶¹⁷ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2812; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 28; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 760; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 658; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 667; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 542; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 107; EKER, *Yağma Suçları*, s. 282; GEDİK, YÜCE, *Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi*, s. 74.

⁶¹⁸ "22.08.2015 tarihinde başlayıp 24.08.2015 tarihine kadar devam eden olaylar zincirinde, sanığın tüm tehditlerinin, ceza olarak kestiğini söylediği 10.000 TL'yi almaya yönelik olduğunun ve bütün bu tehditlerin yağma suçunun unsurunu teşkil ettiğinin görülmesi karşısında, ayrıca tehdit suçundan hüküm kurulması bozmayı gerektirmiş..." Yargıtay 6. CD E 2016/7244, K 2017/934, T 18.04.2017, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶¹⁹ EKER, *Yağma Suçları*, s. 283, PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 29; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 407; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 76; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 543; AKSOY İPEKÇİOĞLU, "...Bileşik Suç", s. 53; KANBUR, M. Nihat, "Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimar", *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, 2014, C IX, S 26, s. 206; KARAKAŞ DOĞAN, "Suçların ve Cezaların İçtimar", C I, s. 818; Aynı yönde karar için bkz. "Yağma suçunun yakınan...'nin konutunda işlendiği ve bu haliyle konut dokunulmazlığının ihlali eyleminin müstakil bir suç oluşturmayıp yağma suçunun unsuru olduğunun gözden uzak tutularak, TCK'nın 116/1-4. maddesi ile de ayrıca uygulama yapılması bozmayı gerektirmiş..." Yargıtay 6. CD E 2016/4325, K 2016/6834, T 28.11.2016, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶²⁰ "Gerçek içtima kuralının istisnalarından birisi olan bileşik suç, 5237 sayılı TCK' nın 42. maddesinde; biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir şeklinde tanımlanmış ve bununla da yetinilmeyerek; bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz hükmü getirilmiştir. Ceza Genel Kurulu'nun 13.02.1984 gün ve 322-64 sayılı kararında; eriyen ve eriten başka ifade ile kaynaşan suçlardan biri diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı sebebini teşkil ettiğinin yasada açıkça gösterilmesi şarttır ve bu şart suç ve cezaların kanuniliğinin gereğidir denilerek bileşik suçta unsur ya da ağırlaştırıcı nedeni oluşturan suçun, bileşik suç olarak düzenlenen bağımsız suçun içinde mutlaka ve ayrıca gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu ile yağma suçuna ilişkin maddeler birlikte değerlendirildiğinde, suçlardan birinin diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olması gibi bir durum söz konusu olmadığından, bu iki suç yönüyle bileşik suçtan söz etmek mümkün değildir. Her iki suç yönüyle de önem arz eden tehdit ise cebirle birlikte yağma suçunda maddi unsur içinde yer alan fiil unsurunu oluşturmakta iken, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunda ise nitelikli hallerden birini oluşturmaktadır." Yargıtay CGK E 2012/6-1523, K 2013/66, T 19.02.2013, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "Sanıkların yağma suçunu işlemek için, katılanı sanık ... 'nün konutunda silah ile tehdit edip senet imzalatmak suretiyle dolaşım özgürlüğünü kısıtladıklarının anlaşılması karşısında; sanıklar hakkında kişiyi hürriyetinden yoksun kılma eylemi ile ilgili dava zamanaşımı içerisinde işlem yapılması olanaklı kabul edilmiştir." Yargıtay 6. CD E 2011/5586, K 2014/1990, T 12.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "Sanıkların yakınanı zorla bulunduğu sokaktan yandaki okulun tuvaletine götürüp bıçak zoruyla cep telefonu ve parasını aldıktan sonra baraj mahallesi olarak adlandırılan semte götürüp burada da kemerle dövdüklerinin anlaşılması karşısında; eylemlerinin ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu oluşturduğu ve bu suç yönünden de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi..." Yargıtay 6. CD E 2006/7774, K 2009/3993, T 23.02.2009, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Aynı yönde görüşler için bkz. PARLAR, ÖZTÜRK,

nitelikli halidir. Kanunun 245. maddesinde yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuyla birlikte yağma suçunun da işlenilmesi halinde, bu suçlar arasında bileşik suç durumunun olmaması itibarıyla, her iki suçtan da ceza tayini yapılır.⁶²¹

TCK m. 149/2 uyarınca, yağma suçunda kullanılan cebir m. 86 kapsamında kalan yaralama boyutuna ulaşması halinde, bileşik suç olması itibarıyla tek bir yağma suçundan hüküm kurulur.⁶²² Ancak yaralamanın m. 87’de belirtilen şekilde gerçekleşmesi halinde, yağma suçunun yanı sıra m. 87’den dolayı da cezalandırılma yapılması gerekir.⁶²³ Yani fail hakkında, yağma suçu ile kasten yaralama suçlarından ayrı ayrı hüküm kurulur.

Yağma suçunun tamamlanmasından sonra mağdura yönelik cebir veya tehdit kullanımının, bileşik suç kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatindeyiz. Zira suç tamamlanmış olduğundan, failin cebir veya tehdit kullanımı ayrı bir suç kastına dayanmaktadır. Bu nedenle belirtilen suçlardan ayrı ayrı cezalandırma yapılması gerekmektedir.⁶²⁴

TCK’nın 43/1. maddesinde, “Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir.” şeklinde zincirleme suç düzenlenmiştir. Madde uyarınca, failin aynı mağdura yönelik, farklı zamanlarda birden çok kez tekrarladığı aynı suç için fail hakkında bir kere ceza tayini yapılır.

Uygulamada Yağma Suçları, s. 29; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 408; KESKİN KIZIROĞLU, “Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçu”, s. 446; CANKURT, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, C I, s. 130; SAKİN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 478.

⁶²¹ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 408; Benzer şekilde “5237 sayılı yasanın 245/1. maddesinde düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun yasadaki düzenleniş şekli göz önüne alındığında bileşik suç olarak düzenlenmediği görülmektedir. Banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu ile birlikte oluşabilecek diğer suçlara yasa da öngörülen ceza miktarları da bu suçun bileşik suç olarak düzenlenmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle, banka veya kredi kartının hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi durumunda oluşabilecek hırsızlık, yağma, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık gibi suçlar ile banka veya kredi kartlarını kötüye kullanma suçu arasında gerçek içtima kuralı uygulanarak fail her bir suçtan ayrı ayrı cezalandırılmalıdır.” Yargıtay CGK T 30.03.2010, E 2010/11-17, K 2010/65, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Aksi yönde görüş için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 762.

⁶²² “Somut olayda yaralama eyleminin, yağma suçunun unsuru olduğunun kabul edilmesine karşılık, bu suç yönünden ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi yerine beraat kararı verilmesi isabetsizdir.” Yargıtay CGK E 2009/6-34, K 2009/170, T 23.06.2009, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶²³ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 28; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 407; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2812; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 760; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 658; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 667; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 543; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 108; EKER, *Yağma Suçları*, s. 283.

⁶²⁴ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 29.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında, bir suçun tek eylemle birden fazla kişiye karşı gerçekleştirilmesi halinin de zincirleme suç kapsamında değerlendirileceği yer almaktadır. Bu hüküm, öğretide aynı nev’iden fikrî içtima olarak da adlandırılmaktadır.⁶²⁵

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise, yağma suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiştir.⁶²⁶ Söz gelimi failin, aynı mağdura yönelik gerçekleştirdiği yağma suçunun farklı zamanlarda tekrarlanması halinde, tek yağma suçundan hüküm kurulmayacaktır.⁶²⁷ Zira yağma suçunda zincirleme suç hükümleri uygulanmayacağından, işlenen her yağma suçundan dolayı ayrı cezaya hükmedilmelidir.⁶²⁸

Yağma suçunun, aynı eyleme dayanarak, birden çok kişiye karşı işlenmesi durumunda da zincirleme suç hükümleri uygulanmaz. Söz gelimi bir otobüste yolcu bulunan failin, cebir veya tehdit kullanarak yolcuların tamamının parasını alması halinde, mağdur sayısı kadar fail hakkında ceza tayini yapılır.⁶²⁹ Şayet malın alınması esnasında birden çok kişiye karşı zor kullanılmışsa, tek yağma suçundan cezalandırma yapılır.⁶³⁰

Failin, mağdura yönelik cebir veya tehdit kullanması neticesinde senet alması, akabinde kefile yönelik cebir veya tehdit kullanımı neticesinde bunu imzalattırması halinde, alacağın tahsili durumunu değerlendirmek gerekir. Yargıtay’ın bazı

⁶²⁵ KOCA, “Fikrî İçtima”, C II, s. 214,215; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 659; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 668; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 544; KANBUR, “Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimai”, C IX, s. 209; ŞAN, Sedat, “Türk Ceza Hukukunda Fikrî İçtima”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2014, C IX, S 98, s. 88; KARAKAŞ DOĞAN, “Suçların ve Cezaların İçtimai”, C I, s. 834; GÖKTÜRK, “Türk Hukuku’nda Suçların İçtimai”, C II, s.53.

⁶²⁶ Yasal düzenlemeye yönelik eleştiriler için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 287; ÖZBEK vd., ... *Özel Hükümler*, s. 659.

⁶²⁷ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 761; ÖZBEK vd., ... *Özel Hükümler*, s. 659; EKER, Yağma Suçları, s. 286.

⁶²⁸ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 28; KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2809.

⁶²⁹ Benzer görüşler için bkz. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2813; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 761; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 668; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 545; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 101; EKER, Yağma Suçları, s. 287; ŞAN, “Türk Ceza Hukukunda Fikrî İçtima”, C IX, s. 88,89.

⁶³⁰ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 761; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 668; EKER, Yağma Suçları, s. 287; “Katılan Abdil’e ait olup olay sırasında diğer katılanlar Ahmet ve Fatma’nın bulunduğu kahvehaneye giden sanıklardan Orhan’ın kahvehane dışında oturan yakınan Fatma’ya bıçak göstererek sesini çıkarmamasını istediği, içeri giren diğer sanık Gökhan’ın masa çekmecelerini karıştırdığını gören yakınan Ahmet’in engellemek istediği, ancak Gökhan’ın onu iterek düşürdüğü ve çekmecedan aldığı para ve araç anahtarıyla dışarı çıkarak sanık Orhan’la birlikte yakınan Abdil’e ait aracı bu anahtarla çalıştırıp uzaklaştıkları olayda, her ne kadar yakınanlar Ahmet ve Fatma’ya karşı zor ve tehdit kullanmışsa da ulaşılmak istenen mal aynı olduğundan eylem çokluğundan söz edilemeyeceği ve tek yağma suçu olduğu halde, iki yakınanı karşı ayrı ayrı yağma suçlarından hüküm kurulması bozmayı...” Yargıtay 6. CD E 2011/1974, K 2011/8011, T 07.06.2011, (KÖSE, “Karar İncelemesi Yağma Suçu”, s. 104,105).

kararlarına göre, fail hem borçludan hem de kefinden alacağını tahsil edebilse de sonuç itibarıyla tek bir alacak söz konusu olduğundan, failin tek bir yağma suçundan cezalandırılacağı kabul edilmektedir.⁶³¹ Yargıtay'ın bu yöndeki kararlarına katılmıyoruz. Keza kanunda, yağma suçuna zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı düzenlenmiştir. Her ne kadar suça konu tek bir senet var ise de hem borçludan hem de kefinden alacağın tahsil edilmesi nedeniyle, failin iki ayrı yağma suçundan cezalandırılması gerektiği kanaatindeyiz.⁶³²

Failin, mağdura yönelik zor kullanması ama malı alamaması durumunda, yağma suçuna teşebbüsten bahsedilir. Fail, aynı mağdura karşı birçok kez suça teşebbüste bulunuyorsa, her teşebbüsü nedeniyle ayrı ayrı cezalandırılmalıdır. Ancak Yargıtay'ın aksi yönde kararları mevcuttur.⁶³³ Bu kararlara göre, fail aynı kastla hareket etmekte, nihayetinde amacına ulaşamamaktadır. Bu nedenle failin teşebbüsleri tek bir kasıt kapsamında değerlendirilerek, yağma suçuna teşebbüsten bir defa cezalandırılması gerektiği kabul edilmektedir. Böyle bir kabulün varlığının, TCK m.

⁶³¹ “Somut olayda sanık ve diğer faillerin silahla tehdit ederek katılan N. L.L.' i asıl borçlu olarak gösterdikleri senedi zorla imzalattıktan sonra olay yerinde bulunan diğer katılan P.M.A.' ya da aynı şekilde tehdit ederek senedin arkasına zorla adını yazdırıp imza attırmak suretiyle adı geçen katılanı senet borcuna karşılık ciranta konumuna getirdikleri ve borç altına soktukları anlaşıp kabul edildiğine göre, suça konu senet ile her iki katılana yönelik takip işlemi yapılabilse bile, sonuçta alınabilecek paranın tek olduğu, her bir katılandan ayrı ayrı bedelin tahsil edilemeyeceği ve eylemin tek bir mal varlığına yöneldiği ve tek bir yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeyen...” Yargıtay 6. CD E 2010/29307, K 2011/7794, T 30.05.2011, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “Sanıkların, katılan Z.' ye alınan gayrimenkulleri tekrar geri almak için, silah tehdidi ile her iki katılana bir adet senet imzalatmaları, tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeyerek, katılan sayısınca yağma suçundan hüküm kurulması...” Yargıtay 6. CD E 2010/5158, K 2010/20925, T 21.12.2010, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶³² Benzer görüş için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 288,289.

⁶³³ Yargıtay bir kararında, sanıkların gün içinde mağdurun yanına giderek para vermesini talep ettikleri, ancak mağdurun kaçtığı, devamında ise aynı gün içinde akşam sıralarında tekrardan mağdurun yanına giderek para talep ettikleri, mağdurun vermemesi üzerine onu bıçaklamaları şeklinde gerçekleşen olayda, mağdurdaki yaralamanın basit yaralama şeklinde olduğu, gün içinde sanıkların eylemlerinin bir bütün dâhilinde aynı kastla gerçekleştiğinin kabul edilmesi ve suça teşebbüsten hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2011/18823, K 2014/6346, T 07.04.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “Sanıklar H. ve E.' in, 13.08.2007 günü mağdurun işyerine gelerek tanıdıkları bir bayana laf attığından bahisle kafana kurşun sıkırsın, 10.000 TL para vereceksin, paran yoksa senet de olur diyerek tehditle para istedikleri, mağdurun kabul etmemesi üzerine başkaca herhangi bir eylemde bulunmaksızın kendiliklerinden işyerini terk ederek gittikleri, ertesi gün tekrar gelerek aynı eylemlerini tekrarlamak suretiyle yine 10.000 TL para istedikleri, mağdurun bu kez de istenen parayı ve senedi vermemesi üzerine, işyerinden ayrıldıkları, yaklaşık 10 gün sonra mağduru cep telefonundan arayarak tehditle yine aynı miktardaki parayı istedikleri, 28.08.2007 tarihinde ise devam eden tehdidin etkisiyle mağdur ile 1.000 TL ödemesi konusunda anlaştıkları, işyerine gelip seri numaraları daha önceden saptanan 1.000 TL'yi mağdurdan aldıktan sonra olay yerinde önlem alan kolluk görevlilerince yakalanmaları şeklinde gerçekleşen olayda, sanıkların iradeleri baştan beri mağdurdan belirli bir miktar para almaya özgülenmiş olup, gerçekleştirilen tehdit fiilleri amaçlanan yağma suçuna yönelik olduğundan sanıkların eylemleri...amaçlanan tek yağma suçunu oluşturmaktadır...” Yargıtay CGK T 04.05.2010, E 2010/6-63, K 2010/102, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

43/3 ile bağdaşmaması nedeniyle, suça her teşebbüs durumunun cezalandırılması gerektiği kanaatindeyiz.⁶³⁴

Yargıtay'ın, her ne kadar failin kastının sürekli yenilenmesi ve her yeni kastla suçu işlemesi halinde oluşan her yağma suçundan dolayı ayrıca cezalandırılması gerektiği yönünde kararları var ise de failin kastı değişmediği sürece, aynı mağdura karşı kısa aralıklarla gerçekleştirdiği yağma suçlarının tek suç olarak cezalandırılması gerektiğine ilişkin kararları da bulunmaktadır.⁶³⁵ Buna göre, failin önceden belirlediği

⁶³⁴ Benzer görüş için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 290.

⁶³⁵ “...sanıkların müşteki...yeni açtığı işyerine gelerek salon açtın bize para ödeyeceksin demek suretiyle müştekiden 20.000 TL para istedikleri ve bu bedel için senet imzalatmaya çalıştıkları, müştekinin senet imzalamaya yanaşmaması üzerine her ayın ikisinde gelip parayı alacağız diyerek ve işyerinin kamera kayıt cihazını söküp yanlarına alarak işyerinden ayrıldıkları, daha sonraki gelişlerinde ise aynı kasıttan hareketle müştekiden 50-100 TL para aldıkları olayda, kastın 20.000 liraya özgülünmüş olması ve bu paranın 50-100 lirası ile işyeri kamerasının alınıp götürülmesi karşısında, eylemlerinin bütün halinde tamamlanmış...tek bir yağma suçunu...” Yargıtay 6. CD E 2016/6547, K 2017/263, T 08.02.2017, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Yargıtay bir kararında, öncesinde tavuğunu çalmış olduğu kişinin evine gelmesiyle birlikte bu kişiyle tartışmaya başlayan sanığın, annesinin bu kişiye yönelik olarak tavuğunu al demesi üzerine annesini de dövmeye başladığı, akabinde bıçakla tehdit etmek suretiyle para istediği, aksi takdirde öldüreceğini beyan etmesi, devamında evdeki yengesine de tekme atması, bu sırada araya girmeye çalışan babasına da öldürmekle tehdit ettiği şeklinde gerçekleşen olayda sanığın babasının, sanığın ölümle tehdit etmiş olduğu şeklindeki ifadesi de göz önüne alındığında, tek yağma suçundan hüküm kurulması gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2014/5550, K 2017/4602, T 13.11.2017, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “Düğünlerde çalgıcılık yaparak geçimlerini sağlayan mağdurlarla iş görüşmek bahanesiyle buluşan sanığın mağdurları ıssız bir yere götürüp darp ettikten sonra önce onlardan kendisine kadın bulmalarını istemesi, mağdurların bulmayacaklarını söylemesi üzerine bu kez mağdur Ş.' e hitaben, 1.000 lira getireceksin, C. benim yanımda kalacak, C.' i sen parayı getirdikten sonra bırakacağım şeklinde sözler söylemesi, sanığın istediği parayı getirmek için bıraktığı mağdur Ş.' in mağdur C.' in evine giderek olayı anlatmadan paraya ihtiyacı olduğunu söyleyip C.' in eşinden bir miktar nakit para ve çeyrek altın alması, sonrasında sanıkla buluşarak nakit para ile çeyrek altınları vermesi, sanığın bu sırada mağdur Ş.' e, kalan 500 lirayı cuma gününe kadar bul dedikten sonra o ana kadar hürriyetinden yoksun bıraktığı mağdur C. 'i serbest bırakarak yanlarından ayrılması şeklinde gerçekleşen olayda, sanığın iradesi baştan itibaren mağdur Ş.' den belirli bir miktar para almaya özgülünmüş olup, gerçekleştirdiği fiiller amaçlanan yağma suçuna yönelik olduğundan sanığın eylemleri mağdur adedince değil yalnızca amaçlanan tek yağma suçunu oluşturmaktadır. Sanığın, mağdur Ş.' den istediği parayı getirmesi için mağdur C.' i yanında alıkoyarak hürriyetini kısıtlaması, mağdur Ş. 'in istenen parayı mağdur C.' in eşinden olayı anlatmadan alarak getirmesi, sanığın istediği paranın eksik kalan kısmı için mağdur Ş.' e yönelik kalan 500 lirayı cuma gününe kadar bul şeklinde tehditte bulunması da sanığın eylemlerinin bütününe tek bir yağma suçunu oluşturduğu kabulünü değiştirmeyecektir. Bu nedenle olayın gelişimi, sanığın eylemlerinin Ş.' den belirli miktardaki parayı yağmalamaya yöneldiği ve sanığın kastı göz önüne alınmaksızın, mağdur Ş.' e karşı yağma suçunu işlemek amacıyla mağdur C.' e karşı gerçekleştirilen ve bu mağdurun malvarlığına yönelmeyen fiillerden hareketle, iki ayrı yağma suçunun oluştuğunu kabul eden yerel mahkeme direnme hükmü isabetsizdir. Bu itibarla, sanığın eylemi tek bir nitelikli yağma suçunu oluşturduğundan...” Yargıtay CGK E 2011/6-332, K 2012/21, T 07.02.2012, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “...ilk olaydan yirmi bir gün sonra sanıkların daha önce kararlaştırılan parayı almak üzere mağdurun evine geldiklerinde kolluk görevlilerince yakalandığı olayda, sanıkların iradesi baştan itibaren mağdurdan belirli bir miktar parayı almaya özgülünmüş olup, ilk eylemden sonra gerçekleştirdikleri fiillerin en başta aldıkları diğer eşyalar ile birlikte almayı hedefledikleri 500 lirayı da mağdurdan almaya yönelik olduğu anlaşıldığından, sanıkların eylemlerinin tek nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir...” Yargıtay CGK E 2013/6-617, K 2014/271, T 20.05.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

kastı doğrultusunda para veya eşyayı, cebir yahut tehditle alması durumunda tek yağma suçu üzerinden ceza tayini yapılmalıdır. Kanaatimizce, kastın değişmemiş olması, tek yağma suçundan hüküm kurulmasını sağlamaz.⁶³⁶ Nitekim yağma suçunda, zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Buna karşın, aynı mağdura yönelik her gün veya kısa aralıklarla işlenen yağma suçu bütün halde değerlendirildiği takdirde, kanunilik ilkesi zedelenmiş olacaktır. Kanunilik ilkesinin zedelenmesi ise, suçun daha çok işlenilmesine yol açar. Buna engel olmak, suçla etkin mücadele noktasında büyük önem taşımaktadır. Tüm bu nedenlerle gerek aynı kastla farklı zamanlarda gerekse de farklı kastlarla aynı ya da farklı zamanlarda yağma suçunun işlenmesi halinde, oluşan her netice için yağma suçundan cezalandırılma yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

“...katılardan 300.000 TL para istediklerinin, gözleri kapalı olarak 2 adet senet imzalattıklarının, üzerinde bulunan 80 TL para, ehliyet ve cep telefonunu aldıktan sonra katılanı kaçırmadan dolayı yaptıkları masraf için 5.000 TL daha para istediklerinin, katılanın parayı vermeyi kabul etmesi üzerine serbest bıraktıktan 2 gün sonra telefonla arayarak 5.000 TL parayı hazır etmesini söylediklerinin, parayı katılanın bıraktığı yerden almaya gelen sanıkla ... ve ...'in önceden tertibat alan polis tarafından yakalandığının, diğer sanık ...'in da olay yerinden araçla kaçtığıın, bu bağlamda sanıkların suç işleme kasıt ve iradelerinin aynı miktarda paraya özgülendiğinin anlaşılması karşısında; eylemlerinin bir bütün halinde tek yağma suçunu oluşturacağı gözetilmeden...” Yargıtay 6. CD E 2013/23941, K 2014/1254, T 03.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); *“27.05.2010 günü saat 18:00 sıralarında yakınanın işyerine giden sanığın 15.000 lira istediği, yakınanın veremeyeceğini söylemesi üzerine, orada bulunan oğlunu göstererek bu oğlum kaç para eder, beni çıkırmıdan çıkarma dediği, 500 lira vermesini istediği, yakınanın bu parayı vermesi üzerine 14.500 daha istiyorum dediği, yakınanın süre istemesi üzerine ayrıldığı, daha sonra yakınanı tekrar arayarak parayı sorduğu, yakınanın kolluğa başvurusu sonrasında önlem alan kolluğun sanığı 31.05.2010 günü saat 12:00 sıralarında yakından aldığı 3.000 lira ve düzenlediği 11.500 liralık senetle yakaladığı olayda; sanığın baştan beri istediği 15.000 liraya kastını özgüleyip, bu paraya ulaşmak amacıyla eylemlerini gerçekleştirmiş olması nedeniyle, tek yağma suçu olduğu ve buna göre 5237 sayılı TCY 'nin 61. maddesine göre sanığın kastı ve suçu işlemekteki ısrarlı tutumu temel ceza belirlenirken değerlendirilerek, tamamlanmış tek yağma suçundan ceza verilmesi yerine yazılı biçimde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiş...”* Yargıtay 6. CD E 2011/3597, K 2012/732, T 24.01.2012, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

“Sanığın, kendini M. olarak tanıtip yakınanlardan 50.000 dolar para almak amacıyla değişik zamanlarda mağdurların ev, iş ve cep telefonlarını arayarak parayı vermedikleri takdirde çocuklarına zarar vereceğini, elinde bulunan uygunsuz fotoğrafları yakınlarına göndereceğini ve ayaklarına sıkacağı biçiminde tehditlerde bulunduğuın ve yakınan K.'in cep telefonuna kayıtlı bugün ölmek için güzel bir gün, ben ölmeden önce güldürürüm, senin için vur emri verildi, 50 bin dolar biçimindeki sanığın, kendini M. olarak tanıtip yakınanlardan 50.000 dolar para almak amacıyla değişik zamanlarda mağdurların ev, iş ve cep telefonlarını arayarak parayı vermedikleri takdirde çocuklarına zarar vereceğini, elinde bulunan uygunsuz fotoğrafları yakınlarına göndereceğini ve ayaklarına sıkacağı biçiminde tehditlerde bulunduğuın ve yakınan K.'in cep telefonuna kayıtlı bugün ölmek için güzel bir gün, ben ölmeden önce güldürürüm, senin için vur emri verildi, 50 bin dolar biçimindeki sanığın kabullendiği ses kayıtlarından anlaşılması karşısında; eyleminin bir bütün halinde yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden...” Yargıtay 6. CD E 2009/11754, K 2010/7967, T 02.06.2010, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶³⁶ Benzer görüş için bkz. ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 659; EKER, Yağma Suçları, s. 292; Aksi yönde görüşler için bkz. TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 761; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 407; Aksi görüşler için bkz. DEPE, ...Yağma..., s.589; BALCI, ÖZTÜRK, ...Yağma Suçları, s.573.

Bir tüzel kişi bünyesinde çalışanlara yönelik gerçekleştirilen yağma suçunu, iki kısımda incelemek gerekir. Buna göre, aynı işyerindeki farklı çalışanlara karşı cebir veya tehdit kullanılarak, işletmeye ilişkin malın alınması halinde tek yağma suçu oluşur.⁶³⁷ Ancak çalışana yönelik cebir veya tehdit kullanımı neticesinde hem işyerine ait malın hem de çalışanın şahsi malının alınması halinde, iki ayrı yağma suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.⁶³⁸ Her ne kadar aynı kişiye karşı zor kullanma gerçekleştirilmiş olsa da suça konu fiil, ayrı malvarlıklarına yöneldiğinden iki farklı yağma suçu oluşur.

Hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla araç fiillerin kullanılması halinde ise yağma suçundan değil, kasten yaralama veya tehditten hüküm kurulacağını ifade etmiştik. Şayet fail her iki araç fiili kullanırsa hem tehditten hem de kasten yaralamadan cezalandırılır.⁶³⁹

Fikrî içtima ise, failin tek bir fiilde bulunması neticesinde birden fazla suçun aynı anda oluşması halinde, her bir suçtan dolayı ayrı ayrı cezalandırılmasının önüne geçen bir kurumdur.⁶⁴⁰ Fail, kanunda yer alan birden çok maddeyi, tek fiiliyle ihlal etmektedir. Bu durumda, suçların her birinden cezalandırılmak yerine, en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır. Bununla birlikte, TCK'nın 149/2. maddesinde fikrî içtima yerine, failin işlediği her bir suçtan dolayı ayrı hüküm kurulması gerektiği düzenlenmiştir.⁶⁴¹

C. İştirak

TCK'nın 37 ila 41. maddeleri arasında düzenlenen iştirak hali, suçun özel görünüş şekillerinden biridir.

⁶³⁷ EKER, Yağma Suçları, s. 293.

⁶³⁸ Aksi yönde görüş için bkz. EKER, Yağma Suçları, s. 294; DEPE, ...Yağma..., s.590; Aksi yöndeki karar için bkz. “Yakınan F. Y. 'in çalıştığı Opet benzin istasyonuna gece saat 04:00 sıralarında gelen sanığın, yakınanı kuru sıkı tabanca ve demir çubukla tehdit edip, yazar kasada bulunan kuruma ait 200 TL parayı aldıktan sonra, yakınana ait olup, içerisinde 40 TL para ve kartların bulunduğu cüzdanı da aldığının anlaşılması karşısında; sanık tarafından hem kurumun hem de yakınanın parası alınmış ise de, silahla tehdidin yalnızca yakınan F.' ye yöneltilmiş olması ve olay anında benzin istasyonunda görevli bulunan yakınanın kuruma ait paranın da zilyedi durumunda olması nedeniyle, eylemin tek yağma suçunu oluşturduğu...” Yargıtay 6. CD E 2008/3178, K 2009/364, T 22.01.2009, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶³⁹ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 545; Hükmün, bileşik suç yapısına aykırı olduğuna yönelik eleştiri için bkz. AKSOY İPEKÇİOĞLU, “...Bileşik Suç”, s. 62.

⁶⁴⁰ BİRTEK, Pratik Ceza Hukuku..., s.191,192; ÖZEN, “...Fikrî İçtima”, s.135.

⁶⁴¹ KOCA, “Fikrî İçtima”, C II, s. 198.

“Katılma, ortaklık” anlamlarına gelen iştirak,⁶⁴² birden fazla kimsenin, suçun meydana gelmesinde iş birliği esasıyla katılım göstermeleridir.⁶⁴³ Eski TCK’da, fer’i ve asli iştirak ayrımı bulunmakta idi. Ancak yeni TCK’da bu ayırımdan vazgeçilerek, faillik ve şeriklik şeklinde yeni bir ayırım benimsenmiştir.⁶⁴⁴ Eski kanunda asli fail olarak nitelendirilen azmettiren, yeni kanunda şerik olarak nitelendirilmiştir.⁶⁴⁵ Yine eski kanunda, fer’i iştirak olarak nitelendirilen de yeni kanunda yardım eden olarak yer almıştır.⁶⁴⁶

Birden fazla kimsenin, birlikte suç işleme kararıyla suçu gerçekleştirmeleri halinde, müşterek faillik söz konusu olur. Müşterek faillik için suç ortaklarının, suçun kanuni tanımında belirtilen fiillerin icrası üzerinde birlikte egemenlik kurmuş olmaları aranmaktadır.⁶⁴⁷ Başka bir ifadeyle, suçun meydana gelmesinden önce suçun birlikte işlenmesine yönelik bir karar alınmış olmalı, ayrıca iş bölümü esası ile icrai hareketlerin birlikte gerçekleştirilmesi gerekmektedir.⁶⁴⁸ Bu takdirde, suçu birlikte işleyenlerin her biri fail olarak değerlendirilip, haklarında ceza tayini yapılır. Suçun işlenmesini dolaylı olarak gerçekleştiren ise, dolaylı faildir.

Şerik, müşterek fail gibi suçun tipikliğinde belirtilen hareketlerin gerçekleştirilmesinde fail gibi etkin olmamakla birlikte, onu suçun işlenmesine yöneltten ya da icrai hareketlerin gerçekleştirilmesinden önce veya sonra yardımda bulunan kişidir.⁶⁴⁹ Şerikler, TCK’nın 40. maddesi⁶⁵⁰ gereğince bağlılık kuralı kapsamında değerlendirilir. Şeriklik, yardım eden ve azmettiren olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

⁶⁴² YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.370.

⁶⁴³ EKER, *Yağma Suçları*, s. 271.

⁶⁴⁴ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 111.

⁶⁴⁵ EKER, *Yağma Suçları*, s. 275.

⁶⁴⁶ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 113.

⁶⁴⁷ “Yasa koyucunun 37. maddenin 1. fıkrasındaki suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur ifadesiyle faillik kavramının kapsamını oldukça geniş tuttuğunu söyleyebiliriz. Anılan madde uyarınca müşterek faillikten söz edilebilmesi için birden fazla suç ortağı tarafından, birlikte suç işleme kararına bağlı olarak suçun icrai hareketlerinin birlikte gerçekleştirilmesi ve dolayısıyla, fiilin icrası üzerinde müşterek hâkimiyet kurulması gerekmektedir. Suçun işlenmesini sağlayan hareket üzerinde hâkimiyet kuran herkes fail sayılabilecektir. Hareket üzerinde hâkimiyet kurmak, birlikte irtikâp etme şeklinde gerçekleşebileceği gibi, zımni veya açık bir iş bölümüne dayalı olarak hareketi birlikte gerçekleştirmeyi de kapsayabilir. Öyle ki, bu anlamda suçu sonuçlayan hareketi yapmayan, fakat bir başkasının bu hareketi yapması için gerekli ortamı hazırlayanlardan her birisi de fail sayılabilecektir.” Yargıtay CGK T 02.02.2010, E 2009/1-239, K 2010/14, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁴⁸ EKER, *Yağma Suçları*, s. 272; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 111.

⁶⁴⁹ EKER, *Yağma Suçları*, s. 274.

⁶⁵⁰ “Suça iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır.”, (TCK m. 40/1).

Failin suçu işlemesine karar verdiren kişi, azmettiren olarak adlandırılmaktadır.⁶⁵¹ Failin, azmettirenin söylemlerine uygun davranmaması halinde cezalandırmanın nasıl yapılacağına da değinmek gerekir. Şayet fail, azmettirenin talimatlarını birebir uygulamış, ancak devamında yaptığı eylemlerle azmettirenin talimatlarının dışına çıkmışsa, talimat kapsamındakiler için azmettiren hakkında ceza tayini yapılır.

Failin suç işleme kastına katılım göstermemekle birlikte failin gerçekleştirdiği icra hareketlerine yardım sağlayan kişi ise, yardım eden sıfatıyla cezalandırılır. Yardım etme, maddi ve manevi yardım olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.⁶⁵² Kanun maddesinde, yardım etmenin ne şekilde tezahür edeceği ifade edilmiştir. Suç işlenmesi için gerekli olan araç ve gereçlerin temini maddi yardım iken, suçun işlenmesini destekleme ise manevi yardımdır.

İştirak ile ilgili yaptığımız genel açıklamalar, yağma suçu için geçerlidir. Zira yağma suçuna iştirak tüm şekilleriyle uygulanabilir.⁶⁵³ Bu nedenle iştirak halinin, yağma suçunda herhangi bir özellik göstermediğini söylemek mümkündür.⁶⁵⁴

Yağma suçunda iştirak hali söz konusu ise, olaya göre değerlendirme yapılmalıdır. Söz gelimi faille birlikte suç mahalline giderek, suçun işlenmesi esnasında gözcülük yapan kişinin eylemi suçun gerçekleşmesinde etkin bir durum sağlıyorsa, bu kişi müşterek fail olarak değerlendirilir.⁶⁵⁵ Aksi halde ise, yardım eden sıfatıyla onun hakkında ceza tayini yapılır.

⁶⁵¹ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 112.

⁶⁵² EKER, Yağma Suçları, s. 276.

⁶⁵³ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 541; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 114.

⁶⁵⁴ TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 762; ÖZBEK vd., ...Özel Hükümler, s. 658; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 408.

⁶⁵⁵ Benzer görüşte kararlar için bkz. “Sanığın suçu, yaş büyüklüğü nedeniyle evrakı tefrik edilen M. Y. ile işlemeye önceden karar vererek, el ve iş birliği içinde eyleme katıldığına anlaşılmaması karşısında 37/1.maddesi yerine...” Yargıtay 6. CD E 2011/17404, K 2014/3098, T 24.02.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “Mağdur ...'a yönelik yağma suçunun üç sanık tarafından, aynı anda ve eylem bütünlüğü içerisinde el ve iş birliğiyle hareket edilmek suretiyle işlendiğinin anlaşılmaması karşısında, bu suç için kurulan hükümde sanık...hakkında...37/1. maddesi yerine...” Yargıtay 6. CD E 2012/19107, K 2014/18, T 07.01.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); “...sanık ...'nin erkek arkadaşı olan sanık ...'ın yakının ile sanık ...'yi izleyip takip ettiği, yakınının takip edildiğini anlaması üzerine istikametini değiştirdiği, sanık ...'nin sanık ...'i arayıp durumu bildirdiği ve sanık ...'in de sanık ...'nin eski eşi olan sanık ...'nu arayıp haberdar ettiği ve sanıklar... ve ...'in yakınının aracını sıkıştırıp, yakınının cüzdanındaki 1600 TL, cebindeki 180 TL ile aracın bagajındaki 78.000 TL parasının sanıklar ... ve ... tarafından yağmalandığı, yakınının yaptığı işi ve maddi durumunu ve araçta o gün yüklü miktarda para olduğunu bilen sanık ...'nin plan doğrultusunda yakınınla sanık ...'yi tanıştırdığı ve sonraki eylemlerin meydana geldiği, sanık ...'nin anlatılan eylemleri olmasaydı meydana gelen suçun bu şekilde işlenemeyeceğinin anlaşılmaması karşısında suçun işlenmesine yardım eden sanığın...39. madde uyarınca cezalandırılması yerine...” Yargıtay 6. CD E 2013/35352, K 2014/5927, T 01.04.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020). Yargıtay bir kararında, sanıkların suçun işlenmesinden önce beraber plan yaptıkları ve birlikte verdikleri kararla suç işledikleri, bu kapsamda diğer sanığın da suça

Yağma suçunun birden fazla kimse ile birlikte işlenmesinin cezada artırımı gerektiren bir nitelikli hal olduğunu ifade etmiştik.⁶⁵⁶ Ancak nitelikli halin uygulanabilmesi için müşterek failliğin olması gerekir. Dolayısıyla şeriklik halinde nitelikli hal uygulanmaz. Buna göre suçun işlenmesi esnasında araç hareketleri biri, malın alınmasını başka biri gerçekleştiriyorsa, bunların her biri müşterek fail olarak değerlendirilir ve nitelikli halden hüküm kurulur.⁶⁵⁷

Burada değinmek gerekir ki, alacağın tahsili amacıyla yağma suçunun iştirak şeklinde işlenmesi mümkün değildir.⁶⁵⁸ Zira madde uyarınca, alacak sahibinin nitelikli halden bizzat yararlanacağını ifade etmiştik.

III. ETKİN PİŞMANLIK

Etkin kavramı sözlük anlamı ile “*aktif, faal*”, pişmanlık kavramı ise “*nedamet*” anlamlarına gelmektedir.⁶⁵⁹ Etkin pişmanlık, zarar verici eylemlerde bulunan kişinin pişmanlık duyması neticesinde, yol açtığı sonuçları ortadan kaldırmaya yönelik fiiliyata bulunmasıdır.⁶⁶⁰

TCK’nın 168. maddesinde, malvarlığına karşı işlenen bazı suçlarda etkin pişmanlık hali düzenlenmiştir. Failin, hükümde belirtilen suçlardan birini tamamlaması, akabinde bizzat nedamet göstererek sebebiyet verdiği zararları gidermesi halinde cezasında indirim yapılır. Bu durum etkin pişmanlığın, cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi bir sebep olduğunu göstermektedir.⁶⁶¹

Etkin pişmanlığa ilişkin hükümlerin uygulanabilmesi için, birtakım şartların gerçekleşmiş olması gerekir.⁶⁶² Öncelikle, kanunda etkin pişmanlık hükümlerinin

doğrudan katılım gösterdiği gözetilerek fail olarak değerlendirme yapılması gerektiğini açıkça ifade etmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2011/21361, K 2014/4560, T 18.03.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020);

⁶⁵⁶ Bkz. TCK m. 149/1-c.

⁶⁵⁷ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 541; EKER, Yağma Suçları, s. 274; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 409; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 762; ÖZBEK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 658.

⁶⁵⁸ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 542.

⁶⁵⁹ <http://tdk.gov.tr/> (10.05.2020)

⁶⁶⁰ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.443.

⁶⁶¹ Bkz. 168. madde gerekçesi

⁶⁶² “...5237 sayılı yasanın 168. maddesinde yer alan etkin pişmanlık hükmü; sınırlı şekilde sayılmış olan hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflas, taksirli iflas, karşılıksız yararlanma, yağma ve başkasına ait kredi kartını kötüye kullanma suçlarıyla ilgili olarak, sadece tamamlanmış suçlarda, failin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme ve tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, hükmün verilmesinden önce vaki olan geri verme veya tazmin söz konusu ise uygulanabilecek...” Yargıtay CGK T 27.05.2008, E 2008/11-127, K 2008/147, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

uygulanabileceği suçlar sınırlı olarak sayıldığından, bunlar dışındaki hiçbir suça ilgili hükümler uygulanmaz.⁶⁶³ Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, kanunda sayılan suçların tamamlanmış olması gerekir. Bu nedenle suça teşebbüs hali varsa, ilgili hükümler uygulanmaz.⁶⁶⁴ Etkin pişmanlığa ilişkin hükümlerin uygulanabilmesi için diğer bir şart, fail ya da iştirak edenlerin, bizzat pişmanlık duyarak mağdurun zararını bütünüyle tazmin etmeleri veya malı aynen geri vermeleridir. Kanunda, her ne kadar bizzat ibaresi kullanılmışsa da fail ya da iştirak edenlerin iradeleri ve onaylarıyla, onlar adına zararı bütünüyle tazmin ya da aynen iade edenlerin olması halinde de ilgili hükümler uygulanabilir.⁶⁶⁵ Zira Yargıtay'ın bu görüşte kararları mevcuttur.⁶⁶⁶ Bu noktada değinmek gerekir ki, iştirak halinde işlenen bir suçta, azmettiren veya şeriklerden birinin etkin pişmanlıkta bulunması halinde, diğerlerine ilgili hükümlerin uygulanması yönünde öğretide görüş birliği yoktur. Bir görüşe göre, etkin pişmanlık cezada şahsi bir indirim hali olsa da iştirak durumunda da uygulanabilir.⁶⁶⁷ Bunun için, fail veya iştirak edenlerin etkin pişmanlık kapsamında hareket etmesine karşın, diğer kişilerin aleyhte bir şekilde davranmamış olmaları yeterlidir. Böylece, suçu gerçekleştirenlerin tümüne ilgili hükümler uygulanır. Bizim de katıldığımız ağırlıklı görüşe göre, etkin pişmanlık hali şahsi bir indirim nedeni olduğundan yalnızca etkin pişmanlıkta bulunup, malı aynen iade eden veya zararı

⁶⁶³ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 545; EKER, *Yağma Suçları*, s. 234; KILDAN, "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", C I, s. 120; BABA, Yasemin, *Türk Ceza Kanunu'nda Etkin Pişmanlık*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2013, s. 36.

⁶⁶⁴ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 460; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 847; EKER, *Yağma Suçları*, s. 235; ÖZBEY, "...Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 134; KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 121; BABA, ...*Etkin Pişmanlık*, s. 41.

⁶⁶⁵ EKER, Hüseyin, "Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık (5237 sayılı TCK'nın 168. maddesi)", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2012, C XXVI, S 100, s.374; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 461; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 853; EKER, *Yağma Suçları*, s. 235; ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 135; KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 131; DEPE, ...*Yağma...*, s.729.

⁶⁶⁶ "...ailesini harekete geçirmek suretiyle ödemenin yapılmasını sağladığı anlaşılmakla, hükümlü A. K. hakkında 5237 sayılı yasanın 168. maddesinde düzenlenmiş bulunan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına bir engel bulunmadığından..." Yargıtay CGK T 27.05.2008, E 2008/11-127, K 2008/147, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "Meydana gelen zararın olaydan bir gün sonra sanığın amcası tarafından aynen tazmin yoluyla giderilmiş olduğu gözetilerek, 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin aynı yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3. maddeleri uyarınca yapılan lehe yasa değerlendirmesinde nazara alınmaması..." Yargıtay 9. CD T 26.09.2007, E 2006/8688, K 2007/6755, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁶⁷ DEPE, ...*Yağma...*, s.730; EKER, *Yağma Suçları*, s. 236; KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 131; EKER, "...Etkin Pişmanlık...", C XXVI, s.387; Aynı yönde karar için bkz. "Yağma suçu nedeniyle zararın soruşturma aşamasında diğer sanık J. Ö.' nün ailesi tarafından karşılandığının anlaşılması karşısında, sanık Z. J. hakkında da TCK 168/3 madde gereğince 1/2 oranında indirim yapılması gerekirken..." Yargıtay 1.CD E 2011/465, K 2011/19, T 20.01.2011, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

tümüyle tazmin eden kişi için ilgili hükümler uygulanabilir.⁶⁶⁸ Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için fail ya da suça iştirak edenlerin serbest iradeleriyle etkin pişmanlıkta bulunmaları gerekir. Nitekim tesadüfen yakalanan failin üzerindeki malın ele geçirilip mağdura iade edilmesi halinde, failin iadeye yönelik iradesi olmadığından ilgili hükümlerden yararlanamaz.⁶⁶⁹ Kaldı ki, failin etkin bir pişmanlık içinde hareket etmediği de aşıkardır.⁶⁷⁰ İlgili hükümlerin uygulanması için son şart, aynen iade veya tamamen tazminin, en geç hüküm verilme aşamasına kadar yapılması gerektiğidir.⁶⁷¹ Aksi halde gönüllü vazgeçme hükümlerinden ceza tayini yapılır.⁶⁷² Zira gönüllü vazgeçme, failin suçun tamamlanma anına kadar geçen süre içinde, suç işlemekten iradi olarak vazgeçmesidir.⁶⁷³ Etkin pişmanlıkta zarar tertipli olarak giderilmişse, son ödemenin yapıldığı ana göre indirim yapılır.⁶⁷⁴ Şayet suç konusu malın üçüncü kişiye satılması durumunda, fail malın yerini belirterek mağdura iade

⁶⁶⁸ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 852; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 461; ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 135.

⁶⁶⁹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 461; TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 851; EKER, *Yağma Suçları*, s. 236; ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 136.

⁶⁷⁰ "...iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleştirilmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, eşyanın failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu veya kaçarken yakalanan failin üzerinde ele geçirilmiş olması gibi hallerde, failin gerçek anlamda pişmanlığından söz edilemeyeceğinden, 5237 sayılı TCY' nın 168. maddesinin uygulanma koşulları oluşmayacaktır. Buna karşın, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun uğradığı zararın aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi koşulu yerine getirilirken duyulan pişmanlığın mutlaka sözle ifade edilmesi zorunluluğu bulunmayıp, davranışlar yoluyla da ifade edilmesi olayın özelliğine göre olanaklı olabilecektir." Yargıtay CGK T 26.10.2010, E 2010/6-173, K 2010/208, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "Sanığın, yakınının parasını zorla alıp kaçtıktan sonra, çevredeki vatandaşların takibi ve kovalaması sonucu yakalandığı, böylece yağma suçunun tamamlandığı gözetilmeden, kalkışma aşamasında kaldığı kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması; sanığın yakalanması üzerine suça konu paraya el konulmasının kaçınılmaz olduğu bir durumda aldığı parayı yere atmasında isteğe bağlı etkin pişmanlık koşullarının gerçekleşmediği de gözetilmeden..." Yargıtay 6. CD E 2005/17913, K 2006/6804, T 27.06.2006, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "5237 sayılı TCY' nın 5377 sayılı yasayla değişik 168. maddesi; bu maddede belirtilen malvarlığına karşı suçların tamamlanmasından sonra gerçekleşen etkin pişmanlık durumunda uygulanabileceğinden ve eylem kalkışma aşamasında kalıp, sanık tarafından henüz istediği paranın alınmamış olması nedeniyle ve sanığın pişmanlık göstererek zararı tazmini söz konusu olmadığından..." Yargıtay 6. CD E 2005/10071, K 2005/7166, T 08.09.2005, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁷¹ EKER, "...Etkin Pişmanlık...", C XXVI, s.381; Hükümün bozulmasından sonra tekrardan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağı görüşü için bkz. TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 854; Dosyanın Yargıtay'da olduğu zaman hariç, her aşamada etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabileceğine ilişkin görüşler için bkz. ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 138; KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 134.

⁶⁷² ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 133.

⁶⁷³ ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 759.

⁶⁷⁴ TEZCAN vd., ...*Ceza Özel Hukuku*, s. 853.

edilmesini sağlarsa, üçüncü kişinin zararı giderildiği takdirde ilgili hükümlerden yararlanabilir.⁶⁷⁵

Kanun koyucu, etkin pişmanlıktan yararlanılabilmesi için failin ya da suça iştirak edenlerin, etkin pişmanlıkla birlikte mağdura uğrattıkları zararı bütünüyle tazmin etmeleri veya malı aynen iade etmeleri gerektiğini hüküm altına almıştır.⁶⁷⁶

Aynen geri verme failin, mağdura ait malı almadan önceki şekliyle mağdura vermesidir.⁶⁷⁷ Örneğin, çantası çalınan mağdura içindekilerle birlikte çantasının iade edilmesi bu kapsamdadır. Değinmek gerekir ki failin, mağdura malına karşılık kambiyo senetleri vermesi durumunda, etkin pişmanlıktan yararlanabilmesi için ödemenin gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir, şayet gerçekleşmişse hangi süreçte gerçekleştiğine göre etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.⁶⁷⁸

Kısmen geri verme failin, mağdura ait malı almadan önceki haliyle değil de kısmen iade etmesi veya kısmen tazmin etmesidir. Kanun koyucu, kısmi geri verme ile ilgili açıklayıcı bir ifadede bulunmamıştır. Bu nedenle suça konu malın mühim kısmının geri verilmesinin kastedildiği kanaatindeyiz.⁶⁷⁹ Yargıtay CGK'nın kararlarında, zarar giderimi müessesesinde mağdurun tatmin edilmesinin önemli olduğu, mağdurun daha büyük zarara uğramasına yol açacak şekilde suç konusunun kırılmış, parçalanmış, özü bozulmuş veyahut eksilmiş şekilde iade edilmesinin mağdur üzerinde daha büyük külfet oluşturacağı düşüncesiyle, kısmi de olsa zarar gideriminin gerçekleşmediğinin kabul edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.⁶⁸⁰

⁶⁷⁵ “4721 sayılı Türk Medeni Kanun’un 763. maddesi uyarınca suça konu eşyayı üçüncü bir kişiye satmak suretiyle zilyetliği devreden sanığın artık eşya üzerinde tasarruf yetkisi kalmadığından, üzerinde tasarruf yetkisi bulunmayan telefonu sattığı yeri göstermesi sonucu telefonun satın alınan kişiden alınarak mağdura iadesinin 168. madde anlamında sanık tarafından gerçekleştirilmiş bir iade veya tazmin olarak kabulü mümkün değildir. Sanığın telefonu sattığı yerden ücretini ödemek suretiyle geri alarak mağdura aynen iade etmesi veya sanık ya da sanığın girişimleri sonucu üçüncü bir kişi tarafından telefonun bedelinin mağdura ödenmesi vb. hallerinde ancak 168. madde anlamında bir iade ve tazminden bahsetmek mümkündür. Aksi halde iyi niyetli üçüncü kişilerden malın iadesi suretiyle temini cihetine gidilerek mağdurun zararının giderilmesi durumunda, sanığın haksız biçimde sağladığı kazancının devam ettiği hususu göz ardı edilmiş olur.” Yargıtay CGK 26.03.2013, E 2012/6-1232, K 2013/106, T www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁷⁶ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 144; KILDAN, “...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları”, s. 122.

⁶⁷⁷ EKER, Yağma Suçları, s. 232; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 141; BABA, ...Etkin Pişmanlık, s. 62.

⁶⁷⁸ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 142; EKER, Yağma Suçları, s. 234; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 854; KILDAN, “...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları”, s. 133.

⁶⁷⁹ EKER, Yağma Suçları, s. 233; ÖZBEY, “...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması”, s. 137.

⁶⁸⁰ Yargıtay CGK T 24.11.2015, E 2014/430, K 2015/414, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Yargıtay CGK T 30.04.2013, E 2012/6-1437, K 2013/153, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

Tazmin suretiyle zararın giderilmesi ise failin, mağdura ait malı almadan önceki haliyle iade etmesinin mümkün olmadığı hallerde, mağdurun zararının farklı cins bir mal veya aynı meblağdaki para ile karşılanmasıdır.⁶⁸¹ Para ödemesi söz konusu ise, ilgili hükümlerin uygulanması için faizin ödenmesi zorunluluğu yoktur.⁶⁸²

Kanuna göre, kısmen geri verme halinde mağdurun rızasının varlığı aranır.⁶⁸³ Aksi halde, fail etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanamaz. Diğer hallerde mağdurun rızası aranmaz. Böyle bir durumda fail, etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanabilir.⁶⁸⁴ Şayet mağdur, zararın tazmini ve aynen iade teklifini reddetmişse, görevli mahkeme tarafından belirlenen tevdi mahalline teslimle veya paranın yatırılmasıyla ya da PTT kanalıyla mağdura bedelin gönderilmesi sağlanarak, etkin

⁶⁸¹ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 142; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 848; EKER, Yağma Suçları, s. 232; Malın değerinin belirlenmesinde, tazmin anının esas alınması gerektiği görüşü için bkz. KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 122; Tazminatın para dışında da yapılabileceği görüşü için bkz. BABA, ...Etkin Pişmanlık, s. 63.

⁶⁸² "...etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için uğranılan zararın tazmini yeterli olup ayrıca munzam zarar niteliğindeki faizin de ödenmesi koşul değildir." Yargıtay CGK T 12.04.2011, E 2011/11-45, K 2011/44, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Aynı şekilde bkz. BABA, ...Etkin Pişmanlık, s. 66; Aksi yönde görüş için bkz. KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 122.

⁶⁸³ "Olay tarihinde diğer sanıklarla birlikte iki mağdura karşı nitelikli yağma eylemini gerçekleştiren ve mağdur O.' dan yağmaladığı cep telefonu ile olay yerinden kaçan sanık Ö. A.' nın, diğer arkadaşlarının yakalanması üzerine kolluk tarafından kendisi hakkında henüz bir arama faaliyeti bile yürütülmeye başlanmadan kendi iradesi ile gelerek kolluğa teslim olduğu ve mağdur O.' a ait sakladığı telefonun yerini görevlilere göstererek telefonun içindeki sim kartları eksik şekilde mağdura iadesini sağladığı hususları dosya içeriği karşısında tartışmasızdır. Sanık Ö. A., diğer sanıklarla birlikte gerçekleştirdiği yağma eyleminden dolayı, duyduğu pişmanlık neticesinde kendiliğinden kolluğa gelerek teslim olmuş ve cep telefonunun mağdura iadesini sağlamıştır. Sanığın, olayın meydana geliş şeklini mağdurların ve diğer sanıkların anlatımlarından kısmen farklılık gösterecek şekilde ve eyleminin başka bir suç tipine girmesine yönelik olarak savunmada bulunmuş olması, pişmanlık duyarak kendiliğinden gelerek kolluğa teslim olduğu ve rızai olarak kısmi iadeyi sağladığı gerçeğini ortadan kaldırmayacak ve etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmayacaktır. Diğer taraftan, olay sırasında yağmalanan cep telefonunun içindeki iki adet sim kartı mağdura iade edilmemiş olduğundan, iade tam ve eksiksiz olmayıp kısmi iade söz konusudur...Bunun yanında, diğer sanıklar Y. C. ve T. Y. ile hakkındaki kamu davası yaşı nedeniyle ayrılan sanık E. E.' ün, yağma eylemine katılan ve kendileriyle birlikte yakalanmayan diğer kişinin isminin sanık Ö. A. olduğunu ve mağdura ait cep telefonunun bu sanıkta bulunduğunu söylemeleri, gösterdikleri açık bir pişmanlık olup bulundukları koşullar çerçevesinde ellerinden gelen çabayı göstererek dolaylı olarak iadeye katkı sağladıkları göz önüne alındığında, mağdurun kısmi iadeye rıza göstermesi koşuluyla etkin pişmanlık hükümlerinden sanık Ö. ile birlikte yararlanmaları gerekmektedir." Yargıtay CGK T 27.10.2009, E 2009/6-132, K 2009/251, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); "...yakınana ait sim kart iade edilmediği halde, adı geçen yakından rızası sorulmadan hüküm kurulması..." Yargıtay 6. CD E 2008/14011, K 2009/8689, T 14.05.2009, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020);

Öğretideki aynı görüşler için bkz. CENTEL vd., ...Suçlar, s. 405; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 462; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 139; Şayet mağdur sayısı fazla ise, her birinin rızası aranmalıdır. TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 849.

⁶⁸⁴ "...Ş. K.' nın, suça konu paranın ödenmesi için teklif geldiğini ancak bu paranın ödenmesini istemediğini beyan ettiğinin anlaşılması karşısında; paranın hangi aşamada ödenmek istendiğinin yakıncıdan sorularak sonucuna göre sanık hakkında etkin pişmanlık hükmünü düzenleyen 5237 sayılı TCK'nın 168/1-2. maddesinde düzenlenen indirim hükümlerinin uygulanması..." Yargıtay 6. CD E 2011/18295, K 2014/3617, T 04.03.2014, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

pişmanlık hükümlerine göre ceza tayini yapılabileceği görüşündeyiz.⁶⁸⁵ Etkin pişmanlıkla ilgili sayılan şartlarının tümünün varlığı halinde, suçu işleyen fail ya da suça iştirak edenler ilgili hükümlerden yararlanabilecektir. Hükümde yağma suçuna da yer verildiğinden, şartların varlığı halinde yağma suçunu işleyen fail de bu hükümlerden yararlanır. Bununla birlikte aynı kanunun 168/4. maddesinde, yağma suçuna ilişkin etkin pişmanlık halinde özel indirim oranları öngörülmüştür.

Yağma suçunu işleyen failin ya da suça iştirak edenlerin, ilgili hükümlerden yararlanabilmesi için, etkin pişmanlıkta bulundukları zaman büyük önem taşır. Zira iddianamenin kabulünden önce etkin pişmanlıkta bulunarak aynen geri verme veya zararın tümüyle giderilmesi durumunda, 1/2 oranında cezada indirim yapılır. Şayet iddianamenin kabulünden sonra etkin pişmanlık söz konusu ise 1/3 oranında cezada indirim yapılır.

Görülmektedir ki yağma suçunda, diğer suçlara nazaran cezada daha az indirim yapılacağı düzenlenmiştir.⁶⁸⁶ Bu da göstermektedir ki yağma suçu, malvarlığına karşı işlenen suçların en tehlikelisi ve haksızlık içeriği çok daha fazladır. Yağma suçunun tehlikeli bir suç olması itibarıyla, fail hakkında verilecek cezada daha az indirim öngörülmüştür.

IV. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA USULÜ

TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen temel haldeki yağma suçu ile 149. maddesinde düzenlenen nitelikli haller kapsamında yağma suçunun işlenmesi

⁶⁸⁵ DEPE, ...Yağma..., s.736; EKER, Yağma Suçları, s. 234; ÖZBEY, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması", s. 136; KILDAN, "...Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanabilme Koşulları", s. 125; BABA, ...Etkin Pişmanlık, s. 65,66. Benzer yönde karar için bkz. "*Fail veya ortağının iade veya tazmini doğrudan mağdura yapacakları gibi mağdura ulaşması muhtemel kişiler aracılığı ile de mağdur veya mağdura ulaşması muhtemel kişilere de yapılması olanaklı olduğu, iadenin kabul edilmemesinin düşünülemeyeceği yasa normu olup yakınının değişik nedenlerle zararının karşılanmasını istememesi yeterli olmadığı, somut olayımızda, yakının A.'nin 13.09.2007 tarihli celsede sanığın ailesinin yağmalanan parayı kendisine iade etmek istediğini ancak kumar parası olduğu için kabul etmediğini belirtmesi karşısında, mahkemece yakınının zararının ve bu zararın hangi aşamada karşılanmak istendiğinin de tespit edilerek, bir ödeme noktası tayin edilip sonucuna göre sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 168/3. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağının tartışılması gerekirken...*" Yargıtay 6. CD E 2009/6942, K 2011/7195, T 25.05.2011, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁶⁸⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 669; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 462; TEZCAN vd., ...Ceza Özel Hukuku, s. 845.

durumunda, soruşturma⁶⁸⁷ ve kovuşturma⁶⁸⁸ adli makamlar tarafından re'sen yapılır.⁶⁸⁹ Başka bir deyişle, suçun takibi şikâyetle bağlı değildir. Bu nedenle soruşturma veya kovuşturma aşamasında şikâyetten vazgeçilmesinin bir hükmü yoktur.

Aynı kanunun 150/1. maddesinde yer alan hukuki ilişkinin tahsili amacıyla yağma suçunun işlenmesi durumunda, fail hakkında tehdit veya kasten yaralama suçlarından hüküm kurulacağından, soruşturma ve kovuşturma şikâyetle tabi olur.⁶⁹⁰ Bu nedenle suç, uzlaşmaya tabidir.⁶⁹¹ Ancak nitelikli kasten yaralama söz konusu olduğunda, suçtan zarar görenin şikâyetine bağlı olmaksızın re'sen soruşturma ve kovuşturma yapılır.⁶⁹²

Aynı kanunun 150/2. maddesinde yer alan malın değerinin azlığı halinde, temel suçtan hüküm kurulacağından, bunun takibi şikâyetle bağlı değildir.⁶⁹³ Bu durumda da soruşturma ve kovuşturma re'sen yapılır.

Aynı kanunun 167. maddesinde düzenlenen “*şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep*” hali, yağma suçu ve onun nitelikli hallerinde söz konusu olmadığından, yağma suçunun akrabalık ilişkisi kapsamında işlenmesi durumunda da suçun takibi re'sen yapılır.⁶⁹⁴

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alan tedbirler yağma suçunda da uygulanabilmektedir. Buna göre gözaltı, tutuklama, el koyma, iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması⁶⁹⁵ ile teknik araçlarla izleme gibi tedbirlere soruşturma ve kovuşturma aşamalarında başvurulabilir.

⁶⁸⁷ “Soruşturma: Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi ifade eder.”, (CMK m. 2/1-e).

⁶⁸⁸ “Kovuşturma: İddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi...ifade eder.”, (CMK m. 2/1-f).

⁶⁸⁹ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...Özel Hükümler, s. 669; ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 546; PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 30; ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 145; EKER, Yağma Suçları, s. 307; CENTEL vd., ...Suçlar, s. 410.

⁶⁹⁰ ARTUK vd., ...Özel Hükümler, s. 546.

⁶⁹¹ KOÇ, ...Yağma..., s. 227.; MARAŞLI DİNÇ, RUHİ, “...Yağma Suçu”, C XI, s. 98; DEPE, ...Yağma..., s.619.

⁶⁹² PARLAR, ÖZTÜRK, Uygulamada Yağma Suçları, s. 368.

⁶⁹³ EKER, Yağma Suçları, s. 307.

⁶⁹⁴ EKER, Yağma Suçları, s. 307.

⁶⁹⁵ İstisnai nitelikte koruma tedbiri olduğu görüşü için bkz. BOZDAĞ, Ahmet, “Ceza Muhakemesinde Telefon ve Telsizle Yapılan İletişimin Kayda Alınması Tape ve Dökümlerinin Delil Niteliği ve Mahkûmiyete Esas Alınması Üzerine Bir İnceleme”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Yaşar Gürbüz'e Armağan*, 2015, C XII, S 1, s.753.

V. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 12. maddesi uyarınca,⁶⁹⁶ yağma suçunda görevli mahkeme Ağır Ceza Mahkemesidir.⁶⁹⁷ Aynı kanunun 14. maddesi gereği görevli mahkemelerin tespiti, suç için öngörülen temel cezanın üst sınırına göre belirlenmektedir.

Suçun failinin on sekiz yaşından küçük olması durumunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 26/2. maddesi uyarınca⁶⁹⁸ görevli mahkeme, Çocuk Ağır Ceza Mahkemesidir.⁶⁹⁹ Aynı kanunun 17/1. maddesi uyarınca, yetişkin ve çocuk faillerin iştirak halinde yağma suçunu işlemiş olması durumunda, soruşturma ve kovuşturmalar ayrı yürütülebilse de 17/3. maddesi gereği zorunluluk var ise, birleştirme kararı verilerek genel mahkemelerde dava görülür.⁷⁰⁰

Hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla cebir veya tehdit kullanılması halinde, eylemin yağma suçunu oluşturduğunu, lakin ceza tayininin kasten yaralama veya tehdit suçlarından yapıldığını ifade etmiştik. Eylemin yağma suçu olması itibarıyla, görevli mahkemenin de Ağır Ceza Mahkemesi olduğu görüşündeyiz.⁷⁰¹ Yargıtay'ın istikrar kazanan kararları da bu görüştedir.⁷⁰²

CMK' nın 12/1. maddesi uyarınca,⁷⁰³ davaya bakmakla yetkili olan mahkeme, yağma suçunun meydana geldiği yerdeki Ağır Ceza Mahkemesidir. Kanaatimizce, suç malın alındığı an tamamlanmış olduğundan, malın alındığı yerdeki mahkeme yetkilidir.⁷⁰⁴

⁶⁹⁶ Kabul Tarihi:26.09.2004, RG 07.10.2004, No:25606.

⁶⁹⁷ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2817; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 410; ÖZBEK vd., *Özel Hükümler*, s. 659; PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 30; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 546; ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu...*, s. 151; EKER, *Yağma Suçları*, s. 308; ÖZEN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 129; CENTEL, Nur, ZAFER, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Beta Basım Yay., 11. Baskı, 2014, s. 533.

⁶⁹⁸ Kabul Tarihi:03.07.2005, RG 15.07.2005, No:25876.

⁶⁹⁹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 30; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 546.

⁷⁰⁰ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 670; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 546.

⁷⁰¹ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 546; EKER, *Yağma Suçları*, s. 309; İŞÇENEROĞLU, "...Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi", s. 252; KOÇ, ...*Yağma...*, s. 227; GÜNAY, "...Tahsil Amacıyla İşlenmesi", s. 484; DEPE, ...*Yağma...*, s.618.

⁷⁰² Yargıtay bir kararında, suçun nitelikli halinin varlığı durumunda, suça konu olaya ilişkin delillerin takdirine karar verme yetkisinin Ağır Ceza Mahkemesinde olduğuna hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2016/2694, K 2016/3412, T 25.04.2016, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

⁷⁰³ "Davaya bakmak yetkisi, suçun işlendiği yer mahkemesine aittir.", (CMK m. 12/1).

⁷⁰⁴ Aynı yönde görüşler için bkz. ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 546; ÖZEN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 163; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s.618; YAŞAR vd., ...*Türk Ceza Kanunu...*, s.4352.

TMK m. 4/a uyarınca, suçun bir terör örgütünün faaliyeti kapsamında işlenmesi halinde, terör suçu oluşur. Bu durumda, davaya bakmakla görevli mahkeme Ağır Ceza Mahkemesidir.⁷⁰⁵

VI. YAPTIRIM

Yaptırım, “*müeyyide*”, “*hukuk kurallarının uygulanmasını sağlamak için yasalara konan zorlayıcı hükümler*” anlamlarına gelmektedir.⁷⁰⁶ Kanundaki düzenlemeleri ihlal eden kişi, ceza ve/veya güvenlik tedbirleri şeklinde yaptırımlara tabi tutulur.^{707 708}

TCK’nın 148/1. maddesi uyarınca, yağma suçunun temel halinin işlenmesi halinde, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür.⁷⁰⁹ Aynı kanunun 148/2. maddesinde, senedin yağması suçunu işleyen fail hakkında da aynı cezaların verileceği düzenlenmiştir.

Yağma suçunun, kanunda belirtilen nitelikli hallerden biriyle işlenmesi durumunda, on yıl ile on beş yıl arasında hapis cezası öngörülmüştür. Şayet, suçun işlenmesi esnasında birden fazla nitelikli hale başvurulmuşsa, aynı kanunun 61/4. maddesi gereği, hâkime üst sınırdan ceza tayini konusunda takdir hakkı verilmiştir.⁷¹⁰

Kanunun 149/2. maddesinde, yağma suçunda kullanılan cebirin m. 87’de yer alan neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama boyutuna ulaşması halinde, failin yağma suçuyla birlikte bu maddeden de cezalandırılacağı hüküm altına alınmıştır.⁷¹¹

⁷⁰⁵ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 410; EKER, Yağma Suçları, s. 308.

⁷⁰⁶ YARMALI, ALP, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, s.783.

⁷⁰⁷ HAKERİ, ...*Genel Hükümler*..., s. 388.

⁷⁰⁸ Failin ıslah edilebilmesi ve suçların işlenmesinin önüne geçilebilmesi için uygulanacak cezaların bunları sağlayabilecek nitelikte olması gereklidir. BOZDAĞ, Ahmet, *Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon, 2008, s. 136. Nitekim suçla birlikte suçluluğun da önüne geçilebilmesi için yağma suçunun failini suç işlemeye yöneltten psikolojik semptomların etkisi önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar da bu durumu ortaya koymaktadır. Araştırmaya ilişkin veriler için bkz. GÜL, ...*Psikolojik Semptomlar Kapsamında İncelenmesi*, s.69; Diğer bir araştırma ile de bu suça iten temel sebeplerin başında, kentsel nüfus yoğunluğu artışının olduğu görüşü için bkz. ÇALICI, Türkiye’de Suç Trendleri..., 82.

⁷⁰⁹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 30; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 409; Yeni kanunun, eski kanuna nazaran lehe bir kanun olduğu söylenebilir. KOCA, “...Yağma Suçu”, s. 2817; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 668.

⁷¹⁰ Yargıtay bir kararında, sanıkların suçun belirtilen nitelikli halleri dâhilinde işlenmesi sebebiyle, her bir nitelikli halden ceza verilmesi yerine, temel cezanın belirlenmesinde alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle hüküm verilmesi gerektiğine hükmetmiştir. Karar için bkz. Yargıtay 6. CD E 2012/28267, K 2015/41193, T 03.06.2015, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020); Aynı yönde görüşler için bkz. ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 152; EKER, Yağma Suçları, s. 311.

⁷¹¹ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 117; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547.

Kanunun 150/1. maddesinde, hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla suçun işlenmesi durumunda, eylem her ne kadar yağma suçunu oluştursa da tehdit ya da kasten yaralama suçlarından ceza tayininin yapılması gerektiği düzenlenmiştir.⁷¹²

Kanunun 150/2. maddesinde, malın değerinin azlığı halinde temel cezada üçte birden yarıya kadar indirim olabileceği yer almaktadır.⁷¹³

Kanun gereği, yağma suçunu işleyen fail hapis cezasına mahkûm edildiğinde, belirli hakları kullanmaktan da yoksun bırakılır.⁷¹⁴ Failin çocuk olması halinde, verilecek cezada kanunun 31. maddesi de göz önünde bulundurulur.⁷¹⁵ Yağma suçunun, tüzel kişi yararına işlenmesi halinde ise, tüzel kişiye özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanamayacağını daha önce ifade etmiştik.⁷¹⁶

TCK'nın 53-60 maddeleri arasında güvenlik tedbirleri düzenlenmiştir. Güvenlik tedbirlerinden biri olan müsadere, suç sırasında kullanılan veyahut suçtan dolayı oluşan eşya ya da kazancın mülkiyetinin kamuya geçirilmesi ile sonuçlanan bir yaptırımdır.⁷¹⁷ Belirli şartların varlığı halinde, suç ile ilişkili kazanç ya da eşya mülkiyeti kamuya geçmektedir.⁷¹⁸ Kanun koyucu, müsadereyi kazanç müsadere ve eşya müsadere olmak üzere iki ayrı maddede düzenlemiştir. Buna göre, mülkiyeti kamuya geçirilen şey eşya ise eşya müsadere (TCK m. 54), gelir ise kazanç müsadere (TCK m. 55) esasları uygulanır.

Bir güvenlik tedbiri olan müsadere, yağma suçunda da uygulanır. Müsaderenin uygulanması için, yağma suçunun işlenmesi şart olsa da hüküm verilmiş olması şart değildir.⁷¹⁹ Buna göre, yağma suçuna ilişkin olarak kullanılan eşyalar için eşya müsadere, suçla elde edilmiş maddi kazanç varsa bunlar için de kazanç müsadere hükümlerine göre müsadere hükümleri uygulanır.⁷²⁰ Ancak mağdura ait olan eşya veya

⁷¹² KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669.

⁷¹³ CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 409; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669.

⁷¹⁴ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669; EKER, Yağma Suçları, s. 311.

⁷¹⁵ PARLAR, ÖZTÜRK, *Uygulamada Yağma Suçları*, s. 30.

⁷¹⁶ Aynı yönde görüşler için bkz. CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 409; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669; EKER, Yağma Suçları, s. 311.

⁷¹⁷ HAKERİ, ...*Genel Hükümler*..., s. 417; Eski kanunda, fer'i ceza olarak düzenlendiğine ilişkin görüş için bkz. GÜNLER, Kemal, "Türk Ceza Hukukunda Müsadere", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2014, C XVIII, S 3-4, s.854.

⁷¹⁸ GÜNLER, "Türk Ceza Hukukunda Müsadere", C XVIII, s. 850; ÖZEN, ...*Genel Hükümler*, s. 1009.

⁷¹⁹ ARSLANTÜRK, ...*Yağma Suçu*..., s. 160; GÜNLER, "Türk Ceza Hukukunda Müsadere", C XVIII, s. 855.

⁷²⁰ "...suç konusu eşya ile ilgili müsadere kararı verebileceği düşünülmeyen...olaylarda kullanılmayan suç eşyasına ilişkin yazılı şekilde müsadere kararı verilmesi..." Yargıtay 6. CD E 2017/932, K 2019/3759, T 25.06.2019, www.sinerjimevzuat.com (19.04.2020).

kazançlar hukuki yolla mağdurun mülkiyetine geçebileceğinden, bunlarda müsadere söz konusu olmaz.⁷²¹

Bu noktada müsadere ile el koyma arasındaki farklılığa değinmek yerinde olacaktır. El koyma, CMK'nın 123. maddesinde düzenlenen bir koruma tedbiridir.⁷²² El koyma, soruşturma ve kovuşturmayaya esas olacak delilleri⁷²³ elde etme ya da müsadereye konu eşya veya kazancı⁷²⁴ emniyet altına alma amacını taşır.⁷²⁵ Bu da göstermektedir ki müsadere, eşya üzerindeki mülkiyet hakkını sona erdirirken; el koymada, tasarruf yetkisi sınırlandırılmaktadır.⁷²⁶ Nitekim müsadere sürekli olmasına rağmen, el koyma işlemi geçici olup amacın gerçekleşmesiyle sona erer.⁷²⁷

Ayrıca işlediği suçtan dolayı cezası kesinleşen failin, kanuni süreler içinde yeniden suç işlemesi durumunda, suçta tekerrür hükümleri uygulanır.⁷²⁸ Yağma suçunun faili hakkında yurtdışında verilen ceza da tekerrüre esas alınır.⁷²⁹

VII. ZAMANAŞIMI

Zamanaşımı, bir suçun işlenmesinin üzerinden ya da cezanın verilmesinden itibaren belli bir süre geçmesi sebebiyle, soruşturma veya kovuşturma yapılamaması veyahut cezanın infaz edilememesi halidir.⁷³⁰ Bu nedenle suçun zamanaşımına uğramaması bir muhakeme şartı olarak kabul edilir. Zamanaşımı, dava ve ceza zamanaşımı olarak ikiye ayrılmaktadır.

⁷²¹ EKER, Yağma Suçları, s. 313; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669.

⁷²² AYDIN, Murat, *Arama ve El Koyma*, Ankara, Seçkin Yay., 2. Baskı, 2012, s. 160; ÖZEN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 568; Zilyetliğe ilişkin koruma tedbiridir, CENTEL, ZAFER, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 319.

⁷²³ Ceza muhakemesi bağlamında, maddi gerçekliğin ortaya çıkartılması için kullanılan maddi varlığa sahip ve algılanabilen araçlara delil denilmektedir. BOZDAĞ, "Ceza Muhakemesinde...", s. 754.

⁷²⁴ Basit el koyma şeklinde de ifade edilmektedir, AYDIN, *Arama ve El Koyma*, s. 173.

⁷²⁵ GÜNLER, "Türk Ceza Hukukunda Müsadere", C XVIII, s. 857; AYDIN, *Arama ve El Koyma*, s. 163; ÖZEN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 568.

⁷²⁶ AYDIN, *Arama ve El Koyma*, s. 160; ÖZEN, ...*Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 580; Tasarruf yetkisinin kalktığı görüşü için bkz. CENTEL, ZAFER, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 399.

⁷²⁷ AYDIN, *Arama ve El Koyma*, s. 212.

⁷²⁸ BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, BOZDAĞ, Ahmet, "Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)", *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2008, C X, S 2, s.378; Hukuk sistemimizde karma tekerrür sisteminin olduğu görüşü için bkz. BOZDAĞ, ...*Tekerrür...*, s. 81.

⁷²⁹ KOCA, "...Yağma Suçu", s. 2817; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 669; ALBAYRAK, ...*Öz Kitap*, s. 901; BALCI, ÖZTÜRK, ...*Yağma Suçları*, s. 444; Böylece kişinin cezasının ertelenemeyeceği görüşü için bkz. BAYRAKLI, BOZDAĞ, "Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)", C X, s. 384; BİRTEK, *Pratik Ceza Hukuku...*, s.219; Milletlerarası tekerrür sisteminin uygulandığı görüşü için bkz. BOZDAĞ, ...*Tekerrür...*, s.12,13.

⁷³⁰ CENTEL, ZAFER, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, s. 618; KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Genel Hükümler*, s.711.

Dava zamanaşımı, bir suçun işlenmesinden itibaren yasal süre içinde hükmün kesinleşmemesi nedeniyle yargılamanın sona erdirilmesidir.⁷³¹

TCK m. 66/1-d uyarınca, yağma suçlarında dava zamanaşımı süresi on beş yıldır.⁷³² Dava zamanaşımı süresi, yağma suçunun işlendiği tarihten itibaren başlar.⁷³³ Bu sürenin dolmasıyla, fail hakkında açılan kamu davası düşer.⁷³⁴

Yağma suçunun failinin, on iki ila on beş yaşları arasında bir çocuk olması durumunda, zamanaşımı süresinin yarısı; on beş ila on sekiz yaşları arasında olması halinde ise, sürenin üçte ikisinin geçmesi itibarıyla zamanaşımının dolmasından dolayı dava düşer.⁷³⁵

Yağma suçu ile ilgili görülmekte olan davada, kanunda belirtilen bazı nedenlerden dolayı zamanaşımı kesilmiş olabilir. Böyle bir durumda zamanaşımı süresi, azami yirmi iki yıl altı ay olarak öngörülmüştür.⁷³⁶

Ceza zamanaşımı ise, kesinleşmiş olan ceza hükmünün yasal süreler içinde infazına başlanmadığı takdirde hükmün uygulanamamasını ifade eder.⁷³⁷ Böylece mahkûmiyet olsa da infazı uygulanamayacaktır.

TCK m. 68/1-d uyarınca yağma suçlarında ceza zamanaşımı süresi, yirmi yıldır. Öngörülen ceza zamanaşımı süresinin dolmasıyla, fail hakkında verilen cezanın infazı yapılamaz.⁷³⁸

⁷³¹ ÖZEN, ...Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 50; ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 1104.

⁷³² KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 670; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547.

⁷³³ EKER, Yağma Suçları, s. 314; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 409.

⁷³⁴ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 178.

⁷³⁵ ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547; EKER, Yağma Suçları, s. 314; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 410.

⁷³⁶ KOCA, ÜZÜLMEZ, ...*Özel Hükümler*, s. 670; ARTUK vd., ...*Özel Hükümler*, s. 547; EKER, Yağma Suçları, s. 314; CENTEL vd., ...*Suçlar*, s. 410.

⁷³⁷ ÖZEN, ...Genel Hükümler, s. 1129; ARTUK, GÖKCEN vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 1005; HAKERİ, ...Genel Hükümler..., s. 450,451.

⁷³⁸ ARSLANTÜRK, ...Yağma Suçu..., s. 178.

SONUÇ

İnsanlık tarihi boyunca, temel hak ve özgürlükler gerek ulusal gerekse uluslararası boyutta koruma altına alınmıştır. Temel hak ve özgürlükler arasında yer alan haklardan biri de mülkiyet hakkıdır. Bir malvarlığı hakkı olan mülkiyet hakkı, atfettiği önem itibarıyla özel hukukla birlikte ceza hukukunda da koruma altına alınmıştır. Bu itibarla, ceza hukukunda malvarlığına karşı işlenen suçlar düzenlenerek, bu suçlarla meydana gelen hak ihlalleri yaptırımlara tabi tutulmuştur. Böylece kişi ve toplum nezdinde hakların korunması amaçlanmıştır.

Şüphesiz ki, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında, yağma suçunun yeri tartışılmazdır. Zira yağma suçu, bu kısımda yer alan diğer suçlara nazaran en tehlikeli suç vasfını taşımaktadır. Bu durum da yapısal özelliği ve koruduğu hukuki değerlerle açıklanmaktadır. TCK'nın 148., 149. ve 150. maddelerinde düzenlenen yağma suçu, cebir ya da tehdit kullanmak suretiyle başkasına ait malın alınmasıdır. Bu bağlamda, yağma suçunun cebir veya tehditle işlenen hırsızlıktan ibaret olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca bileşik bir suç olması itibarıyla, yapısında barındırdığı diğer suçlarla korunan hukuki değerlere de sahiptir. Nitekim kişi özgürlüğü, zilyetlik, mülkiyet hakkı ve vücut dokunulmazlığı bu suçla koruma altına alınan hukuki değerlerdir. Gerek suçun ağır yaptırımlara neden olması gerekse de çalışma boyunca yapılan araştırmalar ve incelenen istatistiki veriler de suçun önemini ortaya koymaktadır. Tüm bu nedenlerle suçun işlenmesini önlemek ve bu suçu işleyen kişiler hakkında ilgili yasal düzenlemelerin daha etkin bir şekilde uygulanarak caydırıcılığın sağlanması bakımından çalışma önem arz etmektedir.

Tezin hazırlanması sürecinde hem toplum hem de toplumu oluşturan bireylerin, özellikle malvarlıklarına karşı oluşan zararın önlenmesi için mevzuattan ve uygulamadan kaynaklanan uyuşmazlıkların tespit edilmesi şeklinde belirlenen amaç doğrultusunda hareket edilmiştir. Bu kapsamda bazı sorunlar olduğu saptanmış, uygulamadaki aksaklıklar tespit edilmiştir. Çalışmada tespit edilen uyuşmazlıklara ilişkin değerlendirmelere ve çözüm önerilerine ilişkin tespitler şu şekilde sıralanabilir.

Yağma suçunda tartışmaya en çok mahal veren konulardan biri, suçun hukuki konusudur. Bu durum ise madde metni ile gerekçesi arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanmaktadır. Kanun metninde, suçun hukuki konusunu malların oluşturduğu düzenlenmişken, madde gerekçesi ile öğretideki hâkim görüşte ise, taşınır malların

suça konu olduğu ifade edilmektedir. Bu uyumsuzluk her ne kadar tartışmalara yol açsa da hukuk devleti ve ceza adalet sistemi anlayışı ile bağdaşmayacak nitelikte suçta ve cezada kanunilik ilkesini zedelemektedir. Öncelikle bu ilkenin ihlaline son verilmesi, akabinde de süregelen tartışmaları çözüme kavuşturmak amacıyla, madde metnine taşınır mal ibaresinin açıkça eklenmesi yerinde olacaktır.

Uygulamada karşılaşılan sorunlardan diğeri, “mağdurun yakını” deyiminin nitelendirilmesinde ortaya çıkmaktadır. Mevzuatta yakın kavramına yer verilmiş, ancak kavramın ne anlama geldiğine ilişkin açıklayıcı bir hüküm bulunmamaktadır. Bu da uygulamada belirsizliklere yol açmakta ve ilgili hükümlerin uygulanması noktasında sıkıntılar doğurmaktadır. Bu bağlamda, TCK’nın tanımlar başlıklı 6. maddesine yakın kavramının eklenerek, kavramın kapsamının ve sınırlarının net bir şekilde açıklanması gerekmektedir. Ayrıca malın alınmasına karşı koymayan veya malı teslim edenin yakını olarak nitelendirilmeyen, suç mahallindeki herhangi bir kişiye yönelik cebir veya tehdit kullanımının da suçu oluşturacağı kanaatindeyiz. Bu nedenle madde metnine, “suç yerindeki herhangi bir kimseye karşı” şeklinde açık ve net bir ifade eklenmesinin de uygulamadaki aksaklıkları gidereceğini düşünüyoruz.

TCK’nın 169. maddesinde, tüzel kişi yararına güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı suçlar arasında yağma suçuna yer verilmemiştir. Kanaatimizce, tüzel kişi yararına da yağma suçu işlenebilir. Madde metninde sayılan suçlara nazaran, yağma suçunun taşıdığı ağırlık ve tehlikelilik boyutu göz önüne alındığında, düzenleme yerinde değildir. Yasal bir değişikliğe gidilerek yağma suçunun da metne dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yağma suçu, kasten işlenebilen bir suçtur. Yani suçun işlenmesi için genel kastın varlığı yeterlidir. Genel kastla işlenen yağma suçunda, özel kastın varlığı ise tartışmalıdır. Yargıtay’ın istikrar kazanan kararları ile öğretideki hâkim görüşü göz önüne aldığımızda, suçun oluşması için faydalanma kastı da aranmaktadır. Kanun metninde faydalanma kastının vurgulanması halinde, bu konudaki görüş ayrılıklarının sona ereceği ve uygulamadaki işleyişe yasal dayanak sağlanacağı kanaatindeyiz.

Eleştiriye açık olan hususlardan biri, suç ile alınan malın değerinin az olması durumunda, cezada indirim yapılmasını gerektiren düzenlemedir. Şayet cezada indirim yapılacaksa, bunun hangi oranlar üzerinden yapılması gerektiği net olarak belirlenmemiştir. Oluşan boşluk ise Yargıtay’ın belirlediği kriterler çerçevesinde giderilmeye çalışılmaktadır. Her ne kadar Yargıtay’ın, malın değerinin

belirlenmesinde objektif kıstasları söz konusu ise de miktarın net bir biçimde belirtilmemiş olması tereddütlere yol açabilmektedir. Bu durum da uygulamada farklı işleyişlere sebebiyet vermektedir. Görüş ayrılıklarının önüne geçmek adına, malın değerinin alt ve üst sınırlarının belirlenmesi suretiyle mevzuata net bir hüküm koyulması halinde, oluşan boşluğun giderileceğini düşünüyoruz.

Cezada indirimi gerektiren diğer bir hal ise, hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla suçun işlenmesidir. Her ne kadar oluşan suç, yağma suçu olsa da tehdit veya kasten yaralama hükümlerine göre yaptırım uygulanması, suçla mücadelede ve cezaların caydırıcılığı noktasında çelişkilere sebep olmaktadır. Bunların önüne geçilebilmesi için yağma suçu üzerinden yapılacak indirim oranına göre ceza tayininin yapılmasının, ceza adalet sistemimize daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

Yağma suçunda aydınlatılması gereken önemli meselelerden biri ise, suça konu malın alınma anının tespiti noktasındadır. Bu hususla ilgili Yargıtay'ın içtihat oluşturmaması suçla etkin mücadeleyi sekteye uğratmaktadır. Ayrıca öğretide görüş birliğinin bulunmaması da malın alınma anının tespitinde ve suça teşebbüs hükümlerinin uygulanmasında farklılıklara yol açmaktadır. Kanaatimizce, hırsızlık suçunun aksine yağma suçu, zilyetliğin el değiştirmesiyle tamamlanır. Nitekim suçun yarattığı tehlikelilik boyutu da bunu gerektirmektedir. Suçun nitelendirilmesinde taşıdığı büyük önemden dolayı, kanun lafzında bu şekilde değişikliğe gidilmesinin, uygulamadaki farklılıkların önüne geçilmesinde etkili olacağını düşünüyoruz.

Tüm bu olumsuz değerlendirmelerimizin yanı sıra yağma suçunda, şahsı cezasızlık veya cezada indirim yapılmasını gerektiren sebeplerin uygulanmaması, suçun gerek kişide gerekse de toplumda meydana getirdiği tehlike hali nedeniyle isabetli olmuştur. Keza madde metninde sayılan diğer suçlara nazaran, yağma suçunda etkin pişmanlık halinde daha az indirim oranlarının belirlenmesinin, suçun ağırlığı ve koruduğu hukuki değerler birlikte değerlendirildiğinde, yerinde bir düzenleme olduğu kanaatindeyiz. Ayrıca zincirleme suç hükümlerinin, yağma suçunda uygulama alanı bulamaması da saydığımız gerekçeler dolayısıyla isabetli olmuştur.

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan istatistiki veriler incelendiğinde, gerek ülke nezdindeki gerekse coğrafi bölge bazındaki verilerde, kanun sistematığı bakımından yağma suçunun yer aldığı suç grubunun en çok işlenen suç grubu olduğu, bunların içinde de yağma suçunun önemli bir yer tuttuğu tespit edilmiştir. Nitekim bu grupta yer alan suçlar arasında, en fazla dava açılma oranı da

yağma suçuna aittir. Yine önceki yıllara nazaran suçun işlenmesindeki oranın her yıl arttığı, açılan dava sayısının da bununla paralellik gösterdiğini söyleyebiliriz. Tüm bunlar da yağma suçunun, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında en ağır ve tehlikeli suç olarak nitelendirilmesini mümkün kılmaktadır.

Ayrıca Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığından aldığımız bilgi çerçevesinde, 29.06.2019 – 28.06.2020 tarihleri arasında Gaziantep ilinde yağma suçuna ilişkin toplam 3.287 dosyanın olduğu, bunların 265'ine kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiği, 983'üne ise dava açıldığı görülmektedir. Yine suçun temel haline nazaran, birden fazla nitelikli halin varlığı halinde bu suçun daha çok işlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da daha ağır sonuçlara yol açmaktadır. Bu veriler ışığında suçun işlenme oranının bu denli yüksek olması, suçun toplum ve kişi nezdinde meydana getirmiş olduğu zararlar ile suçla korunan hukuki değerler birlikte göz önüne alındığında, suçun ve suçluluğun önlenmesinde daha etkin ve etkili yaptırımların uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Ceza adalet sistemimizde, suçun önlenmesi için ağır müeyyidelerin uygulanması, suç ve ceza arasındaki dengeyi sağlamaktadır. Bu da kamu düzeni ve güvenliğini doğrudan etkilemektedir. Suçla etkin mücadele noktasında, suçla birlikte suçluluğun da önlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, suçun işlenmemesine yönelik caydırıcılığının artması için suç işlenmesine sebebiyet veren hallerin irdelenerek, bunlara yönelik suç ve ceza politikası oluşturulması gerekmektedir. Keza toplum huzuru ve hukuki güvenlik açısından bu elzemdir. Ayrıca çalışmamızda tespit ettiğimiz, kanunun lafzında tartışmaya yol açan ya da kanundaki boşluğu doldurmaya yönelik yasal düzenlemelerin yapılması da suçla daha etkin bir mücadeleye katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

AKINTÜRK, Turgut, **ATEŞ KARAMAN**, Derya, *Medeni Hukuk*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 21. Baskı, 2015.

AKİPEK, Jale G., **AKINTÜRK**, Turgut, **ATEŞ KARAMAN**, Derya, *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 7. Baskı, 2009.

AKSOY DURSUN, Sanem, *Eşya Kavramı*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2012.

ALBAYRAK, Mustafa, *Notlu Atıflı Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Öz Kitap*, Ankara, Adalet Yayınevi, 14. Baskı, 2015.

ARSLANTÜRK, Mustafa, *İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu Uygulama Örnekli- Açıklamalı- İctihath- Notlu Gerekçeli*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015.

ARTUK, Mehmet Emin, **GÖKCEN**, Ahmet, **YENİDÜNYA**, A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Turhan Kitabevi, 5. Baskı, 2011.

ARTUK, M. Emin, **GÖKCEN**, Ahmet, **ALŞAHİN**, M. Emin, **ÇAKIR**, Kerim, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 17. Baskı, 2018.

ATALAN, Mustafa, *Uygulamalı-Yorumlu-Örnekli Dolandırıcılık Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik Suçları Şerhi*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2015.

AYAN, Mehmet, *Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Sicili*, Konya, Mimoza Yayınları, 10. Baskı, 2014.

AYAN, Mehmet, *Eşya Hukuku II Mülkiyet*, Konya, Mimoza Yayınları, 7. Baskı, 2014.

AYDIN, Murat, *Arama ve El Koyma*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2012.

BABA, Yasemin, *Türk Ceza Kanunu'nda Etkin Pişmanlık*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2013.

BALCI, Fidan, **ÖZTÜRK**, Seyithan, *Hırsızlık Karşılıksız Yararlanma Kaçak Elektrik, Su ve Doğalgaz Kullanımı ve Yağma Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2017.

BİRTEK, Fatih, *Pratik Ceza Hukuku (Genel Hükümler)*, İstanbul, Legal Kitapevi, 2. Baskı, 2013.

CENTEL, Nur, **ZAFER**, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 11. Baskı, 2014.

CENTEL, Nur, **ZAFER**, Hamide, **ÇAKMUT**, Özlem, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 4. Baskı, 2017.

ÇALICI, Can, *Türkiye’de Suç Trendleri Tarihsel Kriminolojik Değerlendirme*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2019.

DEPE, Kaya, *Hırsızlık-Yağma ve Karşılıksız Yararlanma Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, 2019.

DOĞAN, Ahmet, *Büyük Türkçe Sözlük*, Ankara, Akçağ Yayınları, 2009.

DURAN, Gökhan Yaşar, *Ceza Hukukunda Haksız Tahrik*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2010.

EKER, Hüseyin, *Açıklamalı – İçtihatlı Hırsızlık Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2014.

EKER, Hüseyin, *Yağma Suçları*, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2014.

ERCAN, İsmail, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Özel Hükümler*, İstanbul, İkinci Sayfa Basım Yayıncılık, 5. Baskı, 2009.

ERCAN, İsmail, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, İstanbul, Kuram Kitap Yayınları, 14. Baskı, 2018.

EREN, Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınları, 14. Baskı, 2012.

ERMAN, Hasan, *Eşya Hukuku Dersleri*, İstanbul, Der Yayınları, 6. Baskı, 2016.

ERTOSUN, Ali Suat, **TAŞKIN**, Ahmet, “Yağma Suçu”, Edt. Köksal Bayraktar, *Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı*, Ankara, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Ceza Hukuku Derneği, 2008.

GEDİK, Doğan, **YÜCE**, Ersoy, *Bir İdari Yaptırım Türü Olarak Kabahatler Hukukunda Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2011.

HAFIZOĞULLARI, Zeki, **ÖZEN**, Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, US-A Yayıncılık, 6. Baskı, 2017.

HAKERİ, Hakan, **AKBULUT**, Berrin, *Ceza Hukuku Pratik Çalışmaları*, Konya, Mimoza Yayınları, 6. Baskı, 2011.

HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Temel Bilgiler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 7. Baskı, 2012.

HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 13. Baskı, 2012.

İNAL, H. Tamer, *Borca Aykırılık ve Sonuçları*, İstanbul, Papatya Yayıncılık, 2. Baskı, 2009.

İŞÇENEROĞLU, Mehmet, “Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi”, Edt. Mustafa Çakır, *Uluslararası Hukuk Kongresi: Güncel Temalar & Başlıklar*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2018.

KAYMAZ, Seydi, “Malvarlığına Yönelik Saldırlara Karşı Meşru Savunma ve Yaşam Hakkı”, Edt. Ayşe Nuhoğlu, *Prof. Dr. Feridun Yenisey’e Armağan*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 2014.

KESKİN KIZIROĞLU, Serap, “Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçu”, Edt. Ayşe Nuhoğlu, *Prof. Dr. Feridun Yenisey’e Armağan*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 2014.

KOCA, Mahmut, **ÜZÜLMEZ**, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 5. Baskı, 2018.

KOCA, Mahmut, **ÜZÜLMEZ**, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2019.

KOÇ, Ziya, *Felsefi, Hukuki ve Cezai Yönleriyle Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma (TCK m. 150/1)*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.

KÖPRÜLÜ, Timuçin, *Ceza Hukuku (Özel Hükümler) Pratik Çalışma Kitabı*, Ankara, Savaş Yayınevi, 3. Baskı, 2017.

KURU, Baki, **ARSLAN**, Ramazan, **YILMAZ**, Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, Ankara, Yetkin Yayınları, 24. Baskı, 2013.

MERAN, Necati, *Hırsızlık, Yağma, Karşılıksız Yararlanma ve Malvarlığına Karşı Suçlar*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2013.

OĞUZMAN, M. Kemal, **SELİÇİ**, Özer, **OKTAY ÖZDEMİR**, Saibe, *Eşya Hukuku*, İstanbul, Filiz Kitabevi, 21. Baskı, 2018.

ÖZBEK, Veli Özer, *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı TCK İzmir Şerhi (Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı) Özel Hükümler (Madde 76-169)*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2008.

ÖZBEK, Veli Özer, **DOĞAN**, Koray, **BACAKSIZ**, Pınar, **TEPE**, İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 12. Baskı, 2017.

ÖZBEK, Veli Özer, **DOĞAN**, Koray, **BACAKSIZ**, Pınar, **MERAKLI**, Serkan, **TEPE**, İlker, **BAŞBÜYÜK**, İsa, *Açıklamalı-Şematik Pratik Çalışma Kitabı III Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 15. Baskı, 2018.

ÖZEN, Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara, Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2017.

ÖZEN, Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2018.

ÖZEN, Mustafa, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2018.

ÖZGENÇ, İzzet, *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler)*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2005.

ÖZKAN, Hasan, *(Açıklamalı-İçtihatlı-Örnekli) Türk Medeni Yasası ve Uygulaması Eşya Hukuku (Md. 683-778)*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.

PARLAR, Ali, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 2. Baskı, 2015.

PARLAR, Ali, **ÖZTÜRK**, Mustafa, *Uygulamada Yağma Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, 2018.

POLAT, Ahmet, *Suç Önleme*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2014.

REİSOĞLU, Safa, *Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 23. Baskı, 2012.

SAKİN, Sinan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler-Özel Hükümler-Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ankara, Savaş Yayınevi, 4. Baskı, 2016.

SİRMEN, Lale, *Eşya Hukuku*, Ankara, Yetkin Yayınları, 6. Baskı, 2018.

SOYASLAN, Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, Yetkin Yayınları, 8. Baskı, 2010.

ŞENER, Esat, *Hukuk Sözlüğü*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2001.

TANERİ, Gökhan, *Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut*, İstanbul, Legal Yayıncılık, 1. Baskı, 2015.

TANERİ, Gökhan, *Uygulamadan Örnek Hükümlerle Ağır Ceza Suçları*, Ankara, Bilge Yayınevi, 2015.

TANERİ, Gökhan, *Tehdit Hakaret (Tehdit Şantaj Cebir)*, Ankara, Bilge Yayınevi, 2. Baskı, 2017.

TEZCAN, Durmuş, **ERDEM**, Mustafa Ruhan, **ÖNOK**, R. Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 16. Baskı, 2018.

TOROSLU, Nevzat, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Ankara, Savaş Yayınevi, 9. Baskı, 2018.

TURABİ, Selami, *Mala Zarar Verme Suçları (5237 Sayılı TCK 151 vd.)*, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2008.

TÜRK DİL KURUMU, *Türkçe Sözlük*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 11. Baskı, 2019.

ÜLGEN, Hüseyin, **HELVACI**, Mehmet, **KENDİGELEN**, Abuzer, **KAYA**, Arslan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 8. Baskı, 2013.

WESSELS, Johannes, **HILLENKAMP**, Thomas, **DEGN**, Helle, **SQUARCIALUPI**, Vera, **ASHTO**, Peter Walter, *Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk*, Edt. Yener Ünver, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2009.

YALVAÇ, Gürsel, *Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 13. Baskı, 2013.

YARMALI, Eyüp Sabri, **ALP**, Selçuk, *Hukuk Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2017.

YAŞAR, Osman, **GÖKCAN**, Hasan Tahsin, **ARTUÇ**, Mustafa, *Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Cilt IV (md 147-204)*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010.

YAVUZ, Cevdet, *Borçlar Hukuku Dersleri (Özel Hükümler)*, İstanbul, Beta Basım Yayıncılık, 12. Baskı, 2013.

YILMAZ, Ejder, *(Öğrenciler İçin) Hukuk Sözlüğü*, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014.

YURTCAN, Erdener, *Yeni Türk Ceza Kanunu ve Yorumu*, İstanbul, Kazancı Kitap, 2. Baskı, 2006.

YURTCAN, Erdener, *Yargıtay Kararları Işığında Hürriyete Karşı Suçlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2012.

YURTCAN, Erdener, *Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet-Zimmet-İrtikap-Görevi Kötüye Kullanma Öteki Kamu Yönetimine Karşı Suçlar*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2015.

MAKALELER

AKKAŞ, Ahmet Hulusi, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2018, S. 1, (s. 323-348).

AKSOY İPEKÇİOĞLU, Pervin, “Türk Ceza Kanunu’nda Bileşik Suç”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2012, S. 1, (s. 43-67).

ANTOLISEI, Francesco, “Genel Olarak Mameleke Karşı İşlenen Suçlar”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Çev. Uğur Alacakaptan, Ankara, 1962, S. 1-2, (s. 65-94).

ARAS, Müslüm, “Hırsızlık Suçunun Benzer Suçlarla Mukayesesi”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018, S. 10, (s. 20-28).

BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, **BOZDAĞ**, Ahmet, “Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2008, S. 2, (s. 375-396).

BAYRAKLI, Hasan Hüseyin, **BOZDAĞ**, Ahmet, “Türk Ceza Hukukunda Teşebbüse Elverişlilik Sorunu ve Vergi Suçlarının Teşebbüse Elverişlilik Açısından Değerlendirilmesi”, *Maliye Dergisi*, 2010, S. 158, (s. 15-34).

BOZDAĞ, Ahmet, “Ceza Muhakemesinde Telefon ve Telsizle Yapılan İletişimin Kayda Alınması Tape ve Dökümlerinin Delil Niteliği ve Mahkûmiyete Esas Alınması Üzerine Bir İnceleme”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Yaşar Gürbüz’e Armağan*, 2015, S. 1, (s. 751-764).

BOZDAĞ, Ahmet, “Ceza Muhakemesi Hukukunda Mağdurun Hukuki Yardım Alma Hakkı”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2017, S. 132, (s. 121-146).

BOZDAĞ, Ahmet, **SARIUSTA**, Kader, “Ceza Yargılamasında Mağdurun Beyanı ve Delil Değeri”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2017, S. 2, (s. 573-602).

CANKURT, Ezgi, “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2015, S. 2, (s. 99-135).

ÇAKMUT YENERER, Özlem, “Cebir Suçu (TCK m. 108)”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı*, Kayseri, 2013, S. 2, (s. 221-228).

DANIŞMAN, Mustafa, “Yağma Suçlarında Değer Azlığı”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, S. 41, (s. 125-130).

DEMREN DÖNMEZ, Burcu, “Ceza Sorumluluğunu Azaltan Bir Neden Olarak Haksız Tahrik”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2013, S. 1, (s. 267-294).

EGEMENOĞLU, Alaaddin, “Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu (TCK m. 106)”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2017, S.1, (s. 59-102).

EKER, Hüseyin, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı (5237 sayılı TCK’nın 150/2 Maddesi)”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, S. 50, (s. 129-144).

EKER, Hüseyin, “Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık (5237 sayılı TCK’nın 168. maddesi)”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2012, S. 100, (s. 363-388).

ERDEM, M. Ruhan, **ŞENTÜRK**, Candide, “Hırsızlığın Yağmaya Dönüşmesi (Dolaylı Yağma)”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2017, S. 2, (s. 651-674).

GÖKTÜRK, Neslihan, “Türk Hukuku’nda Suçların İçtimai”, *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 2014, S. 1-2, (s. 31-59).

GÜNAY, Mehmet, “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Ankara, 2015, S. 5, (s. 461-489).

GÜNLER, Kemal, “Türk Ceza Hukukunda Müsadere”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2014, S. 3-4, (s. 849-876).

GÜRÜHAN, Caner, **TOPAÇ**, Tahir Hami, **KANAT**, Ahmet Serhat Ergin, “Yargıtay’ın Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Değer Azlığı Kavramına Yönelik Yaklaşımı”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Ankara, 2016, S. 8, (s. 219-237).

KANBUR, M. Nihat, “Türk Ceza Hukukunda Suçların İçtimai”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, 2014, S. 26, (s. 205-211).

KANGAL, Zeynel T., “Türk Ceza Hukukunda Haksız Tahrik”, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Erzincan, 2010, S. 3-4, (s. 19-68).

KARAKAŞ DOĞAN, Fatma, “Suçların ve Cezaların İçtimai”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan*, İstanbul, 2010, S. 1, (s. 813-846).

KAYLAN, Keskin, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırmalı Bir Değerlendirilmesi)”, *Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2013, S. 1, (s. 39-49).

KEÇELİOĞLU, Elvan, “Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Sebeplerle Hukuka Uygunluk Sebepleri Arasındaki Ayrımın TCK’nın Uygulanması Bakımından Pratik Sonuçları”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2010, S. 87, (s. 299-321).

KILDAN, İsmail Turgut, “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık Hükmünün Uygulanabilme Koşulları”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Ankara, 2012, S. 8, (s. 115-139).

KOCA, Mahmut, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Yağma Suçu”, *Legal Hukuk Dergisi*, İstanbul, 2005, S. 32, (s. 2799-2817).

KOCA, Mahmut, “Fikrî İçtima”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, 2007, S. 4, (s. 197-221).

KÖPRÜLÜ, Timuçin, “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2007, S. 71, (s. 254-263).

KÖSE, Yasin, “Karar İncelemesi Yağma Suçu”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2011, S. 62, (s. 104-105).

MALKOÇ, İsmail, “Hırsızlık Suçunun Yağma Suçuna Dönüşmesi”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 1990, S. 2, (s. 219- 228).

MARAŞLI DİNÇ, Yasemin, **RUHİ**, Muhammet Emin, “Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu”, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Erzincan, 2018, S. 2, (s. 86-100).

ÖZBEY, Özcan, “Yağma Suçunda Daha Az Cezayı Gerektiren Hal ve Etkin Pişmanlık Hükmünün Uygulanması”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2010, S. 44, (s. 129-139).

ÖZEN, Mustafa, “Ceza Hukukunda Fikrî İçtima”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2007, S. 73, (s. 132-145).

ÖZEN, Mustafa, “Kasten Yaralama Suçunun Maddi Unsur Bakımından Bazı Suçlarla İlişkisi”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, S. 22, (s. 89-94).

ÖZTÜRK, Erkan, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Beden ve Ruh Bakımından Kendisini Savunabilme Kavramı”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, S. 21, (s. 93-99).

SERTTAŞ, Alp Tolgahan, “Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Antalya, 2018, S. 2, (s. 91-137).

SÖZÜER, Adem, “Tehdit Suçu”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 1994, S. 1-4, (s. 125-147).

ŞAN, Sedat, “Türk Ceza Hukukunda Fikrî İçtima”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2014, S. 98, (s. 84-94).

ŞEN, Ersan, “Yağma ve Hırsızlık Suçlarında Fiili Hakimiyet”, *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2013, S. 109-110, (s. 123-129).

ŞEN, Ersan, **MALBELEĞİ**, Erkam, “Malvarlığına Karşı Suçlarda İrade ve Fiili Hakimiyet Kriterleri”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2018, S. 141, (s. 115-118).

TANER, Fahri Gökçen, “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2011, S. 92, (s. 118-156).

TAŞKIN, Ahmet, “Yağma Suçunda Mal Kavramı”, *Terazi Aylık Hukuk Dergisi*, 2008, S. 20, (s. 95-101).

YAZICIOĞLU, R. Yılmaz, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı: Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan*, İstanbul, 2013, S. 2, (s. 757-795).

YERDELEN, Erdal, “İrtikap Suçu (TCK m. 250)”, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Prof. Dr. Doğan Soyaslan Armağanı*, Kayseri, 2013, S. 2, (s. 445-480).

YILMAZ, Murat, “Tehdit Suçu”, *İstanbul Barosu Dergisi*, İstanbul, 2014, S. 6, (s. 216-235).

TEZLER

ALBAKIR, Mustafa, *Herkesin Girebileceği Bir Yerde Bırakılmakla Birlikte Kilitlenmek Suretiyle ya da Bina veya Eklentileri İçinde Muhafaza Altına Alınmış Olan Eşya Hakkında Hırsızlık Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan, 2019.

ARI, Ahmet, *İrtikap Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, 2010.

ARSLANBAŞ, Abdülhalim, *Yağma Suçları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009.

BAKLACI SAHİLLİOĞLU, Sevim, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2020.

BAYRAKTUTAN, Serhat, *Hürriyet Aleyhine İşlenen Bir Suç Olarak Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2016.

BIÇAKCI, Mahmut, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, 2018.

BOYRACI, Ali, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenen Senedin Yağması Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin, 2019.

BOZDAĞ, Ahmet, *Türk Ceza Hukukunda ve Vergi Ceza Hukukunda Tekerrür (Afyonkarahisar Örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon, 2008.

BÜYÜKKARAMUKLU, Faruk, *Türk Ceza Kanunu'na Göre Yağma Suçları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan, 2009.

CERRAHOĞLU, Hakan, *Türk Ceza Hukuku'nda Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2013.

ÇUBAN, İbrahim Halil, *Mala Zarar Verme Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2014.

DEMİÇ, Murat, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2014.

EKİNCİ, Emin Emre, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 2004.

ERYILMAZ, Emrullah, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2016.

GÜL, İbrahim Şirin, *Cezaevinde Yağma Suçundan Hükümlü Erkeklerin Çocukluk Dönemi Travma Yaşantıları ve Psikolojik Semptomlar Kapsamında İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.

İŞÇENEROĞLU, Mehmet, *Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli, 2019.

KARAKAŞ, Ezgi, *Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2015.

KILIÇ ERKAN, Gizem, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.

KOCABAY, Bilgehan, *Türk Ceza Hukukunda Tehdit Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2018.

KOÇ, Orçun, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hırsızlık Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019.

KUZUDİŞLİ, Müslüm, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2012.

SAVCI, Eyüp, *Yağma Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır, 2010.

YILMAZ, Çetin, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2018.

ÖZGEÇMİŞ

Esra Şule KORKMAZ, 1992 yılında Adıyaman’da doğdu. Lise eğitimini, Adıyaman Anadolu Öğretmen Lisesi’nde tamamladı. 2015 yılında Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden mezun oldu, akabinde Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. Bir süre serbest avukat olarak çalıştıktan sonra şu an Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

PERSONAL BACKGROUND

Esra Şule KORKMAZ was born in Adıyaman in 1992. She completed her high school education in Adıyaman Anatolian Teacher High School. She graduated from Gaziantep University Faculty of Law in 2015, right after she started her post graduate education in Gaziantep University Public Law Department of Institute of Social Sciences. After working as a self-employed lawyer for a while, now she is working as an academician in Adıyaman University Vocational School of Social Sciences.